

ERDÉSZETI
RENDELE-
TEK
TÁRA.

X-XII.
1890-92.

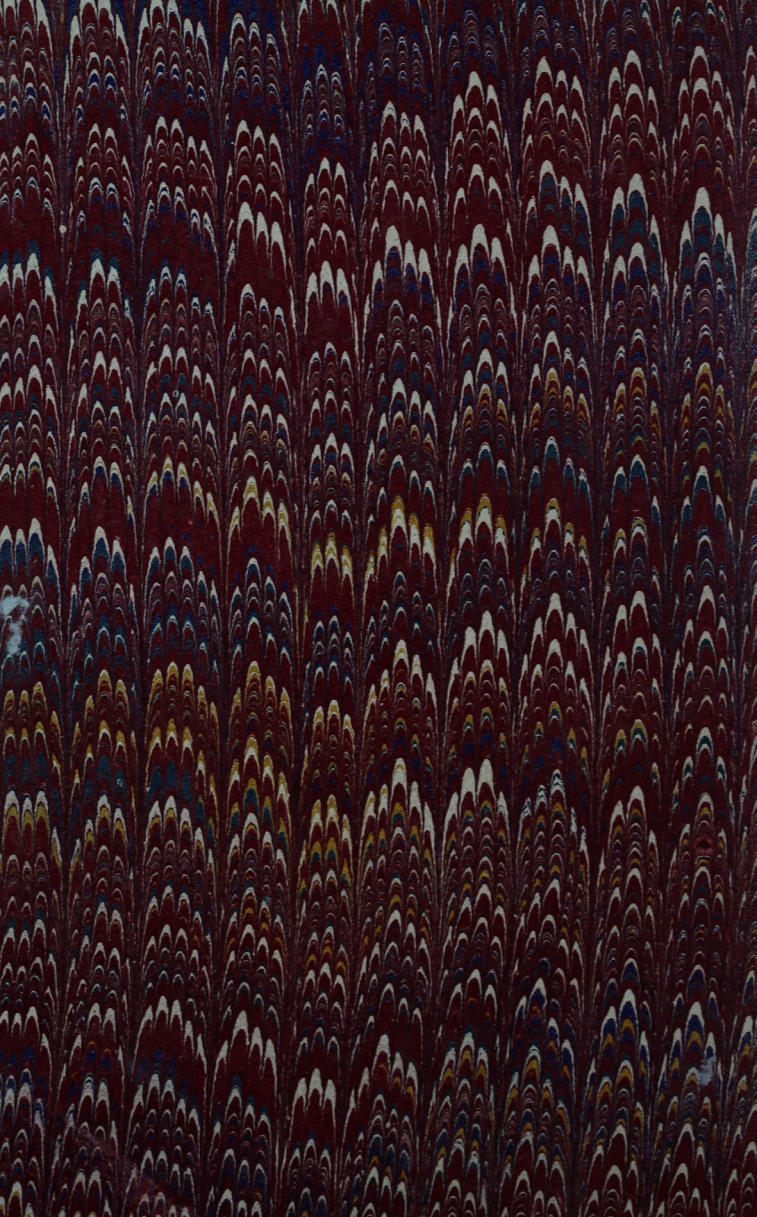

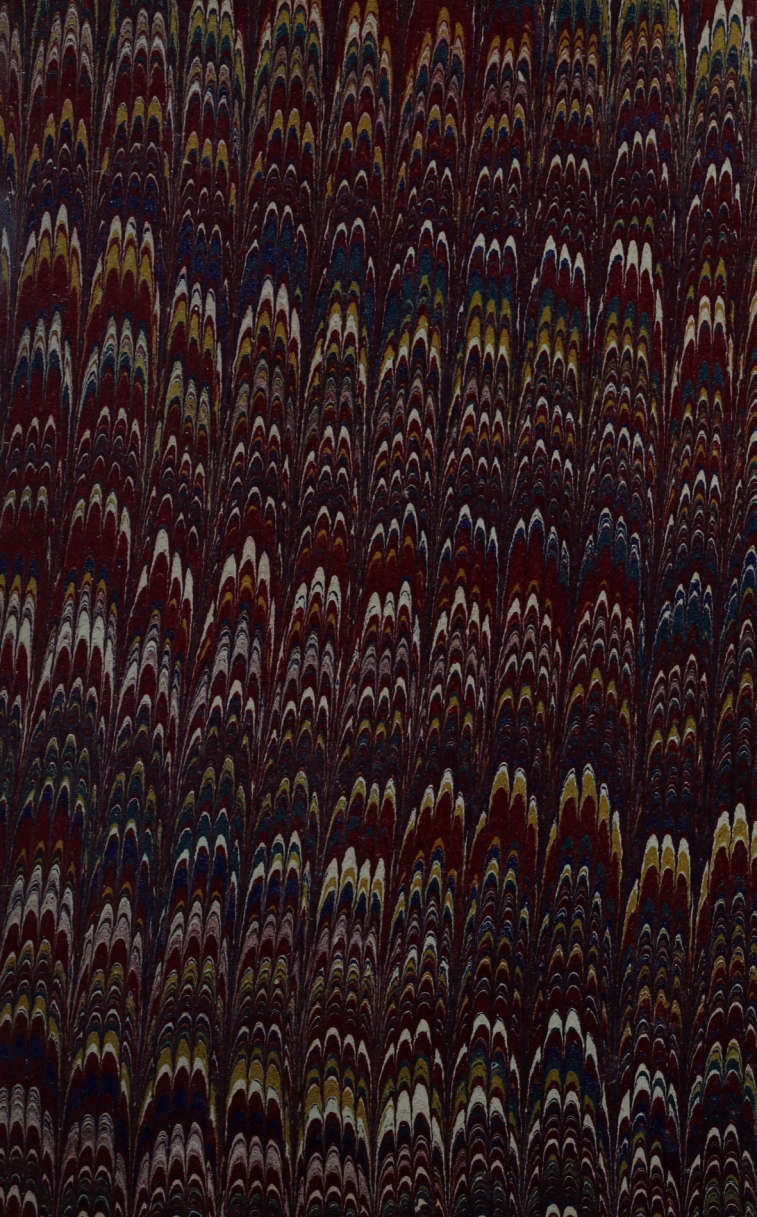
DE

321_a

ETI

F.

OEE Könyvtár
Áll. Ell. 2018

ERDÉSZETI RENDELETEK TÁRA

ERDŐBIRTOKOSOK,

ERDÉSZETI ÜGYEKKEL FOGLALKOZÓK ÉS ERDŐTISZTEK

SZÁMÁRA.

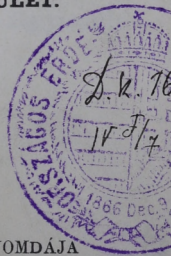
TIZEDIK ÉVFOLYAM

AZ 1890. ÉVRŐL.

*D.R. 165 ✓
és 194 ✓*

KIADJA: **AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.**

BUDAPEST, 1891.

AZ ORSZÁGGYÜLÉSI ÉRTESÍTŐ KÖ- ÉS KÖNYVNYOMDÁJA
IV., GRANÁTOS-UTCZA 1.

Áll. Ell. 2018
OEE Könyvtár

ERDÉSZET

RENDELTEK TÁRA

ERDÉSZETI SZAKKÖNYVTÁR

ERDÉSZETI SZAKKÖNYVTÁR

MAYJÓK NYELVÉNY

ERDÉSZETI SZAKKÖNYVTÁR

1851

1866 / 1866

Az Országos Erdészeti-Egyesület az »Erdészeti Lapok«ban közzétett erdészeti hivatalos rendeleteket minden évről külön füzetekben is kiadja, s ezzel átszolgáltatja az erdőgazdasági ügyekben érdekelt közönség használatára az **Erdészeti Rendeletek Tárá-t**, melynek jelen tizedik évfolyama az 1890. évi XIX. törvényczikket és azon kormányrendeleteket foglalja magában, melyek az erdőtörvényt tartalmazó 1879. évi XXXI. tv.-czikk és a volt naszódvidéki erdők kezeléséről szóló előbb említett 1890. évi XIX. törvényczikk alapján ezen törvények végrehajtása és az állami erdőgazdaság ügyvitele érdekében az 1890. év folyamán kiadattak.

Ezen évfolyam ára azoknak, kik az egyesületnek nem tagjai, példányonként 1 frt 40 krajczár, az egyesületi tagoknak ellenben 70 krajczár.

Budapesten, 1890. január hó.

Az Országos Erdészeti-Egyesület.

Erdészeti Rendeletek Tára

az 1890-ik évről.

Tizedik évfolyam.

Körrendelet valamennyi közigazgatási bizottságnak.

(A kisebb területű községi, volt úrbéres közbirtokossági, egyházi, lelkészi, iskola- s tanítói stb. erdők rendszeres gazdasági üzemterveinek a járási erdő-tisztek által való elkészítése ügyében.)

69.556. I/4. 1889. szám. Földm. min. Az erdőtörvény 17. §-a értelmében közvetlenebb állami felügyelet alá helyezett csekélyebb területű községi, volt urbéres közbirtokossági, egyházi, lelkészi, iskola- s tanítói stb. erdőkre vonatkozó rendszeres gazdasági üzemtervek törvényben rendelt elkészítésének lényeges akadályát képezi az a körülmény, hogy arra épen ezen erdők kis terjedelménél s szétszórt fekvésénél fogva vállalkozó vagy egyáltalán nem, vagy csak aránytalanul nagy és a birtokosok által meg nem adható munkadíj mellett nyerhető meg.

Mínt hogy oly esetekben, midőn az üzemtervek az 1880. évi 23.374. szám alatt kiadott utasítás, illetve az 1883. évi 4190. számú körrendelet értelmében igen egyszerű alakban készíthetők, avagy azokat épen általános s rövid leírás is pótolhatja, mely esetek különösen az elől említett erdőknél rendszerint főnforognak, az ezen erdők kezelését teljesítő erdőtisztek pedig a szóban levő gazdasági terveket részint a már rendelkezésükre álló, részint pedig hivatalos utasásaik közben könnyen megszerezhető, illetve pótolható adatok alapján csekély munkával rövid idő alatt könnyen elkészíthetik: ennél fogva felhívom a közigazgatási bizottságot miszerint megfelelő módon intézkedjék aziránt, hogy a törvény-

hatósága területén alkalmazott járási erdőtisztek, ha a szolgálati szabályok által arra nem volnának kötelezve, a bizottság által megállapítandó mérsékelt díjért készítsék el a kezelésükre bízott ily erdők még hátralévő rendszeres gazdasági üzemterveit.

Budapesten, 1890. január hó 2-án.

Gr. Szapáry.

A m. kir. igazságügy ministerium körrendelete az összes e. f. kir. törvényszékekhez és kir. járásbiróságokhoz.

(A birtokrendezési ügyekben az 1879. évi XXXI. t. cz. rendelkezéseinek figyelembe vétele iránt.)

1895/1889. sz. Hivatali elődömnök 1885. évi február 20-án 51056/84. sz. a. kibocsátott körrendeletével figyelmeztetve lettek a kir. törvényszékek, hogy a birtokrendezési eljárásnál a véd-erdőkre és feltétlen erdőtalajra figyelmet fordítsanak, nehogy az urbéri ítéletek vagy egyezségeknek egész terjedelmükben való végrehajtása nehézségekbe ütközzék. Ujabb időben azonban tapasztaltattott, hogy midőn magának a birtokrendezési eljárásnak folyama alatt az 1871: LIII. t. cz. 87. §-a, illetve az 1880: XLV. t. cz. 13. §-a alapján a kir. bíróságok a rendezés vagy elkülönítés alá kerülő ingatlanok ideiglenes használata felett intézkednek, szintén figyelmen kívül hagyják az 1879: XXXI. t. cz. intézkedéseit s az erdőkre nézve hatóságilag megállapított üzemtervbe ütközőleg állapítják meg azt, hogy minő erdőrészben s minő terjedelemben illesse meg az érdekletteket a faizási és legeltetési jog ideiglenes gyakorlása. Minthogy a volt urbéreseket és közbirtokosokat megillető erdei haszonvételek csak az 1879: XXXI. t. cz.-ben foglalt erdő-törvény korlátain belül, az erdő fentartásáról szóló törvényes rendelkezések ellenére pedig nem érvényesíthető, — minthogy továbbá maga az urbéri jog- és birtokviszonyok rendezését tárgyazó 1871. LIII. t. cz. is több helyen s különösen a 25. és 32. §§-okban világosan kimondja, hogy a volt jobbágyok s földesurak a részükre kihasított vagy elkülönített erdőrészben az erdei haszonvételeket az erdőrendszabályok megtartása mellett gyakorolhatják, — figyelmeztetem a kir. bíróságokat, hogy az urbéri rendezés alatt álló erdőkre nézve mindenkor hivatalból szerezzenek maguknak tudomást arról, hogy van-e azon erdőre vonatkozólag az 1879. XXXI. t. cz. 17. és 24. §-ai alapján az illetékes hatóság által akár vég-

leges akár ideiglenes gazdasági üzemterv megállapítva, s ha igen — úgy a bírói rendezési eljárás folyama alatt való ideiglenes birtokállapotot s erdei használatot ezen üzemterv keretén belül igyekezzenek megállapítani, esetleg, ha azt látnák, hogy az illetékes hatóság által megállapított gazdasági üzemterv oly kis területet enged a kihasználásra, hogy ennek keretét megtartva a közbirtokosok vagy volt urbéresek használati és szolgálmi joga lényeges csorbát szenvedne: tegyenek ide indokolt előterjesztést a végből, hogy a földmívelési kir. ministeriumnál a sérelmesnek látszó gazdasági üzemtervnek a lehetőséghez képest való módosítását kieszaközölhessem. Ez alkalommal egyuttal a kir. törvényszékek figyelmét az első bekezdésben hivatkozott itteni körrendeletre ismételve felhivom, valamint arra is figyelmeztetem, miszerint gondoskodniok kell arról, hogy olyan esetekben, a melyekben az urbéri rendezés folyamán szántóföld, rét vagy legelő járandóság fejében véderdőnek vagy feltétlen erdőtalaj természetével bíró területnek kiadása elkerülhető, a kiadott területeken levő fák és fanövényzet kivágatására nézve az erdőtörvény határozatai megtartásának kötelezettsége az ítéletben megállapittassék

Budapesten, 1889. deczember 22-én.

A minister helyett:

Teleszky s. k. államtitkár.

A pénzügyi és földmívelésügyi ministerek rendelete a véderőket megillető adókedvezmények megállapítása körül követendő eljárás szabályozása tárgyában.

(Kiadatott 1890. évi 14983. földmívelésügyi ministeri szám alatt.)

1. Fejezet. Általános határozatok.

1. §. Az 1879. évi XXXI. t.-cz. 2. §-a értelmében a véderdők, vagyis azon erdők és erdőrészetek, melyek magasabb helyek kőgörgetejein, havasok felsikjain vagy hegytetőkön és gerinczeken, meredek hegyoldalokon és ezek lejtőin, hegyomlások, kő- vagy hógörgetegek és vízmosások támadásának és terjedésének megakadályozására szolgálnak, vagy a melyek elpusztulása folytán alan-
tobb fekvő területek termőképessége vagy közlekedési utak biz-

tonsága veszélyeztetnék, vagy szélvészrek rombolásának ut nyitattának, teljes adómentességben, vagy a viszonyvökhöz képest adókedvezményben részesítendök.

2. §. Minthogy azonban az előbbi szakaszban idézett törvény 2. és 3. §-a értelmében a véderdök megelőzőleg a földmívelésügyi minister által részletenként kijelölendök, terjedelmük meghatározandó és köztudomásra hozandó és végül használásuk módja a földmívelésügyi minister által megállapítandó: a törvény által biztosított teljes adómentesség vagy adókedvezmény a tulajdonos kérelmére csak azon véderdökre nézve adható meg, a melyek:

1. a földmívelésügyi minister által a kir. erdőfelügyelőségek előmunkálatai alapján a tulajdonos és az illetékes közigazgatási bizottság meghallgatásával ilyenekül véglegesen kijelöltettek;

2. a melyeknek határai a földmívelésügyi minister által kiadott 1885. év 25.031. számú utasítás értelmében tartós jelekkel a természetben is állandóan megjelöltettek;

3. a melyeknek területe meglevő régibb térképek vagy újonnan eszközölt felmérés után készült pontos térkép alapján meghatározottat;

4. a melyeknek helye és terjedelme a törvényhatóságoként összeállított véderdő-kimutatásba felvétellett s köztudomásra hozottat;

5. a melyeknek használati terve a földmívelésügyi minister fennebb idézett 1885. évi 25.031. sz. utasítása értelmében a birtokos által elkészítettett és a kir. erdőfelügyelőség és illetékes közigazgatási bizottság által felülvizsgáltottat, s a földmívelésügyi minister részéről véglegesen megállapítottat; s végül:

6. melyeknek jövedelme a földmívelésügyi minister által véglegesen megállapított megszorított használati terv folytán csökkentetik vagy ideiglenesen egészen megszüntettetetik.

Ennélfogva azon erdőbirtokosok, kiknek tulajdonában esetleg oly erdőrészetek vannak, melyek az 1879. évi XXXI. t.-cz. 2. §-ában körülírt véderdő-jelleggel bírnak, de eddig ilyenekül törvényesen még ki nem jelöltettek, teljes vagy részleges adómentességre csak azután tarthatnak igényt, ha a kérdéses területet véderdővé való kijelölés végett a kir. erdőfelügyelőségnél vagy a közigazgatási bizottságnál bejelentik és a törvényes kijelölés megtörténte után a fentebb elősorolt feltételeknek eleget tesznek.

3. §. Az előző szakaszban részletezett feltételek bekövetkezése esetén a tulajdonos által kért adókedvezményt, illetöleg a teljes vagy részleges ideiglenes adómentességet a földmívelésügyi minister által, a jelen rendeletben szabályozott módozatok szerint megállapított mértékben, a pénzügyminister engedélyezi.

4. §. Az adómentesség vagy adókedvezmény ideiglenes adómentesség alakjában kivétel nélkül a használati tervek szerint

való kezelés első tíz évi időszakára és pedig mindenkor az illető naptári év kezdetétől fogva azon év végéig terjedőleg adatik meg, a mely év végéig a használati tervben megállapított részletes határozatok (részletes főhasználati, előhasználati, mellékhasználati tervek, részletes erdősítési tervek és részletes kezelési szabályok stb.) kiterjednek.

Ezen időszak letelte után a használati tervek átvizsgálása s a következő 10 évre szóló részletes intézkedések megállapításával egyidejűleg az adókedvezmény meghosszabítása vagy a változott viszonyokhoz mért módosítása felett is újabb határozat hozatik.

5. §. A teljes adómentesség vagy bizonyos fokú adómérséklés megszabásánál egyfelől az illető véderdő-terület kataszteri tiszta jövedelme, s másfelől azon megszorítások és ebből folyó anyagi korlátozások vétetnek figyelembe, melyeknek a tulajdonos alá vetetik az által, hogy erdejének a törvényesen megállapított használati terv szerint való kezelésére és használására köteleztetik.

Ehhez képest tehát:

1. azon véderdők és véderdő-részletek, melyekre nézve hitelesen igazoltatik, hogy tulajdonosuknak a használati tervekben foglalt rendelkezések következtében hosszú időn át, vagy legalább is az első tíz év alatt tiszta jövedelmet nem hajthatnak, vagy a melyeknek kezelésénél a mellőzhetlenül szükséges kiadások, (üzemterv készítés költségei, erdősítési költségek és összes kezelési kiadások) az adó nélkül is felülmulják a következő tíz év alatt a kataszteri tiszta jövedelmet, teljes adómentességben részesíthetők, és pedig tekintet nélkül arra, hogy a kötelezőleg elrendelt kiadások és befektetések valamint a használati tervben foglalt megszorítások akár az illető véderdők és véderdő-részletek saját termőképességének biztosítása miatt, akár tisztán közérdekből: például más birtokok termőképességének biztosítása, elemi csapások keletkezésének megakadályozása, közlekedési eszközök megvédése céljából rendeltettek el;

2. ellenben az eddig fizetett adó megfelelő mérséklésében, illetve részleges adómentességben részesíttetnek mindazon véderdők, melyeknek kataszteri tiszta jövedelme a használati tervekben foglalt megszorítások és rendelkezések következtében hosszú időn keresztül, vagy legalább is az első tíz éves időszak alatt jelentékenyen alább száll, anélkül azonban, hogy az illető véderdő kezelése a birtokosra nézve semmiféle haszonnal nem járna, vagy épen veszteséggel volna összekötve, s pedig szintén tekintet nélkül arra, hogy a használati tervekben elrendelt korlátozások vagy befektetések maga az illető véderdő érdekében, vagy pedig tisztán közérdekből váltak szükségessé;

3. végül sem teljes, sem részleges adómentességben nem részesülhetnek az olyan véderdők, melyeknek használati tervei sem olyan megszorításokat nem rendelnek el, sem olyan kiadásokat nem követelnek, melyek a tulajdonosnak a fennforgó viszonyok között s okszerű gazdálkodás mellett elérhető jövedelmét a megálapított kataszteri jövedelemmel szemben csökkenthetnék.

6. §. Az engedélyezett teljes vagy részleges adómentesség azon év után következő január hó 1-től számítandó, melynek folyamán az illető véderdő használati terve jóváhagyatott.

7. §. Az engedélyezett teljes vagy részleges adómentesség nem a tulajdonos személyének, hanem az illető véderdő-területnek adatik meg, ennél fogva az engedélyezett kedvezmény a birtokos személyének változása után is érvényben marad.

8. §. Az engedélyezett adómentesség az első 10 éves időszak letelte előtt is visszavonható:

1. ha az illető véderdő a birtokos kérelmére vagy az illetékes kir. erdőfelügyelőség és közigazgatási bizottság javaslatára a földmívelésügyi minster által a véderdők sorából töröltetik;

2. ha a birtokos a használati tervekben foglalt rendelkezéseket önkényesen megszegi s ezáltal erdőrendészeti áthágást követve el, törvényes ítélettel elmarasztaltatik.

II. Fejezet. Az adómentesség iránti kérelmek felszerelése, beterjesztése felülvizsgálása és érdemleges elintézése.

9. §. A véderdők tulajdonosai az igényelt teljes vagy részleges adómentesség engedélyezése végett a használati tervek beterjesztése alkalmával, ehhez csatolt külön folyamodványban indokolt kérelmet tartoznak beterjeszteni, melyben hiteles kataszteri birtokiv csatolása mellett kitüntetendő:

1. A birtokos neve és lakhelye;

2. a község és dűlő neve, melyben a használati terv tárgyát képező véderdő-részlet vagy részletek fekszenek;

3. a véderdő-részletek kat. helyrajzi számai;

4. a véderdő-részletek kiterjedése a kataszteri adatok szerint, valamint azon esetben, ha valamely kataszteri parcella csak részben jelöltetett ki véderdőnek, ezen utóbbi részletnek kiterjedése is a használati terv alapját képező térkép alapján;

5. az egyes véderdő-részletek kataszteri tiszta jövedelme és eddig fizetett évi adója összesen és kataszteri holdanként;

6. a használati terv tárgyát képező véderdő-terület összes fő-, elő- és mellékhasználatainak pénzértéke az első 10 év alatt összesen és holdanként és évenként;

7. a használati tervben elrendelt intézkedések végrehajtásánál felmerülő összes kiadások, úgy mint a használati terv elkészítésének költségei, az erdőmvelési költségek és összes kezelési költségek az adó kivételével szintén 10 évre számítva és összesen és évenként és holdanként kimutatva;

8. a bevételek és kiadások összevetése után mutatkozó évi átlagos tiszta jövedelem, vagy veszteség;

9. végül felsorolandók a kérelemben azon különös indokok, melyeknek alapján a birtokos a kérelmezett kedvezményre igényt tart.

10. §. Az ekként felszerelt kérelmek a használati tervekkel egyidejűleg az illetékes közigazgatási bizottsághoz terjesztendők be.

11. §. A közigazgatási bizottság a beérkezett kérelmeket a használati tervekkel együtt a kerületi kir. erdőfelügyelőnek adja ki, ki a használati terveknek a helyszínén való felülvizsgálása alkalmával egyszersmind a kérelmezett adókedvezmény indoklásául felsorolt körülmények és adatok valóságáról is meggyőződést szerez, a mennyiben pedig csak részleges adómentesítésről lehet szó, az illető véderdő vagy véderdőrészes kataszteri tiszta jövedelméhez arányosítva kinyomozza azon hányadot, melylyel a használati tervben elrendelt megszorítások vagy befektetések által a kérdéses erdőterület kataszteri tiszta jövedelme csökkentetik és a használati tervek jóváhagyása vagy visszautasítására vonatkozó véleményében egyttal az ezen urasítás 5. §-a értelmében adható adókedvezményre is részletesen indokolt javaslatot tesz.

12. §. A közigazgatási bizottság a kir. erdőfelügyelőnek indokolt véleménye alapján mindenképp előtt a használati terv felett határoz, s ha azt a maga részéről elfogadhatónak találja, egyttal az adókedvezmény mértéke felett is véleményt mond s indokolt határozatát a birtokos kérelmével, a használati tervvel és a kir. erdőfelügyelőség véleményével együtt jóváhagyás végett a földművelésügyi miniszterhez terjeszti fel. Ellenben, ha a közig. bizottság a betérjesztett használati tervet nem találja elfogadhatónak s azt a birtokosnak átdolgozás vagy kiegészítés végett visszaadja, az adókedvezmény kérdését érintetlenül hagyja s erről a birtokost oly hozzáadással értesíti, hogy adókedvezményi kérelme az átdolgozva, vagy kiegészítve újból betérjesztendő használati terv jóváhagyása alkalmával fog bírálat alá vétetni.

13. §. A földművelésügyi miniszter a felterjesztett használati tervek jóváhagyása alkalmával egyszersmind a kérelmezett adókedvezmény mértékét, időtartamát és egyéb feltételeit megállapító adatokat is szakszerű elbírálás alá veszi s arra vonatkozó határo-

zatát a használati terv jóváhagyására vonatkozó rendeletében közli az illetékes közigazgatási bizottsággal.

14. §. A közigazgatási bizottság a földművelésügyi minister leérkező rendelete alapján a jóváhagyott használati terv tárgyát képező véderdőről vagy véderdő részletekről a kir. erdőfelügyelő közreműködése mellett, az ezen utasítás mellékletét képező minta szerint két példányban pontos jegyzéket készít s annak illető rovataiba a földművelésügyi minister határozatához képest bejegyzi, hogy az ezen jegyzékben részletenként kimutatott véderdő-területekre az ideiglenes adómentesség az egész kataszteri tiszta jövedelem után, vagy annak a használati terv folytán bekövetkezett jövedelemcsökkenés arányában egy bizonyos és számmal kiteendő százalékka után volna engedélyezhető.

Ezen jegyzék egyik példányát a közigazgatási bizottság, a jóváhagyott használati terv hivatalos példányához csatolva, saját levéltárában helyezi el, másik példányát ellenben az illető véderdő tulajdonos kérvényével együtt az adókedvezménynek a pénzügyminister részéről leendő engedélyezésének kieszközlése és a megadóztatásnál leendő érvényesítése céljából való további eljárás végett az illetékes kir. pénzügyigazgatósághoz teszi át s ezen intézkedéseiről a jóváhagyott használati terv második példányának kiadása mellett egyszersmind az illető erdőbirtokost is értesíti.

15. §. A m. kir. pénzügyigazgatóság a közigazgatási bizottság által hozzá áttett jegyzék alapján mindenekelőtt összehasonlítja a jegyzék egyes rovataiban kitüntetett adatokat a kataszteri munkálatok adataival s ha azokat megegyezőknek találja, az illető véderdő részletet vagy részleteket illetőleg az 1885. XXII t. cz. végrehajtása iránt ugyanazon évi 45.055. sz. a. kiadott pénzügyministeri utasításhoz csatolt VIII. minta szerinti szabályszerű adótárgy változói illetve ideiglenes adómentességi jegyzéket készít s azt a közigazgatási bizottságtól átérkezett jegyzék és adómentességi kérvény csatolása mellett jelentés kíséretében a pénzügyministerhez terjeszti fel s az ideiglenes adómentesség engedélyezése után, annak érvényesítésére nézve az előbb idézett utasítás 115. és 116. §-ai értelmében jár el.

Ha a jegyzék illető rovataiban kitüntetett adatok esetleg a nyilvántartás adataival nem egyeznének meg s az eltérés oka nem volna felderíthető, a m. kir. pénzügyigazgatóság a jegyzéket az eltérés közlése mellett, a közigazgatási bizottsághoz visszaterjeszti, a közigazgatási bizottság pedig intézkedik, hogy a jegyzékben foglalt adatok megvizsgálta-sanak s a szükséghez képest helyesbítsenek, minek megtörténte után a jegyzéket ismét a pénzügyigazgatósághoz teszi át, vagy pedig a mennyiben szüksége forogna fenn, a földművelésügyi ministerhez jelentést tesz.

16. §. Ha valamely véderdőtől a 8. §-ban foglalt okokból az engedélyezett adókedvezmény időközben visszavonatik, a földművelésügyi miniszternek erre vonatkozó rendeletét a közigazgatási bizottság az illető véderdőre vonatkozó jegyzék levéltárban őrzött példányának csatolása mellett, haladéktalanul közölni tartozik az illetékes pénzügyigazgatósággal, mely az adó előírása iránt szabályszerűen intézkedik s erről a pénzügyminiszteriumhoz jelentést tesz.

Budapesten, 1890. január hó 27-én.

Gróf Szapáry Gyula s. k.
Wekerle Sándor s. k.

Minta (I. Boríték oldal.)

..... vármegye. M. kir. pénzügyigazgatóság

..... község. M. kir. adóhivatal

J E G Y Z É K

az 1879. évi XXXI. t. cz. 2. §-a alapján véderdővé kijelölt területek után adandó adómentességekről, melyekre nézve a földművelésügyi m. kir. ministerium a rendszeres használati tervet jóváhagyta.

Minta. (II. Rovatos oldal.)

A birtokos		A község		A Dülő		Az egészben vagy részben véderdővé kijelölt kataszt. parcella				A véderdővé kijelölt s jóváhagyott rendszeres használati terv szerint kezelendő terület				Megjegyzés	
neve	la- kása	hazszám	birto- k-iv száma	neve, mely- ben a véd- erdővé ki- jelölt terület fokszik	helyrajzi száma	egész kiter- jedése	egész kat. tisza jöve- delme	véderdővé kijelölt részenek kiterje- dése	a kijelölt résznek kataszteri tiszta- jóvedelme	évi kataszt. tiszta- jóvedelme holdan- ként	évi számu	számu	éviévi jan. decz. 1-től végoig		terjedő idő- szakra
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol	☐ ol	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	
						☐ ol	☐ ol								

A földművelésügyi minster körrendelete az előbbi rendelet végrehajtása tárgyában.

14.983. I/3. szám. Az 1879. évi XXXI. t.-cz. értelmében a véderdőket megillető adókedvezmények megállapítása körül kövendő eljárás tárgyában a pénzügyminister ur és hivatali elődöm által az idecsatolt szabályozó rendelet állapított meg. (Lásd az előbbi lapokon lévő rendeletet és mintát.)

Miről a közigazgatási bizottságot / kir. erdőfelügyelőséget tudomás és szigorú mihez tartás végett oly hozzáadással értesitem, hogy a megfelelő mennyiségben innen leküldött rendelet egy-egy példányát, közhirrététel s — illetve az illető erdőbirtokosokkal való közlés végett — minden oly községnek adja ki, melynek határában véderdőterületek jelöltek ki.

Ezzel kapcsolatban felhívom továbbá a közigazgatási bizottságot s illetve a kir. erdőfelügyelőséget, hogy a véderdőről már benyújtott, de jelenleg még a közigazgatási bizottságnál / kir. erdőfelügyelőségénél felülvizsgálat alatt álló használati terveket, — mielőtt azokat jóváhagyás feletti intézkedés végett ide előterjesztené, — amennyiben az illető birtokosok igényt tarthatnak az adókedvezményre: ennek megállapítása czéljából, a most megküldött szabályozó rendelet 9. §-ában foglalt határozatok értelmében leendő kiegészítés — s illetve felszerelés végett az illető birtokosoknak adja vissza s csak ennek megtörténte után vegye azokat érdemleges tárgyalás alá.

Az adókedvezményre igényt tartó azon erdőbirtokosok pedig, kiknek véderdejéről a használati terv általam már jóváhagyatott, felhivandók, hogy — a mennyiben a kedvezményt igénybe venni akarják — az általános rendelet értelmében szerkesztendő kérvényüket utólag a közigazgatási bizottsághoz / kir. erdőfelügyelőséghez nyujtsák be, mely kérvények aztán a rendeletben előirt szabályszerű letárgyalás után a bizottság levéltárában elhelyezett használati tervvel együtt további intézkedés végett ide felterjesztendőek.

Ellenben az adókedvezményben részesítendő azon véderdőket illetőleg, melyekről a használati tervek ez idő szerint nálam jóváhagyás alatt állanak, tekintettel arra, hogy ezek némelyikénél az illető birtokos, a most közölt általános rendelet 9. §-ában megállapított eljárástól eltérőleg, az adókedvezmény engedélyezésére vonatkozó kérelmét, külön folyamodvány helyett magában a használati terv szövegében terjesztette elő, — figyelmeztetem a közigazgatási bizottságot / kir. erdőfelügyelőséget, hogy a pénzügyminister ur e tárgyban

folyó évi 9735. szám alatt az összes m. kir. pénzügyigazgatóságokhoz intézett körrendeletében kivételes átmeneti intézkedésként megengedte, mikép azon esetekben, midőn a közigazgatási bizottságok által további eljárás végett a pénzügyigazgatóságokhoz áttett jegyzékben az engedélyezendő adókedvezmény mértéke és időtartama oly rendeletnek hiteles másolatban való bemutatásával tüntettetik ki, melyben igazolva van az, hogy az illető birtokos a hivatkozott szabályozó rendelet kiadása előtt terjesztette be használati tervét, azt érdemlegesen intézzék el. Utasítom ennél fogva a közigazgatási bizottságot, hogy ilyen esetekben a vonatkozó rendeletnek hiteles másolatát az illetékes pénzügyigazgatóságnak mindenkor küldje meg.

Végül megjegyzem, hogy az adókedvezményben részesítendő véderdők tárgyalásához a hivatkozott rendelet 14. §-a értelmében szükséges jegyzékminták szintén csatolva vannak.

Budapesten, 1890. április hó 30-án.

A miníster helyett:
Fejér s. k.

Körrendelet az illető közigazgatási erdészeti bizottságoknak és kir. erdőfelügyelőknek. *)

(Az Ő felsége legfelsőbb kegyurasága alá tartozó egyházi személyek és testületek hasznélvezetében lévő erdők erdőrendészeti ügyeinek mikénti tárgyalásáról.)

11.030./1890. szám. Földm. min. A királyi adományozásból javadalmazott egyházi személyek és testületek hasznélvezetében levő erdőkre vonatkozó s az erdőtörvény értelmében a vezetésem alatt álló ministeriumot illető intézkedéseknél a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miníster ur vagyonfelügyeleti jogát, melyet a jelzett erdőkre a legfőbb kegyuri jog alapján gyakorol, még az erdőrendészeti szempontból való intézkedés megtörténte előtt óhajtván érvényesíteni: felhívom a, hogy az Ő felsége legfelsőbb kegyurasága alá tartozó s a mellékelt jegyzékben megnevezett egyházi személyek és testületek erdeire vonatkozó üzemtérveknek, valamint az üzemváltoztatás, irtás, területcsere, rendkívüli használatok stb. engedélyezése iránt azok részéről benyújtott kér-

*) E körrendelet csak azon hatóságoknak lett kiadva, a melyek kerületében az Ő felsége kegyurasága alá tartozó egyházi személyek és testületek hasznélvezetében levő erdők vannak.

vények tárgyalásához a vallás- és közoktatásügyi m. kir. minister ur előzetesen megszerzendő elhatározásának és illetve észrevételeinek bemutatását feltétlenül követelje s az ezekkel fel nem szerelt beadványokat érdemleges tárgyalás s hozzám való felterjesztés előtt az illetőknek kiegészítés végett visszaadja.

Budapesten, 1890. április hó 3-án.

Bethlen s. k.

Körrendelet valamennyi m. kir. erdőhatóságnak, az állami kezelésbe vett községi erdőket kezelő erdőhivataloknak, erdőgondnokságoknak s a besztercze-naszód vármegyei kormánybiztosságnak.

(A fecskék és gólyák vándorlásának, illetőleg tavaszi megérkezésük és őszi elköltözésük idejének megfigyelése tárgyában.)

13975/1890. sz. Földm. min. A jövő évben Budapesten megtartandó nemzetközi ornithologus congressus részére kívánatos adatok szolgáltatathatása végett felhívom a Czimet, hogy a kerületében levő összes erdőgondnokságokat azonnal utasítsa, miszerint a folyó év tavaszán és őszén, valamint a jövő évi tavaszon is pontosan figyeljék meg azon napot, melyen az erdőgondnokság székhelyére s illetve annak határába a fecskék és gólyák megérkeznek, s a melyen őszi elköltözésük megtörténik.

Az ez évben gyűjtendő adatok legkésőbb idei deczember hó végéig, a jövő tavaszi adatok pedig feljegyzésük után haladéktalanul hozzám felterjesztendők.

Budapest, 1890. márczius hó 13-án.

A minister megbizásából:

Bedő.

Körrendelet valamennyi m. kir. erdőhatóságnak.

(A bélyegilleték fedezése iránt magánjogi szerződésekbe felveendő pontnak szövegezése tárgyában)

20.871./1890. sz. Földm. min. Az államerdészlet részéről magán felekkel kötendő szerződésekbe a bélyegilleték fedezése iránti pont jövőre a következő szöveggel veendő fel:

„A jelen szerződés után, valamint az ennek alapján teljesítendő összes fizetésekről kiállítandó pénztári nyugtákra járó bélyegget, továbbá ezen szerződésből kifolyó bármimemű ügyletek után kiszabandó illetéket egyedül (vásárló, vállalkozó, eladó stb.) fél köteles sajátjából fedezni.“

E szerint a szerződésekből jövőre az azok alapján kiszabandó mindennemű illetékek törlesztési módját és határidejét érintő megállapodások kihagyandók, — figyelmeztetem azonban az erdőhatóságot, hogy oly esetekben, a melyekben a szerződési szolgáltatások mértéke határozott számokban kifejezve nincsen, vagy a bélyegilleték nagysága miatt, az illető adóhivatalnál fizetendő le, a szerződések megkötésekor csak az okmánybélyeggel látandók el, jogérvényesség válaszuk után pedig az illetékes pénzügyi hatóságnak szabályszerűen bemutatandók.

Budapest, 1890. június hó 28-án.

A miniszter megbízásából:

Bedő.

Körrendelet valamennyi közigazgatási bizottságnak és kir. erdőfelügyelőségeknek.

(Az erdőőri állomások szervezése s az erdőtörvény 37. §-ában foglalt rendelkezések végrehajtása tárgyában.)

18.960/1890. sz. Földm. min. Az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ának c) pontjában foglalt rendelkezések alapján figyelmeztetni kívánom a közíg. bizottságot, hogy az állam közvetlen felügyelete alá helyezett erdőknek szakértő erdőőrök által való őriztetése ügyében intézkedjék s tekintettel arra, hogy az ez ügyben teendő intézkedéseknél a közgazdasági érdekek kellő megóvása mellett az erdőbirtokosok érdekei s nevezetesen az erdőőrök alkalmazása által felmerülő költségek is figyelembe veendők, az erdőőri állomások számának, az erdőőrök illetményeinek s az erdőőri járások területének megállapításánál, lehető figyelemmel az erdőbirtokosok érdekeire, a következők értelmében járjon el:

A közigazgatási bizottság hatósága alá tartozó mindazon erdők, melyek közös községi s illetve járási erdőtisztek kezelése alatt állanak, a kir. erdőfelügyelőség és az illetékes járási erdőtiszt véleményének meghallgatásával megfelelő számú erdőőri járá-

sokra beosztandók s határozatilag kimondandó, hogy minden erdőőri járás számára egy, az erdőtörvényben előírt teljes minősítéssel bíró s a helyi viszonyoknak megfelelő illetményekkel ellátandó erdőőr alkalmazandó.

Az erdőőri kerületek megállapításánál az erdőtörvény 22. §-ának végpontjában foglalt intézkedés alapján, mely szerint közös erdőőr tartására több erdőbirtokos egyesülhet, a közigazgatási bizottság feladatát képezi gondoskodni az iránt, hogy minden egyes kerületbe annyi erdő osztassék be, mennyi az erdők jövedelmeire s az erdőkatasteri munkálatokban az erdőőrzéssel egybekötött költségek czimén kimutatott évi kiadásokra való figyelemmel a birtokosok nagyobb mérvű megterhelhetése nélkül beosztható.

Ehhez képest és figyelemmel az őrzési költségek lehető mérseklésére, felhatalmazom a közigazgatási bizottságot, hogy oly helyeken, a hol minden egyes erdőtiszt számára külön erdőőri állomás nem szervezhető, vagy hol a kisebb kiterjedéssel bíró községi, volt urbéres közbirtokossági s a közös erdőtiszt kezelése alatt álló másnemű erdők egymástól távol fekszenek, a szükséghez képest több különálló kisebb erdőtestet egy erdőőri járáshoz oszszon be s az erdővédelem megfelelő gyakorlásával egybekötött azon nehézségeket, melyek az ily nagyobb járások szervezése által idéztetnek elő, az által háritsa el, hogy az erdőbirtokosokat az ily kivételesen alakítandó nagyobb kiterjedésű járás őrizetével megbizandó szakértő erdőőr mellé rendelendő s megfelelő számban alkalmazandó erdőszolgák tartására olyképen hatalmazza fel, hogy ezen erdőszolgák az őrzésben való segédkezést, a törvényes minősítéssel bíró erdőőr, illetve erdőtiszt intézkedései értelmében kötelesek teljesíteni.

Rendelem továbbá, hogy az eként szervezendő erdőőri állomások rendszeresítésére vonatkozó határozatát az erdőbirtokosokkal közölje s hogy azon esetben, ha a határozat ellen sem a birtokosok, sem pedig a kir. erdőfelügyelőség részéről felebbezések nem fognak beadatni, a határozat értelmében alkalmazandó erdőőröknek és erdőszolgáknak a birtokosok által vagy azok terhére való alkalmazása ügyében intézkedjék, szükség esetében pedig az erdő-törvény 23. és 50. §-ai értelmében járjon el.

Figyelemmel azon körülményre, hogy a fentebbiek értelmében szervezendő összes erdőőri állomásra szakértő erdőőrök a kellő időben alig fognak jelentkezni s hogy tehát némely állomásnak szakértő erdőőrrel való betöltése a birtokosok legjobb akarata mellett sem lesz foganatosítható, megengedem továbbá, hogy oly esetekben, midőn a rendszeresített erdőőri állomások elnyeréseért megfelelő számú szakvizsgázott erdőőrök pályázni nem fognak, az erdők ideiglenes időre való őrzésével az erdőszolgák oly feltétellel

bizassanak meg, hogy az erdővédelmet a szomszédos kerületben alkalmazott erdőőr felügyelete alatt és annak utasításai értelmében gyakorolják és pedig mindaddig, míg a rendszeresítendő erdőőri állomások az időről-időre kiírandó pályázatok alapján szakértő erdőőrök által be lesznek tölthetők.

Végül felhívom a közigazgatási bizottságot, hogy az ez ügyben tett intézkedései eredményéről idei november hó végeig hozzam előterjesztést tegyen.

Budapest, 1890. július hó 7-én.

Bethlen.

Körrendelet valamennyi közigazgatási bizottságnak és kir. erdőfelügyelőségnek.

(A telekjegyzőkönyvekben erdőképen bekebelezett területeknek másnemű gazdasági miveltés alatt álló földek állagához való átiratása tárgyában.)

18.243./1890. szám. Földm. min. Előfordult oly eset, hogy az erdőtörvény 17. §-ában megnevezett erdőbirtokos, a kihasznált erdő-erületeknek a telekjegyzőkönyvben való átiratásáért folyamodván, a telekkönyvi hatósággal felruházott kir. bíróság megengedte azt, hogy a kihasznált erdő a legelő területek közé átirassék.

A telekkönyvi hatósággal felruházott kir. bíróság ezen intézkedése az 1879. évi XXXI. t.-cz. 2., 4. és 17. §-aiban foglalt rendelkezésekkel összeegyeztethető nem lévén, az illető közigazgatási bizottságot az igazságügyi m. kir. minister ur véleményének meghallgatása után felhatalmaztam arra, hogy az erdőterület átkebelezésére vonatkozó határozatot figyelmen kívül hagyván, az erdőbirtokos kötelességévé tegye azt, hogy a telekkönyvi hatóság végzésével a legelők közé átiratott erdőterületeket ezután is erdőképen s az általam is jóváhagyott üzemterv értelmében kezelje.

Erről a közigazgatási bizottságot oly hozzáadással értesitem, hogy az erdőtörvény 17. §-ában megnevezett, vagy véderdő, vagy pedig feltétlen erdőtalajon álló erdők, csak az erdőrendészeti hatóság előzetes hozzájárulása után kebelezhetők át a másnemű gazdasági miveltés alatt álló földek állagához, s hogy tehát, ha a jövőben előfordulna oly eset, hogy valamely kir. bíróság ily átkebelezést saját hatáskörében megengedne, az erdőtörvény illető rendelkezéseit a bíróság határozatával szemben is tartsa fenn, s erről nekem esetről-esetre előterjesztést tegyen.

Budapest, 1890. évi július 7-én.

Bethlen.

Körrendelet valamennyi közigazgatási bizottságnak és kir. erdőfelügyelőségnek

(A volt urbéres és másnemű közbirtokosságok tulajdonát képező erdőkben elkövetett erdőrendészeti áthágások tárgyában.)

40.912/1890. szám. Földm. min. Kérdés tétetett az iránt, hogy a közbirtokossági erdőkben, az általam jóváhagyott üzemtervtől vagy a fennálló használati szabályoktól eltérőleg gyakorolt használatok erdőrendészeti áthágásoknak vagy erdei kihágásoknak minősítendők-e oly esetekben, midőn a tiltott cselekmények, nem a közbirtokosság egyetemlegessége, hanem annak engedélye és beleegyezése nélkül a közbirtokosság egyik vagy másik tagja által egyéni tulajdonjoga alapján lettek elkövetve.

A m. kir. igazságügyi minister ur f. évi 26.993. szám alatt hozzám intézett átiratában foglalt rendelkezésekkel egyetértőleg értesitem a közigazgatási bizottságot (kir. erdőfelügyelőséget), hogy oly esetekben, midőn a közbirtokosság felügyeleti köteleességét pontosan teljesítvén, az erdőknek az üzemtervtől eltérő módon való használatáért felelősségre nem vonható, — az erdőrendészeti áthágás iránti eljárás azon közbirtokos ellen indítandó meg, ki a tiltott cselekményt a közbirtokossági erdőhöz való egyéni tulajdonjoga alapján mint erdőbirtokos követte el.

A közbirtokosság egyik vagy másik tagja által a gazdasági üzemterv vagy a használati szabályok ellenére gyakorolt használatok erdőrendészeti áthágásoknak minősítendők azért, mivel a közbirtokosság a köztulajdonban csak akkor követ el lopást vagy kihágást, ha a köztulajdonból értékre és mennyiségre nézve többet idegenít el, mint a mennyi őt abból jogosan megilleti, s mert azon cselekménye, hogy egyéni használati és tulajdonjogát nem az engedélyezett helyen és módon érvényesítette, az üzemtervvel összeütköző oly cselekménynek tekintendő, melyért az illető, mint a közbirtokossági erdők egyik birtokosa az erdőtörvény 46.§-a értelmében felelősségre vonható.

Utasítom ennél fogva a közigazgatási bizottságot (kir. erdőfelügyelőséget), hogy miután a közbirtokossági erdőkben elkövetett áthágásokért a közbirtokosok egyénenként is vonhatók felelősségre, az ezen erdőkben elkövetett erdőrendészeti áthágások tárgyalásánál esetről-esetre állapítsa meg azt, vajjon a közbirtokosság megtette-e a szükséges intézkedéseket arra nézve, hogy az erdők törvényszerű védelemben részesülvén, a jogosultak egyéni jogai csak az általam jóváhagyott gazdasági üzemtervek vagy használati szabályok korlátain belül gyakoroltassanak.

Azon esetben, ha az ez ügyre vonatkozó vizsgálatok azon eredményhez vezetnek, hogy a közbirtokosság felügyeleti jogát és kötelességét minden tekintetben megfelelően gyakorolta, s hogy a közbirtokosság egyik vagy másik tagja által elkövetett erdőrendészeti áthágást nem akadályozhatta meg, az áthágás iránti eljárás nem a közbirtokosság, hanem az illető közbirtokos ellen indítandó meg, s az áthágást terhelő pénzbüntetés megfizetésében szintén csak az illető közbirtokos marasztalendő el.

Ellenkező esetben azonban, ha a közbirtokosság a kötelességszerű gondoskodást és felügyeletet megfelelően gyakorolni elmulasztotta, az áthágás iránti eljárás, az 1879. évi XXXI. t.-cikk 50., 54. és 55. §§-ai alapján a közbirtokosság ellen megindítandó.

Mínt hogy pedig a közbirtokosságok felügyeleti kötelességök pontos teljesítését leginkább azáltal igazolhatják, ha a közbirtokosság tagjai által egyéni jogaik alapján gyakorolt, az üzempterv rendelkezéseivel azonban össze nem egyeztethető tiltott használatokat maguk bejelentik, utasítom a közigazgatási bizottságot (kir. erdőfelügyelőséget), hogy a közbirtokosságokat s nevezetesen a volt urbéreseket ezen rendeletem tartalmáról kellően értesítvén, azokat figyelmeztesse, hogy a jogosultak által tiltott helyen és módon gyakorolt használatokat a közigazgatási erdészeti bizottságnak, vagy a kir. erdőfelügyelőségnek, vagy pedig az illetékes szolgabírósnak esetről-esetre saját érdekekben mindenkor azonnal bejelenteni s a tiltott használatok büntetése iránt intézkedni el ne mulasztják.

Rendelem továbbá, hogy oly esetekben, midőn a közbirtokosság egyik vagy másik tagja által tiltott helyen és módon gyakorolt használatok értéke és mennyisége a jogosult illetményét meghaladja, s midőn a tettes nemcsak erdőrendészeti áthágást, hanem lopást s illetve kihágást követett el, a közbirtokosságokat utasítsa, hogy az erdei kihágásnak megbüntetése iránt a szükséges intézkedéseket esetről-esetre tegyék meg.

Végül figyelmeztetem a közigazgatási bizottságot, hogy ezen rendeletem csak a volt urbéres és másnemű közbirtokossági erdőkben elkövetett erdőrendészeti áthágásokra terjed ki, s hogy a községek tulajdonát képező erdőkben elkövetett áthágásokért úgy mint eddig is, mindig csak a község, mint az erdők egyedüli birtokosa, vonandó felelősségre.

Budapesten, 1890. augusztus hó 11-én.

A minister helyett:

Fejér.

Igazságügyministeri rendelet

(a volt urbéreszek részére urbéri rendezés, tagosítás, vagy elkülönítés alkalmával legelőilletőség fejében kiadott erdőbirtok helyes telekkönyvezése tárgyában.)

22188. sz. 1890. Az 1871. LIII. t.-cz. 40. §-a szerint a volt urbéreszek legelőilletménye esetleg az erdei legelőből is kiadandó vagy pótlendő; és az ekként az erdőkből kihasított legelőn található fák a felek között létrejött megegyezésnél fogva a volt urbéreszeket illethetik. Az ország erdélyi részeiben pedig, továbbá a volt Kraszna, Közép-Szolnok, Zaránd megyék és a volt Kővárvidék területén az 1871. LIII. t.-cz. 74. §-a szerint a volt urbéreszeknek kiadott havasi legelő-illetménnyel együtt az azon létező fák mindenkor az illetőknek tulajdonába mennek át. Az ekként kiadott területek e szerint tényleg erdőbirtokot képeznek; de mert a volt urbéreszek részére járó legelőilletőséget helyettesítik, az urbéri rendezés, tagosítás vagy elkülönítés és a közösen kiadott birtokilletőségek egyénenkénti felosztása alkalmából szerkesztett földkönyvben nem ritkán legelőként vétetnek fel, és ennek alapján ilyennek jelöltetnek meg a telekkönyvben is, a mikor ez a birtokszabályozás folytán átalakítatik, vagy mikor a közösen kiadott illetőség utólagos felosztása telekkönyvileg érvényesítettik. Minthogy a valódi tényállástól eltérő ily telekkönyvi megjelölés nem helyes és bonyodalmakat von maga után; utasítom a telekkönyvi hatóságokat, hogy a mikor a telekkönyvek birtokszabályozás folytán az 1869. évi április hó 8-án 257. J. M. számú itteni szabályrendeletekhez képest átalakítanak, vagy mikor az átalakítási munkálat az 1886. XXIX. törvényzikk 6. §-a értelmében a telekkönyvi betétek szerkesztésével együttesen teljesítettik, avagy mikor a volt urbéreszek részére közösen kiadott birtokilletőség utóbb egyénenként történt felosztásának telekkönyvi keresztülvitele az 1890. évi 20326. J. M. számú igazságügyministeri rendelet 59. §-ához képest a telekkönyv részleges átalakítása által foganatosítottatik: az akár közösen, akár megosztva kiadott, akár utólag megosztott birtokilletőségek miveltési ágát a telekkönyvben a tényleges állapotnak és illetve a földadó kataszteri munkálatoknak megfelelően tüntessék fel, és különösen a tényleg erdőt képező illetőségeket ilyennek vezessék be akkor is, ha azok legelőilletmény fejében adattak ki és a felosztási földkönyvben legelőként vannak bevezetve.

Budapest, 1890. június 14-én.

A minister helyett:

Teleszky s. k., államtitkár.

Körrendelet valamennyi közigazgatási bizottságnak és kir. erdőfelügyelőségnek.

(A m. kir. igazságügyi miniszternek 1890. évi 20.326. számú rendelete tárgyában.)

28589/1890. sz. Földm. min. A m. kir. igazságügyi miniszter ur az 1889. évi XXXVII. t.-cz. 35. §-ának 7. pontjában nyert felhatalmazás alapján a volt urbéreszek részére közösen kiadott birtok-illetőségek egyenként való felosztásánál és a felosztott részek telekkönyvezésénél követendő eljárás szabályozása tárgyában f. évi 20.326. sz. a. minden irányban részletes utasításokat tartalmazó rendeletet bocsátván ki, midőn ennek egy példányát tudomás és miheztartás végett idecsatolva megküldöm, egyszersmind szükségesnek tartom a közigazgatási bizottságoknak (kir. erdőfelügyelőségeknek) különösen is felhívni a figyelmét azon fontos intézkedésekre, melyek e rendelet 54—56. §-aiban az erdőből kiadott legelő-illetőségek, s illetőleg az erdő-illetőségek egyenként való felosztásánál követendő eljárást szabályozzák, s a melyek a közérdeknek az 1879. évi XXXI. törvényezikk szempontjából való megvédésére az erre hivatott hatóságoknak kellő alapot nyújtanak.

A rendelet 54. §-ában ugyanis ki van mondva, hogy ha a volt urbéreszek legelő-illetősége fejében erdőterület adatott ki, s a volt urbéreszek ennek felosztását, vagy a már tényleg foganatosított felosztás birói jóváhagyását kérelmezik, az ez iránt beadott kérvényben azt a körülményt, hogy a felosztatni kért legelő-illetőség egészben vagy részben erdőterületből áll, tüzetesen megemlíteni tartoznak, s ez esetben a törvényszék a felosztás megengedhetősége kérdésében tartandó nyomozáshoz a kir. erdőfelügyelőt is megidézni köteles; abban az esetben pedig, ha a volt urbéreszek az előbb említett körülmény fenforgását megemlíteni elmulasztották s ez csak a helyszínen teljesített nyomozás közben tűnik ki, a kiküldött bíró az eljárást felfüggeszteni s az eljárás folytatása végett a kir. erdőfelügyelő megidézése mellett új határidőt kitűzni tartozik.

A kir. erdőfelügyelőnek tehát mindazon esetekben, midőn erdőterületből kiadott legelő-illetőség felosztásáról lesz szó, módjában fog állani a feloszthatóság kérdésében tartandó nyomozásnál jelen lenni s az érdekelteket abban az esetben, ha a felosztás a közérdek szempontjából hátrányosnak bizonyulna, ennek következményeiről felvilágosítani. Nevezetesen, ha a felosztás tárgyát képező terület az 1879. évi XXXI. törv.-czikk 4., illetve 2. §-a alá eső feltétlen, avagy épen véderdő-talajjal bíró területet képezne, módjában lesz az érdekelteket érdemlegesen figyelmeztetni arra,

hogy illetőségeiket az egyes birtokosok a törvény most idézett §-ai értelmében az egyénenkénti felosztás után is állandóan erdőként fentartani, sőt azon részekről, melyekről esetleg véderdőtallajjal birnak, egyszersmind külön-külön használati tervet is készíttetni, s illetőségüket ennek rendelkezései szerint lesznek kötelesek kezelni.

Mindenesetre, még abban az esetben is, ha a volt urbéresék ezen jóakaratu figyelmeztetések daczára sem lennének hajlandók a felosztás iránti kérelmüktől eltérni, legalább az a jó eredménye minden esetben meg lesz a kir. erdőfelügyelőségek közbelépésének, hogy a volt urbéresék a felosztás következményei felől nem maradnak tájékozatlanságban s jóhiszemüleg oly cselekményeket nem követhetnek el később, melyek az 1879. évi XXXI. törv.-czikk szigoru rendelkezéseibe ütköznek.

Ennélfogva elvárom a kir. erdőfelügyelőségektől, hogy a rendelet 54. §-ában biztosított ezen jogukat a közérdek és egyszersmind a volt urbéresék érdekeinek lehető megóvása céljából minden egyes esetben gyakorolni fogják.

Hasonlóképen elvárom a kir. erdőfelügyelőségektől, hogy oly esetekben, midőn az urbéri rendezés vagy erdő- és legelő-elkülönítés alkalmával a volt urbéresék közös illetősége az erdő- és legelő-illetőség mennyiségének és fekvésének külön meghatározása nélkül együttesen adatott ki s a kétféle illetőség elkülönítése később sem történt meg, úgy, hogy ez a legelő-illetőség egyénenként való felosztását megelőzőleg az 55. §. második bekezdése értelmében lesz eszközzendő, az erre vonatkozó helyszini eljárásnál szintén részt vesznek s minden egyes esetben oda hatnak, hogy az erdő-illetőség az urbéri rendezéskor együttesen kiadott közös illetőségnek azon helyén szakittassék ki, a mely másnemü gazdasági mivélésre legkevésbé alkalmas, s illetőleg a melynek osztatlan állapotban, erdőként való fentartása és kezelése a közérdek szempontjából leginkább szükséges.

Ezzel kapcsolatban szükségesnek tartom továbbá felhívni a közigazgatási bizottságoknak és kir. erdőfelügyelőségeknek figyelmét az 55. §. azon intézkedésére is, melyben ki van mondva, hogy azon esetekben, midőn az eredetileg együttesen kiadott erdő- és legelő-illetőség utólagosan elkülönített, a legelő-illetőség egyénenkénti felosztása iránt beadott kérvényhez az ezen elkülönítés tárgyában hozott bírósági vagy közigazgatási jogerejü határozat is csatolandó.

Az 55. §. ezen rendelkezéséből ugyanis következik, hogy a legelő-illetőség egyénenkénti felosztásának alapjául az erdő- és legelő-illetőségnek nemcsak birói uton eszközölt megelőző elkülönítése, hanem közigazgatási uton jogerejüleg eszközölt elkülönítése

is elfogadandó; a kir. erdőfelügyelőségnek tehát kötelességében áll ily esetekben arra is felügyelni, hogy az egyéenkénti felosztás csak azon területre terjesztessék ki, mely megelőzőleg részről közigazgatási uton legelő-illetőségül állapított meg.

De világosan következik az 55. §. említett rendelkezéséből az is, hogy a mikor a legelő-illetőség egyéenkénti felosztását a volt urbéresék nem kérik, az erdő- és legelő fejében együttesen kiadott területből a közös erdő-illetőségnek a közös legelő-illetőségtől való elkülönítése közigazgatási uton ezután is foganatosítható.

Ennélfogva az igazságügyminister ur ezen rendeletével kapcsolatban utasítom a közigazgatási bizottságokat és kir. erdőfelügyelőségeket, hogy a mennyiben kerületükben olyan urbéri illetőség fejében együttesen kiadott birtokok fordulnak elő, melyeknél az erdő-illetőséget képező rész a legelő-illetőséget képező résztől még elkülönítve nincsen, az elkülönítés iránt abban az esetben, ha a volt urbéresék ennek eszközlése végett a bírósághoz fordulni nem hajlandók, vagy a legelő-illetőségnek egyéenkénti felosztását, (melylyel egyidejűleg az erdő- és legelő-illetőség elkülönítése is bírósági uton eszközöltetik) nem kérelmezik, a szükséges intézkedéseket a törvényes eljárás megtartásával közigazgatási uton tegyék meg.

Budapest, 1890. évi október hó 2-án.

Bethlen.

Igazságügyministeri rendelet,

(a volt urbéresék részére kiadott birtok-illetőségek egyéenként való felosztásánál és a felosztott részek telekkönyvezésénél követendő eljárás szabályozása tárgyában).

20.326. sz. Az 1889. XXXVIII. t.-cz. 35. §. 7. pontjában nyert felhatalmazás alapján rendelem:

I.

Felosztási eljárás.

1. Általános határozatok.

1. §.

A volt urbéresék részére urbéri rendezés, tagosítás, vagy elkülönítés alkalmával közösen kiadott birtok-illetőségeknek vagy ezek egy részének egyéenkénti felosztása jogérvényesen csak az urbéri ügyekre nézve illetékes kir. törvényszék bözbenjárásával vagy utólagos jóváhagyásával (47—52. §§.) történhetik meg.

Az ugyanazon községbeli volt urbéreszek részére kiadott különböző birtok-illetőségeknek (legelőnek, nádasnak és erdőnek, 56. §.) felosztása vagy a felosztás jóváhagyása iránti eljárás együttesen is folyamatba tehető.

2. §.

A közös urbéri birtok-illetőségek feloszthatására vonatkozó anyagi jogszabályok a jelen rendelet által nem érintettek.

Az urbéri rendezés, ta osítás vagy elkülönítés alkalmával közösen kiadott, de utólagos felosztás folytán a telekkönyvi helyszineléskor a jogosultaknak megosztott egyénekenkinti tulajdonául felvett, vagy a telekkönyvnek az urbéri rendezéshez képest történt átalakításakor, avagy a telekkönyvi betétek szerkesztésekor ilyképen bevezetett illetőségek újabb felosztása a jelen rendelet szerinti eljárás tárgyát nem képezi.

2. Közös legelő felosztása.

a) Eljárás a feloszthatóság kérdésében.

3. §.

A közös urbéri legelő felosztása iránti eljárás az illetékes kir. törvényszékhez beadandó kérvény alapján indítatik meg.

A felosztás iránti eljárás megindítását a közös urbéri legelő tulajdonosainak egy része, sőt azoknak egyike is kérheti.

A kérvényhez a felosztandó területet tartalmazó telekjegyzőkönyv vagy telekkönyvi betét hiteles másolatban csatolandó.

Oly esetben, midőn a felosztatni kért terület telekkönyvileg a község tulajdonául van felvéve: a felosztási eljárás csak úgy indítható meg, ha a kérvény mellett a községnek a törvényhatóság által jóváhagyott oly közgyűlési határozata mutattatik be, melyben a legelő urbéri minősége elismertetik és a telekkönyvezés hibásnak jelentetik ki.

4. §.

A törvényszék, ha a bemutatott telekkönyvi kivonatnál vagy a vonatkozó urbéri ügy iratainál fogva az eljárás meg nem indíthatónak mutatkozik (2—3. §§.), elutasító végzést hoz és ezt a kérvényezőnek, illetve igazolt képviselőjének, ha pedig több a kérvényező és közös képviselőjük nines, azok közül az első helyen megnevezettnek kézbesíti.

5. §.

A mennyiben az eljárás megindíthatónak mutatkozik, a törvényszék a felosztás megengedhetőségét tárgyazó kérdés eldöntésére szükséges nyomozás megtétele végett törvényszéki bírót küld ki; egyuttal a nyomozásnak a helyszínén leendő fogatonosítása végett határnapot tűz ki és erre a felosztatni kért terület telekkönyvszerű megjelölése mellett, a közös legelőre nézve jogosultakat hirdetmény útján oly hozzáadással idézi, hogy az eljárás további folyamán személyenkénti idézés vagy értesítés elvárása nélkül, érdekeik képviseléséről gondoskodjanak.

A hirdetmény a törvényszéknél és az illető község házánál kifüggesztendő, a községben szokott módon háromszor közzéteendő és a hivatalos hírlapba, valamint a vidék egyik hírlapjába egyszer beiktatandó.

A törvényszéknél kifüggesztve volt hirdetmény, a vidéki hírlap illető példánya és a községi előljáróság által a hirdetménynek kifüggesztéséről és háromszor történt közzétételéről kiállított bizonyítvány az ügyiratokhoz csatolandók és a kiadmány eredetijére feljegyzendő, hogy a hirdetmény a hivatalos lapnak mely számaiban tétetett közzé.

6. §.

A kiküldött törvényszéki bíró a kitűzött határnapon a hirdetményt a községben szokott módon még egyszer közzététeti és ezután az eljárás tárgyát, célját és menetét a megjelenteknek értésére adván, az urbéri ügyiratok, a telekkönyv, a földadó-kataszternek a községben levő adatai, a megjelent feleknek és a községi előljáróságnak meghallgatása és szükség esetén helyszíni szemle, valamint saját hatáskörében elrendelt és fogatonosított tanukihallgatás alapján s a szükséges adatoknak hivatalból való beszerzése mellett megállapítja a felosztatni kért területet, ennek mivelési s használati módját (54. §.) és jogi minőségét, és kinyomozza, vajjon a kért felosztás ellen a fennálló anyagi jogszabályok értelmében akadályok nem forognak-e fenn.

7. §.

A 6-ik §-ban szabályozott teendők teljesítése után, a mennyiben a felosztás anyagi jogszabályba nem ütközik, a kiküldött bíró kérdést intéz a megjelent érdekelt felekhez az iránt, hogy van-e közöttük valaki, a ki a kért felosztást ellenzi s ha a felosztásnak senki ellene nem mond, annak megjegyzése mellett, hogy ha az érdekeltek közül csak egy is kívánja, szabályszerű szavazást fog

tartani arra nézve, hogy kik kívánják és kik ellenzik a felosztást, az érdekelt feleket e tárgybeli nyilatkozattételre ismételve azzal szólítja fel, hogy a ki a felosztást ellenzi és szavazást kíván: ebbeli nyilatkozatát a kiküldött bíró előtt egy óra alatt jelentse ki.

Ha az egy óra eltelt és ez alatt senki sem jelentkezett, a ki a felosztást ellenezné és szavazást kérne: a kiküldött bíró a részéről a megjelentekhez intézett kérdést és felszólítást a jegyzőkönyvbe vezeti s ugyanebben megállapítja, hogy a kért felosztás az érdekeltek közül senki által sem elleneztetett.

A jegyzőkönyv a kiküldött bíró és az érdekelt felek által aláírandó, s illetve az utóbbiaknak kézjegyével ellátandó.

8. §.

Ha a kért felosztást egy vagy több érdekelt ellenzi, illetőleg szavazást kíván: a kiküldött bíró megállapítja és egyéenkint összeírja az annak idején közösen kiadott legelőilletőségek jelenlegi tényleges birtokosait; az összeírás megtörténte után a tényleges birtokosokat a felosztás kérdésében az 1871: LIII. törvénycikk 42. §-a (79. §.) értelmében megszavaztatja, és egyrészt azokat, kik a felosztást kívánják, másrészt a kik ellenzik, a jegyzőkönyvben urbéri birtokaik telki mennyiségének, illetve kataszteri térmértékének bejegyzése mellett, csoportosítva feltünteti.

Atyai hatalom, gyámság vagy gondnokság alatt állók helyett az atya, gyám vagy gondnok szavazhat. A szavazás jogérvényéhez gyámhatósági jóváhagyás nem szükséges.

Egyidejűleg felhívandók ugy azok, kik a felosztást kívánják, mint azok, kik a felosztást ellenzik, hogy egy-egy közös megbizottat jelöljenek ki, a kinek a feloszthatóság kérdésében hozandó bírói határozat kézbesítettni fog.

9. §.

A 7-ik §. esetében a törvényszék csupán azt vizsgálja meg, vajjon a kérdésben forgó terület a vonatkozó anyagi jogszabályok szerint felosztható-e? A 8-ik §. esetében a törvényszék a feloszthatóságon felül megvizsgálja a foganatosított szavazás alaki helyességét, valamint azt is, hogy a felosztás mellett szavazók az érvényben levő jogszabályok szerint a felosztást kérni jogosítva vannak-e? Szavazás esetében a meg nem jelent felek, valamint azok, a kik megjelentek, de nem szavaztak, a kért felosztást ellenzőkhöz számítandók.

A törvényszék az eredményhez képest a felosztás elrendelésére vagy megtagadására nézve mindkét esetben végzéssel határoz. A végzés szokott módon leendő kihirdetés végett a községi előljár-

róságnak kézbesítették, mely a megtörtént kihirdetést és az ennek napját igazoló bizonyítványt a törvényszéknek megküldeni köteles.

A 8-ik §. szerinti szavazás folytán hozott végzés ezenfelül az ugyanazon §. utolsó bekezdése értelmében kijelölt megbizottaknak is kézbesítendő.

Ha a törvényszék a kiküldött bíró eljárásában hibákat vagy hiányokat talál, ezeknek előzetes jóvátételét, illetve kiegészítését rendeli el.

b) A felosztás módjának megállapítása.

10. §.

A felosztást elrendelő végzés jogerőre emelkedése után az erről tett hivatalos jelentés elintézéséül a törvényszék a felosztás tárgyában szükséges előmunkálatok megtétele végett bírói tagot küld ki, s egyuttal kitzüzi az ez által a helyszinén foganatosítandó eljárás megkezdésének határnapját.

Az ebbeli végzés kézbesítésére a 9. §. szabályai alkalmazandók.

11. §.

Ha a legelő felosztását a 7. §. értelmében senki sem ellezte, illetőleg ha szavazást senki sem kért, vagy ha a 8. §. szerint foganatosított szavazás eredménye azt mutatja, hogy a felosztás elrendelése végett szükséges többség kétségtelenül megvan, s egyszersmind bármelyik esetben az iránt sem forog fenn semmi kétség, hogy a felosztani kívánt terület az anyagi jogszabályok értelmében felosztható: a kiküldött bíró a jegyzőkönyvben egyenkint megnevezendő érdekelt felek külön kérelmére a 12—24. §-okban szabályozott eljárást a törvényszéki határozat meghozatalának és jogerőre emelkedésének bevárása és újabb kiküldetés nélkül az 5. §. szerint kitzüztött határnapon nyomban folytathatja.

Az érdekelt felek, kik az eljárás folytatását kérik, a kiküldött bíró által a költségviselés kérdésében a 37. §. rendelkezésére figyelmeztetendők és ennek megtörténte a jegyzőkönyvbe iktatandó. A felosztás megengedhetőségének kérdésében felvett jegyzőkönyv határozat-hozatal végett a törvényszékhez ebben az esetben is késedelem nélkül bemutatandó.

12. §

A kiküldött törvényszéki bíró első teendője az, hogy az urbéri rendezés, tagosítás vagy elkülönítés alkalmával közösen kiadott legelőilletőségre nézve egyrészt az ekkor részesített urbé-

reseket, az urbéri és kiváltságos (lelkészi, tanítói stb.) telki állományok mennyiségét, esetleg az urbéri birtokterületet, mely a közös illetőség kiszámításánál alapul vétetett, valamint az urbéri telki állomány, illetve urbéri birtokterület után közösben kiadott legelőilletőség területét, másrészt a jelenlegi birtokosokat s ezek birtokjuralékát azonosítási eljárás útján az I. számú mintának megfelelően készített kimutatás alakjában megállapítsa.

A kimutatás A. rovatának kitöltése az urbéri ügyiratok és az ezekkel kapcsolatos adatok alapján, a B. rovat kitöltése a földadókataszter adatainak felhasználásával a felek, a szomszédok s a községi előljáróság nyilatkozatainak kivételére, szükség esetén az urbéri rendezésnél alkalmazott mérnöknek meghallgatására és tanuknak kihallgatására is kiterjedő nyomozás eredménye alapján történik. Igénylő gyanánt a C. rovatba csak az vezetetik be, ki mint a tényleges birtokos ellen igényt tartó, a kiküldött bíró előtt jelentkezett.

13. §.

Az azonosítás megtörténte után a kiküldött bíró az érdekelteket, ezek számához és a felosztandó terület nagyságához képest 5, 7 vagy 9 tagból álló bizottság választására utasítja, melynek feladataihoz tartozik a felosztásnál jogosultak összességének képviselése, a működő mérnök felfogadása, a szerződésnek ezzel való megkötése, a mérnök munkálkodásának ellenőrzése, az osztályozásnál közreműködő szakértők megválasztása (20. §.), az eljárási költségek beszedése s kezelése (40. §.), valamint általában az elrendelt felosztás foganatosításának elősegítése.

Ha bizottsági tagok általában nem, vagy nem kellő számban választatnak, a bizottság tagjait, illetve a hiányzó tagokat a kiküldött bíró nevezi ki.

A bizottság saját köréből elnököt választ és ennek nevét a kiküldött bírónak bejelenti. A bizottság a további bírói határozatokról az elnök részére való kézbesítés által értesítettik.

A bizottság megalakulása után a kiküldött bíró az egész felosztási eljárásra vonatkozólag a bizottság meghallgatásával költség-előirányzatot készít (38. §.), melyben az egyes kiadási tételek valószínű összegei kiteendők és az egyes felek által fizetendő költségjарulékok kiszámítandók. A költségelőirányzat a kiküldött bíró aláírásával két példányban állittatik ki, s ezek egyike a jegyzőkönyvhöz csatoltatik, a másik pedig a bizottságnak adatik át.

14. §.

A megválasztott bizottság köteles a kiküldött bíró által a körülményeknek megfelelően kitűzendő záros határidő alatt a működő mérnökkel szerződést kötni és ezt a kiküldött bírónak jóváhagyás végett bemutatni.

Ha a bizottság ezen kötelességének eleget nem tesz, mérnök felfogadása iránt a kiküldött bíró intézkedik, azzal a szerződést a felosztás körül érdekeltek nevében ő köti meg és erről a bizottságot értesíti. A bizottság a szerződésre vonatkozólag az értesítés vételétől számított 15 nap alatt észrevételeket tehet. A szerződés jóváhagyása ily esetben az eljáró törvényszék hatáskörébe tartozik, melyhez a kiküldött bíró a szerződést a netaláni észrevételekkel együtt a 15 napi határidő lejártával beterjeszteni köteles.

15. §.

A működő mérnök szerződtetése után ennek bevezetése s a felosztás tárgyát képező terület határainak megállapítása végett a kiküldött bíró határnapot tűz ki.

Az ezt tárgyzó végzés a községi előjárásnak kihirdetés végett (9. §.) és a bizottságnak (13. §.) kézbesítendő.

A működő mérnök a kitűzött határnapra szintén megidézendő.

A mennyiben az érdekelt felek a működő mérnök szerződtetése tárgyában előlegesen intézkedtek és a működő mérnök jelen van: a határok megállapítása a 10. §. szerint kitűzött határnapon nyomban folytatandó.

16. §.

A határok megállapításánál az urbéri kiosztási térkép szolgál alapelvül.

Ha az urbéri kiosztási térkép fel nem található, vagy ha a tényleges birtokállapot a térképnek meg nem felel: felosztás tárgyát csak az a terület képezheti, a mely a volt urbérek összeségének közös birtokában van.

Ha a határra nézve vitás kérdés merül fel: a kiküldött bíró ezt a szomszédok meghallgatása mellett egyezségileg igyekezzék elintézni.

17. §.

Ha a határra vonatkozó vitás kérdések tekintetében egyezség nem sikerül: a felosztandó legelőre nézve jogosultaknak szabadságukban áll abban állapotodni meg, hogy a vitás terület rész kihagyásával a közös terület többi része osztassék fel. Erre az érdekeltek

a kiküldött bíró által figyelmeztetendők; és ha ily megállapodás létrejön, a felosztás annak értelmében foganatosítandó. Ebben az esetben megállapodásnak, és ha ez nem létesül, bírói határozatnak (25. §.) tárgyat képezi annak a kérdésnek megoldása is, hogy a közös legelő kiegészítő részeül utólag netalán megítélendő területre nézve annak jdejében mily intézkedés tétessék

Ha a vitás kérdésekre nézve sem egyezség, sem a jogosultak között a fentebbieknek megfelelő megállapodás létre nem jön: a felosztás a határra vonatkozó vitás kérdéseknek külön bírói uton való jogérvényes eldöntéseig függőben tartandó.

18. §.

A felosztás tárgyat képező közös legelőből, egyes jogosultakat illető jutalék iránt fölmerülő ellentétes igények az eljárás folytatását nem gátolják.

19. §.

A 15—17. §§. szerinti eljárás eredményéhez képest a működő mérnök az urbéri kiosztási térkép és a netalán már foganatosított kataszteri felmérés adatainak felhasználásával első sorban a felosztandó közös terület mérnöki felvételét foganatosítja, s az ebbeli munkálat befejezte után a kiküldött bírónak jelentést tesz, a mire ez az eljárás folytatására, különösen az osztályozás foganatosítása, az elhelyezési terv megállapítása és az ezek tekintetében felmerülhető panaszok és észrevételek tárgyalása végett a helyszínére határnapot tűz ki. Az ezt tárgyzó végzés kézbesítésére a 15. §. szabályai alkalmazandók.

A mennyiben az osztályozás és az elhelyezési terv megállapítása a felosztandó terület mérnöki felvételének foganatosítása előtt eszközölhető: az ez iránti eljárás a 15. és esetleg a 10. §. szerint kitűzött határnapon, s a mennyiben a 11. §.-nak esete is fenforog, az 5. §. szerint kitűzött határnapon újabb határidő kitűzése nélkül nyomban folytatandó.

20. §.

A felosztandó terület egyes részeinek osztályozása s az egyes osztályok szerinti becsholdak megállapítása — a mennyiben ez iránt az összes érdekelttek között megállapodás nem jött létre — három szakértő közbenjöttével bírói becslés útján történik.

A szakértőket — ide értve a három rendes tagon felül még két póttagot — a 13. §. szerint alakított bizottság köteles a kiküldött bírónak szóbeli vagy írásbeli felhívására megválasztani, s

gondoskodni arról, hogy a megválasztott szakértők az osztályozásra megállapított helyen és időben megjelenjenek. Ha a bizottság a kiküldöttnek szóbeli vagy írásbeli felhívására a szakértőket meg nem választja, vagy a megválasztott szakértők meg nem jelennek: a szakértőket általában, vagy a hiányzó szakértőket a kiküldött bíró nevezi ki.

21. §.

Az osztályozás és a becsholdak megállapítása a kiküldött bíró felügyelete alatt és a működő mérnök közbenjöttével a helyszínen eszközöltetik, s annak bevégezte után a munkálat a szakértők és a felek jelenlétében felolvastatik és aláírás által hitelesítettik.

Ez alkalommal jogukban áll az osztályozással vagy becsléssel meg nem elégedő feleknek felszólalásaikat előadni, melyek jegyzőkönyvbe vétetvén, azok fölött a kiküldött bíró szükség esetén a szakértők és a mérnök meghallgatása után, esetleg bírói szemle előrebocsátásával határoz.

22. §.

Az osztályozást és a becsholdak meghatározását követi az elhelyezési terv megállapítása, különösen abból a szempontból, hogy az egyénenkinti felosztás céljából a dülők mi módon alakittassanak? hogy az egyes jogosultak illetőségei egy vagy több tagban adassanak-e ki? hogy az elhelyezés szempontjából a nagyobb és kisebb birtokok csoportosittassanak-e? hogy az egyes jogosultak illetőségei miként alakitva adassanak ki? végre a célszerű gazdálkodás tekintetéből mily dülő utak, csapások, itatók stb. hasittassanak ki és maradjanak fel közös használatra?

23. §.

Az elhelyezési tervet a működő mérnök terjeszti elő.

A tervre nézve a jogosultak meghallgatandók, és ha e tekintetben a tervtől eltérő megállapodásra jutnak, a mérnök az ennek megfelelő újabb elhelyezési terv készítésére utasítandó.

Ha pedig egyetértő megállapodás nem létesül, a mérnöki terv és az ettől eltérő egy vagy több terv, az azok mellett felhozott okok és az azok elleni kifogások felsorolásával kifejtendő, és ezen javaslatokra a mérnök véleménye meghallgatandó.

24. §.

A kiküldött törvényszéki bírónak a 12—23. §§. szerinti eljárásánál még a következő általános szabályok követendők:

1. A bíró köteles az eljárás minden egyes részében és minden egyes felmerülő kérdésre nézve az egyezséget megkísérteni.

2. Köteles a bíró az egyezséget, illetve a felmerült kérdések fölötti megállapodásokat, ha pedig egyezés vagy megállapodás létre nem jön, az ellentétes kérelmeket és előadásokat, ezek okadatolását és a teljesített bizonyítási eljárás menetét és eredményét az egész eljárásról folytatólag vezetendő jegyzőkönyvbe iktatni, a bizonyítéku felhozott okiratokat pedig a jegyzőkönyvhöz mellékelni.

3. A bírónak feladatában áll az eljárás befejezését, esetleg az illetőkhöz intézett sürgetések által is siettetni, és főleg az egyes kérdések fölötti megállapodások esetén az eljárást, lehetőleg a 12—23. §§-ban külön megjelölt részeinek egyesítése által is egyszerűsíteni.

4. A netalán szükséges bizonyítékok beszerzésére nézve a 6. §. szabályai irányadók.

25. §.

Az eljárásról felvett jegyzőkönyv mellékleteivel, valamint a felvételi térkép és az elhelyezési tervet feltüntető térvázlat betérjesztetvén, a törvényszék — a mennyiben a netalán fenforgó hibáknál vagy hiányoknál fogva az eljárást kiegészítendőnek nem találja — a jogosultak, a részesedési arány (12. §.), az osztályozás és becsholdak megállapítására (19—21. §§.), valamint az elhelyezési tervre nézve (22., 23. §§.) felmerült és egyezségileg el nem intézett kérdések fölött ítélettel határoz.

Az ítélet a 9. §. értelmében való kihirdetés végett a községi előljáráságnak, továbbá a bizottságnak (13. §.), valamint mindazoknak egyenkint kézbesítendő, kik az eljárás folyamán egyezségileg el nem intézett kérelmet terjesztettek elő, vagy ki nem egyenlített ellentétes igényeket támasztottak.

26. §.

Ha a 12., 16., 19—23. §§. szerint tárgyalandó összes kérdések fölött egyezés jött létre, a törvényszék az egyezséget végzésileg bírósági határozat hatályával bírónak jelenti ki, és a végzés a 15. §. szabályai szerint kézbesítendő.

c) V é g r e h a j t á s.

27. §.

A 25. §. értelmében hozott ítélet, vagy a 26. §. szerint hozott végzés jogerőre emelkedése után a törvényszék az ítéletnek, illetve az egyezségnek végrehajtása, jelesül az egyéni elhelyezés megállapítása, a felosztási térkép és földkönyv elkészítése, az egyes részleteknek a természetben való kihasítása s birtokba adása és a mérnöki munkálatok hitelesítése iránt hivatalból intézkedik.

A végrehajtást e célra kiküldött törvényszéki bíró, még pedig lehetőleg ugyanaz a bíró fogatosítja, ki a 12—24. §§. szerinti eljárást teljesítette.

28. §.

A kiküldött törvényszéki bíró a helyszínére kitűzött határnapon, melyről az érdekeltek a 15. §-hoz képest értesítendőek, az elhelyezési terv (22. §.) alapul vételével az egyéni elhelyezés kérdésének egyezségileg való elintézését kísérli meg és ha az egyezség nem sikerül, a kérdést sorshuzás útján dönti el.

Azokat, a kik meg nem jelentek, valamint a kik sorsot huzni vonakodnak, a sorshuzásnál a kiküldött bíró helyettesíti.

A sorshuzás előtt szabadságukban áll egyeseknek csoportokká alakulva azt kívánni, hogy az ő jutalékaik egymás mellett adassanak ki. Az ily kívánat, a mennyiben az érdemleges ítélettel vagy az elhelyezésre nézve létrejött egyezséggel (26. §.) nem ellenkezik, a kiküldött bíró által teljesítendő.

A csoportok tagjai a sorshuzásnak ezen kívánat figyelembe vételével történt megejtése után az egyéni elhelyezést maguk között akár egyezségileg, akár folytatólagos sorshuzás útján állapíthatják meg.

29. §.

A kiküldött bíró az egyéni elhelyezésre nézve létrejött egyezséget, esetleg pedig a 28. §. szerint megejtett sorshuzás eredményét a működő mérnökkel közölvén, ezt a felosztásnak a természetben való teljesítésére (kihasításra) és az ennek megfelelő felosztási térképnek és a földkönyvnek elkészítésére utasítja.

Ha az érdekelt felek az előző eljárás során kötött egyezség útján az egyéni elhelyezés kérdését is megoldották, és ennek folytán a sorshuzás feleslegessé vált: a 28. §. szerinti határnap kitűzésének mellőzésével a működő mérnök a felosztás teljesítésére s a felosztási térképnek és földkönyvnek elkészítésére a végrehajtásra kiküldött törvényszéki bíró végzésével közvetlenül utasítandó.

30. §.

A közös legelő felosztása folytán keletkezett egyes részleteknek a felosztási térképen és a földkönyvben való megjelölésére — a 48. §. második bekezdésében említett eset kivételével — 1., 2., 3., stb. nevezőkkel (folyó alszámokkal) képezett törtszámok alkalmazandók. A törtek számlálóiként a felosztott területek telekkönyvi helyrajzi számai, a mennyiben pedig a telekkönyv a birtokszabályozáshoz képest még át nem alakított, az urbéri kiosztási térképen használt részletszámok szolgálnak.

31. §.

A kihasítás bevégezte s a kiosztási térkép és földkönyv elkészülte után a kiküldött bíró a működő mérnök felosztási munkálatainak hitelesítésére határnapot tűz ki, hitelesítő mérnököt nevez, s ebbeli végzését a 15. §.-hoz képest kézbesíti.

Ez alkalommal a kiküldött bíró arról is intézkedik, hogy a térkép és a földkönyv az érdekeltek által leendő megtekinthetés végett legalább 8 nappal a kitűzött határnap előtt a község-előjáróságnak elküldessék.

32. §.

A kitűzött határnapon a kiküldött bíró az eljárás czéljának megmagyarázása után a megjelentek előtt a földkönyvet tételről-tételre felolvassa és felhívja a feleket, hogy a felosztás és a végrehajtás folyamán tett intézkedések elleni panaszait felszólalás alakjában adják elő; figyelmeztetvén a feleket arra, hogy oly panaszok, melyek ezuttal elő nem adatnak, az eljárás befejezte után sem előterjesztés utján, sem más uton többé nem érvényesíthetők.

A felszólalások és a netalán ellenérdekű feleknek azokra vonatkozó előadásai, a panaszok egyes tárgyai szerint külön a jegyzőkönyvbe vezetendők.

A kiküldött bíró ezután a felosztási mérnöki munkálatok műszaki helyességét, nemkülönbén a mérnöki munkálatokkal kapcsolatos egyes felszólalásokat a hitelesítő mérnök által megvizsgálhatja és ennek azokra nézve adott szakvéleményét szintén a jegyzőkönyvbe iktatja.

33. §.

Ha a hitelesítő mérnök a felosztási mérnöki munkálatokat műszakilag helyeseknek találta, esetleg pedig a megállapított hibák helyesbitése után, a kiküldött bíró a felek felszólalásai tárgyában

végzést hoz, azt a felekkel előzőleg tudatott órában kihirdeti; a feleket figyelmezteti arra, hogy a ki a végzésben meg nem nyugszik, az eljárás befejeztétől (34. §.) számított 15 nap alatt a törvényszéknél előterjesztéssel élhet; a felszólalásokra hozott végzés egyes intézkedései folytán szükséges kiigazításokat úgy a helyszínén, mint a térképen és a földkönyvben a működő mérnök által nyomban foganatosíttatja s a hitelesítő mérnök által felülvizsgáltatja; mindezek megtörténte után pedig e térképet és a földkönyvet hitelesíti és a feleket az új birtokba bíróilag bevezeti.

A térképre s a földkönyvre vezetendő hitelesítési záradékot a kiküldött bíró, a működő mérnök és a hitelesítő mérnök írja alá.

34. §.

A hitelesítés bevégezte s az összes eljárási költségek felszámítása és megállapítása után (59. §.) a kiküldött bíró a végrehajtási eljárást befejezettnek jelenti ki, a befejezést a jelenlevők előtt kihirdeti, a kihirdetés megtörténtét s ennek idejét a jegyzőkönyvbe iktatja és ezt a felosztási munkálatra vonatkozó összes iratokkal a törvényszékhez beterjeszti.

35. §.

A kiküldött bírónak a felszólalások folytán hozott végzései s tett intézkedései által (33. §.), nemkülönben a költségmegállapítás által (39. §.) okozott sérelmek orvoslása végett az eljárás befejeztétől (34. §.) számított 15 nap alatt az eljáró törvényszéknél írásban beadandó előterjesztésnek van helye.

A törvényszék az előterjesztés fölött szükség esetén a hitelesítő mérnök meghallgatása után a végrehajtási jegyzőkönyv elintézésével együttesen végzéssel, még pedig több előterjesztés fölött is egy végzéssel határoz; és a mennyiben az előterjesztésnek helyt ad, a végzés jogerőre emelkedése után a felmerült sérelmet vagy maga orvosolja, vagy — ha szükségesnek mutatkozik — a végrehajtás újabb foganatosítása, illetve a megállapított hibák kiigazítása iránt intézkedik.

Ha előterjesztés be nem adatott, a törvényszék a jegyzőkönyvet, figyelemmel a 39. §. rendelkezésére, szintén végzéssel intézi el.

A végzés a 15. §. szabályai szerint és a mennyiben előterjesztés adatott be, ezenfelül azoknak is, kik előterjesztéssel éltek, egyenkint kézbesítendő.

A felosztási térkép és földkönyv kiigazítása esetén azokra, a kiigazítást rendelő végzésre való hivatkozás mellett, újabb hitelesítési záradék vezetendő.

36. §.

A felosztás tárgyát képező területen belül egyeseknek egymás ellenében támasztott igényei a jelen rendelet szerinti eljárás folyamán csak annyiban nyernek elintézését, a mennyiben a tényleges birtoklás alapul vételével megállapítatik, hogy a vitás jutalék kinek birtokába adandó. Egyéb igények érvényesítése a törvény rendes útjára tartozik.

d) K ö l t s é g e k.

37. §.

A jelen rendelet szerinti felosztási eljárás költségeit a birtokostársak a közösből nekik jutott birtok arányában, ott, a hol osztályozás is történt, a megállapított becsterület arányában viselik.

A saját külön jogainak és érdekeinek képviselésével és érvényesítésével járó költségeket mindenik fél maga viseli.

Ha a felosztás iránti kérelemnek hely nem adatik (9. §.), az 5—8. §§. szerinti eljárás költségei a kérvényezőt, esetleg a kérvényezőket egyenlő részekben terhelik (10. §.). A 11. §. alapján a 12—24. §§-hoz képest fogatosított eljárás költségei a felosztási kérelem utólagos elutasítása esetében azok terhére esnek, a kik az eljárás előzetes fogatosítását kérték.

A felosztást ismételten alaptalanul kérő fél a többi birtokosoknak okozott költségek megtérítésében is elmarasztható.

38. §.

A feloszthatóságkérdésére vonatkozó eljárás költségeit (5—8. §§.), valamint a költségelőirányzat elkészítéseig (13. §.) felmerülő költségeket a törvényszék által megállapított összegben azok kötelesek előlegezni, kik a felosztást kérték (3. §.). Az előlegezett összeg nemaláni feleslege a kérvényezőknek visszaadandó, a tényleg felhasznált összeg pedig az előirányzatba befoglalandó és az előlegező felek költségjárulékába betudandó; a mennyiben pedig az előlegezett összeg több, mint az előlegezőket terhelő költségjárulék, a többlet nekik visszatérítendő.

39. §.

Az eljárás költségeit a működő mérnöknek a számadás összeállítására körüli segédkezésével, a kiküldött bíró állapítja meg (34. §).

A tanúk és szakértők költségeinek és díjainak esetről-esetre az illető eljárásakor való megállapítása szintén a kiküldött bíró illeti, a ki saját költségeit és díjait is maga állapítja meg. Mindezek a költségek és díjak, a mennyiben az egyes bizonyító felek külön terhére nem esnek (37. §.), a költség-felszámításba szintén felveendőek.

A működő mérnök díja a felszámításba a vele kötött szerződéshez képest vétetik fel; a kiküldött bíró napidíjainak és költségeinek megállapítása pedig a törvényszék által megvizsgálandó és csak a törvényszék jóváhagyása folytán emelkedik joghatályra (35. §.).

40. §.

Ugy az előírányzatban megállapított költségösszeg (38. §.), mint a végleg megállapított költségösszegnek (39. §.) még netalán hiányzó része, a 13. §. szerint alakított bizottság kérelmére az egyesektől szükség esetén a közadók módjára közigazgatási uton hajtatik be.

A befizetett vagy behajtott összegeket rendszerű számadás kötelezettségével a bizottság kezeli. A számadás felülvizsgálása és elintézése az érdekelt felek bármelyikének kérelmére a kiküldött bíró feladatát képezi. A kiküldött bíró e tárgybeli végzése ellen 15 nap alatt írásban benyújtandó előterjesztésnek van helye, a mely fölött a törvényszék végzés által határoz.

Ugy a kiküldött, mint a törvényszék által hozott végzés kézbesítésére a 15. §. szabályai alkalmazandók és a végzés a kérényt, illetve előterjesztést benyújtó félnek külön is kézbesítendő.

e) Jogorvoslatok.

41. §.

Az eljáró törvényszéknek a jelen eljárás során hozott következő határozatai ellen felebbezésnek van helye, ugymint:

1. az ítéletek ellen (25., 50. §§.);
2. oly végzés ellen,
 - a) melylyel az eljárás megindítása megtagadtatott (4., 46., 48. §§.);
 - b) mely a kért felosztás elrendelése vagy megtagadása tárgyában hozott (9. §.);

c) melylyel a 12., 16., 19—23. §§. szerint tárgyalandó összes kérdések fölött létrejött egyezség elintéztetett (26. §.);

d) mely a végrehajtási eljárásban a kiküldött bíró intézkedései s végzései ellen vagy a költség megállapítás ellen, avagy a számadás kérdésében beadott előterjesztés elintézéseül hozatott (35., 39., 40. §§.)

A felebbezésben az előzetesen hozott és külön nem felebbezhető végzések által okozott jogsérelmek orvoslása is kérhető, a nélkül, hogy e célra jogfentartással kellene élni.

42. §.

A másodbiróság ítélete ellen további felebbezésnek van helye.

Elsőbiróági végzés elleni felebbezés folytán a másodbiróság végérvényesen határoz.

A másod- és harmadbiróság határozata az illető elsőbiróági határozatra nézve megállapított módon és ezen felül a felebbezőnek is kézbesítendő.

43. §.

A felebbezés beadásának határideje 15 nap.

A 15 napi határidő a 41. §. 2. a) pontjának esetében általában, a 41. §. 2. a) pontjának esetén azok irányában, a kik előterjesztéssel éltek, végre a másodbiróági ítélet ellen beadott további felebbezés esetében azok irányában, a kik ez elsőbiróági ítéletet felebbezték, az egyéni kézbesítés napjától, minden egyéb esetben, tekintet nélkül a netalán történt egyéni kézbesítésre, a községben eszközölt kihirdetés napjától (9. §.) számítottatik.

A 41. §. alá nem eső határozat ellen, valamint a 15 napi határidő eltelte után beadott felebbezés hivatalból visszautasítandó.

A visszautasító végzés ellen jogorvoslatnak helye nincs. Ha azonban a visszautasítás naptári elszámításon vagy más elvétésen alapszik: a visszautasító végzés kézbesítésétől számított 8 nap alatt beadandó kérvény folytán a törvényszék a visszautasító végzést hatályon kívül helyezheti s a felebbezés fölterjesztését elrendelheti.

44. §.

A jelen rendeletben szabályozott eljárás alá tartozó ügyekben felfolyamodásnak, perujításnak, semmiségi keresetnek és kiigazítási keresetnek (1836 :X. törvénycikk 10. §., 1871: LIII. törvénycikk 52. §.) helye nincsen.

Igazolással csupán az előterjesztés (35., 39., 40. §§.) és a felebbezés beadására (43. §.) szolgáló határidő elmulasztása miatt

lehet élni, ha a mulasztás hitelt érdemlőleg vétkesnek kimutatatik.

Az igazolási kérelem az elmulasztott határidőtől számított 15 nap alatt adandó be. Az ezen határidőn túl beadott igazolási kérelem hivatalból visszautasítandó. A 43. §. utolsó bekezdésében foglalt rendelkezés az igazolási kérelmet visszautasító végzés esetében megfelelően szintén alkalmazandó.

A kellő időben beadott igazolási kérelem tárgyában a törvényszék a kérvényhez mellékelte bizonyítékok alapján, az ellenérdekű felek meghallgatása nélkül határoz. Az ebbeli végzés ellen jogorvoslatnak helye nincsen.

Az igazolási kérelem vétkes mulasztás igazolása esetében is csak akkor vehető figyelembe, ha az igazolási kérvénnyel együtt az előterjesztés, vagy a felebbezés is beadott.

f) Az urbéri eljárás szabályainak alkalmazása.

45. §.

Az 1—44. §§. szerinti eljárás folyamán, a mennyiben a jelen rendelet különlegesen vagy ellenkezően nem intézkedik, az urbéri eljárás tekintetében fennálló jogszabályok alkalmazandók.

g) Biróságon kívüli egyezségek.

46. §.

Az 1—45. §§-ban megállapított szabályok megfelelő alkalmazásának helye van abban az esetben is, mikor a jogosultak a közös legelő felosztására vonatkozólag akár csak általában, akár a részesezésre s ennek hányadára (12. §.), akár már az osztályozásra (20. §.), vagy az elhelyezési tervre (23. §.), akár végül az egyéni elhelyezésre vonatkozólag is (28. §.) biróságon kívül meg egyeztek, a mennyiben az egyezés birósági jóváhagyása s a felosztási eljárás folytatása kérelmeztek.

A törvényszék az egyezés bejelentése s az erre vonatkozó okiratoknak és térképeknek, valamint a hiteles telekkönyvi kivonatoknak (3. §.) beterjesztése után a kérelem fölött a 4. §. szempontjából határoz, és ha a feloszthatóságnak már a kérvényből és mellékleteiből kitetsző akadályát nem látja, határidő kitézése s hirdetmény közzététele mellett törvényszéki birót küld ki (5. §.) a helyszínén abban az irányban teendő nyomozás végett: vajjon a felosztást a 6. §-ban említett valamely körülmény nem gátolja-e, vajjon az egyezés, ennek tartalma s az abban részt vett személyek

tekintetében olyan-e, mely jogerejü birói határozat joghatályával felruházható s esetleg vajjon a felosztásból a jogosultak valamelyike nem hagyatott-e ki, vagy egyes jogosultaknak egyéb jogsérelem nem okoztatott-e?

A kiküldött bíró, a mennyiben a megejtett nyomozás az egyezséghez való hozzájárulás vagy a részesítés tekintetében hiányokat tüntet fel, ezeknek pótlását megkísérli s az egyezséget ehhez képest kiegészíti.

Ha a 13. §-nak megfelelő bizottságra nézve egyezségileg intézkedés még nem tétetett volna, a bizottság a kitűzött határnapon alakítandó.

A kiküldött bíró által felvett jegyzőkönyv elintézéséül a törvényszék, a mennyiben a felosztást gátló körülmény fenn nem forog s egyes jogosultak az egyezségnél nem mellőztettek, illetve az egyes jogosultaknak jogsérelem nem okoztatott, az egyezséget jóváhagyja s egyszersmind megjelöli az eljárásnak egyezségileg és a birói közbenjárás nélkül folytatott munkálatok által meghaladott részét, és a további eljárást ettől a résztől kezdve a jelen rendelet értelmében veszi fel és folytatja.

Az e tárgyban hozott végzés kézbesítésére a 15. §. szabályai alkalmazandók.

A mennyiben kétségtelennek mutatkozik, hogy az egyezség jóváhagyása be fog következni, a további eljárásnak a törvényszéki jóváhagyó végzés bevétele nélkül való fogamatba vételére a 11. §. rendelkezése alkalmazandó.

h) Tényleges felosztás birói jóváhagyása.

47. §.

Ha a volt urbéresek az urbéri rendezés vagy elkülönítés alkalmával közösen kiadott legelő-illetőséget utólag, de a jelen rendelet hatályba lépte előtt birói közbenjárás nélkül magok között egyénenként felosztották: a tényleges birtokba vétellel fogamatossított felosztás birói jóváhagyás által jogérvénynyel ruházható fel akkor is, ha a felosztás nem alakszerű egyezség alapján történt.

48. §.

A felosztás birói jóváhagyása iránt egy vagy több jogosult által beadott kérvényhez a tényleges birtoklásnak megfelelően szerkesztett felosztási térkép és földkönyv csatolandó.

Ha a tényleges felosztás a kataszteri részletes felmérés előtt történt és ez a felmérés, valamint az ezzel kapcsolatos munkálat a felosztás eredményéhez képest, az egyeseknek jutott járandóságok

feltüntetésével foganatosított: felosztási térkép gyanánt a kataszteri térképnek a felosztott területre vonatkozó részleges másolata és földkönyv gyanánt a kataszteri munkálatok alapján készült földkönyv szolgál. Ha pedig a betét-szerkesztés is megtörtént már akképen, hogy a kataszteri munkálatban felosztottnak feltüntetett terület közösnek vétetett fel: akkor a felosztási térképet a telek-könyvi térképnek részleges másolata, a földkönyvet pedig az 1889. évi 45.341. számú igazságügyministeri rendelet 2. §-a szerint a osztatlan illetőségeket feltüntető betétek alapján összeállított kivizat helyettesíti.

Egyebekben a kérvény felszerelése, valamint ennek elinté-zése tekintetében a 46. §. szabályai alkalmazandók.

49. §.

A kiküldött törvényszéki bíró a feloszthatóság kérdésén felül (6. §.) hivatalból csak annak kinyomozására terjeszkedhetik, hogy kik a jogosultak és hogy a tényleges felosztásnál a jogosultak valamelyike nem mellőztetett-e?

Ha mellőzés esete forog fenn, vagy egyes jogosultak által a felosztás ellen kifogás tételik: a kiküldött bíró megkísérli a felmerült kérdéseknek egyezség útján való elintézését és a mennyiben az egyezség sikerül, a mérnököt a felosztási térképnek és a földkönyvnek, valamint a tényleges felosztásnak ahhoz képest leendő kiigazítására, szükség esetén pedig új térkép és földkönyv készítésére utasítja. Ha pedig az egyezség nem sikerül: a vonatkozó előadások és ellenvetések jegyzőkönyvbe vételével, valamint a bizonyítékok beszerzésével, a fenforgó kérdéseknek bírósági eldöntését előkészíti.

50. §.

A 49. §. szerinti eljárásról felvett jegyzőkönyv bemutatván, a törvényszék ítélettel mindenek előtt a feloszthatóságra nézve határoz. Ha ennek helyét nem találja, a tényleges felosztást érvénytelennek jelenti ki; ha pedig helyét találja: egyuttal a netalán fenforgó mellőzés vagy a tett kifogások felett dönt.

Ha mellőzés esete fenn nem forog és a felosztás ellen kifogás sem tételik, vagy a kifogások alaptalanoknak bizonyultak, ugyszintén, ha a törvényszéki bíró eljárása alkalmával létrejött egyezség folytán a térkép és földkönyv kiigazítása, valamint a tényleges felosztás az egyezségnek megfelelően már megtörtént (49. §.), a törvényszék a tényleges felosztást egyuttal ítéletileg jóváhagyja s a felosztási térképet és földkönyvet megfelelő záradékkal ellátja.

Az ítélet a 9. §-hoz képest leendő kihirdetés végett a községi előjárásnak és ezen felül mindazoknak, kik a helyszíni eljárásakor egyezségileg el nem intézett kérelmet, vagy kifogást terjesztettek elő, egyenkint kézbesítendő.

51. §.

Ha jogosultaknak mellőzése, vagy a felosztás elleni kifogás alaposága ítéletileg megállapított, s ennek folytán a felosztási térkép és földkönyv kiigazítása, avagy új térkép és földkönyv készítése vált szükségessé: a törvényszék az ítélet jogerőre emelkedése után, annak végrehajtása iránt az ügy állásához képest a 11—35. §§-nak megfelelően intézkedik.

Hasonlóképen intézkedik a törvényszék a végrehajtás iránt akkor is, ha mellőzés, vagy kifogások folytán létrejött egyezség következtében új térkép és földkönyv készített s ennek folytán új felosztás vált szükségessé.

52. §.

A mennyiben a 47—51. §§. különlegesen, vagy ellenkezően nem rendelkeznek, az 1—45. §§-ban foglalt és idézett szabályok a közös legelő-illetőség tényleges felosztásának birói jóváhagyását czélzó eljárásra is alkalmazandók.

3. Nádas területek felosztása.

53. §.

A közös legelő-illetőség felosztására nézve a 3—52. §§-ban szabályozott eljárás az urbéri rendezés, tagosítás, vagy elkülönítés alkalmával a volt urbéreszek részére kiadott közös nádas-terület felosztása tekintetében is köveendő, a mennyiben annak kiszáradása természeti uton bekövetkezett, vagy mesterséges uton előidézett.

4. Erdőből kihasított legelő-illetőség felosztása.

54. §.

A 3—52. §§-ban szabályozott eljárás a további pótlásokkal abban az esetben is követendő, mikor a volt urbéreszek legelő-illetősége fejében, vagy ennek pótlékaul az erdő-illetménytől külön kijelölt erdőterület adatott ki (1871: LIII. törvénycikk 40. és 74. §§.) és ennek felosztása, vagy az erre nézve tényleg foganatosított felosztás birói jóváhagyása kérelmeztek.

A 3. vagy 48. §. szerint beadott kérvényben ilyenkor az a körülmény, hogy a felosztatni kért legelő-illetőség egészben vagy részben erdő-területből áll, tüzetesen megemlítendő.

A törvényszék ennek folytán, valamint akkor, ha az érintett körülmény a kérvény mellékleteiből, vagy az urbéri ügy irataiból (4. §.) kitűnik, az 5. §. értelmében kitűzött határnapra a közérdeknek az 1879 :XXXI. törvénycikk szempontjából leendő megvédése végett, az illető királyi erdőfelügyelőt is megidézi.

Ha az érintett körülmény fenforgása csak a 6—8. §§. értelmében a helyszínen teljesített nyomozás közben tűnik ki, a kiküldött bíró az eljárást felfüggeszti s a kir. erdőfelügyelőt az eljárás folytatása végett kitűzött határnapra megidézi.

A feloszthatóság kérdésében hozott ítélet, illetve az e kérdésben létrejött egyezség folytán hozott végzés (9. §.) a kir. erdőfelügyelőnek is kézbesítendő.

55. §.

Oly esetben, a mikor az urbéri rendezés, vagy erdő- és legelő-elkülönítés alkalmával a volt urbéresek közös illetősége az erdő- és a legelő-illetőség mennyiségének és fekvésének külön meghatározása nélkül együttesen adatott ki: az erdő- és a legelő-illetőségre eső részek elkülönítése tárgyában akár a jelen rendelet hatályba lépte előtt, akár ennek utána netalán hozott bírósági, vagy közigazgatási jogerejű határozat az eljárás megindítása iránti kérvényhez csatolandó (3., 48. §§.).

Ha az erdő- és legelő-illetőség elkülönítése már előzőleg meg nem történt, az elkülönítés a 12—24. §§. szerinti eljárás folytán a 25. §. szerint hozandó ítélettel eszközözlendő.

A mennyiben a legelő-illetőségül elkülönített és felosztatni kért, vagy tényleg már felosztott terület egészben, vagy részben erdőből áll, az 54. §. szabályai is alkalmazandók.

5. Erdő-illetőség felosztása.

56. §.

A volt urbéresek részére az általuk gyakorolt faizási jog fejében kihasított közös erdő-terület felosztása, vagy az erre nézve tényleg foganatosított felosztás bírói jóváhagyása iránti eljárás csak abban az esetben indítható meg, ha az e végett beadott kérvény mellett a földművelésügyi m. k. miniszternek a felosztást megengedő határozata felmutattatik.

Az eljárás folyamán az 54. §. szabályai ez esetben is alkalmazandók.

II.

A felosztott részek telekkönyvezése.

57. §.

A felosztási eljárásnak jogerejüleg történt befejezése (40. §.), valamint a tényleg foganatosított felosztást jóváhagyó ítélet (50. §.) jogerőre emelkedése után az eljáró törvényszék erről az adókataszter nyilvántartásával megbízott pénzügyi hatóságot a felosztási térkép és földkönyv áttétele mellett értesíti.

Ha az adókataszteri munkálatban és térképen a közös urbéri illetőségnek felosztása még keresztül nem vitetett; ugyszintén, ha keresztülvitetett ugyan (48. §.), de a kataszteri térképen feltüntetett felosztásra vonatkozólag a 49 — 51. §§. szerinti eljárás folyamán valamely változtatás történt: a pénzügyi hatóság az adókataszteri munkálatnak részleges átalakítása s a felosztásnak, illetve a felosztásra nézve történt változtatásoknak a kataszteri térképen való keresztülvitele és a felosztás folytán alakult birtokrészletek tiszta jövedelmének kiszámítása iránt intézkedik; és ezután, valamint akkor is, ha ily intézkedésnek előfeltétele vagy szüksége fenn nem forog, a térképet és a földkönyvet a felosztásnak a telekkönyvben hivatalból leendő érvényesítése végett az illetékes telekkönyvi hatósághoz teszi át.

Ha az új adókataszteri munkálat nem haladott még annyira, hogy a pénzügyi hatóság az említett kívánalmaknak rövid idő alatt eleget tehetne: a fenforgó akadály közlése mellett a felosztási földkönyvnek és térképnek a telekkönyvi hatósághoz való áttételét szintén teljesíti.

58. §.

Ha oly közös illetőség osztott fel, mely a telekkönyvi helyszinelés után történt urbéri birtokrendezés, tagosítás vagy elkülönítés alkalmával adatott ki, és ha a felosztási térképnek és földkönyvnek a telekkönyvi hatósághoz érkeztekor (57. §.) az illető község telekkönyve az 1869. évi 2579. számú igazságügyministeri szabályrendelet értelmében még át nem alakított és a telekkönyvi betétek szerkesztése sem történt meg: a közös illetőség felosztása telekkönyvileg a telekkönyv általános átalakításával kapcsolatosan, a mennyiben pedig a telekkönyvi hatóságnál a betétek szerkesztése már megkezdett és az illető község betéeteinek szerkesztését gátló körülmény nem forog fenn, a telekkönyvi betétek szerkesztése alkalmával (1886: XXIX. törvényczikk 24. §. 2. bekezdés és 6. §.) foganatosítandó.

A felosztás telekkönyvileg az általános átalakítással kapcsolatosan foganatosítottak abban az esetben is, mikor az urbéri rendezés, tagosítás vagy elkülönítés a telekkönyvi betétek szerkesztése után történt és a közös illetőség ez alkalommal adatott ki.

59. §.

Az 58. §. esetein kívül, a felosztás telekkönyvi keresztülvitele az 1869. évi 2579. számú igazságügyministeri rendelet 6—29. §-aiban foglalt szabályok megfelelő alkalmazásával és a jelen rendelet 60—63. §-ainak szabályai szerint a telekkönyv részleges átalakítása által foganatosítandó.

A felosztott fekvőségre jelzáloggal bíró hitelezőnek az 1869. évi 2579. számú szabályrendelet 7. §. *h*) pontjában megkövetelt biztosítása az 58-ik és a jelen §. eseteiben az által történik, hogy az egész fekvőségre bejegyzett zálogjog a felosztás folytán keletkezett birtokrészletek mindenikét terhelő egyetemleges jelzálogjoggá alakíttatik.

A telekkönyvnek a jelen §. szerinti átalakításánál felmerülő napi- és fuvardíjak a birtokostársak által a közös illetőségből nekik jutott birtok arányában előlegezendők és viselendők.

60. §.

A mikor a felosztás tárgyát oly közös illetőség képezte, mely a telekkönyvi helyszínelés előtt foganatosított birtokrendezés alkalmával adatott ki, vagy melynek telekkönyvezése a telekkönyvnek az urbéri birtokszabályozáshoz képest történt átalakításakor az 1881. évi 40.101. számú igazságügyministeri rendelet értelmében foganatosított: a felosztásnál fogva keletkezett birtokrészletekre vonatkozó tulajdonjog a telekkönyv részleges átalakítása folytán (59. §.) a jogosultak részére lejegyzés, illetve szétjegyzés útján kebleztetik be.

A telekjegyzőkönyv, melybe a közös birtok be volt vezetve, megszüntetendő.

61. §.

A 60. §. esetében a felosztás folytán keletkezett részletek a jelen szakasz második bekezdésének korlátai között hozzájegyzendők a tulajdonosnak, illetve a telekk. rend. 55. §-ának figyelembe vételével a tulajdonos társaknak urbéri birtokához. Ha a tulajdonosnak több telekkönyvi jószágtestet képező urbéri birtoka van, őt illeti az átalakítási munkálat folyamán annak a jószágtestnek megjelölése, melyhez a hozzájegyzés történjék. Ha a megjelölés

jogával nem él: a felosztás folytán keletkezett részletek a tulajdonos bármelyik urbéri birtokához hozzájegyezhetők.

Ha pedig a tulajdonosnak nincs oly urbéri birtoka, melyhez a hozzájegyzés megtörténhetnék, valamint akkor is, mikor az urbéri birtok és a közös ingatlanak hányada, melynek fejében az illető részlet kiadatott, nyilvánkönyvileg különbözően vannak terhelve: a felosztás folytán keletkezett részlet külön telekkönyvi jószágtestként jegyzendő be; a mennyiben pedig felosztáskor az illetőség fejében több birtokrészlet adatott ki, ezek külön telekkönyvi jószágtestté egyesítendők. Ily esetben a jelzálogos hitelezők meghallgatásának mellőzésével (telekk. rend. 56. §. *d*) pont) a közös ingatlan illető hányadára bejegyzett zálogjogok, mint önállóak, illetve mint fő- vagy mellék-jelzálogjogok, az ujonnan keletkezett telekkönyvi jószágtestre átvitetnek.

62. §.

A 60. §. esetén kívül a felosztás folytán keletkezett birtokrészletek telekkönyvezésére a következő szabályok alkalmazandók:

a) Ha a telekkönyv az urbéri birtokszabályozáshoz képest már átalakított és ez alkalommal az utóbb felosztott közös illetőség az 1869. évi 2579. számú szabályrendelet 7. §. *g*) pontja értelmében telekkönyveztetett: a telekkönyvi hatóság a felosztás folytán keletkezett részleteket hozzájegyzi azokhoz az urbéri birtokállományokhoz, melyeknek tartozékát a közös telekjegyzőkönyv tartalmazta s a külön telekjegyzőkönyvekben történt kitüntetés szerint a közös illetőségből járó hányadok képezték, esetleg pedig, a mennyiben a közösből járt hányadra harmadik személy már önálló tulajdonjogi bejegyzést nyert, ennek urbéri birtokához; ha a 61. §. második bekezdésében említett esetek valamelyike fenforog, az ugyanott felállított szabály szerint jár el; a közös telekkönyvet pedig mindenesetre megszünteti, s a külön telekjegyzőkönyvekben a közös telekjegyzőkönyvre feltüntetett hivatkozást kitorölteti.

b) Ha a telekkönyv átalakításánál a közös illetőség telekkönyvezésére az 1889. évi 45.041. számú igazságügyministeri rendelet szabályai alkalmaztattak, valamint akkor is, ha telekkönyvi betétek szerkesztése alkalmával még közösnek felvett illetőség képezte a felosztás tárgyát: az idézett ministeri rendelet 1. §-a értelmében vezetett közös telekjegyzőkönyvnek, illetve betétnek megszüntetése mellett a felosztás folytán keletkezett birtokrészletek az ugyanezen rendelet 2. §-a szerint vezetett külön telekjegyzőkönyvekbe, illetve betétekbe az osztatlan illetőségek helyett vezetődők be.

Az osztatlan illetőséget tárgyzó tétel ily esetben az *A*) lapon aláhuzandó.

63. §.

A mikor a közös telekjegyzőkönyvben, illetve betétben foglalt birtoknak csak egy része képezte a felosztás tárgyát: a telekkönyvi hatóság a 60—62. §-okban felállított egyéb szabályok alkalmazása mellett:

a 60. §. eseteiben a telekjegyzőkönyvet, melyben a közös birtok be volt vezetve, meg nem szünteti, hanem csupán a felosztott terület lejegyzését s a *B*) lapon ennek megtörténtét és a felosztás bejegyzését eszközli;

a 62. §. *a*) pontjának esetében a közös telekjegyzőkönyvet meg nem szünteti s a külön telekjegyzőkönyvekben a közös telekjegyzőkönyvre feltüntetett hivatkozást ki nem törölteti, hanem a közös telekjegyzőkönyvben a felosztott területet szabályszerűen lejegyzi s a *B*) lapon ennek megtörténtét és azt, hogy ez a terület a jogosítottak között felosztott, bejegyzi, a külön telekjegyzőkönyveken pedig a közös telekjegyzőkönyvre feltüntetett hivatkozást épségben hagyja;

vége a 62. §. *b*) pontjának esetében az 1889. évi 45.041. számú igazságügyministeri rendelet 1. §-a értelmében vezetett közös telekjegyzőkönyv, illetve betét megszüntetésének, valamint az osztatlan illetőséget tárgyazó tétel aláhúzásának mellőzésével, a felosztott területet a közös telekjegyzőkönyvben, illetve betétben lejegyzi (idézett rend. 9. és 11. §§.), ennek megtörténtét és a foganatosított felosztást a *B*) lapon bejegyzi és a felosztás folytán keletkezett birtokrészleteket hozzájegyzi azokhoz a telekkönyvi jószágtestekhez, melyekhez mint kiegészítő részek tartoznak, illetve a melyek az osztatlan illetőségek által képeztetnek (idézett rendelet 4. és 5. §§.).

III.

Vegyes és átmeneti intézkedések.

64. §.

A jelen rendeletnél fogva akár külön (59. §.), akár az általános átalakítással kapcsolatosan foganatosítandó telekkönyvi átalakításokra (58. §.) a bélyeg és illeték-mentesség, illetve az ez aluli kivételek tekintetében az 1869. évi 2579. számú igazságügyministeri szabályrendelet 28. §-a, a telekkönyvi betétszerkesztésre pedig (58. §.) az 1886 : XXIX. törvénycikk 71. és az 1889 : XXXVIII. törvénycikk 30. §-ai nyernek alkalmazást.

A törvényszék előtti eljárás folyamán (1—62. §§.) a beadványok, jegyzőkönyvek és határozatok, továbbá a mellékletként

bemutatott okiratok, azok kivételével, melyek a felek közötti külön jogügyletet tartalmaznak, vagy a melyek nem a felosztási eljárás czéljából állítottak ki, ugyszintén az eljárási költségekről kiállított nyugták, előirányzatok és számadások, bélyeg- és illetékmentesek.

Az 5. §-ban érintett hirdetmény a hivatalos lapban díjmentesen iktattatik be.

65. §.

Az 1—64. §§. szabályai a volt urbéresek részére közösen kiadott illetőségek felosztása s a felosztott részek telekkönyvezése iránt folyamatban levő azon ügyekben, a melyekben jogerejü érdemleges ítélet még nem hozatott, a további eljárásra megfelelően szintén alkalmazandók.

A mennyiben az eddigi eljárás folyamán azok az adatok vagy okiratok meg nem szereztettek, avagy azok az intézkedések nem tétettek, melyek az eljárásnak a jelen rendelet szerinti folytatására feltétlenül szükségesek, azok megszerzése és megtétele szükség esetén a kitüzött határnap elhalasztásával pótlendő.

Azon ügyekben, melyekben a jelen rendelet hatályba lépte napjáig már jogerejü érdemleges ítélet hozatott, a végrehajtás a korábbi jogszabályok szerint foganatosítandó, s a jelen rendelet szabályai csak a felosztott részek telekkönyvezésére alkalmazandók.

66. §.

Jelen rendelet a hivatalos lapban közléteendő és a folyó 1890. évi július hó 1-ső napján lép hatályba.

Kelt Budapesten, 1890. évi június hó 2-án.

Szilágyi Dezső, s. k.

		A.			B.		C.	D.
		nevei	telek mennyisége, illetve az urbéri birtok területe	erre a közösen ki- adatott hold ☐ -öl				
házszám	hold ☐ -öl		házszám					
1	42	Fekete Pál	$\frac{1}{8}$ telek	8	—	42	Fekete Péter	öröklés alapján
2	45	Kovács István	$\frac{2}{4}$ „	4	—	45	Kovács József $\frac{1}{2}$ Varga János $\frac{1}{2}$	öröklés alapján, vétel jogezimén
30	96	Csapó Kálmán	szellérség	2	—	104	Bartal János	Bartal vétel jogezimén birja, Blaustein ugyane- zszimon igényli.
1	30	Vlad Juon	hold ☐ -öl 12 1240	2	—	30	Vlad Juon	—

A rendelet 12. §-ához.

J e g y z e t. Az A) rovatban a «telek mennyisége» vagy az «urbéri birtok területé» veendő fel a szerint, a mint a közös birtokilletőség a telki állományoknak, vagy pedig az urbéri birtokok területének alapul vétele mellett állapítottatott meg.

1890: XIX. törvénycikk

(a volt naszódvidéki községi erdők kezelése tárgyában.)

(Szentelést nyert 1890. évi június hó 3-án.)

Az 1890. évi XVIII. törvénycikk 6. §-a értelmében községi vagyont képező, volt naszódvidéki erdőknek, kivéve Marosoroszfalu és Monosfalu községeknek Maros-Torda vármegyében fekvő nem revindicált havasbéli erdeit, az 1879. évi XXXI. törvénycikknek megfelelő kezelésére nézve a következők rendeltetnek:

1. §.

Minden egyes község erdeiből azon részek, melyek a lakosok közvetlen erdei kihasználására fekvésük és területeik minőségénél fogva alkalmasak, a mennyiben a lakosság tüzi- és épületfaizására szükségesek, a házi faipar céljainak is lehető figyelembevételével községenként kihasítandók.

A kihasítási tervezetet a községi előljárásnak, a főszolgabirónak meghallgatásával és a kir. erdőfelügyelőnek közbejöttével a m. kir. erdőigazgatóság (4. §.) készíti.

A kihasítási tervezet az illető községben a községházánál 30 napon át kitétetik és ezen 30 nap alatt felebbezéssel megtámadható.

A felebbezés felett, mely a m. kir. erdőigazgatóságnál nyújtandó be, a földművelésügyi minister határoz.

2. §.

Minden egyes község erdejének az 1. §-ban említett célra kihasítandó erdőterületen felül fenmaradó részei a többi volt naszódvidéki községeknek erdeiből hasonló kihasítás után fenmaradó részekkel és az ezekkel területi összefüggésben levő községi havasokkal egyesítve kezelendők.

Az illető községeknek az egyes erdőrészekre vonatkozó tulajdonjoga fenmarad és az eddigi határok természetben is fentartandók. Az erdőgazdaság üzemi céljaira, valamint a fát feldolgozó ipartelepek és az ezeknél alkalmazott munkások lakásának elhelyezésére szükség s földterületekre azonban a kisajátítási jog a földművelésügyi minister részére megadatik.

Az egyesített kezelés alatt álló erdők terményeiből származó jövedelem a közös terhek és a költségek levonása után, a községek között felosztandó, az egyesítve kezelt községi erdők térfogatának, termőképességének és jelenlegi faállományának arányában.

A vonatkozó aránykulcsot a m. kir. erdőigazgatóság szakmunkálatai alapján, a földművelésügyi minister állapítja meg.

A közös kezelésre rendelt erdőkkel területi összefüggésben álló községi havasok felügyelete és őrzése szintén az erdőigazgatóság feladatát képezi. Az ezen feladat teljesítésénél felmerülő költségek, a közös kezelés alá rendelt erdők tiszta jövedelmének kiszámításánál, terület-aránylag azon községek terhére számolandók el, melyeknek ezen havasok tulajdonát képezik.

3. §.

A községi lakosság tüzi, és épületfa-szükségletének fedezésére és a házi faipar céljaira (1. §.) kihalítandó erdőkre nézve községenként külön üzemtervek készítendők.

A 2. §. értelmében egyesítve kezelendő erdők üzemtervei akként készítendők, hogy az okszerű kezelés és célszerű jövedelmezés követelményeinek megfelelő összefüggő gazdasági testek alakíttassanak, tekintet nélkül arra, vajjon azok az ugynevezett revindicált havasok közé tartoztak vagy vajjon az illető gazdasági testbe csoportosított erdőrészek egy vagy több község tulajdonai.

4. §.

A községek saját külön használatára (1. §.) fentartott erdők, valamint a közös kezelésre (2. §.) rendelt erdők összes gazdasági ügyeinek intézésére (1879: XXXI. törvényczikk 21. §-a), nemkülönben a jelen törvény 1., 2., 3., 5. §-aiban körülírt teendők végzésére Besztercze-Naszód vármegye székhelyén: Beszterczén kellő erdőtisztai, mérnöki és erdőőri személyzettel ellátott magyar királyi erdőigazgatóság állíttatik fel, melynek költségei, valamint a központi kormányzat részéről ezen erdők érdekében kiadott költségek is a 2. §. harmadik bekezdésében említett kezelési költségek közé sorolandók. Az erdőigazgatóság költségeit szükség esetére az állam előlegezi.

5. §.

A községek jogosultak a m. kir. erdőigazgatóság által készített költségvetésekbe és számadásokba betekinteni és azokra észrevételeiket megtenni.

A községek e jogukat a vármegyei törvényhatóság által kijelölendő két kiküldött és az összes községek által választandó nyolcz képviselőből alakított bizottság által gyakorolják, mely bizottságnak elnöke az alispán.

A m. kir. erdőigazgatóság tartozik a költségvetéseket és zárszámadásokat e bizottsággal idejekorán közölni.

Az említett bizottság alakítására és működésére vonatkozó utasítást a belügyi és a földművelésügyi minister rendeleti uton fogják megállapítani.

E bizottság határozatai a vármegyei törvényhatóság elé terjesztendők, melynek határozata ellen, úgy az erdőfelügyelő, mint a bizottság vagy annak valamely tagja által a belügyi ministerhez van felebbezésnek helye, a ki e tárgyban a földművelésügyi minis- terrel egyetértve határoz.

6. §.

Faizási jogát, a községnek erre jogosított lakossága (7. §) csakis az 1. §-ban említett községi erdőrészekben gyakorolhatja.

A legeltetési jog gyakorlata azonban az erdőtörvény és az üzemtervek korlátai között nemcsak a tüzi- és épületfa-szükséglet fedezésére, valamint a házi faipar céljaira fentartott községi erdőkben (1. §.), hanem a községi havasokon, legelőkön és az illető község tulajdonában levő azon erdőterületeken is fentartatik, melyek a 2. §. szerint egyesítve kezeletnek.

7. §.

A 6. §-ban említett haszonvételeket gyakorolhatják a tulajdonos község azon lakosai, a kik a községben községi illetőséggel bírnak.

Ezen haszonvételekért a község az 1886: XXII. t.-cikk 112. §-a értelmében díjakat állapíthat meg.

Emez általánosan kötelező dijszabályzat megerősítés végett, a törvényhatósághoz felterjesztendő. Érintetlenül marad a községnek azon joga, hogy a község kötelékébe való felvételt a most idézett törvényezikk 14. §-a alapján külön díj fizetésétől tegye függővé, de az e tárgyban alkotandó szabályrendelet érvényéhez, tekintettel a kivételes viszonyokra, a belügyi minister megerősítése szükséges.

8. §.

A 2. §. értelmében egyesítve kezelendő erdők faterményeinek tiszta jövedelméből az egyes községekre eső részek községi célokra fordítandók.

9. §.

Az egyesített kezelés alatt álló területekre községi pótdadó csak akkor és annyi vehető, a mennyiben az 1890. évi XVIII. törvénycikk 11. §-a értelmében egy község határába összesített, más községek tulajdonát képező területek az illető község közigazgatási költségeit szaporítanak, ezen szaporulat erejéig; de ezen esetben is a törvényhatóság által jóváhagyott kivetés érvényesítése előtt a belügyministerhez felterjesztendő jóváhagyás végett.

10. §.

A jelen törvényből kifolyó erdőkezelési és rendezési ügyekre nézve megadatik a bélyeg- és illetékmentesség.

11. §.

Felhatalmaztatik a belügyi-, pénzügyi- és földmivelés-ügyi minister, hogy jelen törvény életbeléptetésének idejét rendelet útján határozza meg; felhatalmaztatnak különösen arra is, hogy az átmeneti intézkedéseket és az eljárás részleteit rendeleti uton szabályozzák.

12. §.

Jelen törvény végrehajtásával a belügyi-, pénzügyi- és földmivelésügyi minister bizatik meg.

A belügyi, pénzügyi és földmivelésügyi miniszterek rendelete

(a volt naszódvidéki erdők kezelése tárgyában hozott 1890. évi XIX. törvénycikk életbeléptetése iránt.)

36.02 /1890. szám. Földm. min. Az 1890. évi XIX. törvénycikk 11. §-ában nyert felhatalmazás alapján a következőket rendeljük:

A volt naszódvidéki községi erdők kezelése tárgyában hozott, 1890. évi június 3-án szentesítést nyert s az 1890. évi „Országos Törvénytar“ június hó 10-én megjelent számában kihirdetett 1890. évi XIX. törvénycikk 1890. évi július hó 10. napján életbeléptetik.

Az ezen törvény végrehajtását szabályozó utasítások és rendeletek a belügyi, pénzügyi és földművelésügyi ministerek által külön rendeletekben adatnak ki.

Kelt Budapesten, 1890. évi július hó 7-én.

Gr. Szapáry Gyula s. k.

Wekerle Sándor s. k.

Gr. Bethlen András s. k.

Utasítás

(a volt naszódvidéki községi erdők kezeléséről szóló 1890. évi XIX. törvénycikk végrehajtása és az 1890. évi január 10-én megkötött és az 1890. XVII. törvénycikkben megerősített birói egyezség I., II., III., IV., V., X. és XII. pontjainak foganatosítása iránt.)

Az 1890. évi XIX. törvénycikk 11. §-ában nyert felhatalmazás alapján ezen törvény végrehajtása czéljából a következőket rendeljük:

I. Általános határozatok.

1. §. A volt naszódvidéki községi erdők kezeléséről szóló 1890. évi XIX. törvénycikk 1., 2., 3., 4. és 5. §§-ainak végrehajtásával s illetve a volt naszódvidéki községi erdők kezelésével az idézett 4. §. értelmében Besztercze-Naszód vármegye székhelyén: Beszterczen felállítandó m. kir. erdőigazgatóság bizatik meg.

2. §. Ugyancsak ezen m. kir. erdőigazgatóság bizatik meg azon birói egyezség I., II., III., IV., V., X. és XII. pontjaiban foglalt és a szóban forgó erdők kezelésével szoros összefüggésben álló rendelkezéseinek foganatosításával is, mely birói egyezség (a czimben említett törvény alapját képezett törvényjavaslatra való hivatkozással) a báró Kemény Domokos és érdektársai által az államkincstár és Ó-Budak, Rágla stb. községek el en indított perben a beszterczei kir. törvényszék előtt 1890. évi január 10-én kötött s ugyanezen törvényszéknek 1890. évi január 11-én kelt 94. polg. számú végzésével elfogadtatott, és az 1890. évi XVII. törvénycikk által megerősített.

3. §. A m. kir. erdőigazgatóság ezen feladatának teljesítésénél a jelen utasítás alább következő részletes intézkedései szerint tartozik eljárni.

II. Részletes intézkedések.

I. Fejezet. A községek saját használatára szolgáló erdők kihasításáról.

4. §. Az 1890. évi XIX. törvénycikk 1. §-ának első bekezdése szerint minden egyes község erdeiből azon részek, melyek a lakosok közvetlen kihasználására fekvésük és területeik minőségénél fogva alkalmasak, a mennyiben a lakosság tüzi és épület faizására szükségeseek, a házi faipar céljainak is lehető figyelembe vételével, községenként kihasítandók.

A törvény ezen rendelkezésének végrehajtása az erdőigazgatóságnak egyik legelső és legsürgősebb feladatát képezi. Ennélfogva az erdőigazgatóság késedelem nélkül kiszemelni tartozik minden egyes községben azon erdőrészeket, melyek a lakosok tüzi és épületfa szükségletének fedezésére és a házi faipar céljaira fekvésüknél fogva alkalmasak, vagyis a melyek az egyes községek ugynevezett I. határrészeiben a tulajdonos községekhez még oly közelségben fekszenek, hogy azokból a lakosság a házi szükséglet fedezésére szolgáló fát előállíthatja és hazaszállíthatja.

Ezzel egyidejűleg azonban meggyőződést szerez az erdőigazgatóság arról is, vajjon az ilyen fekvésüknél fogva a lakosság közvetlen kihasználására alkalmas erdőrészek egészben vagy részben nem bírnak-e olyan minőséggel, vagyis olyan talaj és állab viszonyokkal, melyek miatt azokban a fahasználatokat az erdő-törvény rendelkezéseinek megfelelően szerkesztendő gazdasági üzemm-tervekben később általában véve vagy hosszú időre beszüntetni, avagy olyan módon szabályozni kellene, hogy a miatt a lakosság szükségletét az erdőből csak nagy nehézségekkel, avagy aránytalan költségekkel elégíthetné ki.

Az ilyen minőséggel bíró erdőterületek, ha csak kiterjedésük nem jelentéktelen, a községek részére kihasítandó területekbe be nem foglalhatók.

5. §. Ha valamely község I. határrészeiben az előbbi §. rendelkezései szerint kiszemelt a lakosság közvetlen kihasználására ugy fekvésüknél, mint talaj- és állabviszonyaiknál fogva alkalmasoknak talált erdőrészek kiterjedése nagyobb, hogysen azt az illető község részére előreláthatólag egészben kihasítani lehetne, a kihasítási tervzet elkészítése előtt az erdőigazgatóság gondosan figyelembe veszi a községi lakosság tényleges tüzi- és épületfa szükségletét és az esetleg gyakorolt házi faipar céljaira kiszolgáltatható famennyiséget, megvizsgálja az illető erdő termőképességét, tényleges fakészletét, megállapítja az alkalmazandó fordát és üzemmódot, kiszámítja az erdő remélhető évi fa-termését, és ezen adatok alapján

a kihasítandó terület terjedelmét, a tényleges szükséglet és az erdő remélhető fatermése arányában állapítja meg.

6. §. Az előző §-ban említett adatokat az erdőigazgatóság a volt naszódvidéki községi erdők ügyeinek intézésével 1890. évi 8641. számú földművelésügyi ministeri rendelettel ideiglenesen megbízott erdészeti kormánybiztosság által előzetesen foganatosított munkálatokból, vagy a községek által megelőző időben készített s jóváhagyást nyert rendszeres gazdasági üzemtervekből, avagy más hitelt érdemlő és megbízható felmérési és becslési munkálatokból meríti. A hol pedig ily munkálatok nem állanak rendelkezésre, a szükséges adatokat közvetlenül a helyszínen e célból eszközölt felvételek útján szerzi meg.

7. §. Azon községekben, melyeknek I. határrészében a község részére előreláthatólag kihasítható területnél jelentékenyen nagyobb erdőterület fordul elő, az 5. és 6. §§.-okban említett adatokat az erdőigazgatóság az erdőnek azon részeiről szerzi meg, melyek a tulajdonos községhez legközelebb esnek.

A községi lakosok tüzi- és épület faizására és a házi faipar céljaira szolgáló erdőrészek ugyanis, ha csak a talajminőség, termőképesség és állabviszonyok tekintetében nehézségek fenn nem forognak, mindig a községhez legközelebb eső helyeken hasítandók ki, még pedig ha csak lehetséges oly módon, hogy a kihasított erdő az 1890. évi XIX. törvénycikk 2. §-ának első bekezdése értelmében egyesítve kezelendő többi erdőtől természetes határok által legyen elkülönítve.

8. §. Az előbbi §§.-okban említett adatok összegyűjtése és a kihasítás tervének ezen adatok alapján történt előzetes megállapítása után az erdőigazgatóság a helyszínére nyolcz (8) napi határidő kitűzése mellett tárgyalást tűz ki s erre a törvény 1. §-ának második bekezdése értelmében a községi előljárást, a járási főszolgabíró és a kerületi kir. erdőfelügyelőt, kézbesítési elismervény mellett meghívja.

A tárgyalás akkor is megtartandó, ha a kitűzött időre a meghívottak mind meg nem jelennek.

A megtartandó tárgyalás jegyzőkönyvébe mindennek előtt a községi előljárásnak a lakosság részére kihasítandó terület helyére, terjedelmére és használati módjára vonatkozó kívánságai veendő fel.

A mennyiben a községi előljárást előadott kívánsága akár a kihasítani kért erdő helye és terjedelme, akár annak óhajtott használati módja tekintetében az 1890. évi XIX. törvénycikk és a jelen utasítás, vagy az 1879. évi XXXI. t.-cikkben foglalt erdő-törvény szempontjából kifogás alá esnek, az erdőigazgatóság képviselője, a főszolgabíró és a kir. erdőfelügyelő kötelesek a községi

előjáróságot a fenforgó nehézségekről részletesen és alaposan felvilágosítani és ha ezeket az előjáróság megértette, újabb nyilatkozatra felhívni, mely szintén felveendő a jegyzőkönyvbe.

A községi előjáróság meghallgatása után jegyzőkönyvbe iktandó a főszolgabíró és a kir. erdőfelügyelő véleménye is.

A kir. erdőfelügyelő ezen tárgyalás folyamán, minden egyes esetben határozottan nyilatkozni köteles az iránt, vajjon a községi előjáróság által kivánt, avagy az erdőigazgatóság által ezzel szemben kilátásba helyezett területnek a községi lakosság használatára való kihatását erdőfelügyeleti szempontokból czélszerűnek és megengedhetőnek tartja-e?

Ha a tárgyalás folyamán olyan vitás kérdések merülnek fel, melyek csak a helyszínén tisztázhatók, az ezen czélből szükséges helyszíni szemle azonnal megtartandó és az eredmény jegyzőkönyvbe veendő.

A tárgyalásról felvett jegyzőkönyvet, melyhez a meghívásra vonatkozó kézbesítési elismervények csatolandók, az összes megbizottak aláírni tartoznak.

Ha a jegyzőkönyv aláírását valamelyik fél megtagadja, ez a körülmény a jegyzőkönyv végén felemlítendő.

9. §. A tárgyalás és esetleges helyszíni szemlék megtartása után az erdőigazgatóság a tárgyalási jegyzőkönyvbe felvett nyilatkozatokat tudomásul véve, a kihatási tervet lehető rövid idő alatt véglegesen elkészíti s az illető község előjáróságának kézbesítési elismervény mellett késedelem nélkül megküldi; felhívja egyúttal az előjáróságot, hogy a tervet 30 napon át a község házában azonnal közszemlére tegye ki, a lakosságot pedig egyidejűleg figyelmeztesse, hogy az esetleges felebvezések a közszemlére történt kitétel napjától számított 30 napon belül az erdőigazgatóságnál nyújtandók be.

A kihatási tervet ellen felebvezéssel élhetnek mindazok, kik az 1886. évi XXII. t. cz. 113. §-a értelmében a községi képviselő testületnek a községi törzsvagyon átalakítása, fentartása és kezelési módja tárgyában hozott határozatai ellen felfolyamodási joggal bírnak.

10. §. A községi előjáróság által a kitűzött 30 nap letelte után visszaküldött kihatási tervet az erdőigazgatóság, ha felebvezés ellene nem adatott be, jóváhagyás végett az összes tárgyiratokkal együtt a földművelésügyi miniszterhez terjeszti fel.

Ha pedig a tervet az érdekeltek részéről 30 napon belül felebvezéssel támadtatik meg, a tárgyiratokhoz a felebvezéseket is csatolja s egyszersmind az ezekben felhozottokról kimerítően indokolt véleményes jelentést terjeszt elő.

11. §. A földművelésügyi miniszter a hozzá felterjesztett kiha-

sítási tervzetek felett s a mennyiben azok felebbezéssel támadtattak meg, egyidejüleg a felebbezések felett is, végérvényesen határoz s a kihásítási tervzeteket vagy jóváhagyja, vagy a mennyiben azok ellen kifogása volna, megfelelően módosítja.

12. §. Az erdőigazgatóság a földművelésügyi minster határozatáról ugy a kir. erdőfelügyelőt, mint a főszolgabirót és az érdekelt község előljáróságát értesíti s a jóváhagyott avagy megfelelően módosított tervzet értelmében a kihásítást azonnal fogantatosítja, gondoskodván arról, hogy a községi használatra kihásított területek határai az egyesített kezelés alá tartozó többi erdőkkel érintkező vonalokon a természetben is véglegesen megjelöltesse.

A határok a természetben a községi előljáróság és főszolgabiró vagy helyettese jelenlétében tüzendők ki s a helyi viszonyoknak leginkább megfelelő állandó jelekkel jelölendők meg. E jelekről és elhelyezésükről jegyzőkönyv veendő fel, melyet a községi előljáróság és főszolgabiró, vagy helyettese is aláírni tartoznak, A jegyzőkönyvben az előljáróság a határjelek gondos fentartására is kötelezendő.

A határok kitüzése akkor is fogantatosítandó, ha a meghívott községi előljáróság vagy a főszolgabiró meg nem jelennek.

A határkijelölésről felvett jegyzőkönyv és kihásítási tervzet eredetije a törvényhatóság levéltárában való elhelyezés végett elismervény mellett az alispánnak küldendő meg; a jegyzőkönyvnek és tervzetnek az erdőigazgatóság által elkészítendő másolata ellenben a kihásításra vonatkozó összes tárgyiratokkal együtt az erdőigazgatóság irattárában helyezendő el és ott gondosan megőrzendő.

2. Fejezet. A községi határok kijelöléséről és fentartásáról.

13. §. Az 1890. évi XIX. törvényzikk 2. §-ának második bekezdése értelmében a volt nászódvidéki községeknek az egyes erdőrészetekre vonatkozó tulajdonjoga fenmarad és az eddigi határok természetben is fentartandók.

A törvény ezen rendelkezésének fogantatosítása czéljából az erdőigazgatóság köteles az egyes községek tulajdonát képező területek határait a rendelkezésre álló térképek, avagy más okmányok alapján, a törvény életbelépése idejében fennállott birtoklási állapotnak megfelelően a természetben felkeresni, megállapítani és a mennyiben szüksége forog fenn, állandó jelekkel megjelölni.

14. §. A községi birtokhatárok mindig az illető szomszédos községek előljáróságának s a mennyiben a községi tulajdont képező erdőterületek magán birtokkal is határosak, egyszersmind

az illető biitokosoknak is jelenlétében keresendők fel, állapítandók meg és jelölendők meg s az erre vonatkozó megállapodásokról jegyzőkönyv veendő fel, melyet az összes érdekeltnek aláírni tartoznak.

Egyes érdekeltnek meg nem jelenése az eljárást nem gátolja.

15. §. Ha a határok megállapítása alkalmával az érdekelt felek között vitás kérdések merülnek fel, az erdőigazgatóság képviselője a fenforgó véleményeltérésüket az esetleg rendelkezésre álló adatok közlése s esetleg szavahihető tanúk kihallgatása alapján barátságos uton kiegyenlíteni igyekszik s ha ily módon meg egyezés jön létre, a határokat a kölcsönös megállapodásnak megfelelően tüzi ki, az eredményt pedig jegyzőkönyvbe veszi.

Ellenkező esetben az érdekelt feleket a törvényhatóság útján a törvény útjára utasítja s addig, míg a vitás kérdés törvényesen tisztáztatik, a vitás terület határait az érdekelt felek bemondása szerint minden oldalról megállapítja és a természetben is megjelölteti.

16. §. A természetben megállapított és megjelölt határpontokat és határvonalakat az erdőigazgatóság előzetesen a rendelkezésre álló térképekre, később pedig a rendszeres gazdasági üzemtervek elkészítése alkalmával, az ezek alapját képező eredeti és másolati térképekre is pontosan átvezeti, általában pedig gondoskodik arról, hogy a határjelek a természetben fentartassanak s az esetleg eltávolított vagy megsemmisített határjelek a határok megállapításáról felvett jegyzőkönyvek s az ezek alapján készült térképi bejegyzéseknek megfelelőleg haladéktalanul visszaállitassanak.

E végből a határokról felvett jegyzőkönyvek, térképek és esetleg más okmányok az erdőigazgatóság levéltárában elhelyezve gondosan megőrzendők.

3. Fejezet. Az egyesített kezelés alá tartozó erdők jövedelmének fölosztásánál alkalmazandó községi aránykules elkészítéséről.

17. §. Miután az 1890: XIX. törvényezikk 2. §-ának harmadik és negyedik bekezdése értelmében az egyesítve kezelendő erdők jövedelme a közös terhek és költségek levonása után a községek között felosztandó, a felosztás pedig az erdőigazgatóság szakmunkálatai alapján megállapítandó aránykules szerint eszközendő, az erdőigazgatóságnak ezen munkálatok foganatosítása és azok alapján az aránykules megállapítására vonatkozó javaslat elkészítése szintén sürgős feladatát képezi.

Ezen feladat teljesítésénél a következő irányelvek tartandók szem előtt.

Miután az egyesített kezelés alá tartozó községi erdők jövedelme az egyes községek között a tulajdonukat képező egyesített kezelés alá tartozó erdőrésztetek térfogatának, termőképességének és jelenlegi faállományának arányában osztandó fel, ezen három tényező pedig az erdő gazdasági értékében nyer kifejezést, a törvényben említett aránykulcs az egyes községek egyesített kezelés alá tartozó erdőrészteteinek értéke alapján határozandó meg, oly módon, hogy az egyes községek tulajdonát képező egyesített kezelés alá tartozó erdőrésztetek talajának és fakészletének gazdasági értéke külön-külön kiszámítandó s az ekként kiszámított két érték összege veendő az illető erdőrésztet értékének; az egyes községek részesedési aránya pedig, vagyis a törvényben említett aránykulcs, százalékokban kifejezve, azon hányadnak megfelelően állapítandó meg, a hányad részét az egyes községek egyesített kezelés alá tartozó erdőrészteteinek értéke az összes egyesített kezelés alá tartozó erdők értékének képezi.

18. §. Az előző §-ban említett számításához szükséges területi és termőképességi adatok, valamint a jelenlegi faállomány mennyiségére és minőségére vonatkozó adatok az elkészítendő rendszeres gazdasági üzemtervekből lesznek, ezeknek felsőbb hatóságilag történt jóváhagyása után, meritendők.

A talaj és faállomány értékének kiszámításához ezeken kívül szükséges többi adatok pedig a helyi viszonyok gondos tanulmányozása után tényleges tapasztalati adatokból állítandók össze. Nevezetesen a fakészletek értékének kiszámítására szolgáló tőárak az utóbbi időben tényleg elért holdankénti faárakból számítandók ki. Ezen kiszámítás azonban nem minden egyes erdőrésztetre külön-külön eszközözendő, hanem elégséges, ha azon erdőrésztetek, melyeknek fatermése tapasztalás szerint egyenlő áron kel el, összefoglaltnak s az ekként képezett értékosztályok számára egy-egy átlagos tőár számíttatik ki. Ezen számítás céljából három értékosztály állítandó fel. Önként értetik azonban, hogy azon értékosztályok számára, melyekbe különböző fajú erdők, nevezetesen fenyveseken kívül bükkösök is soroztatnak, a fenyő és bükkre nézve külön-külön tőárak számítandók ki.

19. §. Ezen adatok segítségével az egyes erdőrésztetek gazdasági értékei, a szaktudomány által megállapított eljárás szerint valamennyi községnél egyöntetűen számítandók ki. Kivételes eljárás csupán azon községekkel szemben alkalmazandó, melyek erdejüknek fahozamát az 1890. évi január elsején túl terjedő időre is előre eladták.

Az ilyen előre eladott vágásterületek még le nem tarolt fa-

készlete ugyanis, abban az esetben, ha az illető község a vételért előre felvette, teljesen számításon kívül hagyandó s az aránykulcs megállapításánál esupán a talaj értéke veendő figyelembe; ellenben, ha az eladott vágásterület ki nem használt fakészletének ára a község által előre fel nem vétetett, s ennél fogva az az esedékeség idejében az egyesített kezelés alá tartozó erdők jövedelmeként számoltatik el, a fakészlet értéke számításba veendő ugyan, de csak azon tényleges árral, mely érte az erdőigazgatóság pénztárába befoly.

20. §. Az egyes községek tulajdonát képező, egyesített kezelés alá tartozó erdők gazdasági értékének az előbbi §§-okban előadottak figyelembe vételével történt kiszámítása után, az erdőigazgatóság az aránykulcsot, a 17. §. végén megadott utasítás szerint, minden egyes községre nézve kiszámítja és a munkálatot jóváhagyás végett az összes előmunkálatokat tartalmazó tárgyiratokkal együtt a földművelésügyi miniszterhez terjeszti fel.

Ezen munkálat elkészítésénél azon erdőrészeket, melyek az érdekelt szomszédos birtokosoknak a határok kijelölése alkalmával a határvonalra nézve bemondott, s jegyzőkönyvbe foglalt eltérő állításai folytán a fennebbi 15. §. értelmében vitás területeknek vétettek fel, külön birtoknak tekintendők, s ennél fogva az aránykulcs az ilyen területekre nézve szintén kiszámítandó.

21. §. Az aránykulcs legkésőbb 1892. évi december végeig megállapítandó. A mennyiben azonban ezen időre a volt naszódvidéki községek összes egyesített kezelés alá tartozó erdeinek rendszeres gazdasági üzemtervei, melyekből a fentebbi 18. §. első bekezdése értelmében a területi és termőképességi adatok és a faállomány mennyiségére és minőségére vonatkozó adatok merítendők, mind el nem készülhetnek: az erdőigazgatóság ezen utóbb említett adatokat egyelőre a rendelkezésre álló hitellekkönyvekből, kataszteri munkálatokból, az eddig eszközölt felmérésekből, továbbá a községek által elkészített rendszeres avagy ideiglenes gazdasági tervekből és más rendelkezésre álló hitelt érdemlő munkálatokból meríti s ezekből és a 18. §. második bekezdésében körülírt eljárás szerint összegyűjtendő és megállapítandó többi adatokból számítja ki az aránykulcsot.

22. §. Az előző szakasz értelmében előzetesen elkészített aránykulcsmunkálat az egyesített kezelés alá tartozó erdők összes rendszeres gazdasági üzemterveinek jóváhagyása után az ezekből merítendő területi, termőképességi és fakészleti adatok alapjáú gondosan átvizsgálendő s az átvizsgált munkálat az aránykulcs végleges megállapítása végett a földművelésügyi miniszternek újból előterjesztendő.

A földművelésügyi minister által ennek alapján megállapított aránykules az üzemtervekben megállapított egész fordaidőre érvényes.

4. Fejezet. Az üzemtervek elkészítéséről.

23. §. A községi lakosság tüzi és épületfa szükségletének fedezésére és a házi faipar céljaira a kihalandó erdők rendszeres gazdasági üzemtervei az 1890. évi XIX. törvénycikk 3. §-a értelmében községenként külön-külön készítendők el, ellenben az egyesített kezelés alá tartozó erdők üzemtervei akként készítendők, hogy az okszerű kezelés és célszerű jövedelmezés követelményeinek megfelelő összefüggő gazdasági testek alakitassanak, tekintet nélkül arra, vajjon azok az ugynevezett revindikált havasok közé tartoztak, vagy vajjon az illető gazdasági testbe csoportosított erdőrésztetek egy vagy több község tulajdonai.

A törvény ezen rendelkezéseinek figyelembe vételével a rendszeres gazdasági üzemtervek mindkét féle erdőre az 1879. évi XXXI. törvénycikk alapján kiadott utasítások és rendeletek értelmében készítendők el. Az utasítások és rendeletek általános követelményeinek figyelembe vétele mellett azonban az erdőigazgatóság különös gondot tartozik fordítani arra is, hogy a községi lakosság tüzi és épületfaszükségletének fedezésére és az esetleg gyakorolt házi faipar céljaira szolgáló erdőkre nézve a rendszeres gazdasági üzemtervekben a fennálló utasítások korlátai között a lehető legegyszerűbb és egyszersmind olyan gazdasági mód állapíttassék meg, mely mellett az illető erdőből a lakosság szükségletének fedezésére alkalmas erdei termékek a lehető legnagyobb mennyiségben és a legmegfelelőbb választékokban legyenek termelhetők.

24. §. Az elkészített rendszeres gazdasági üzemterveket az erdőigazgatóság kezelési szempontból való előzetes megvizsgálás végett a földművelésügyi ministeriumhoz terjeszti fel; a kezelési szempontból megvizsgált és jóváhagyott, vagy módosított terveket pedig erdőfelügyeleti szempontból való megvizsgálás végett két példányban a közigazgatási bizottsághoz terjeszti be, mely a megvizsgálás és a jóváhagyás kieszközlése iránt az 1879. évi XXXI. t. cz. 18. §-ában körülírt eljárás szerint intézkedik.

25. §. Addig, míg a rendszeres gazdasági üzemtervek elkészülnek és a törvényes eljárás szerint a földművelésügyi minister által jóváhagyatnak, ugy a községi lakosság saját használatára kihalandó erdők, mint az egyesített kezelés alá tartozó erdők kezelése ideiglenes gazdasági tervek által szabályozandó.

Ezen ideiglenes gazdasági terveket az erdőigazgatóság javaslatai alapján a kir. erdőfelügyelőség és közigazgatási bizottság meghallgatásával a földművelésügyi minister állapítja meg.

26. §. Az ideiglenes gazdasági tervek, az eddig fennállott ideiglenes és rendszeres gazdasági tervek adatai és más esetleg rendelkezésre álló, avagy ezental beszerzendő, megbízható adatok alapján lehető gondosan akként készítendőek el, hogy a községi lakosság saját használatára kihasítandó erdőknél a megállapítandó üzemmód, forda és vágásrend, az egyesített kezelés alá tartozó erdőknél pedig az alakítandó üzemosztályok és vágássorozatok s az egyes vágássorozatokban megállapítandó vágásrend és kihasználási mód, a rendszeres gazdasági tervekben lényeges módosítások nélkül megtarthatók legyenek.

27. §. Az ideiglenes gazdasági tervek megállapításáig a folyó használatok az eddig fennállott ideiglenes és rendszeres gazdasági tervek alapján a volt naszódvidéki községi erdők kezelésével ideiglenesen megbízott erdészeti kormánybiztosnak 1890. évi 8641. sz. alatt kiadott rendeletben foglalt erre vonatkozó utasítások szerint jelölendőek ki.

28. §. Az 1890. évi XVIII. törvényzikk 5. §-a szerint oly irtványok, melyek nem a szomszédos erdőterület tulajdonosának tulajdonát képezik, ha azt az illető erdőterület fenntartása és okszerű kezelése szükségessé teszi, egyenértékű területtel kicserélhetők, ha pedig állandó lakással vannak betelepítve, az 1881. XLI. törvényzikkben szabályozott eljárás szerint kisajátíthatók lévén, az erdőigazgatóság köteles a volt naszódvidéki községi erdőkbe beékelt mindazon irtványoknak kicserélése avagy kisajátítása iránt, melyek a szomszédos erdőterületek fenntartását és okszerű kezelését akadályozzák, a szükséges lépéseket még az illető rendszeres gazdasági üzemtervek elkészítése előtt megtenni.

E végből az erdőigazgatóság a volt naszódvidéki községi erdők között előforduló mindazon irtványokról, melyek az idézett 1890. évi XVIII. törvényzikk 5. §-ában említett irtványok természetével birnak és állandó lakással betelepítve nincsenek, részletes kicserélési tervezetet készít s azt a községi erdők érdekeinek szempontjából való megbirálás és jóváhagyás végett a földművelésügyi ministerhez terjeszti fel; azon irtványokat illetőleg pedig, melyek állandó lakással betelepítve vannak, a kisajátítási eljárás kieszközlése végett ugyancsak a földművelési ministerhez indokolt előterjesztést tesz.

29. §. A kicserélési tervezetben az erdőigazgatóság mindekelőtt felsorolja azon okokat, melyek a kicserélést szükségessé teszik, azután szabatos leírását adja ugy a kicserélendő irtvány-

nak, mint a cserébe adandó területnek, mellékelve egyidejűleg ezen leíráshoz:

a) a kicserélendő irtványról és a cserébe adandó területről a vonatkozó telekjegyzőkönyvi és telekkönyvi helyrajzi számok pontos kitüntetése mellett olyképen készített vázrajzokat, hogy ezek a netalán szükségessé váló telekkönyvi le-, át- és hozzá-jegyzésre alkalmasak legyenek;

b) az a) pont alatt említett területekre vonatkozó, bélyegmentesen hitelesített telekkönyvi kivonatokat;

c) az a) pont alatt említett területek térfogatáról, mivelési ágáról és szakszerű becslés alapján megállapított értékéről készített kimutatást.

30. §. Ha a kicserélendő irtvány az egyesített kezelés alá tartozó erdők közé van beékelve, cserébe az egyesített kezelés alatt álló erdők megfelelő helyen kijelölendő egyenértékű részlete adandó. Ezen részlet lehetőség szerint a kicserélendő irtvánnyal szomszédos területet tulajdonul bíró község tulajdonában álló területtől jelölendő ki; szükség esetében azonban más község tulajdonában álló terület is kijelölhető.

Ellenben, ha az irtvány valamely községnek saját használatra kihasított erdejében fordul elő, cserébe ezen erdőnek megfelelő helyen kijelölendő egyenértékű részlete, vagy az illető község valamely más mivelési ágához tartozó egyenértékű területe adandó.

31. §. Ha az irtvány tulajdonosa erdőterülettel kárpótoltatik, a cserébe adandó terület kizárólag csak olyan erdőrészből jelölhető ki, melynek talaja másnemű gazdaság művelésre (szántóföld, rét, kert, vagy szőlő) állandóan alkalmas.

32. §. A kicserélési tervzet alapján az erdőigazgatóság az irtvány tulajdonosa és a cserébe adandó területet tulajdonul bíró község között minden egyes esetben csereegyezséget igyekszik létesíteni, és ha az erre vonatkozó tárgyalások eredményre vezetnek, a kicserélési tervzettel együtt a csereegyezséget is felterjeszti jóváhagyás végett a földművelésügyi miniszterhez. Ellenkező esetben pedig, ha t. i. a tárgyalások nem vezetnek eredményre, a tervzetet ennek megemlítése mellett terjeszti fel.

33. §. Ha a földművelési miniszter a kicserélési tervzetet s abban az esetben, ha az érdekeltek közt egyezség jött létre, a csereegyezséget is jóváhagyja, a csere fogantatása végett az erdőigazgatóság azon utasítások szerint jár el, melyek az 1890. évi XVIII. t. cz. 5-ik §-ának végrehajtása tárgyában ugyanazon évi 27826. sz. a. kiadott igazságügyministeri rendeletben foglaltatnak.

Ha pedig a földművelési miniszter az erdőigazgatóság előterjesztése alapján valamely állandó lakással betelepített irtvány ki-

sajátítását rendeli el, a kisajátítás az 1881. XLI. törvénycikkben szabályozott eljárás szerint foganatosítandó.

5. Fejezet. Az erdőigazgatóság kezelési teendői.

34. §. A fentebbi 4—33. §§-okban felsorolt munkálatok teljesítésén kívül az erdőigazgatóság feladatát képezik továbbá a következő teendők is, u. m.:

a) az egyesített kezelés alá tartozó erdőkkel területi összefüggésben levő községi havasokon a felügyelet és őrzés gyakorlása;

b) a községi lakosság tüzi- és épületfa-szükségletének fedezésére és a házi faipar céljaira kihalított erdőkben a gazdasági ügyek intézése, az őrzés, és az erdőtörvény rendelkezéseinek megtartása feletti felügyelet;

c) az egyesített kezelés alá tartozó erdőkben az összes kezelési teendők oly értelemben, a mint azokat az állam tulajdonát képező kincstári erdőbirtokokon a kincstári erdőhatóságok teljesítik.

35. §. Az előbbi szakasz *a)* pontjában említett községi havasokon és *b)* pontjában említett saját használatra kihalított községi erdőkben a fennálló törvények és szabályok s illetve a jóváhagyott üzemtervek korlátai között gyakorolható összes haszonvételek, továbbá az előbbi szakasz *c)* pontjában említett egyesített kezelés alá tartozó erdőkben a legeltetés kizárólag a tulajdonos községeket illeti meg. Ezen haszonvételeket a tulajdonát képező területen minden egyes község közvetlenül gyakorolhatja. Ha azonban valamely község az előbb felsorolt haszonvételeket nem közvetlenül gyakorolja, hanem más módon kívánja értékesíteni, az értékesítésről a községi előljáróság meghallgatása mellett az erdőigazgatóság köteles gondoskodni s az értékesítésből befolyó jövedelmeket is az erdőigazgatóság vételezi be, oly feltétellel azonban, hogy ezen jövedelmeket az év végén külön-külön az illető község javára köteles eszámolni.

Az egyesített kezelés alá tartozó erdőknek azon haszonvételeit, melyek (mint például a bányák és ásványvízforrások stb. haszonvételei) egyes községek területein helyhez kötve fordulnak elő, hasonlóképen az erdőigazgatóság értékesíti, de szintén az illető községek javára. Az ilyen haszonvételekből származó jövedelmet tehát az erdőigazgatóság az év végén mindig azon község javára számolja el, melynek egyesített kezelés alá tartozó területén az illető haszonvétel előfordul.

Ellenben az egyesített kezelés alá tartozó erdőknek a legeltetésen és a megelőző bekezdésben említett helyhez kötött haszonvételein kívül, minden más haszonvételeit közvetlenül az erdőigaz-

gatóság értékesíti, és az értékesítésből befolyó jövedelmeket az egyesített kezelés alatt álló erdők jövedelmeként számolja el.

36. §. A 34. szakasz *a*) pontjában említett községi havasokon az erdőigazgatóság felügyeleti joga és kötelessége főleg a következőkre terjed ki:

a) felügyel arra, hogy az egyes községek havas területei között a községi határvonalak és határjelek, továbbá a községi havasoknak az alattuk elterülő erdőkkel képezett és az üzemtervekben megjelölt határvonalai és határjelei, valamint a községi havasoknak magánosok birtokaival avagy a községi legelőterületekkel képezett határvonalai és határjelei gondosan fentartassanak s szükség esetében haladéktalanul helyraeállíttssanak;

b) felügyel arra, hogy a községi havasokon a jogosultak a szokásos haszonvételeket s különösen a legeltetést a törvény által megszabott korlátok között okszerűen, vagyis oly módon gyakorolják, hogy a kiméretlen legeltetés folytán a termő-talaj meg ne semmisíttessék;

c) a mennyiben szükségesnek mutatkozik, oda hat, hogy a havasi haszonvételek szabályozására megfelelő törvényhatósági vagy községi szabályrendeletek alkottassanak s felügyel arra, hogy az életbeléptetett szabályrendeletek a jogosult lakosság által pontosan és szigoruan megtartassanak;

d) végül felügyel arra, hogy a havasokat szegélyező erdő-övek fatenyészete és termőtalaja a havasokra kihajtott nyájak őrzésével megbízott pásztorok rozszakarata vagy gondatlansága folytán, avagy a felügyelet nélkül hagyott nyájak rongálása folytán meg ne károsíttassék és el ne pusztíttassék;

e) az őrzés tekintetében pedig gondoskodik arról, hogy tiltott avagy illetéktelen mértékben gyakorlott legeltetés által vagy más módon, például a takarmány feletetése, eltulajdonítása, vagy a száraz fű és gyep felégetése által stb. a jogosultak érdekei meg ne károsíttassanak; önként értetődik azonban, hogy a havasokra kihajtott nyájaknak a dúvadak és tolvajok ellen, avagy a kész takarmánynak tolvajok és károsítók ellen való megvédéseért, a mi a tulajdonosoknak és a pásztoroknak képezi közvetlen kötelességét, az erdőigazgatóság s illetve az erdőigazgatóságnak az őrzéssel megbízott személyzete anyagi felelősséggel nem tartozik, a kirándelt őrszemélyzetnek azonban kötelessége a havas birtokosok érdekeit ez irányban is kitelhetőleg védelmezni.

37. §. Az előbbi §-ban körülírt felügyeleti és őrzési teendőket az erdőigazgatóság az erdő kezelésével és őrzésével megbízott erdőtisztai és erdőőri személyzet által ugyan, de a törvény 2. §-ának ötödik bekezdése értelmében a havas birtokos községek költségére végezteti.

A mennyiben tehát a havasok felügyelete és őrzése céljából a tulajdonképeni erdőkezeléshez és őrzéshez szükséges személyzetnél nagyobb személyzet alkalmazandó, az ebből származó költség-többletet, valamint a havasok felügyeletével és őrzésével kapcsolatban esetleg még felmerülő más egyéb kiadásokat az erdőigazgatóság köteles pontosan megállapítani, az egyesített kezelés alá tartozó erdők évi költségvetésében előirányozni s a teljesítés arányában a zárszámadásokban kimutatni és az egyesített kezelés alá tartozó erdők tiszta jövedelmének felosztásánál terület-aránylag azon községek terhére elszámolni, melyeknek a felügyelet és őrzés tárgyát képező havasok tulajdonát képezik.

38. §. A 34. §. b) pontjában említett községi erdőkben a gazdasági ügyek intézése és az erdők felügyelete és őrzése körüli teendőit az erdőigazgatóságnak főleg a következők képezik:

a) gondoskodni tartozik, hogy a községek saját használatukra kihalított erdők külső és belső határvonalai és határjelei állandóan fenntartassanak s illetve, hogy a megsemmisített vagy eltávolított határjelek haladéktalanul visszahelyeztessenek;

b) kijelöli a megállapított ideiglenes vagy jóváhagyott rendszeres gazdasági tervek avagy az illetékes felsőbb hatóságnak ezeket pótló külön rendeletei alapján az évi használatokat, nevezetesen a vágásterületeket, elő- és köztes használati területeket és azon területeket, melyeken mellékhasználatok gyakorolhatók, illetve a melyeken ily használatok tilva vannak; gondoskodván egyidejűleg arról is, hogy a vágás vonalak pontosan megjelöltessenek s illetve a mellékhasználatok elől eltiltott területek szélein tilalmi jelek állittassanak fel és a jelek fenntartassanak;

c) a használatok kijelölésével egyidejűleg részletes utasításokat ad a kihasználás módjára nézve, szakszerű tanácsokkal szolgál a vágások fakészletének választékolására és feldolgozására nézve s megállapítja az üzemtervek alapján a mellékhasználatok gyakorolható mértékét;

d) a mennyiben a fatermékek kiszállítására c-szatók, utak, hidak építése, vagy más berendezések foganatosítása szükséges, elkészíti ezek tervét és költségvetését, utasításokat ad a kivitelre nézve és egyszersmind felügyel arra, hogy az építkezések és berendezések a tervek és költségvetéseknek megfelelően foganatosítsanak;

e) kijelöli és nyilvántartja az üzemtervekben kijelölt erdőültetendő területeket és közvetlenül gondoskodik arról, hogy az erdőültetések az üzemtervekben előírt időben és módon saját személyzetének vezetése alatt hozzáértő munkásokkal szakszerűen foganatosítsanak;

f) őrködik a felett, hogy az erdőt fenyegető elemi csapások és károk lehetőleg elhárítsanak, illetve megszüntetessenek;

g) vezeti az üzemtervekben elrendelt gazdasági nyilvántartásokat;

h) őrködik a felett, hogy az erdőtörvénynek és üzemterveknek rendelkezései, továbbá az illetékes felsőbb hatóságoknak esetről-esetre kiadott rendeletei, valamint ezek alapján tett saját rendelkezései pontosan megtartassanak és teljesíttessenek; abban az esetben pedig, ha a községek ezen rendelkezéseket önkényesen megszegnék, a törvénybe ütköző cselekményeket az illetékes erdőrendészeti hatóságnak kellő időben bejelenti;

i) gondoskodik az erdők őrzéséről és ezzel kapcsolatban arról, hogy a községi célokra kihatott erdőkben elkövetett lopások, veszélyes cselekmények és mulasztások felfedeztessenek, s a tettesek megbüntetés végett az illetékes bíróságnak átadassanak; nyilvántartja az erdei kártételeket s felügyel arra, hogy a megítélt és behajtott, vagy a törvény és a fennálló rendeletek által megengedett esetekben békés egyezség alapján beszedett érték és kártérítési összegek a tulajdonos községek pénztárába beszolgáltassanak a büntetéspénzek pedig rendeltetési helyükre juttassanak;

h) általában véve pedig köteles az erdőigazgatóság a községek mint erdőbirtokosok érdekeit minden irányban képviselni és a mennyiben arra alkalom és mód nyílik, előmozdítani és megvédelmezni.

39. §. Az előbbi szakaszban körülírt teendőket az erdőigazgatóság saját erdőirtói és erdőőrői személyzetével végezteti; a felmerülő költségek fedezése és elszámolása tekintetében pedig a következő utasítások szerint jár el:

a) a községek saját használatára kihatott erdők gazdasági ügyeinek intézésénél, felügyeleténél és őrzésénél felmerülő kiadások közül azok, melyek az államerdészeti költségvetésben kezelési költségek czime alatt vannak összefoglalva, nevezetesen az alkalmazott személyzet személyi járandóságai, irodatartási költségei, utazási költségei és a személyzet elhelyezésére szolgáló épületek fentartására fordított költségek, továbbá az államerdészeti költségvetésben közterhek czime alatt foglalt kiadások közül az állami erdőadóba fizetett összegek és illetékegyenértékek és végül az üzleti költségek czime alá foglalt kiadások közül a felmérésnél és erdőrendezésnél, továbbá az építkezések tervének és költségvetésének elkészítésénél használt eszközök, rajzszerkek, és az ezen munkálatoknál alkalmazott munkások költségei az egyesített kezelés alatt álló erdők jövedelméből fedezendőek és véglegesen is ezen erdők terhére számolandók el;

b) az erdőirtések költségei, továbbá az erdőknek elemi csapások ellen való megvédése céljából esetleg szükségessé váló rendkívüli kiadások, ugyszintén a községek saját használatára kijelölt

erdőkben előforduló irtványok kicserélésénél felmerülő eljárási költségek szintén az erdőigazgatóság által fedezendők az egyesített kezelés alá tartozó erdők pénztárából, de csak előlegképen és oly feltétel alatt, hogy ezen kiadások az egyesítve kezelt erdők tiszta jövedelmének kiszámításánál az illető községek terhére fognak elszámoltatni. Ennek eszközölhetése végett az erdőigazgatóság ezen kiadásokat községenként számszerűleg nyilvántartja, sőt a rendes évi erdőesítési és más előrelátható költségeket azon célból, hogy a községek azon összeg felől, mely ezen czímen az egyesített kezelés alatt álló erdők tiszta jövedelmének őket megillető részéből annak idején levonatni fog, még a községi költségvetés elkészítése előtt tájékozva legyenek, az egyesített kezelés alá tartozó erdők illető évi költségvetésébe is felveszi s a költségvetésbe felvett összegekről a községeket külön-külön értesíti;

c) a községi célokra kihatott erdőknél ezeken kívül felmerülő többi kiadások ellenben közvetlenül a községek által saját községi pénztárukból fedezendők. Ezen költségek közül azokról, melyek az erdőigazgatóság intézkedései folytán merülnek fel, az erdőigazgatóság a mennyiben lehetséges és szükséges még a községi költségvetés elkészítése előtt előirányzatot készít s azt a fedezetről való gondoskodás végett a községi előljárásának megküldi.

40. §. Az egyesített kezelés alá tartozó erdőknél az erdőigazgatóság azon teendőknél kivül, melyeket a községek saját használatára kihatott erdőknél a fentebbi 38. §-é-telmében teljesíteni tartozik, egyszersmind a kezelésnél felmerülő összes más igazgatási, üzemi, értékesítési és elszámolási teendőket is közvetlenül maga végzi. Nevezetesen:

a) teljesíti a kezelés körében felmerülő összes adminisztratív teendőket;

b) elkészíti a megállapított gazdasági tervek és ezzel kapcsolatosan kiadott felsőbb hatósági rendelkezések és az erdők okszerű jövedelmezésére befolyással bíró körülmények figyelembe vételével az erdőgazdasági üzem körébe vágó összes teendők tervezetét, s a mennyiben ennek közvetlen foganatosítása nem áll hatáskörében, gondoskodik arról, hogy a felsőbb hatóság jóváhagyása-kellő időben kieszközltesse, a saját hatáskörében megállapított avagy a felsőbb hatóságilag jóváhagyott intézkedések pedig pontosan végre hajtassanak;

c) elkészíti a legszigorubb takarékoság szemelött tartásával az üzem folytatásához szükséges technikai munkálatok tervét és költségvetését; az esetben pedig, ha egyes munkálatokat (mint például az erdei termékek kiszállításához és ipari feldolgozásához szükséges építkezéseket és berendezéseket) az értékesítés

íránt kötött szerződések értelmében esetleg a szerződéses vevők maguk saját költségükön tartoznak foganatosítani, ezek tervét és költségvetését megvizsgálja, s ugy ezen utóbb említett munkálatok terveit és költségvetéseit, valamint általában véve mindazon terveket és költségvetéseket, melyeknek jóváhagyása a felsőbb hatóság részére van fentartva, foganatosítás előtt felülvizsgálás és jóváhagyás végett az illetékes felsőbb hatósághoz terjeszti fel, a megállapított vagy engedélyezett munkálatokat pedig a jóváhagyott tervek és költségvetéseknek megfelelően ugy a szerződéses vállalkozók által, mint az igazgató-ági közegek és megbizottak által pontosan foganatosittatja ;

d) gondoskodik az erdei termékek és haszonvételek értékesítéséről és gondosan felügyel, hogy az eziránt kötött szerződések szigoruan megtartassanak ;

e) gondoskodik arról, hogy az egyesített kezelés alá tartozó erdők jövedelmei, valamint az egyes községeknek az erdőigazgatóság által kezelt jövedelmei (35. §.) pontosan befolyjanak, az egyesített kezelés alá tartozó erdőket terhelő kiadások és az egyes községeknek előlegképen teljesített kiadásai (39 b. pont) valamint az egyesített kezelés alatt álló erdőket és az egyes községeket külön-külön terhelő tartozások (54. a, b, és c.) kellő időben teljesítenek, illetve törlesztessenek.

f) gondoskodik arról, hogy az előbbi pontban említett jövedelmek és kiadások pontosan elszámoltassanak s e végből minden egyes év remélhető bevételeiről és előreláthatólag felmerülő kiadásairól pontos költségvetést, a tényleges bevételekről és kiadásokról pedig szabályszerűen szerkesztett zárszámadást készít.

41. §. Az előbbi §. utolsó pontjában említett költségvetés a kincstári erdőhatóságokra nézve fennállott szabályok szerint, a kincstári erdők költségvetésének mintájára, az ebben kitüntetett rovatok szerinti részletezéssel készítendő, azzal a különbséggel, hogy :

a) az állami erdők költségvetésében kezelési költségek, közterhek és üzemi kiadások neve alatt csoportosított kiadási rovatokon kívül, melyek alatt a rendes kiadások veendőek fel, rendkívüli kiadások neve alatt a beruházások és más rendkívüli kiadások részére is külön rovatok veendőek fel ;

b) hogy a bevételek és rendes és rendkívüli kiadások között mutatkozó különbözet nem mint kezelési többlet, vagy hiány tüntető ki, hanem a remélhető bevételi többlet vagyis a tiszta jövedelem az 1890. évi XIX. törvénycikk 2. §-ának harmadik bekezdése értelmében, mint a volt naszódvidéki községeket megillető osztalék, a kiadások ezen név alatt nyitandó utolsó rovatába veendő fel ; ellenben, ha a bevételek a kiadásokat nem fedeznék, a

hiány ellensúlyozása végett a bevételek e célra felveendő utolsó rovatában megfelelő összeg veendő fel az állam által adandó kezelési költségelőlegképen. Ily esetekben ugyanis az erdőigazgatásának kötelessége a törvény 4-ik §-ára való hivatkozással a hiány pótlására szükséges költségösszegnek előlegképen való engedélyezése végett, a földművelésügyi ministerhez kellő időben előterjesztést tenni, ki a költségelőirányzat felülvizsgálása és megállapítása után mutatkozó hiánynak megfelelő állami előlegről a költségvetésben gondoskodik.

Az előbb említett osztalék című utolsó rovatba felveendő bevételi többlet a költségelőirányzat részletezésében a törvény értelmében megállapított aránykulcs szerint felosztandó s az egyes községeket és a vitásterületeket (15. §.) megillető s a vitás kérdés eldöntéséig gyümölcsöző letétként kezelendő részletek szám szerint kitüntetendők.

42. §. Az ekként készítendő költségvetés bevételi részébe felveendők külön rovat alatt az egyesített kezelés alá tartozó erdők jövedelmein kívül az egyes községeknek azon külön jövedelmei is, melyek a fentebbi 35. §. értelmében az erdőigazgatóság által kezelendők, ugyanezen összegek azonban, mint az illető községeknek kiadandó jövedelmek, egyszersmind a kiadások közé is felveendők.

A költségvetés kiadási részében felveendők továbbá az egyesített kezelés alatt álló erdők szoros értelemben vett kiadásain kívül a központi kormányzatnak az ezen erdők érdekében kiadott költségei s továbbá azon kiadások is, melyeket az erdőigazgatóság a fentebbi 37. §. és a 39. §. a) és b) pontja értelmében a községi havasok felügyeleti és őrzési költségeinek és a községek saját használatára kihasított erdők kezelésénél felmerülő költségeknek fedezésére fordít, még pedig a központi kormányzat költségei és a 39. §. a) pontjában említett kiadások, mint tényleges kiadások a megfelelő rovatok alatt véglegesen, ellenben a 37. §-ban és a 39. §. b) pontjában említett kiadások, mint az illető községek által az őket megillető tiszta jövedelemből megtérítendő költségek, a kiadások természetének megfelelő rovatok e célra nyitandó alrovatai alatt. Ezen utóbbi kiadásoknak megfelelőleg azonban a bevételek között is hasonló összegek veendőek fel, mint az illető községek által megtérítendő költségek, még pedig az egyéb bevételek című rovat ily célból nyitandó alrovatai alatt.

Ezen megtérítendő költségek az illető községek által nem közvetlenül lesznek bevezetendők, hanem az őket megillető külön jövedelmekből s a mennyiben ezekből nem telnek ki, az őket megillető osztalékból fognak levonni; a kiadások osztalék című rovatának részletezésénél tehát azon megtérítendő költségek, melyek

az esetleges külön jövedelmekből nem fedezhetők, a szövegben szintén kitüntetendők s illetve kimutatandó, hogy az illető községeknek az őket megillető külön jövedelmekből és osztalékból az őket terhelő kiadások levonása után mennyi fog készpénzben tényleg kiszolgáltatni.

43. §. Az erdőigazgatóság ezen költségelőirányzatot, az illető kezelési évet (melyre a költségvetés vonatkozik) megelőző év február végéig elkészíteni és betekintés és észrevételeinek megtétele végett az 1890. évi XIX. törvényczikk 5. §-a értelmében alakítandó bizottságnak átadi köteles. Ezen bizottság a költségelőirányzatot oly időben tartozik tárgyalni, hogy arra vonatkozólag hozott határozatait a törvényhatóság rendes tavaszi közgyűlésén még letárgyalhassa.

Az ügyrend és eljárás, mely szerint a bizottság a költségvetés felülvizsgálását eszközli, külön rendeletben állapittatik meg.

44. §. Ha a bizottság a költségelőirányzatot észrevétel nélkül elfogadja s ezen határozatát a törvényhatóság jóváhagyja, vagy a törvényhatóság a bizottság észrevételeinek mellőzésével a költségelőirányzatot eredeti szerkezetében fogadja el s ezen határozata ellen felebbezés nem történik, a költség előirányzat a törvényhatóság által az erdőigazgatóságnak küldendő vissza, mely azt jóváhagyás végett a földművelésügyi ministeriumhoz terjeszti fel.

Hasonló eljárás követendő akkor is, ha a költségelőirányzat ellen a bizottság kifogásokat emel s ezeket a törvényhatóság figyelembe veendőnek találja, de erre vonatkozó határozata ellen felebbezés nem adatik be. Ebben az esetben azonban ez erdőigazgatóság a költségelőirányzat felterjesztése alkalmával az arra tett észrevételekre és a törvényhatóság határozatára saját szempontjából kimerítően nyilatkozni köteles.

Ellenben, ha a törvényhatóság határozata ellen felebbezés adatik be, a költségelőirányzat az arra vonatkozó határozatokkal és felebbezéssel együtt közvetlenül a m. kir. belügyministerhez terjesztendő fel, ki e tárgyban a földművelésügyi ministerrel egyetértőleg határoz.

45. §. A földművelésügyi minister által s illetve felebbezés esetében a földművelésügyi és belügyi ministerek által egyetértőleg megállapított költségelőirányzat sommázata az állami költségvetésbe felvételük.

46. §. A jóváhagyott költségvetés alapján a bevételeket és kiadásokat az erdőigazgatóság a kincstári erdőigazgatóságokra nézve fennálló szabályok szerint utalványozza, az elszámolást és pénzkezelést pedig a pénzügyministerium által 1875. évi 55456. sz. a. kiadott számviteli utasítás és a fennállott földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerium által 1881. évi 595. és 1887. évi 54935. sz. a.

kiadott rendeletek értelmében eszközli, azzal a különbséggel, hogy az erdőigazgatóság pótutalványozási joga csak a következő év január 31-éig terjed s ennél fogva a számadások ezen nappal lezárandók.

Az erdőigazgatóság pénzkezelésével a beszerzei magy. kir. adóhivatal bizatik meg, a kisebb bevételek és kisebb kiadások teljesítése céljából pedig az erdőigazgatóság az említett 1881. évi 595. és 1887. évi 54935. sz. rendeleteknek megfelelően házipénztárral és megfelelő pénzellátmánnyal láttatik el.

47. §. Az erdőigazgatóság zárszámadásai, azon módosítással, mely a költségelőirányzat készítésénél elrendeltetett, a kincstári erdőigazgatóságok zárszámadásainak mintája szerint készitendők.

48. §. Ezen zárszámadást az erdőigazgatóság az illető kezelési évről következő év február hava végéig elkészíteni és a 43. §-ban említett bizottság elé terjeszteni tartozik.

A bizottság pedig köteles az eléje terjesztett zárszámadást haladéktalanul tárgyalás alá venni s arra vonatkozó határozatát a törvényhatósághoz oly időben betérjeszteni, hogy azt a törvényhatóság rendes tavaszi közgyűlésén letárgyalhassa.

49. §. A zárszámadás felülvizsgálásánál ugyanazon eljárás követendő, mint a költségelőirányzat felülvizsgálásánál.

50. §. A zárszámadásban kitüntetett osztalékot az erdőigazgatóság abban az esetben, ha a zárszámadást a bizottság és törvényhatóság észrevétlenül elfogadja, vagy a törvényhatóság a bizottság esetleges észrevételeit figyelmen kívül hagyja és erre vonatkozó határozata ellen felelkezés nem adatik be, a zárszámadásnak a törvényhatóságtól való visszaérkezése után azonnal kiutalványozza a községeknek. Ellenkező esetben az osztalék kiutalványozása a belügyminister és földművelésügyi minister egyetértőleg hozandó végleges határozatának leérkezéséig függőben tartandó.

51. §. Az államerdészet által a kezelési hiány fedezésére engedélyezett, tényleg kifizetett előlegek az egyesítve kezelendő erdők terhére állami követeléseként előirandók és nyilvántartandók. Ha ily években az év végével többlet mutatkozik, ez, a mennyiben a felvett előleget meg nem haladja, egész összegében, ellenkező esetben pedig a többlet erejéig a számadás lezárása előtt az államnak visszaszolgáltatandó és az előírt állami követelésből leirandó.

Ha az állami követelés egész összegében nem törlesztetik, annak törlesztetlenül maradó része állami követeléseképen előirandó s a következő év költségelőirányzatának elkészítésénél, mint a bevételek többletéből első sorban törlesztendő tartozás veendő figyelembe oly módon, hogy a kiadások osztalék rovatában kitüntetett összegből ezen követelés leütendő és csak a megmaradó rész

osztandó fel az aránykulcs szerint a községek és vitás területek között osztalékképen.

52. §. Azon években, midőn a bevételek a kiadásokat nem fedezik s a hiány állami előleggel fedeztetik, a községi havasok érdekében és a községek saját használatára kihasított erdők érdekében teljesített azon kiadások, melyek az illető községek esetleges külön jövedelmeiből nem vonhatók le, hanem az illető községek osztalékából volnának megtérítendőek, miután ily években osztalék nem adható, az illető községek terhére az egyesített kezelés alá tartozó erdők követeléseképen előírandók s a következő évben vagy években az illető községek külön jövedelméből vagy osztalékából levonandók.

Minthogy azonban ily esetekben a bevételek azon összeg erejéig, mely az egyes községek terhére előíratik, tényleg visszamaradnak, ezen összeg erejéig az erdőigazgatóság újabb állami előleget vesz fel s azt az egyesített kezelés alatt álló erdők terhére állami követeléseképen szintén előírja.

6. Fejezet. A 2. §-ban említett birói egyezség I., II., III., IV., V., X. és XII. pontjaiban foglalt határozatok végrehajtásáról.

53. §. A 2. §-ban idézett birói egyezség végrehajtásának előkészítése céljából 1890. évi 8641. szám alatt a volt naszódvidéki községi erdők kezelésével megbízott erdészeti kormánybiztosnak kiadott földművelésügyi ministeri rendelet a jelen utasítás rendelkezéseiből folyó módosításokkal további intézkedésig érvényben marad.

54. §. Az előbbi §-ban említett rendeletben felsorolt s az előbbiek szerint érvényben maradó intézkedések foganatosításán kívül az erdőigazgatóság feladatát a szóban forgó birói egyezség végrehajtása tekintetében még a következők képezik:

a) az idézett birói egyezség II. pontja értelmében az államkincstár által a volt naszódvidéki községek helyett báró Kemény Domokos és társainak kifizetett s illetve 1891. és 1892-ben kifizetendő, összesen 315000 frtot tevő előleget, továbbá az egyezség III. és XII. pontja értelmében az államkincstár által a volt naszódvidéki községek helyett ezek ügyvédeknek ügyvédi díj fejében kifizetett 21500 s illetve az egyezség XII. pontja értelmében még kifizetendő 500 frt, összesen 22000 frt előleget és ezen utóbb említett előlegnek 5°/_o-kal felszámítandó évi kamatait, mint az egyesítve kezelendő erdőket terhelő állami követeléseket, az erdőigazgatóság nyilvántartani és a most említett erdők jövedelméből

az alább következő 55. §. rendelkezései szerint az államkinestárnak megtéríteni köteles;

b) hasonlóképp nyilvántartja az erdőigazgatóság azon kölcsönöket is, melyeket egyes naszódvidéki községek az üzemtervek elkészítése céljából törvénhatósági engedéllyel felvettek s melyek az egyezség IV. pontjának 4. alpontjában említett s az egyezséghez 48. sz. a. mellékelt kimutatásban összesen 42327 frt 72 krral vannak kimutatva; gondoskodván egyszersmind arról is, hogy az ezen kölcsönök után járó kamatok a kölcsönadó intézeteknek és pénztáraknak, szükség esetében az alispán útján, az esedékesség idejében, az egyesített kezelés alá tartozó erdők jövedelméből kifizetessenek, a kifizetett összegek és ezek 5⁰/₁₀-kal számított kamatai pedig, mint az egyesített kezelés alá tartozó erdőknek az illető kölcsönvevő községeket terhelő követelése, előírassanak és nyilvántartassanak;

c) végül mint az egyesített kezelés alá tartozó erdőt terhelő állami követelést nyilvántartja az erdőigazgatóság a szóban forgó birói egyezség alapján a volt naszódvidéki községekre kivetett, de az egyezség X. pontja értelmében az államkinestár által előlegezendő II. fokozat szerinti bélyegilletékeket s gondoskodik arról, hogy ezen tartozás az egyesített kezelés alá tartozó erdők jövedelméből az államkinestárnak megtéríttessék;

d) az egyezség V. pontjának két utolsó bekezdése értelmében évenként kijelöli a radnai m. kir. bánya és kohóhivatal és az érdekelt volt naszódvidéki községek képviselőtestületének meghallgatásával azon utakat, melyeken a községek marháikat az ó-radnai m. kir. kinestári bányászat tulajdonába átment erdőkön át legelőikre hajthatják, továbbá a legelőkön levő marhák itatására díjtalanul használható kutakat és forrásokat; a községi legelők alatt elterülő erdőkben azon erdőövet, melyben a községek legelő marháikat az egyezség értelmében forráság és vihar ellen behajthatják, és végül azon famennyiséget, melyet a községek ezen erdőövből a pásztorkunyhók és marharekeszek felállítására és a pásztorok tüzelésére felhasználhatnak, figyelmet fordítván ezen kijelölésnél arra, hogy a kijelölendő erdőv erdőállaga és erdőjellege fenntartassék;

55. §. Az 54. §. a), b) és c) pontjában említett kinestári követelések, községi kölcsönök és bélyegilletékek törlesztésére nézve a következők rendeltetnek:

Az 54. §. a) pontjában említett kinestári követelések és az ezen §. c) pontjában említett bélyegilletékek, miután ezen tartozások a volt naszódvidéki községeket az egyezség VI. 2. pontja értelmében az egyesített kezelés alatt álló erdők tiszta jövedelméből való részesedés arányában terhelik, az egyesített kezelés

alá tartozó erdők tiszta jövedelméből, ellenben az 54. §. b) pontjában említett kölcsönök és ezek kamatai az illető kölcsönvevő községeket az egyesített kezelés alatt álló erdők tiszta jövedelméből megillető osztalékból külön-külön törlesztendő.

A törlesztés sorrendjét illetőleg utasítatik az erdőigazgatóság, hogy első sorban az 54. §. c) pontjában említett bélyegilletékeket, másodsorban az 54. §. a) pontjában említett 315000 frt állami előleget, és harmadsorban az ugyanezen pontban említett 21500 s illetve 22000 frt ügyvédi tiszteletdíj fejében kifizetett állami előleget és ezen utóbbi előlegnek az 54. §. a) pontja értelmében járó 5%-os kamatait törleszszze.

Egyidejűleg azonban az eddig említett állami követelések törlesztésével kifizetendők lesznek az egyesített kezelés alatt álló erdők jövedelméből az 54. §. b) pontjában említett kölcsönöknek esedékes kamatai is; minthogy azonban ezen kölcsönök nem az összes volt naszódvidéki községeket, hanem az illető kölcsönvevő községet terhelik, a kivetett kamatok az egyesített kezelés alatt álló erdők követeléseképen az illető községek terhére egyidejűleg előirandók.

Az 54 §. b) pontjában említett községi kölcsönök és az ezek után kifizetett kamatok fejében az egyesített kezelés alá tartozó erdők javára előírt követelések az illető községek osztalékából csak akkor lesznek törlesztendőek, mikor az egyesített kezelés alá tartozó erdők jövedelméből ily osztalékok az illető községeknek kiadhatók lesznek.

56. §. Az előbbi §. rendelkezései folytán az egyesített kezelés alá tartozó erdők évi költségvetésének összeállításánál az összes rendes és rendkívüli kiadások leütése után mutatkozó bevételi többlet egyelőre nem mint osztalékra, hanem mint tartozások törlesztésére fordítandó összeg veendő fel a kiadások utolsó rovatába; és pedig a mutatkozó bevételi többletből először leütendőek a fentebbi 54. §. értelmében az állam által adott s ennek első sorban megtérítendő kezelési költségelőlegek, a maradék pedig egész összegében az előbbi §-ban említett állami követelések törlesztésére irányzandó elő.

Hasonlóképen számolandó el a tényleges bevételi többlet is a zárszámadásokban, még pedig nemcsak az előirányzatba felvett összeg erejéig, hanem egész összegében.

A 2-ik §-ban említett birói egyezség IV. 6. pontja értelmében ugyanis az 54 §. a) pontjában említett állami előlegek a lehető legrövidebb idő alatt törlesztendőek s ennek eszközölhetése széljából a községek 1901. évi január elsejéig az egyesített kezelés alá tartozó erdők tiszta jövedelméből, a mennyiben ezen idő alatt

az állami követelések nem törlesztetnének, osztalékot nem követelhetnek.

Ha azonban az állami követelések 1901. év január elsejéig teljesen nem törlesztetnek, ezen időn túl az évi tiszta jövedelem két egyenlő részre osztandó s fele az állami követelések törlesztésére fordítandó, másik fele pedig a megállapítandó aránykules szerint a községek között felosztandó. A megállapítandó osztalék azonban azon községeknek, melyeknek terhére tartozások vannak előírva, csak ezen tartozások teljes törlesztése után fizetendő ki.

Az utóbb említett tartozások közül első sorban az egyesített kezelés alatt álló erdők követelése s másodsorban az 54. §. b) pontjában említett kölcsönök törlesztendőik.

III. Az erdőigazgatóság szervezete és hivatali hatásköre.

57. §. A jelen utasítás megelőző §-aiban körülírt és ezekkel kapcsolatban felmerülő teendőik teljesítésével megbízott m. kir. erdőigazgatóság ugyanazon szervezettel láttatik el, mint a milyen-
nel a jelenleg fenálló kincstári m. kir. erdőigazgatóságok. Nevezetesen az összes igazgatási, gazdasági és üzleti ügyek központi intézésére és ellenőrzésére, továbbá az erdőrendezési, pénzkezelési és számviteli ügyek végzésére személyesen felelős erdőigazgató vezetése alatt megfelelő igazgatósági, erdőrendezői, mérnöki, pénzkezelői és számvevőségi személyzettel ellátott központi igazgatóság szerveztetik, melynek székhelye Besztercze.

A külső kezelési teendőik végzésére pedig az erdőigazgatóságnak közvetlenül alárendelt kerületi erdőgondnokságok állittatnak fel, melyeknek kerületébe az egyesített kezelés alatt álló erdőkön kívül egyszersmind a községek saját használatára kihalított erdők és az egyesített kezelés alatt álló erdőkkel területi összefüggésben lévő községi havasok is czélszerűen beosztatnak. Végül az erdőgondnoksági kerületek az őrzés tekintetében védkerületekre osztatnak fel, melyekben az őrzés és műszaki segédszolgálatot az erdőgondnokságoknak alárendelt felesketett erdőőrök teljesítik.

Az erdőigazgatóság jogi ügyeit a kolozsvári kir. kincstári ügyészség látja el.

58. §. Az erdőgondnoksági kerületek száma és székhelye, továbbá az alkalmazandó tiszti és altiszti személyzet létszáma és illetményei a kincstári erdőszetre nézve érvényes szabályok figyelembe vételével, külön rendeletben állapittatnak meg.

A tiszti és altiszti személyzet részére megállapítandó, természetben kiszolgáltatható járandóságok, u. m. a tűzifajárandóság, földilletmény, legeltetési és makkoltatási illetmény az erdőigaz-

gatóság javaslata alapján, a földművelésügyi minister által meghatározandó helyeken az egyesített kezelés alatt álló erdők területéből adandó ki.

A tisztviselők és altisztek részére engedélyezett legeltetési illetmények és földjárandóságok évi bér értéke azonban megállapittatik s az egyesített kezelés alatt álló erdők jövedelméből azon községeknek, melyeknek területéből a legeltetési és földilletmények a tisztviselőknek és altiszteknek kiadattak, minden év végén megtérítetik.

59. §. Az erdőigazgatóságra nézve az első fokú hatóságot a havasok felügyeleténél előforduló mezőrendőri kérdésekben az ezen ügyekben illetékes hatóság, az erdőkezelésnél felmerülő erdőfelügyeleti és erdőrendészeti ügyekben pedig a közigazgatási erdészeti bizottság képezi.

Minden más ügyben az erdőigazgatóság közvetlen a földművelésügyi ministeriumnak van alárendelve.

60. §. Az erdőigazgatóság és az ennek alárendelt személyzet kötelességeit és hatáskörét mezőrendőri, erdőfelügyeleti és erdőrendészeti ügyekben a fennálló törvények és ezek alapján kibocsátott rendeletek és szabályok állapítják meg.

Más ügyekben az erdőigazgatóság hatáskörét a jelen utasításban foglalt rendelkezéseken kívül a m. kir. pénzügyministerium által a volt jószág- és bánya-igazgató-ágok számára 1874. évi 35958 sz. a. kiadott s a jelenleg fennálló kincstári erdőigazgatóságokra nézve a fennállott földművelés- és kereskedelemügyi ministerium 1891. évi 1. számú decretében foglalt módosításokkal érvényes hivatali hatáskör szabályozza; az igazgatóság alá rendelt személyzet kötelességeire és jogaira nézve pedig az államerdészeti tisztviselőkre, nézve fennálló és ezentúl kiadandó rendeletek és szabályok érvényesek.

IV. Átmeneti intézkedések.

61. §. A jelen utasításban felsorolt teendőkkel addig, míg az erdőigazgatóság szerveztetik s működését az erre vonatkozólag kiadandó rendelet alapján megkezdzi, a B sztercze Naszód vármegye területére erdészeti ügyekben kiküldött kormánybiztos bizatik meg.

62. §. Az erdészeti kormánybiztos ezen feladatát az erdőigazgatóságra nézve fentebb megzabott hatáskör és eljárás szerint teljesíti, azzal a különbséggel, hogy az 1890. évi 8641. sz. rendeletnek az egyesített kezelés alatt álló erdők fatermésének értékesítésére, továbbá ezen erdők jövedelmeinek kezelésére és elszámolására vonatkozó rendelkezései az erdőigazgatóság működésének megkezdése idejéig érvényben maradnak.

63. §. Az erdészeti kormánybiztos a ráruházott teendőket a volt naszódvidéki községi erdők kezelésénél jelenleg alkalmazott állami erdőtisztek és ugyanott alkalmazott erdőőrök segítségével és a központi teendők teljesítésére eddig ideiglenesen kirendelt és a szükséghez mérten ezentul kirendelendő államerdészeti tisztviselők közreműködésével végzi.

Körrendelet.

(az 1890. évi XIX. törvényczikk 4. §-ában említett m. kir. erdőigazgatóság életbeléptetése tárgyában).

55.071/1890. szám. Földm. min. Az 1890. évi XIX. törvényczikk 4. §-a alapján, a volt naszódvidéki községi erdők összes gazdasági ügyeinek intézésére s az idézett törvényczikk 1., 2., 3. és 5. §-aiban körülírt teendők végzésére Besztercze-Naszód vármegye székhelyén, Beszterczen szervezett m. kir. erdőigazgatóság működését folyó 1890. évi október hó 11-én kezdi meg.

Ezen naptól kezdve tehát azon ügyekben, melyek az idézett törvényczikk és az ennek végrehajtása iránt a m. kir. belügyi, pénzügyi és földmivvelésügyi ministerek által 1890. évi 49.272. földmivvelésügyi m. kir. ministeri szám alatt kiadott utasítás értelmében elsőfokulag a törvény 4. §-ában említett m. kir. erdőigazgatóság ügykörébe taroznak, minden beadvány a m. kir. erdőigazgatósághoz Beszterczére intézendő.

Kelt Budapesten, 1890. évi szeptember hó 22-én.

Gr. Bethlen, s. k.

Igazságügyministeri rendelet.

(a volt naszódvidéki községek birtokviszonyainak rendezéséről szóló 1890. XVIII. törvényczikk 5. §-ának végrehajtása tárgyában.)

27826/1890. I. M. szám. Az 1890. XVIII. törvényczikk 5. §-a szerint oly irtványok, melyek nem a szomszédos erdőterület tulajdonosának tulajdonát képezik, ha azt az illető erdőterület fenntartása és okszerű kezelése szükségessé teszi, egyenértékű terü-

lettel kicserélhetők, ha pedig állandó lakással vannak betelepítve, az 1881: XLI. törvényczikkben szabályozott eljárás szerint kisajátíthatók.

Az irtványoknak a most idézett törvényszakasz által megengedett kicserélésére vonatkozó eljárás szabályozása végett az 1890: XVIII. törvényczikk 13. §-ában nyert felhatalmazás alapján a következőket rendelem:

1. §.

Mihelyt a volt naszódvidéki községi erdők kezeléséről szóló 1890: XIX. törvényczikk 11. §-ához képest a bel-, pénz- és földmívelésügyi minister urak által 1890. évi 49.272. F. M. szám alatt kibocsátott utasítás 33. §-a értelmében a besztercei m. kir. erdőigazgatóság szakmunkálatai alapján a földmívelésügyi minister ur az 1890: XVIII. törvényczikk 5. §-a alá eső valamely irtványnak kicserélését a cserébe felajánlandó terület kijelölése mellett valamely községi erdő (1890: XIX. t.-czikk 1. és 2. §§.) érdekében elrendelte, tartozik a m. kir. erdőigazgatóság a besztercei kir. törvényszékhez mint birtokbirósághoz megkeresést intézni, a mely megkeresés, ha az illető község előljárósága és az irtványtulajdonos közt az egyezés a csere tárgyában a m. kir. erdőigazgatóság hozzájárulásával bíróságon kívül előzetesen már létrejött, a 2. §-ban említett birói intézkedések megtételére, ellenkező esetben pedig a kicserélési eljárás megindításának elrendelésére (3. és köv. §§.) irányul.

E megkereséshez mindkét esetben mellékelni kell:

a) a cserébe felajánlott területről és a kicserélendő irtványról a m. kir. erdőigazgatóság által a vonatkozó telekjegyzőkönyvi számok és telekkönyvi helyrajzi számok pontos kitüntetése mellett olyképen készített vázrajzokat, hogy ezek a netalán szükségessé váló telekkönyvi le-, át- és hozzájegyzésre alkalmasak legyenek;

b) a fenti a) alatt említett területekre vonatkozó és bélyegmentesen (1890: XVIII. törvényczikk 12. §.) hitelesített telekkönyvi kivonatokat.

A megkereséshez mellékelni kell továbbá, ha csere tárgyában bíróságon kívül előzetesen egyezés jött volna létre, ezt az egyezséget, ellenkező esetben pedig a cserébe felajánlott területnek, ugyszintén a kicserélendő irtványnak térfogatáról, mívelési ágáról és értékéről a m. kir. erdőigazgatóság által készített szakszerű kimutatást.

2. §.

Ha bíróságon kívül előzetesen egyezés jött létre, a kir. törvényszék ezt az egyezséget bírálat alá veszi, s a mennyiben alaki hiá-

nyok nincsenek, bíróilag elfogadja, egyszersmind pedig a 13. §-hoz képest intézkedik. A bíróilag elfogadott egyezség a m. kir. erdőigazgatóságnak visszaadandó.

3. §.

Ha az egyezség bíróságon kívül előzetesen létre nem jött, a kir. törvényszék a netalán szükséges pótlások eszközlése után a kicserélési eljárás megindítását elrendeli és saját kebeléből az összes iratok kiadása mellett egy bírói tagot és jegyzőkönyvvezetőt küld ki.

4. §.

A m. kir. erdőigazgatóság képviselőjének közbejötté nélkül a kiküldött bíró sem tárgyalást (6–9. §§.), sem szakértői szemlélt (10. §.) nem tarthat, de a m. kir. erdőigazgatóság képviselője, ha szabályszerű megidézés dacára elmaradna, a tárgyalás vagy szakértői szemle meghiusulása által okozott költségekben elmarasztalendő. A kiküldött bírónak e tárgyban hozott marasztaló határozata ellen előterjesztésnek van helye a kir. törvényszékhez, mely végzésileg határoz. (14. §.)

5. §.

A kiküldött bíró az eljárás céljának tüzetes megjelölése mellett a m. kir. erdőigazgatóság képviselőjét, továbbá a cserébe ajánlott terület tulajdonosát és az irtvány tulajdonosát tárgyalásra idézi.

A tulajdonos község és a törvényes képviselőre szoruló egyéb személyek helyett az 1868: LIV. törvénycikk 84. §-ában meghatározott törvényes képviselők idézendők.

Ugy a kicserélendő irtvány, mint a cserébe ajánlott terület az idéző végzésben pontosan körülírandók, hogy a feleknek módjukban álljon azokat a tárgyalás előtt megtekinteni.

Az idéző végzésben a kiküldött bíró a feleket különösen figyelmeztetni tartozik hogy a mennyiben köztük egyezség létre nem jön, szakértők választása lesz szükséges, kiket a tárgyaláson kell választaniok.

A felek figyelmeztetendők arra is, hogy a tárgyalásról való elmaradásuk a tárgyalást gátolni nem fogja, de az elmaradó felekről az fog feltételeztetni, hogy egyezkedni nem akarnak.

6. §.

A kiküldött bíró mindenekelőtt felvilágosítja a feleket, hogy azon kérdés, vajjon az irtvány kicserélését a szomszédos erdőterület fenntartása s okszerű kezelése szükségessé teszi-e; közigazgatási uton jogérvényesen már megállapítottván, további eljárás tárgyát nem képezheti.

7. §.

Ha a kicserélendő irtvány s az érte cserébe ajánlott terület ugyanazon község határában fekszik, a kiküldött bíró kijelenti azt is, hogy azon kérdés, vajjon a cserébe ajánlott terület hol jelöltessék ki, további eljárás tárgyát szintén nem képezheti, s azután a kicserélendő ingatlanok egyenértékű voltára vonatkozó kérdés tárgyalásába (9. 10. §§.) bocsátkozik.

8. §.

Ha a 7. §. esete fenn nem forog: a kiküldött bíró a cseré tárgyát képező ingatlanok egyenértékű voltára vonatkozó kérdés tárgyalásába (9. 10. §§.) csak az esetre bocsátkozik, ha az iránt, hogy a cserébe ajánlott terület hol jelöltessék ki, egyezség jön létre.

Ha az utóbbi irányban egyezség létre nem jön; a kiküldött bíró a m. kir. erdőigazgatóság képviselőjének nyilatkozatát, ugyszintén a jelen lévő felek előadásait jegyzőkönyvbe veszi.

Ha a felek nem jelentek meg, csak is az erdőigazgatóság képviselőjének nyilatkozata veendő jegyzőkönyvbe.

A kiküldött bíró a jelen szakasz értelmében szerkesztett jegyzőkönyvet az összes iratokkal együtt a kir. törvényszéknek bemutatja, mely eldönti azon kérdést, hogy a cserébe ajánlott terület hol jelöltessék ki, s az e tárgyban hozandó határozat jogerőre emelkedése után az iratokat a kiküldött bírónak további eljárás végett visszaadja.

9. §.

Ha a 7. §. esete forog fenn, vagy ha a cserébe adandó terület fekvésének kérdése a 8. §. értelmében elintézést nyert: a kiküldött bíró a tárgyaláson a m. kir. erdőigazgatóság képviselőjét felszólítja a cserébe adandó terület egyenértékű voltának indoklására, továbbá kérdést intéz egyfelől a cserébe adandó terület tulajdonosa gyanánt bejegyzett község képviselőjéhez, másfelől az

irtvány tulajdonosához az iránt, hogy egyenértékűnek ismerik-e el a cserébe ajánlott területet a kicserélendő irtvánnyal.

Ha az egyezés létre jön, úgy a kiküldött bíró azt jegyzőkönyvbe foglalja, felolvassa, megmagyarázza és a felek, ugyszintén a m. kir. erdőigazgatóság képviselője által aláírattja.

10. §.

Ha a 8. §.-ban említett egyezés nem jön létre, a kiküldött bíró felszólítja a jelenlevő feleket, hogy szakértőket válasszanak annak megállapítása végett, vajjon a cserébe felajánlandó terület a kicserélendő irtvánnyal egyenértékű-e, vagy ha egyenértékűnek nem találhatnák: mennyi területtel volna a cserébe ajánlott terület nagyobbítandó vagy kisebbítendő.

Egyfelől a cserébe adandó terület tulajdonosa gyanánt bejegyzett község képviselője, másfelől a kicserélendő irtvány tulajdonosa egy-egy szakértőt választanak.

E két szakértő mellé elnökül egy harmadikat a kiküldött bíró nevez ki.

A meg nem jelent, vagy a választani nem akaró, avagy a szakértő személye iránt megegyezni nem tudó felek helyett a szakértőt a kiküldött bíró nevezi ki.

A szakértő bizottság ilyképen megalakittatván, a kiküldött bíró a szemle megtartására határnapot tűz ki, arra a m. kir. erdőigazgatóság képviselőjét, a feleket és a szakértőket megidézi.

A felek vagy szakértők meg nem jelenése a szemle megtartását nem akadályozza és ha a fél az elmaradt szakértőt nem helyettesíti, a bíró hivatalból nevez ki szakértőt.

Az 1868: LIV. törvényzikk 213., 216. és 217. §-ai a jelen pontban szabályozott eljárásnál is irányadók.

11. §.

A kiküldött bíró úgy a 9. mint a 10. §. esetében a szerkesztett jegyzőkönyvet az összes iratokkal együtt a kir. törvényszék elé terjeszti, mely az ügyben határoz.

A kir. törvényszék a kiküldött bíró előtt kötött barátságos egyezséget bírálatt alá veszi és ha alaki hiányok nincsenek, végzésileg elfogadja.

Ha a barátságos egyezés a kiküldött bíró előtt létre nem jött: a kir. törvényszék a szakértők elé terjesztett kérdést érdemlegesen eldönti.

A jelen §-nak előző bekezdéséhez képest hozandó végzésében a kir. törvényszék egyszersmind a 13. §-hoz képest intézkedik.

12. §.

Oly terület, mely nem az irtványnyal szomszédos erdőterületet tulajdonul bíró község tulajdonában áll, hanem más község tulajdona, az irtványért cserébe rendszerint nem adható.

E szabály alól azonban kivételnek van helye, ha mind az irtványnyal szomszédos erdőterület, mind pedig a cserébe adandó terület az 1890 : XIX. t.-cz. 2. §-a értelmében egyesítve kezelendő erdőterületet képez.

Az 5—11. §-okban körülírt eljárásnak az előző bekezdés esetében is az irtványért cserébe adandó terület — nem pedig az irtványnyal szomszédos erdőterület — tulajdonosa gyanánt bejegyzett község és az irtvány-tulajdonos közt kell folynia.

13. §.

Az irtványra vonatkozó tulajdonjog telekkönyvileg az irtványért cserébe adott terület eddigi tulajdonosa javára, — az irtványért cserébe adott területre vonatkozó tulajdonjog pedig a kicserélt irtvány eddigi tulajdonosának javára jegyzendő be.

A tulajdonjog korlátozására, a személyes szolgalmi jogokra, a bérleti vagy haszonbérleti jogokra vonatkozó, ugyancsak a zálogjogi bejegyzések a rangsorozatnak egymásközt való fenntartásával kölcsönösen átvienődők, de azon ingatlanokról, melyekről átvitettek, törlendők.

A jelen §. két első bekezdésében említett teendőknek, valamint a netalán szükséges le-, át- és hozzájegyzéseknek elrendelésére és foganatosítására a kir. törvényszék az illetékes telekkönyvi hatóságokat hivatalból keresi meg.

14. §.

A kir. törvényszék határozata, illetőleg a telekkönyvi hatóság végzése ellen felfolyamodásnak van helye a polgári törvénykezési, illetőleg a telekkönyvi rendtartás értelmében. Felfolyamodással a m. kir. erdőigazgatóság is élhet.

15. §.

Ha a jelen rendeletben körülírt eljárás községi erdő (1890. XIX. t.-cz. 1. 2. §§.) érdekében vitetik keresztül, ugy az eljárás

költségeit — az érdekelt felek magán és képviseleti költségeinek kivételével — a m. kir. erdőigazgatóság a szükséges részletekben előlegezi és a bíróilag végleg megállapított költségösszeget, a mennyiben az irtványkicserélés az 1890: XIX. t.-cz. 1. §-a alá eső erdők érdekében történt, az irtványt tulajdonul nyerő község terhére, a mennyiben pedig az idézett t.-cz. 2. §-a alá eső erdő érdekében történt, az irtványt tulajdonul nyerő község terhére számolja el.

16. §.

Ha valamely irtvány kicserélését nem valamely községi erdő (1890: XIX. t.-cz. 1. 2. §§.) érdeke, hanem más, akár jogi, akár természeti személy tulajdonát képező volt naszódvidéki erdőterület érdeke látszik kívánatosná tenni: úgy azon kérdéseket, vajjon az irtvány kicserélését az illető erdőterület fenntartása és okszerű kezelése szükségessé teszi-e. továbbá hogy a cserébe adandó terület hol jelöltessék ki, az érdekelt erdőtulajdonos kérelmére s az általa bemutatott szakmunkálatok figyelembe vétele mellett, a közigazgatási bizottság (erdészeti albizottság) meghallgatása után a 8. §. netaláni alkalmazásának fennhagyásával a földművelésügyi miniszter ur dönti el.

Egyebekben a jelen rendelet intézkedései megfelelően alkalmazandók, de a mennyiben az erdőt, melynek érdekében az irtványkicserélés keresztülvendő, nem a m. kir. erdőigazgatóság kezelné, oly eltéréssel, hogy az eljárás a m. kir. erdőigazgatóságnak minden közbenjövete nélkül történik és hogy az erdőigazgatósági megkeresést (1. §.) az érdekelt erdőtulajdonos által benyújtandó és felszerelendő kérvény pótolja.

17. §.

Az állandó lakással betelepített irtványokra a jelen rendelet nem alkalmazandó, hanem azok az 1881: XLI. t.-czikkben szabályozott eljárás szerint kisajátíthatók.

Budapest, 1890. október 1-én.

A miniszter helyett:

Czorda Bódog,
államtitkár.

Igazságügyministeri rendelet.

(a volt naszódvidéki községek birtokviszonyai rendezéséről szóló 1890 : XVIII törvénycikk 7. §-ának végrehajtása tárgyában.)

32811/1890. I. M. szám. Az 1890. XVIII. törvénycikk 7. §-a szerint ott, a hol ezen törvény 6. §-a értelmében a községek tulajdonát képező ingatlanok a telekkönyvi helyszínelés alkalmával a községek tulajdonául vétettek ugyan fel, de a mellett oly bejegyzések iktattattak a telekjegyzőkönyvekbe, a melyek a volt határőrök tulajdonának vagy használatának, avagy közbirtokossági jogviszonyoknak kitüntetésére vonatkoznak: a hivatalos telekkönyvi felvétel hivatalból kiigazítandó.

Az ezen telekkönyvi kiigazításra vonatkozó eljárás szabályozása végett az 1890 : XVIII. törvénycikk 13. §-ában nyert felhatalmazás alapján a következőket rendelem:

1. §.

A besztercezi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, továbbá a naszódi és a szászrégeni kir. járásbiróságok, mint telekkönyvi hatóságok, a jelen rendelet vétele után azonnal megbízzák egyik telekkönyvvezetőjüket (segédtelekkönyvvezetőjüket), hogy a telekkönyvi hatóságuk alá tartozó volt naszódvidéki határőri községekre, illetőleg telepre (1890 : XVIII. törvénycikk 1. §.) vonatkozó összes telekjegyzőkönyveket pontosan vizsgálja át és ezek közül a volt naszódvidéki határőri községek tulajdona gyanánt bejegyzett ingatlanokról felvett azon telekjegyzőkönyveket, melyeknek A) lapján:

„in proprietatea si folosintia fostiloru granitieri,“ —

„comuna N. N. fosta granitiera,“ —

„cu dreptul de proprietate a fostiloru granitieri,“ —

„compossessoratulu a comuna,“ —

„ca compossessoratulu a comuniei,“ —

„ca compossessoratulu pamentului,“ —

„ca possessorea pamentului im compossederea,“ —

vagy egyéb hasonló helytelen bejegyzések fordulnak elő, kimutatásba foglalja és e kimutatást a telekkönyvi hatóság elé terjessze.

2. §.

A telekkönyvi hatóság, miután az 1. §-ban említett kimutatást a vonatkozó telekjegyzőkönyvvel összehasonlította, az 1890 :

XVIII. törvényczikk 7. §.-a alá eső helytelen bejegyzések törlését hivatalból elrendeli és a telekkönyvi irodának meghagyja, hogy e törlés elrendelését az illető telekjegyzőkönyvek B) lapján szabályszerűen vezesse be.

3. §.

A 2. §.-ban körülirt bejegyzések foganatosításáról az illető telekjegyzőkönyvek telekkönyvi számainak pontos felsorolása mellett a telekkönyvvezető (segédtelekkönyvvezető) hivatalos jelentést tesz, melyet a telekkönyvi hatóság a kir. igazságügyministerhez terjeszt fel.

4. §.

Az 1. §.-ban körülirt valamely bejegyzést tartalmazó oly telekjegyzőkönyvekre nézve, melyek bármi oknál fogva nem tétettek a jelen rendeletben szabályozott eljárás tárgyává, a telekkönyvi hatóság ezen eljárást a jelen rendelet intézkedéseinek megfelelő alkalmazása mellett utólagosan azonnal megindítani tartozik, mihelyt akár hivatalból, akár a tulajdonos község vagy más telekkönyvi érdekelt, akár pedig a kincstári jogügyi igazgatóság jelentése alapján a kérdéses bejegyzés fennállásáról tudomást nyer.

Ha a telekkönyvi hatóság az előző bekezdéshez képest akár a tulajdonos község vagy más telekkönyvi érdekelt, akár a kincstári jogügyi igazgatóság részéről tett jelentésben megjelölt valamely telekjegyzőkönyvre nézve az 1890: XVIII. törvényczikk 7. §.-ának esetét fennforogni nem látja: a jelen rendeletben körülirt eljárás megindítását indokolt végzéssel megtagadja. Ezen végzés a bejelentőnek, valamint a kincstári jogügyi igazgatóságnak, még pedig az utóbbinak azon esetben is kézbesítendő, ha a bejelentést nem a kincstári jogügyi igazgatóság tette volna.

E végzés ellen a bejelentő és a kincstári jogügyi igazgatóság felfolyamodással élhetnek a telekkönyvi rendtartás szabályai szerint.

Budapest, 1890. szeptember 2-án.

Szilágyi.

Utasítás.

(a volt naszódvidéki erdők kezeléséről szóló 1890. évi XIX. t.-cz. 5. §-ában említett bizottság alakítása és működése tárgyában.)

(Kiadatott a belügyi és földmívelésügyi m. kir. miniszterek által 70865/1890. belügymin. sz. alatt.)

1. §.

A volt naszódvidéki községek, névszerint: Naszód, Kis Rebra (Rebrisor), Nagy-Rebra, Parva, Nepsz Földr, Kis-Ilva, Less, Nagy-Ilva, Szent-József, Magura, Ó-Radna, Uj-Radna, Májer, Oláh-Szt.-György (Szentgyörgy) Szalva, Hordó, Telcs, Romuli, Bikkis, Mititei, Makod, Zágra, Pojén, Szuplaj (Plain), Gaureny, Runk, Borgó-Prund, Borgó-Besztercze, Borgó-Tiha, Maros-Borgó (Borgó-Maroseny), Felső-Borgó (Borgó-Szuszeny), Közép-Borgó (Borgó-Mizslócsény), Alsó-Borgó (Borgó-Zsoszeny), Orosz-Borgó (Borgó-Rusz), Monor, Gledén, Kis-Sajó, Román-Budák, Rágla, Monosfalu, Maros-Oroszfalu, Nagyfalu, Sajó-Szent-Iván, Kosna és Lajosfalva (Kirlibába) az 1890. évi XIX. t.-cz 5. §-ában biztosított jogukat, mely szerint a m. kir. erdőigazgatóság által készitendő költségvetésekbe és számadásokba betekinteni és azokra észrevételeiket megtenni jogosultak:

a) a vármegyei törvényhatóság által kijelölendő két kiküldött és b) az összes községek által választandó 8 képviselőből alakított bizottság által gyakorolják.

Ezen bizottságnak elnöke Besztercze-Naszód vármegye alispánja vagy ennek törvényes helyettese.

A bizottság jegyzőjét, — ki egyszersmind a bizottságnak előadója is — Besztercze-Naszód vármegye főispánja esetről esetre a törvényhatósági tisztviselők közül rendeli ki

A bizottság tárgyalásaiban az esetleg szükséges felvilágosítások megadása végett a m. kir. erdőigazgatóság képviselője is részt vesz, de sem ez, sem a kirendelt jegyző szavazattal nem bír.

2. §.

Az 1. §. a) pontjában említett két törvényhatósági kiküldöttet a vármegyei kijelölő bizottság kijelölése mellett, (1886. XXI. t.-cz 82. §.) a vármegye törvényhatósági bizottsága választja.

Kiküldöttükül csak oly egyének jelölhetők ki és választhatók meg, a kik Besztercze-Naszód vármegye törv. hatósági bizottságának tagjai.

3. §.

Az előző 1. §. b) pontjában említett nyolcz bizottsági tagot, a volt naszódvidéki községek képviselő testületei az alábbiak szerint választják.

A községek képviselő testületei által bizottsági tagul csak oly egyén választható, ki a volt naszódvidéki községek (1. §. első bekezdése) valamelyikében egyszersmind a képviselő testületnek tagja is.

4. §.

Besztercze-Naszód vármegye alispánja a volt naszódvidéki községek képv. testületeteit előljáróságaiuk utján felhívja, hogy az 1. §. b) pontjában említett 8 képviselőnek megválasztása végett általános szavazat többséggel saját kebelökből egy-egy kiküldöttet válasszanak és a választás eredményéről a jegyzőkönyv hiteles kivonatának bemutatása mellett záros határidő alatt jelentést tegyenek.

A községi képviselő testületeknek így megválasztott kiküldöttjeit Besztercze-Naszód vármegye alispánja a vármegye székhelyén tartandó választásra vevény mellett kézbesítendő értesítéssel legalább 14 nappal megelőzőleg meghívja.

A községi képviselőtestületnek megjelent és igazolt kiküldöttjei, tekintet nélkül a megjelentek számára, az alispán elnöklete alatt a bizottságnak nyolcz tagját egyhangu kikiáltás vagy titkos szavazás utján általános szótöbbséggel választják.

A szavazatok egyenlősége esetében az elnök szavazata dönt

5. §.

A bizottság három évre alakittatik; a volt tagok, ha a 2. illetve 3. §-ban megszabott kellékekkel birnak, újból megválaszthatók.

Az előző bekezdésben említett 3 év az első izben megválasztott bizottságra nézve, mely 1890. évi deczember végéig megalakítandó, 1891. évi január elejével kezdődik.

Ha a bizottságnak valamely tagja időközben elhalna, a tagságról lemondana, vagy pedig megszűnne a törvényhatósági bizottság — illetve községi képviselőtestületnek tagja lenni, — a bizottság a 2.

illetve 4. §. értelmében kiegészítendő és a megürült helyre a törvényhatósági bizottság, illetve a volt naszódvidéki községek képviselő testületeinek kebeléből új tag választandó, a jelen §. első bekezdésében említett három évnek még hátra levő tartamára.

6. §.

A bizottság üléseit Besztercze-Naszód vármegye székhelyén tartja.

Az ülés napja az elnök által tüzetik ki, mire a bizottságnak tagjai, valamint a m. kir. erdőigazgatóság és a főispán által kirendelt előadó is legalább 8 nappal megelőzőleg bevény mellett kézbesítendő értesítés útján meghívandók.

A bizottság megjelent tagjai tekintet nélkül a jelenlevők számára határoznak.

7. §.

Az ülést az elnök nyitja meg és zárja be; ő örködik az ülés méltósága felett, a csendet és rendet fentartja, vezeti a tanácskozást s a határozatot kihirdeti.

8. §.

Az előadó az ügy előadása és részletes ismertetése után határozati javaslatot terjeszt elő. A tanácskozásra lehető tág tér engedendő; e célból az elnök, ha a vita folytatásától a nézetkülönbségek elenyésztét reményli, vagy a fenforgó ügy érdekében még helyes indokok felfejtését várhatja, kétszernél többszöri szólást is engedhet a tagoknak, s minden körülmény között az utolsó szó az előadót illeti.

Az elnök a midőn a nézeteket eléggé kifejtve találja a tanácskozást berekeszti és szavazást rendel.

Eltérő vélemények közül az emeltetik határozattá, mely az összes szavazatok általános többségét nyerte.

Szavazat-egyenlőség esetében az elnök szavazata dönt. Minden ülésről jegyzőkönyv vétetik fel; a jegyzőkönyvet az elnök és a jegyző írják alá és a bizottságnak az elnök által kijelölt egyik szavazó tagja hitelesíti.

9. §.

A bizottság évenként rendszerint egy ülést tart márczius hóban. Ezen ülésben tárgyalás alá veszi a megelőző kezelési év zárszámadását és a következő év költségvetését.

10. §.

Az erdőigazgatóság által elkészített és február hó végéig megküldött zárszámadást és költségvetést a vármegye alispánja tanulmányozás és a tárgyalásra való előkészítés végett a főispán által legkésőbb január hóban kirendelt előadónak a beérkezés után azonnal kiadja, intézkedik az alispán egyszersmind aziránt is, hogy a bizottság még márczius hó vége előtt megkezdendő tárgyalásra egybehivassék.

11. §.

Gondoskodik a vármegye alispánja arról is, hogy a bizottság által letárgyalt zárszámadás és költségvetés a bizottság határozatával együtt további tárgyalás végett haladék nélkül Besztercze-Naszód vármegye törvényhatósági bizottsága elébe terjesztessék.

12. §.

A bizottság azon tagjai, kik a tárgyalásokon tényleg részt vesznek, uti és napi kiadásaiak megtérítéseül, az elnöklő alispán és a kirendelt előadó pedig tiszteletdíjul minden egyes ülészakra a földművelésügyi minister által meghatározandó átalányt élveznek.

Ezen átalányt az alispán megkeresése alapján az egyesített kezelés alá tartozó erdők alapja terhére a m. kir. erdőigazgatóság pénztára fizeti ki.

Budapest, 1890. október 7-én.

Gr. Szapáry s. k.

Gr. Bethlen s. k.

Körrendelet valamennyi közigazgatási bizottságnak és királyi erdőfelügyelőségnek.

(Az apácza-gyaponcz nevű káros erdei rovar megfigyelése ügyében.)

61.753. sz. I./4. Az erdőkre felette káros apácza-gyaponcz nevű rovar (*Phalena bombix monacha*; *Ocneria monacha*; vagy *Psilura monacha*), mely Bajorországban rendkívül veszélyes mértékben lépett fel,

értesülesem szerint már az osztrák tartományokban, nevezetesen Morva- és Csehországban is jelentkezővén, szükségesnek tartom a közigazgatási bizottságot és a kir. erdőfelügyelőséget figyelmeztetni és utasítani, hogy az előbb megnevezett veszélyes rovar hazánkban való netaláni föllépésének megfigyelése iránt, az alábbiak értelmében haladéktalanul intézkedjék s a megfigyelések eredményéről hozzám f. évi december 30-áig az őszi-, továbbá jövő évi márczius 10-éig a téli- és május 30-áig a tavaszi megfigyelésről, a tapasztaltak előadása mellett, jelentést tegyen.

Ezen rendeletemről a közigazgatási bizottság a kerületében lévő erdőbirtokosokat s a községi és illetve a járási erdőtiszteket haladéktalanul értesítvén, egyszersmind fölkéri, s illetve utasítja, hogy a végzendő megfigyeléseket úgy saját jól felfogott érdekükből, mint az országos érdekekből kifolyólag is szorgalmasan és pontosan eszközöltessék, illetve teljesítsék, s a tapasztaltakat a fennebb kitézött időben hozzám való bejelentetés végett, idei december 25-éig, jövő évi márczius 5-éig és illetve május 25-éig a bizottság tudomására hozzák.

A megfigyelést illetőleg tájékozásul a következőket tartom megjegyzendőknék:

1. az ős és tél ideje alatt a vágásokban ledöntött, vagy a mennyire lehetséges, az erdőkben álló lúcz- és erdeifenyőfák törzsének leginkább 2—3 métertől felfelé eső részén a héjrepedéseket vagy pikkely-közoeket kell vizsgálni, hol az irtandó apró köles nagyságu, szürkésbarna, közepén horpadt, csupasz peték szőlőfűrthöz hasonló csomókban (10—50 pete s néha több is együtt) található; gyakran láthatók azonban a petecsomók az ággöcsök mellett, valamint előfordulhatnak a tölgy- és bükkfán is;

2. tavasszal megfigyelendők a petékből rendszeren április hóban kikelő, az első órákban sárgásszinü, de csakhamar, illetve néhány óra mulva, megfeketedő kis szőrös hernyók, melyek a kikelés helyén szédörzsölendő apró csoportokban 2—6 napig, hideg, nedves időben pedig, midőn a kéregpikkelyek alá is visszahúzódnak, tovább is együtt maradnak s ezután fejlődésük első félszakában nyákszálon függve bocsátják magokat egyik ágról a másikra vagy az alfára.

A jövő nyári megfigyeléseket, valamint föllépés esetében az irtást illető utasításom később fog kiadatni.

Budapest, 1890. október 16-án.

Bethlen.

Utasítás a tíz évenként teljesítendő erdőgazdasági üzemátvizsgálási munkálatok iránt.

(Kiadatott a földmivelésügyi m. kir. minister által 1890. évi 9600. sz. alatt.)

A hivatali elődöm által 1880. évi 22374. szám alatt kiadott utasítás III. G) szakaszában elő vannak sorolva azon munkák, melyek a tíz évenként eszközendő üzemátvizsgálások alkalmával teljesítendőek; hogy azonban egyfelől az erdőbirtokosok tájékozva legyenek a betérjcsztendő üzemátvizsgálási munkálatok szerkesztése iránt, másfelől pedig egyöntetű eljárás követtessék azoknak elbírálásánál, szükségesnek tartom részletesen megjelölni, hogy ezen munkálatokban mit és miképen kell kitéüntetni.

Minden üzemátvizsgálási munkálat, tekintet nélkül arra, hogy az illető erdőbirtok az 1883. évi 4190. számú körrendeletben megkülönböztetett négy csoportnak melyikébe tartozik, következőleg szerkesztendő:

Üzemátvizsgálási munkálat.

N. N. (Erdőbirtokos neve és az erdőbirtok jogi minősége) erdejéről (illetve: erdejének üzemosztályáról) 18 . . évtől 18 . . évig terjedő fordaszakra vonatkozólag.

Készült a földmivelésügyi m. kir. minister által 18 . . évi szám alatt jóváhagyott üzemterv és az 18 . . évben a helyszínén eszközölt üzemátvizsgálási felvételek alapján.

I. Áttekintés az üzemterv rendelkezéseinek miként történt fogyanatosításáról.

A) Erdőhasználatok és felújítások. (Erdősítések).

1. Kiterjedés és illetve mennyiség szerint.

a) Előírt és teljesített erdőhasználatok és felújítások.

a) F ő h a s z n á l a t o k .

Fahasználat:	előírás szerint.	foganatosítás szerint.
1-ső vágássorozat	. k. hold. . m ³ ; . k. h. m ³	. frt . kr. (érték)
2-dik	" " " " ; " " " " "	" " " " "
3-dik	" " " " ; " " " " "	" " " " "
stb.		
Összesen	. k. hold. . m³ ; . k. h. m³	. frt . kr. (érték);

Cserző kéreg:

1-ső vágássorozat ..	m ³ (vagy mm.); ..	m ³ (v. mm.)	. frt . kr.
2-dik " ..	" " " ; ..	" " "	. frt . kr.
stb.			

Összesen .. m³ (vagy mm.); .. m³ (v. mm.) . frt . kr.
 Osztagonkénti részletezés (illetve hivatkozás a mellékletre).

β) Előhasználatok.

	előírás szerint.	foganatosítás szerint.
Rendes áterdölés k. h. . . m ³ ; .. k. h. . . m ³ . frt. kr. (ért.);	
Tisztázó vágás és takarítás	" " " ; " " " " " "	" " " " " "
Feküfa	" " ; " " " " " "	" " " " " "
Esetleges használat ..	" " ; " " " " " "	" " " " " "
Összes előhasználatok.)	" " ; " " " " " "	" " " " " "

(mind egyik vágássorozatunként elkülönítve és össz.)

Osztagonként való részletezés (illetve hivatkozás a mellékletre).

γ) Mellékhasználatok.

	előírás szerint.	foganatosítás szerint.
Legeltetés k. h.; .. k. h. . . frt. kr. (érték)	
Makkoltatás	" " " ; " " " " " "	" " " " " "
Mezőgazdasági köztes használat	" " " ; " " " " " "	" " " " " "
Fűkaszálás	" " " ; " " " " " "	" " " " " "
Alomszedés	" " " ; " " " " " "	" " " " " "
Kavics és kőfejtés ... stb.	" " " ; " " " " " "	" " " " " "

(vágássorozatunként és összesen)

Osztagonként való részletezés (illetve hivatkozás a mellékletre).

δ) Felújítások és erdősítések.

	előírás szerint.	foganatosítás szerint.
	term. uton mesters. uton	term. uton mesters. uton
Vágások felujt.	.. k. h. . . k. h.; .. k. h. . . k. h. . . frt. kr. (költs.)	
Tisztások beerdősítése	" " " ; " " " " " "	" " " " " "
Hézagos fiatalosok pótlása ...	" " " ; " " " " " "	" " " " " "
Összes felújítások és erdősítések.)	.. k. h. . . k. h.; .. k. h. . . k. h. . . frt. kr. (költs.)	

(vágássorozatunként és összesen)

Osztagonként való részletezés (illetve hivatkozás a mellékletre).

b) Teljesített, de előírva nem volt erdőhasználatok és felújítások.

α) Főhasználatok.

foganatosítás szerint.

Fahasználat } (vágássorozatonként...k. h...m³,...frt...kr. (érték)
Cserzőkéreg } és összesen ... m³ (v. mm.)...frt...kr. "

Osztagonként való részletezés (illetve hivatkozás a mellékletre).

β) Előhasználatok.

foganatosítás szerint.

Rendes áterdölés	} (vágássorozat- tonkint és összesen.)	...k. h...m ³ ...frt...kr. (ért.)
Tisztázó vágás és takarításk. h...m ³ ...frt...kr. "
Feküfam ³ ...frt...kr. "
Esetleges használatm ³ ...frt...kr. "
Összesen.....		...m ³ ...frt...kr. "

Osztagonként való részletezés (illetve hivatkozás a mellékletre).

γ) Mellékhasználatok.

foganatosítás szerint.

Legeltetés	} (vágássorozat- tonkint és összesen)	...k. h...frt...kr. (érték)
Makkoltatásk. h...frt...kr. "
Mezőgazdasági köztes használatk. h...frt...kr. "
Fűkaszásk. h...frt...kr. "
Alomszedésk. h...frt...kr. "

Stb.

Osztagonként való részletezés (illetve hivatkozás a mellékletre)

δ) Felújítások és erdősitések.

foganatosítás szerint.

term. uton mest. uton

Vágások felújítása ...	} (vágássorozat- tonkint és összesen)	...k. h...k. h...frt...kr. (költs.)
Tisztások beerdősítése		...k. h...frt...kr. "
Hézagos fiatalosok		
pótlásak. h...frt...kr. "
Összesen.....		...k. h...k. h...frt...kr. "

Osztagonként való részletezés (illetve hivatkozás a mellékletre).

c) *Előirt, de nem teljesített erdőhasználatok és felújítások.*

a) F ő h a s z n á l a t o k.

		előírás szerint.
Fahasználat	} (vágássorozatonként és összesen)k. h. m ³
Cserzőkéregm ³ (vagy mm.)
Osztagonként való részletezés (illetve hivatkozás a mellékletre.)		

β) E l ő h a s z n á l a t o k.

		előírás szerint.
Rendes áterdölés	} (vágássoroza- tonként és összesen)k. h. m ³
Tisztázó vágás és takarításk. h. m ³
Feküfa m ³
Esetleges használat m ³
Összesen m ³
Osztagonként való részletezés (illetve hivatkozás a mellékletre.)		

γ) M e l l é k h a s z n á l a t o k.

		előírás szerint.
Legeltetés	} (vágássoroza- tonként és összesen) k. h.
Makkoltatás k. h.
Mezőgazdasági köztes használat k. h.
Fűkaszás k. h.
Alomszedés k. h.
Kő- és kavicsfejtés k. h.
Stb.		

Osztagonként való részletezés (illetve hivatkozás a mellékletre.)

δ) F e l u j í t á s o k é s e r d ő s í t é s e k.

		előírás szerint.
		term. uton mest. uton
Vágások felújítása	} (vágássoroza- tonként és összesen)k. h.k. h.
Tisztások beerdősítések. h.
Hézagos fiatalosok pótlásak. h.
Összesenk. h.k. h.

Osztagonként való részletezés (illetve hivatkozás a mellékletre.)

d) *Egybevetés.*

(Mindenütt vágássorozatonként és összesen.)

α) F ő h a s z n á l a t o k.

Fahasználat: előírva volt	a) szerint...k. h...m ³
	c) szerint...k. h...m ³
	<u>összesen...k. h...m³</u>
fogatosított	a) szerint...k. h...m ³ ...frt..kr.(ért.)
	b) szerint...k. h...m ³ ...frt..kr. „
	<u>összesen...k. h...m³...frt..kr. „</u>
Mutatkozik az előírányzat- hoz képest:	több...k. h...m ³ kevesebb...k. h...m ³
Cserző kéreg: előírva volt	a) szerint...m ³ (vagy mm.)
	c) szerint...m ³ (vagy mm.)
	<u>összesen...m³ (vagy mm.)</u>
fogatosított	a) szerint...m ³ (vagy mm.)
	b) szerint...m ³ (vagy mm.)
	<u>összesen...m³ (vagy mm.)</u>
az előíráshoz képest: több...m ³ (vagy mm.) kevesebb...m ³ (vagy mm.)	

β) E l ő h a s z n á l a t o k.

Rendes áterdőlés: előíratott	a) szerint...k. h...m ³
	c) szerint...k. h...m ³
	<u>összesen...k. h...m³</u>
fogatosított	a) szerint...k. h...m ³ ...frt..kr.(ért.)
	b) szerint...k. h...m ³ ...frt..kr. „
	<u>összesen...k. h...m³...frt..kr. „</u>
az előíráshoz képest fogat- osított:	több...k. h...m ³ kevesebb...k. h...m ³
Tisztázó vágás és takari- tás: előíratott	a) szerint...k. h...m ³
	c) szerint...k. h...m ³
	<u>összesen...k. h...m³</u>
fogatosított	a) szerint...k. h...m ³ ...frt..kr.(ért.)
	b) szerint...k. h...m ³ ...frt..kr. „
	<u>összesen...k. h...m³...frt..kr. „</u>

az előíráshoz képest foganosított:

	több...k. h....m ³
	kevesebb...k. h....m ³
Feküfa: előíratott	a) szerint...m ³
	c) szerint...m ³
	<u>összesen...m³</u>
foganosított	a) szerint...m ³ ...frt..kr.(ért.)
	b) szerint...m ³ ...frt..kr. n
	<u>összesen...m³...frt..kr. n</u>

az előíráshoz képest foganosított: több...m³

	kevesebb...m ³
Esetleges használat: előíratott	a) szerint...m ³
	c) szerint...m ³
	<u>összesen...m³</u>
foganosított	a) szerint...m ³ ...frt..kr.(ért.)
	b) szerint...m ³ ...frt..kr. n
	<u>összesen...m³...frt..kr. n</u>

az előíráshoz képest foganosított: több...m³

	kevesebb...m ³
Összes előhasználatok: előíratott	a) szerint...m ³
	c) szerint...m ³
	<u>összesen...m³</u>
foganosított:	a) szerint...m ³ ...frt..kr.(ért.)
	b) szerint...m ³ ...frt..kr. n
	<u>összesen...m³...frt..kr. n</u>

az előíráshoz képest foganosított: több...m³

kevesebb...m³

γ) Mellékhasználatok.

Legeltetés: előírva volt a) szerint...k. h.

c) szerint...k. h.

összesen...k. h.

foganosított: a) szerint...k. h....frt..kr.(ért.)

b) szerint...k. h....frt..kr. n

összesen...k. h....frt..kr. n

Az előíráshoz képest foganosított: több...k. h.

kevesebb...k. h.

Makkoltatás: előírva volt a) szerint...k. h.

c) szerint...k. h.

összesen...k. h.

term. uton mest. uton

Az előíráshoz képest teljesített: több...k. h...k. h.
kevesebb...k. h...k. h

Tisztások beerdősítése: előírva

volt

a) szerint...k. h.

c) szerint...k. h.

összesen...k. h.

teljesítve lett: a) szerint...k. h...frt..kr. (költ.)

b) szerint...k. h...frt..kr. „

összesen...k. h...frt..kr. „

Az előíráshoz képest teljesített: több...k. h.

kevesebb...k. h.

Hézagos fiatalosok pótlása:

előírva volt

a) szerint...k. h.

c) szerint...k. h.

összesen...k. h.

teljesítve lett: a) szerint...k. h...frt..kr. (költ.)

b) szerint...k. h...frt..kr. „

összesen...k. h...frt..kr. „

Az előíráshoz képest teljesített: több...k. h.

kevesebb...k. h.

Összes felújítások és erdősíté-

sek: előírva volt.....

a) szerint...k. h.

c) szerint...k. h.

össze-en...k. h.

teljesítve lett: a) szerint...k. h...frt..kr. (költ.)

b) szerint...k. h...frt..kr. „

összesen...k. h...frt..kr. „

Az előíráshoz képest teljesített: több...k. h.

kevesebb... k. h.

e) *Az eltérések részletes indokolása.*

2. A fogatosítás módjára vonatkozólag.

a) A fő-, elő- és mellékhasználatok fogatosításánál alkalmazott módoknak az előírt módozatokkal való összehasonlítása.

b) A felújításoknál és erdősítéseknél alkalmazott fanelek és erdősítési módok összehasonlítása az előírottakkal.

c) Az eltéréseknek részletes indokolása.

B) Egyéb intézkedések teljesítése.

Az üzemtervben és illetve a jóváhagyási záradékban elrendelt munkák miként történt foganatosítása.

a) Határok biztosítása.

b) Vágásterületek határvonalainak és a maradandó gazdasági beosztáshoz tartozó vonalak és pontok állandósítása.

c) Tilalmi jelek felállítása.

d) Erdőkezelés és őrzés.

e) Egyéb intézkedések foganatosítása.

II. Az erdő új állapotának jellemezése.

A) Változások az általános külső és belső erdőgazdasági viszonyokban.

1. Birtokviszonyok.

a) Változások az erdőbirtok jogi minőségében.

b) Változások a közirgazgatási beosztásban.

c) Változások az erdőbirtokhoz tartozó ingatlan vagyoni kiterjedésében, vagy művelési ágaiiban.

2. Jogi viszonyok. Változások az erdőbirtokkal összekötött jogok- és terhekben.

3. Természeti viszonyok.

a) Változások a termőhelyi viszonyokban (pl. vízszabályozások következtében).

b) A lefolyt 10 év időjárása és annak befolyása az erdő tenyészetére és az erdőgazdasági munkákra.

(Az egyes évek időjárásának évszakonkénti lefolyása általában, s annak észlelt kedvező vagy kedvezőtlen hatása az erdő tenyészetére és az erdőgazdasági munkák teljesítésére az üzemnyilvántartási jegyzőkönyvben évről-évre lévén feljegyzendő, az üzemátvizsgálás alkalmával ezen feljegyzésekből megállapítandó, vajjon a lefolyt 10 év időjárása egészben véve az erdőgazdaságra kedvező volt-e vagy nem, s egyszersmind megnevezendő az esetleg előfordult rendkívüli jelenségek, pl. aszály, tartós esőzések havazások, szélviharok, árvizek stb. és az évek, s illetve évszakok, melyekben azok előfordultak).

4. A vidék művelődési, fakelendőségi, faüzleti, kereskedelmi és közlekedési viszonyai. Új fafogyasztó helyek, gyárak fakereskedések, vasutak, vasuti állomások, utak stb. keletkezése, esetleg az eddigiek megszűnése.

5. Személyzeti viszonyok. Változások az erdőkezelő és őrző személyzetben.

B) Az erdő új állapotának részletes jellegzése.

1. Terület.

(Vágás sorozatonként és összesen).

	Termékeny terület								Termékletlen	Összes terület	
	Erdőterület			Az erdőbirtokhoz tartozó egyéb terület							
	erősült	tisztás	összesen	ház és kert	szánó	rét	legelő	havasi térség			összesen
Állomány a 10. évi időszak elején											
Szaporodás											
Összesen											
Apadás											
Állomány a 10. évi időszak végével											

2. Állabviszonyok :

a) A kihasznált területek állapota.

b) Az áterdőlt területek állapota.

c) Az erdősitett, illetve felújított területek állapota.

d) A legközelebbi 10 évben kihasználandó állabok állapota.

(Következik azon osztágok részletes állableírása, melyek a lefolyt 10 év alatt nem csupán korban, hanem egyéb tényezőkben is változást szenvedtek; továbbá ott, ahol a termőhelyi viszonyok változtak és a hozamszabályozás az I. termőhelyi osztályra átszámított terület alapján történt, a területnek termőhelyi osztályok szerint való új kimutatása, illetve mindkét esetben hivatkozás az erre vonatkozó mellékletre.)

e) A kortokozatoknak az új állapot szerint való kitüntetése és összehasonlítása a szabályossal.

(Ehhez osztágonkénti részletezés vagy hivatkozás az új korosztály táblázatra.)

III. Változás az erdőgazdaság céljaiban és feladataiban.

Elősorolása azon tényezőknek, melyek ezen változást előidézték, illetve a változásnak indokolása.

IV. Az erdőgazdálkodásnak a következő 10 évre való részletes szabályozása.

1. A változott viszonyokhoz képest szükségessé vált gazdasági intézkedések.

Az elkerülhetlenül szükséges változások:

- a) a maradandó gazdasági beosztásban;
- b) a vágatási sorrendben;
- c) a hozamterületben;
- d) a kihasználás és felújítás módjában.

2. Részletes tervek a következő 10 (illetve szálerdőben minden második üzem átvizsgálásnál 20) évre.

- a) Tarlasztási terv.
- b) Előhasználati terv.
- c) Mellékhasználati terv.
- d) Felújítási (erdősítési) terv.

(Mindegyikre nézve kimutatandók itt a végösszegek és az évenként foganatosítandó használatok, illetve erdősítések is.)

3. Egyéb intézkedések.

Az adatok megszerzését illetőleg következők jegyzendők meg - Az I. A) 1. alatt elősoroltakra nézve az illető adatok (terület, fahozam, illetve mennyiség és érték) összegezve, de üzemosztályok és vágássorozatok szerint elkülönítve mutatandók ki. Ezen adatokat az illető nyilvántartások (főhasználatok, illetve előhasználatok, mellékhasználatok, felújítások nyilvántartása), azonkívül a gazdasági térképek, az indokolásra nézve a nyilvántartási jegyzőkönyv is, szolgáltatják.

Nagyobb erdőknél s olyanoknál, melyeknek üzemterve több részletességgel készült s a hol ennél fogva azon osztágok száma, melyekben a lefolyt 10 év alatt használatok vagy erdősítések eszközöltettek, jelentékenyebb, az a), b), és c) alatt foglaltakra vonatkozó adatok külön mellékletben osztágonként részletezve is kitüntendők; kisebb erdőknél, a hol a lefolyt 10 év alatt foganatosított használatok és erdősítések csak néhány osztágra terjednek, ezen részletezés közvetlenül az üzemátvizsgálási munkálatba foglalható be,

Az összes adatok egyébiránt legcélszerűbben táblázat alakjában mutathatók ki, melynek alak berendezése a fenforgó viszonyoknak megfelelően tetszés szerint választható, csupán az követeltetvén, hogy mindaz, a mi fentebb (I. A) 1. a), b), c), d) alatt elősoroltatott, könnyen áttekinthető módon legyen kimutatva. Önként értetik, hogy oly használatokra és erdősítésekre nézve, melyek az

illető erdőbirtokban egyáltalában nem fordulnak elő, az azokra vonatkozó rovatok elhagyandók.

Az I. A) 2. alatt foglaltakra nézve a szükséges adatok részint az illető nyilvántartásokból, részint a nyilvántartási jegyzőkönyvből szerezhetők meg.

Az I. B) alatt elősoroltakhoz szükséges adatokat szintén a nyilvántartási jegyzőkönyv tartalmazza.

A II. A) 1. alatt felemlítettekre vonatkozó adatok részint a nyilvántartási jegyzőkönyvből, részint pedig a területek nyilvántartásából vehetők ki.

A II. A) 2—5. alatt elősoroltakra nézve a szükséges adatokat a nyilvántartási jegyzőkönyvnek kell tartalmaznia.

A II. B) 1. szerint kitüntetendő területi adatokat a területek nyilvántartása szolgáltatja.

A II. B) 2. alatt elősoroltakhoz szükséges adatok a helyszínén veendő fel.

Azon osztagokra nézve, melyekben fahasználatok (fő vagy előhasználatok) és erdősitések eszközöltettek, s melyeknek állabviszonyai ennek következtében nemcsak korban, hanem egyéb tényezőket illetőleg is változtak, az új állapot szerint felvett adatok részletesen is kimutatandók és pedig nagyobb erdőknél, melyekben nagyobb mennyiségű osztag lett elkülönítve s ennél fogva a változások is több osztagra terjednek, külön mellékletben, kisebb erdőbirtoknál kevés osztaggal pedig közvetlenül magában az üzemátvizsgálási munkálatban. Ugyanaz áll a termőhelyben esetleg történt változásokra és az új korfokozatok kitüntetésére nézve is; megjegyeztetvén, hogy az új korosztálytáblázatban a fatömegeknek korosztályok szerint való kitüntetése mellőzhető.

A III. és IV. t. elősoroltakat illető adatok részint a nyilvántartási jegyzőkönyvből, részint a helyszínén történt üzemátvizsgálási felvételekből, részint pedig az üzemátvizsgálási munkálat fennebb elősorolt adtaiból vehetők ki; megjegyeztetvén, hogy ilyféle változtatások csakis ott veendő fel, a hol azok elkerülhetlenül szükségeseknek mutatkoznak.

A következő 10 (illetve szálerdőre nézve a második üzemátvizsgálásnál a következő 20) évre szóló részletes használati és felújítási tervek (IV. 2.) az általános üzemterv alapján a lefolyt 10 évben esetleg bekövetkezett eltéréseknek és változásoknak számbavételével állítandók fel.

Sok osztagot tartalmazó, nagyobb erdőknél ezen részletes tervek külön mellékletbe foglalandók, illetve, ha az eredeti üzemtervben megfelelő hely üresen hagyott, oda irandók be. Kisebb erdőknél, kevés osztaggal, a részletes tervek vagy az eredeti üzemtervbe (ha ott e célra hely fenn lett tartva) vagy pedig magába

az üzemátvizsgálási munkálatba irandók. Az egyes részletes tervek végösszegei azonban minden körülmények közt kimutatandók az üzemátvizsgálási munkálatban is.

A következő 10 évre szóló üzemnyilvántartási előírások az eredeti nyilvántartási könyvekben, a mennyiben pedig ezekben már nem volna hely, a felfektetett új nyilvántartási könyvekben teljesítendőek.

Ott, a hol az üzemnyilvántartás a részletes tervekkel egyesített, az előírás évszámok szerint, és az illető osztagok megnevezése mellett, azokban eszközendő.

A főhasználatokra és előhasználatokra vonatkozó adatok közül ott, a hol a kihasznált fatömeg a fennforgó viszonyokhoz képest köb- vagy ürmérték szerint számba nem vétetik s ennél fogva az üzemnyilvántartási könyvekben sem jegyezhető fel, a tényleg kihasznált fatömeg kitüntetésé egyelőre, vagyis az első üzemátvizsgálásnál elmarad. A kitüntetés mellőzése azonban tüzetesen indokolandó. Ugyanez áll az értékre nézve ott, a hol az nyomós okokból ki nem tüntethető. Megjegyzendő egyébiránt, hogy ezen adatok gyűjtése az országos közérdek szempontjából szükséges lévén, minden erdőbirtokosnak és különösen azoknak, a kik nagyobb erdővel bírnak, kötelessége a kérdéses adatokat pontosan és lelkiismeretesen kimutatni. A becsült fahozam mennyisége azonban úgy a régi, mint az új előírásban is minden körülmények közt már az első üzemátvizsgálásnál is kimutatandó.

Ha a lefolyt 10 év alatt az erdőbirtokban oly változások fordulnak elő, melyek nemcsak a legközelebbi 10 évben fogantatandó használatokra és felújításokra módosítólag hatnak, hanem az egész üzem- és hozamszabályozásnak újból való eszközölését teszik szükségessé, akkor az egész üzemterv azokhoz képest megfelelően kiigazítandó. Ezen kiigazítás ott, a hol csak egyes számtetelek helyesbitése forog fenn, az eredeti jóváhagyott üzemtervben is teljesíthető; ha azonban oly nagyobb mérvű igazítások szükségesek, melyek az eredeti üzemtervben az áttekintés megnehezítése nélkül nem eszközölhetők (pl. ha az üzemmód, fordá, gazdasági beosztás stb. változást szenved), akkor az üzemterv a meglévő s illetve az átvizsgálásnál kiderített adatokból újonnan összeállítandó. Ugyanez áll a gazdasági térképekre nézve is. Új üzemterv készítenő azonkívül mindazon esetekben, midőn ez a megelőző üzemterv jóváhagyási záradékában el lett rendelve.

Az üzemátvizsgálási munkálatok, melyek az erdőtvény 17. §-ának rendelkezése alá eső minden erdőbirtokról az esetben készítenőek, ha az üzemátvizsgálás alkalmával új üzemterv szerkesztetik, két példányban terjesztendőek be az erdőbirtokosnál lévő eredeti jóváhagyott üzemtervvel és az ahhoz tartozó gazdasági térké-

pekkal s üzemnyilvántartási könyvvel, valamint az esetleg újból készült üzemterveknek és tartozékainak két példányával együtt oly módon, mint a hogy az az üzemterv benyújtásánál az erdőtörvény rendelkezéseire képest történt. Hogy pedig a gazdálkodás akadálytalanul folytatható legyen, köteles az illető erdőt kezelő erdőfőoszt a következő 10. évre tervezett használatokra és erdő-ültetésekre vonatkozó adatokat, ha csak az erdőbirtokos a jóváhagyott üzemtervnek s illetve az üzemátvizsgálási munkálatnak külön házi példányával nem rendelkezik, az üzemátvizsgálási munkálatból, illetve annak mellékleteiből kijegyezni s a gazdasági térképnek erre vonatkozó részét maga számára lemásolni. Ezen kivonatok az üzemátvizsgálási munkálattal együtt szintén beterjesztendők, a kir. erdőfelügyelő által az üzemátvizsgálási munkálattal összehasonlítandók s a netán szükséges helyesbítés után közvetlenül az erdőbirtokosnak visszaszándók s a gazdálkodás aztán azok szerint foganosítandó mindaddig, míg az üzemátvizsgálási munkálat jóváhagyva vissza nem érkezik, vagy míg a használatok és erdőültetések iránt rendeleti uton intézkedés nem történik.

Jogában van azonkívül minden erdőbirtokosnak azon idő alatt, míg a beterjesztett üzemátvizsgálási munkálat s illetve az üzemtervnek ahhoz csatolt saját eredeti példánya neki vissza nem adatik, az illető törvényhatóságnál őrzött példányból a közigazgatási erdészeti bizottság engedélyével, s illetve az ez által esetről-estire megállapítandó módon kijegyezni mindazon adatokat, melyekre esetleg szüksége van.

A beterjesztett üzemátvizsgálási munkálatok a kir. erdőfelügyelőségek részéről tüzetesen megvizsgálandók. Mindenek előtt meggyőződés szerzendő az iránt, hogy az üzemnyilvántartás helyesen vezetett-e; továbbá megállapítandó a helyszínén, vajjon a gazdasági térképeken kitüntetett változások megegyeznek-e a megfelelő tényleges változásokkal a természetben, s végre az üzemátvizsgálási munkálatban foglalt adatok megegyeznek-e a tényleges állapottal. Ezek alapján megbirálandók aztán a következő 10. évre szóló részletes tarlasztási, előhasználati, mellékhasználati és felújítási tervek és egyéb intézkedések. A megvizsgált üzemátvizsgálási munkálatok a kir. erdőfelügyelőség részéről a munkálat végén következő záradékkal látandók el:

„Megvizsgálta és az adatokat az üzemnyilvántartással s illetve a tényleges állapottal megegyezőnek találta

Kelt stb.

. . . (aláírás) . . .

(P. H.)

kir. erdőfelügyelő“

A főbb adatoknak az üzemtervi törzskönyvbe való bejegyzése az e részt a rendszeres gazdasági üzemtervekre fennálló utasítás szerint eszközözlendő.

Egyébként az üzemátvizsgálási munkálatok megbírálására, tárgyalására és felterjesztésére nézve ugyanazon szabályok tartandók meg, melyek a rendszeres gazdasági üzemtervekre érvényesek.

Budapesten, 1890. szeptember 16-án.

Gróf Bethlen s. k.

Körrendelet valamennyi m. kir. erdőigazgatóságnak, főerdőhivatalnak, erdőhivatalnak, s az állami kezelésbe vett községi erdők kezelésével megbízott m. kir. erdőgondnokságnak.

(A műszaki díjnokok alól felszámítható utazási költségek szabályozása tárgyában.)

69553./1890. Földm. min. Felmerült kételyek elosztatása s félreértések kikerülése végett értesitem a czimet, hogy a mult évi 68264. számú körrendelettel csak a műszaki díjnokok napidija és az általuk felszámítható fuvar költség szabályoztatott; a 42 krnyi napi lópenz felszámíthatása azonban nem érintetett, mely a fennálló szabályok értelmében ezentul is felszámítható.

Értesitem továbbá a czimet, hogy a vasuton, vagy gőzhajón tett hivatalos utazásokért, a szabályszerű menetdíjakon felül, a vasuti vagy gőzhajó-állomáshoz s onnét igénybe vehető bérkocsiért, a műszaki díjnokok a hatóságilag megállapított bérkocsidíj-szabályzat szerinti díjat, a hol pedig ily díjszabályzat nincsen, esetről esetre 50 (ötven) krnyi bérkocsidíjat számíthatnak fel.

Budapesten, 1890. november 22-én.

A miniser megbizásából:

Bedő.

F ü g g e l é k

az „Erdészeti Rendeletek Tára“ X-ik évfolyamához.

Szolgálati kinevezések és változások az állami erdészetnél az 1890. évben.

1890. évi januárius hónapban.

*A földművelésügyi m. kir. minister a következő erdőtiszteket
nevezte ki. (Budapesti Közlöny 19. szám),*

I. A kincstári erdők kezeléséhez.

Erdőrendezővé: Bodor Jenő kir. alerdőfelügyelőt a lippai főerdőhivatalhoz.

Kezelő főerdészekké: Muics István erdészt a lugosi erdőigazgatóságához, Krause Géza erdészt a gödöllői erdőhivatalhoz, Dobiás Jenő erdészt az otcosácsi erdőhivatalhoz.

Faraktártisztté: Iváncsó Bertalan erdészt az apatini erdőhivatalhoz

Erdészekké: Zsivanovics Zsiva erdészjelöltet a zágrábi erdőigazgatóságához, Székely István erdészjelöltet a lugosi erdőigazgatóságához.

Erdőszámvivővé: Szabó József I. oszt. erdőgyakornokot a lugosi erdőigazgatóságához.

Erdészjelöltekké a következő I. oszt. erdőgyakornokokat: Matavovszky Arpádöt a besztercebányai erdőigazgatóságához, Bekény Aladárt és Godina Lajost a kolozsvári erdőigazgatóságához, Pitroff Kornélt és Brausil Miksát a zágrábi erdőigazgatóságához, Róhrich Mártont a lippai főerdőhivatalhoz, Schmidt Károlyt az orsovai erdőhivatalhoz.

I. o s z t. e r d ő g y a k o r n o k o k k á a következő II. oszt. erdőgyakornokokat: Ulreich Gyulát a besztercebányai erdőigazgatóságához, Szokolóczy Józsefet és Klaudiny Kálmánt a kolozsvári erdőigazgatóságához, Krajnyák Jánost a zágrábi erdőigazgatóságához, Loványi Lénárd és Fischl Józsefet a lipató-ujvári főerdőhivatalhoz, Theodorovics Ferenczet a lippai főerdőhivatalhoz.

II. oszt. erdőgyakornokokká a következő végzett erdőakadémiai hallgatókat és műszaki díjnokokat: Sável Sándort a lipótvári főerdőhivatalhoz, Barkóczai Ferenczet az orsovai erdőhivatalhoz, Nagy Vinczét az otcésázi erdőhivatalhoz.

II. A községi erdők kezeléséhez.

Főerdészsze: Schmutzer József erdészt a ministerium erdészeti osztályához;

Erdészsze: Gorzó László erdészjelöltet az ujvidéki erdőgondnoksághoz;

Erdészjelöltté: Rochlitz Dezső I. oszt. erdőgyakornokot a ministerium erdészeti osztályához.

III. Az erdőőri szakiskolákhoz.

Főerdészsze és igazgatóvá: Benkő Rezső kezelő főerdészt a lipótvári erdőőri szakiskolához.

Tanárszékdekke: Szakmáry Ferenc erdészjelöltet a királyhalmi erdőőri szakiskolához, Láneci Antal I. oszt. erdőgyakornokot a vadászerdei szakiskolához.

1890. évi május hóban.

Ö császári és Apostoli királyi Felsege f. évi május hó 15-én, Lainzban kelt legfelső elhatározásával Tomesányi Gyula m. kir. erdőmesternek a főerdőmesteri czimet és jelleget adományozta. (Budapesti Közlöny 124. szám).

1890. évi junius hóban.

A földművelésügyi m. kir. minister a következő erdőtiszteket nevezte ki. (Budapesti Közlöny 143. szám).

I. A kincstári erdők kezeléséhez.

Erdőtítkárrá: Lönhárt Frigyes főerdészt a kolozsvári erdőigazgatósághoz.

Kezelő főerdészsze: Brausil Frigyes erdészt a zágrábi erdőigazgatósághoz.

Erdészsze: Temesvári Béla erdészjelöltet a szászsebesi erdőhivatalhoz.

Erdőszámvivővé: Gréger Géza erdészjelöltet a gödöllői erdőhivatalhoz.

Faraktártisztte: Payer Sándor erdészjelöltet a beszteczebányai erdőigazgatósághoz.

Erdészjelöltekké: a következő I. oszt. erdőgyakornokokat: Pollág Gézát, a besztercebányai erdőigazgatóságához; Pál Tamást, a lugosi erdőigazgatóságához; Nagy Károlyt, a máramaroszigeti erdőigazgatóságához; Muzsnay Gézát, a szászsebesi erdőhivatalhoz; Fekete Jánost, az apatini erdőhivatalhoz.

I. oszt. erdőgyakornokokká: a következő II. oszt. erdőgyakornokokat: Balogh Dezsőt és Hamrák Antalt, a máramaroszigeti erdőigazgatóságához; Ráner Sándort, a besztercebányai erdőigazgatóságához; Kovács Gábort, a zsarnóczai erdőhivatalhoz; Szalagyi Emilt, a szászsebesi erdőhivatalhoz, Doroszlai Gábort a lugosi erdőigazgatóságához; Lórencz Jenőt, az ungvári főerdőhivatalhoz; Jausz Sándort és Kácsy Sámuel, a soóvári erdőhivatalhoz.

II. oszt. erdőgyakornokokká: a következő végzett erdőakadémiai hallgatókat és műszaki dijnokokat: Jünglig Jánost, a szászsebesi erdőhivatalhoz; Bares Kálmánt a soóvári erdőhivatalhoz; Kostenszky Bélát, a zsarnóczai erdőhivatalhoz; Földes Tamást és Kugler Istvánt, a lugosi erdőigazgatóságához; Koppányi Lajost és Bárdos Józsefet, a besztercebányai erdőigazgatóságához; Kriszta Gyulát, a lippai főerdőhivatalhoz; Sóska Gyulát és Kundrát Emilt, a zágrábi erdőigazgatóságához.

II. A selmeczi m. kir. erdőakadémiához:

Tanárségeddé: Téglás Károly erdőgyakornokot.

III. A kir. erdőfelügyelőségekhez:

I. oszt. a erdőfelügyelőkké: Csik Imre és báró Feilitzsch Artur II. oszt. a erdőfelügyelőket.

IV. A községi erdők kezeléséhez:

Erdőmesterekké: Hangay Géza a erdőfelügyelőt, a zalaegerszegi erdőhivatalhoz; Csipkay János főerdészt és erdőrendezőt, a sepsi-szt.-györgyi erdőhivatalhoz; Simon Gyula kezelő főerdészt, a székelyudvarhelyi erdőhivatalhoz.

Főerdészsze: Péch Dezső ellenőrző főerdészt, a marosvásárhelyi vezető erdőgondnoksághoz.

Kezelő főerdészekké: Kárpáti Lajos erdészt, a zalaegerszegi erdőhivatalhoz; Lukács Andor erdészt, a kalocsai erdőgondnoksághoz; Nádas Béla erdészt, a szászrégeni erdőgondnoksághoz; Várnai Sándor erdészt, a sepsi-szt.-györgyi erdőhivatalhoz; Derzsi Gábor erdészt, a zalaegerszegi erdőhivatalhoz; Rochlitz Gyula erdészt, a bártfai erdőgondnoksághoz; Sümegh Ignác erdészt, a sepsi-sz.-györgyi erdőhivatalhoz.

Erdészekké: Rappensberger Andor erdészjelöltet, a vácsi erdőgondnoksághoz; Szigeti Rezső erdészjelöltet a zalaegerszegi erdőhivatalhoz; Lator István erdészjelöltet, a nagyszőlősi erdőgondnoksághoz; Páll Miklós erdészjelöltet a nyárad-szeredai erdőgondnoksághoz; Apáti László erdészjelöltet a nagyatádi erdőgondnoksághoz; Tornay Gyula erdészjelöltet a sepsi-szt-györgyi erdőhivatalhoz; Parragh Béla erdészjelöltet, a székely-udvarhelyi erdőhivatalhoz; Puskás Ferencz és Bodor Gyula erdészjelöltek, a Besztercze-Naszód vármegyei erdészeti kormánybiztossághoz; Szmik Gábor hétfalusi közbirt. erdőtisztet, a rozsnyói erdőgondnoksághoz; Bogdán Géza erdészjelöltet, a sepsi-szt-györgyi erdőhivatalhoz.

Erdészjelöltekké: Péch Kálmán I. oszt. erdőgyakornokot, a zsarnócai erdőgondnoksághoz; Györke Károly I. oszt. erdőgyakornokot, a székely-udvarhelyi erdőhivatalhoz; Borsitzky Gyula I. oszt. erdőgyakornokot, a csik-szeredai erdőhivatalhoz; Mészáros János I. oszt. erdőgyakornokot, a fehértemplomi erdőgondnoksághoz; Kozma István magán-uradalmi erdőtisztet az ungvári erdőgondnoksághoz.

I. oszt. erdőgyakornokokká: a következő II. oszt. erdőgyakornokokat: Máthé Ambrust, a csik-szeredai erdőhivatalhoz; Neogrády Kálmánt, a Besztercze-Naszód vármegyei erdészeti kormánybiztossághoz.

II. oszt. erdőgyakornokokká: a következő végzett erdőakadémiai hallgatókat és műszaki díjnokokat: Esztegár Bálintot, a csik-szeredai erdőhivatalhoz; Darkó Gábort, a sepsi-szt-györgyi erdőhivatalhoz; Scheiner Gyulát, a zalaegerszegi erdőhivatalhoz és Eranosz Antal Jánost, a maros-vásárhelyi erdőgondnoksághoz.

1890. évi július hó.

Ő császári és Apostoli királyi Felsége f. évi július hó 3-án Gasteinban kelt legfelső elhatározásával abrudbányai Abrudbányay Béla erdőtanácsost erdőigazgatóvá, Szabó Adolf erdőfelügyelőt erdőtanácsossá, Pruzsinszky Károly czimzetes erdőfelügyelőt és Ságghy Kálmán I. oszt. alerdőfelügyelőt pedig erdőfelügyelőkké nevezte ki (Budapesti közlöny 161. szám.)

1890. évi szeptember hó.

Ő császári és Apostoli királyi Felsége f. évi szeptember hó 12-én Debreczenben kelt legfelső elhatározásával Laitner Elek kir. erdőfelügyelőt erdőigazgatóvá nevezte ki. (Budapesti közlöny 220. szám.)

1890. évi december hó.

A földmívelésügyi m. kir. minister a következő erdőtiszteteket nevezte ki (Budapesti közlöny 1891. évi 8. szám):

I. A kincstári erdők kezeléséhez.

Erdőmesterekké: Tomcsányi Gusztáv erdőmérnököt a bustyaházai erdőhivatalhoz, Seyfried Károly erdőtitkárt a besztercebányai erdőigazgatósághoz és Dipold Imre ellenőrködő főerdészt a lugosi erdőigazgatósághoz.

Erdőtitkárokká: Barlay Sándor kezelő főerdészt a besztercebányai erdőigazgatósághoz, Lánczy Gyula ellenőrködő főerdészt a nagybányai főerdőhivatalhoz.

Erdőrendezőkké: Nagy Károly II. osztályu erdőrendező I. osztályu erdőrendezővé a besztercebányai erdőigazgatósághoz, Párnai Attila I. osztályu erdészt II. osztályu erdőrendezővé a nagybányai főerdőhivatalhoz és Merényi Gyula II. osztályu erdészt II. osztályu erdőrendezővé a soóvári erdőhivatalhoz.

Ellenőrködő főerdészekké a következő kezelő főerdészeket: Wagner Gusztávot a kolozsvári erdőigazgatósághoz, Rochlitz Nándort az ungvári főerdőhivatalhoz és Hammer Károlyt a lipitújvári főerdőhivatalhoz.

Kezelő főerdészekké: Frits Béla I. osztályu erdészt és Misselbacher Nándor faraktártisztet a lippai főerdőhivatalhoz, br. Prónay Aurél erdészt az apatini erdőhivatalhoz, Dénes Géza I. osztályu erdészt az ungvári főerdőhivatalhoz és Vasiljevic Vladimir I. osztályu erdészt a zágrábi erdőigazgatósághoz.

Erdészekké a következő erdészjelölteket: Kincses Józsefet a kolozsvári erdőigazgatósághoz, Pitroff Kornélt a gödöllői erdőhivatalhoz, Röhrich Mártont a lippai főerdőhivatalhoz, Nagy Károlyt a bustyaházai erdőhivatalhoz, Muzsnay Gézát a zsarnóczai erdőhivatalhoz, Miskolczi Jánost a besztercebányai erdőigazgatósághoz, Bokor Róbertet a vinkovezei főerdőhivatalhoz, Brausil Miksát a zágrábi erdőigazgatósághoz és Kovács Aladár tanársegédet a besztercebányai erdőigazgatósághoz.

Erdőszámvivővé: Fekete János erdészjelöltet az apatini erdőhivatalhoz.

Erdészjelöltekké a következő I. osztályu erdőgyakornokokat Sugár Károlyt a soóvári erdőhivatalhoz, Szokolóczy Józsefet a bustyaházai erdőhivatalhoz, Napholcz Jenőt az ungvári főerdőhivatalhoz, Rajtsán Jánost a gödöllői erdőhivatalhoz és Krajnyák Jánost a zágrábi erdőigazgatósághoz.

I. osztályu erdőgyakornokokká a következő II. oszt. erdőgyakornokokat: Lágler Gyulát a lippai főerdőhivatalhoz, Bayer

Ágostot a gödöllői erdőhivatalhoz, Trauer Gyulát az apatini erdőhivatalhoz, Regenhart Pált a soóvári erdőhivatalhoz, Tavas Józsefet, Füzy Zoltánt és Sável Sándort a bustyaházai erdőhivatalhoz, Nagy Vinczét az otcaci erdőhivatalhoz, Kajser Sándort és Poláček Károlyt a zágrábi erdőigazgatóságához.

II. osztályu erdőgyakornokokká a következő végzett erdőakadémiai hallgatókat és műszaki díjnokokat: Rétyi Zsigmondot a szászsebesi erdőhivatalhoz, Bécsy Dezsőt a lippai főerdőhivatalhoz, Szántó Mihályt és Husek Ferenczet az ungvári főerdőhivatalhoz, Török Sándort és Terény Sándort a lugosi erdőigazgatóságához, Molnár Imrét, Szentpáli Kálmánt és Csopey Kornélt a bustyaházai erdőhivatalhoz, Petrás Jakabot a gödöllői erdőhivatalhoz, Fekete Ferenczet a kolozsvári erdőigazgatóságához, Kaán Károlyt a besztercebányai erdőigazgatóságához, Márton Györgyöt az otcaci erdőhivatalhoz, Hantos Ernőt és Morvay Gyulát a zágrábi erdőigazgatóságához, Mariányi Jánost az otcaci erdőhivatalhoz és Lehóczky Györgyöt a vinkovezei főerdőhivatalhoz.

II. A községi erdők kezeléséhez.

Erdőmesterré: Tavi Gusztáv erdőrendezőt a besztercei erdőigazgatóságához.

II. oszt. erdőrendezővé: Záreczky Pál erdészt a besztercei erdőigazgatóságához.

Főerdészekké: Lesenyi Ferencz és Teschler Vincze erdészeket a besztercei erdőigazgatóságához.

Kezelő főerdészekké: Jávorszky Albert erdészt a fehértemplomi erdőgondnoksághoz, Pékh József erdészt a losonci erdőgondnoksághoz, Dercsényi Kálmán erdészt a zalaegerszegi erdőhivatalhoz, Sziklai Emil, Aladics Emil és Hoós Ernő erdészeket a besztercei erdőigazgatóságához, Fóthi Nándor járási erdőtisztet az aradi erdőgondnoksághoz.

Erdészekké: Kim Béla ideigl. minőségű erdészt a soproni erdőgondnoksághoz, Porubszky Gyula járási erdőtisztet a gura-honci erdőgondnoksághoz, Muraközy János erdőszámítást és Weress Sándor erdészjelöltet a besztercei erdőigazgatóságához, Bodnár Rikárd erdészjelöltet a szilágy-somlyói erdőgondnoksághoz, Rochlitz Dezső erdészjelöltet a zalaegerszegi erdőhivatalhoz, Péch Kálmán erdészjelöltet a zsarnócai erdőgondnoksághoz, Györke Károly erdészjelöltet a székelyudvarhelyi erdőhivatalhoz.

Erdészjelöltekké: Pájer István, Benedek Albert és Neogrady Kálmán I. oszt. erdőgyakornokokat a besztercei erdőigazgatóságához.

I. oszt. erdőgyakornokokká: Kolosy Béla m. kir. közalap. erdészjelöltet a zilahi erdőgondnoksághoz, Jüngling János II. oszt. erdőgyakornokot a besztercei erdőigazgatósághoz.

II. oszt. erdőgyakornokokká a következő végzett erdőakadémiai hallgatókat és műszaki dijnokokat: Cserny Győzőt, Halász Józsefet és Koller Jánost a zalaegerszegi erdőhivatalhoz, Firtos Dénest, Polgárdi Bélát, Majthényi Gyulát, Stark Józsefet és Kallivoda Andort a besztercei erdőigazgatósághoz, Veress Lászlót a székelyudvarhelyi erdőhivatalhoz.

III. Az erdőszámvevőséghez.

Erdőszámvizsgálóvá: Tóth Lajos I. oszt. erdőszámtisztet a besztercei erdőigazgatósághoz.

Erdőszámtisztté: Bosnyák Mihály végzett erdőakadémiai hallgatót és műszaki dijnokot a vinkovcei főerdőhivatalhoz.

1851

1866

TARTALOM.

	Lap
Körrendelet. 69556/1889. sz. Földm. min. A kisebb területű községi, volt urbéres közbirtokossági, egyházi, lelkészi, iskola- s tanítói stb. erdők rendszeres gazdasági üzemterveinek a járási erdőtiszték által való elkészítése ügyében	5
Körrendelet. 1895/1889. sz. Igazs. min. A birtokrendezési ügyekben az 1879. évi XXXI. t. cz. rendelkezéseinek figyelembe vétele iránt	6
A pénzügyi és földművelésügyi ministerek rendelete a véderdőt megillető adókedvezmények megállapítása körül követendő eljárás szabályozása tárgyában. (Kiadatott 1890. évi 14983. Földm. min. sz. a.)	7
Körrendelet. 14983/1890. sz. Földm. min. Az előbbi rendelet végrehajtása tárgyában	15
Körrendelet. 11030/1890. sz. Földm. min. Az Ő felsége legfelsőbb kegyurasága alá tartozó egyházi személyek és testületek haszonélvezetében lévő erdők erdőrendészeti ügyeinek mikénti tárgyalásáról	16
Körrendelet. 13975/1890. sz. Földm. min. A fecskék és golyák vándorlásának, illet leg tavaszi megérkezésük és őszi elköltözésük idejének megfigyelése tárgyában	17
Körrendelet. 20871/1890. sz. Földm. min. A bélyegilleték fedezése iránt magánjogi szerződésekbe felveendő pontnak szövegezése tárgyában	17
Körrendelet. 18960/1890. sz. Földm. min. Az erdőőri állomások szervezése s az erdőtvény 37. §-ában foglalt rendelkezések végrehajtása tárgyában	18
Körrendelet. 18243/1890. sz. Földm. min. A telekjegyzőkönyvekben erdőképben bekebelezett területeknek másnemű gazdasági művelés alatt álló földek állagához való átíratása tárgyában	20
Körrendelet. 40912/1890. sz. Földm. min. A volt urbéres és másnemű közbirtokosságok tulajdonát képező erdőkben elkövetett erdőrendészeti áthágások tárgyában	21
Igazságügyministeri rendelet. 22188/1890. sz. A volt urbéresek részére urbéri rendezés, tagosítás vagy elkülönítés alkalmával legelőilletőség fejében kiadott erdőbirtok helyes telekkönyvezés tárgyában	23
Körrendelet. 28589/1890. sz. Földm. min. A m. kir. igazságügyminis- ternek 1890. évi 20320. számú rendelete tárgyában	24
Igazságügyministeri rendelet. 20326/1890. sz. A volt urbéresek részére kiadott birtokilletőségek egyénenkint való felosztásánál és a felosztott részek telekkönyvezésénél követendő eljárás szabályozása tárgyában	26
1890. XIX. törvénycikk. A volt naszódvidéki községi erdők kezelése tárgyában	53

A belügyi, pénzügyi és földm. ministerek rendelete a volt naszódvidéki erdők kezelése tárgyában hozott 1890. évi XIX. törvénycikk életbeléptetése iránt (Kiadatott 1890. évi 36026. Földm. min. sz. alatt)	56
Utasítás. 49272/1890. sz. Földm. min. A volt naszódvidéki községi erdők kezeléséről szóló 1890. évi XIX. törvénycikk végrehajtása és az 1890. évi január 10-én megkötött és az 1890. XVII. törvénycikkben megerősített birói egyezség I., II., III., IV., V., X. és XII. pontjainak foganatosítása iránt	57
Körrendelet. 55071/1890. sz. Földm. min. Az 1890. évi XIX. törvénycikk 4. §-ában említett m. kir. erdőigazgató ág életbeléptetése tárgyában	82
Igazságügyministeri rendelet. 278.6/1890. sz. A volt naszódvidéki községek birtokviszonyainak rendezéséről szóló 1890. XVIII. törvénycikk 5. §-ának végrehajtása tárgyában	82
Igazságügyministeri rendelet. 32811/1890. sz. A volt naszódvidéki községek birtokviszonyainak rendezéséről szelő 1890. XVIII. törvénycikk 7. §-ának végrehajtása tárgyában	89
Utasítás a volt naszódvidéki erdők kezeléséről szóló 1890: XIX. t.-cz. 5. §-ában említett bizottság alakítása és működése tárgyában. (Kiadatott a belügyi és földművelésügyi m. kir. ministerek által 70865/1890. belügymin. sz. alatt.)	91
Körrendelet. 61753/1890. sz. Földm. min. Az apácza-gyaponecz nevű káros erdei rovar megfigyelése ügyében	94
Utasítás. 9600/1890. sz. Földm. min. A tíz évenként teljesítendő erdőgazdasági üzemátvizsgálási munkálatok iránt	96
Körrendelet. 69553/1890. sz. Földm. min. A műszaki díjnokok által felszámítható utazási költségek szabályozása tárgyában	110
Függelék. Szolgálati kinevezések és változások az állami erdészethnél	111

ERDÉSZETI RENDELETEK TÁRA

ERDŐBIRTOKOSOK,

ERDÉSZETI ÜGYEKKEL FOGLALKOZÓK ÉS ERDŐTISZTEK
SZÁMÁRA.

TIZENEGYEDIK ÉVFOLYAM

AZ 1891. ÉVRŐL.

KIADJA : **AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.**

BUDAPEST, 1892.

AZ »ORSZÁGGYÜLÉSI ÉRTESÍTŐ« KÖ- ÉS KÖNYVNYOMDÁJA
IV., GRANÁTOS-UTCZA 1.

Az Országos Erdészeti-Egyesület az »Erdészeti Lapok«-ban közzétett erdészeti hivatalos rendeleteket minden évről külön füzetekben is kiadja s ezzel átszolgáltatja az erdőgazdasági ügyekben érdekelt közönség használatára az **Erdészeti Rendeleték Tárá-t**, melynek jelen tizenegyedik évfolyama az 1879. évi XXXI. t. cz. alapján e törvény végrehajtása és az állami erdőgazdaság ügyvitelére érdekében 1891. év folyamán kiadott kormányrendeleteket foglalja magában.

Ezen évfolyam ára azok számára, kik az egyesületnek nem tagjai, példányonként 60 krajczár, az egyesületi tagok számára ellenben 30 krajczár.

Budapesten, 1892. évi január hó.

Az Országos-Erdészeti-Egyesület.

Augusztus közepe táján van az álczák második vedlése, a melyen túl esvén, hosszúságuk már az 1 mm-t meghaladja, testük kissé megvastagodik, színük pedig lassanként megsötétedik.

Ezen az időponton túl az azelőtt teljesen mozdulatlan álczák között már némi mozgalmat lehet észre venni, mely az ősz közeledtével mindinkább fokozódik. Lassanként ugyanis elhagyják a leveleket s a hajtások hegyeit és lefelé huzódnak az ágakra, a törzsre; sőt még a földön heverő száraz ágakra is, mely vándorlással téli szállásaikat keresik fel s az addig tart, míg csak az ákác leveleire nem hullanak.

Az álczák, melyek fiatalabb korukban a szél által is tovább szállíthatók, az ágaknak alsó s a törzseknek déli oldalán tömegesen meglapulva töltik a telet; de találni telelő példányokat a talajt borító száraz ágak és a gaz között is. A tél hidegétől megdermedve mozdulatlanul várják itt a tavaszi meleget, mely ismét felébreszti, a mi rendszeren márczius közepe táján történik.

A téli álmukból felébredő rovarok, melyek augusztus közepe óta csak annyiban változtak, hogy színük világosabb vagy sötétebb vörhenyes barnává lett, márczius második felében ismét felfelé vonulnak a fák tavalyi hajtásaira (csekélyebb részben a két éves hajtásokra) és megkezdik életműködésüket. Szipókájukat a vékony kéregbe szurva állandóan megtelepednek, s ismét táplálkozni és nőni kezdenek. Ez a tavaszi vándorlás és megtelepedés oly gyorsan történik, hogy április elején már valamennyi álcza a fiatal hajtásokon állandóan meg van tapadva, sőt már a harmadik vedlésen is átesett és átlag mintegy $1\frac{2}{3}$ mm. hosszúra növekedett.

A rovarok fejlődése ezentúl mindig gyorsabban halad s azzal együttesen fokozódik az a káros befolyás is, melyet a fakadásnak indult hajtások tápláló nedveinek elszívása szükségképen előidéz. Azok az álczák, melyekből nőstények lesznek, már ekkor felismerhetők szélesebb termetükről és gyorsabb növekedésükről. Ezek április 20-ka körül negyedszer vedlenek s ekkor már körülbelül $2\frac{1}{2}$ —3 mm. hosszúak és $1\frac{1}{2}$ —2 mm. szélesek, de még mindig meglehetősen laposak. Teljes nagyságukat és félgömb alakjukat május első napjaiban érik el, a mikor a hímekkel való párosodás után petéik igen gyors fejlődésnek indulnak.

A hímek megjelenése április utolsó napjaira esik. Azokat az álczákat, melyekből hímek lesznek, már a harmadik vedlés után fel lehet ismerni keskenyebb testalkatukról. Később, rendszeren április 20 után hosszukás teknőforma fehér hártáival vannak borítva, mely alatt már az $1\frac{3}{4}$ mm. hosszú és szárnytokokkal bíró vörhenyes barua rovar (nympha) rejtőzik. Ez utóbbiból fejlődik a hím.

A hím mozgékony fürgé szárnyas kis rovar, mely külsejére nézve inkább valami kis legyeckéhez hasonlít. Hossza $1\frac{3}{4}$ mm;

színe világos vörhenyes barna, feje és mellkasa sötétebbek; üvegesen átlátszó két szárnyán, mely nyugvó állapotban a potroh végén tul nyulik, egy pár barna ér vonul végig, csápjai körülbelül oly hosszúak, mint testének fele és 9 izüleből állanak; potrohának végén két igen hosszú és finom hófehér serte foglal helyet. Szájszervei tökéletesen hiányozván, a kifejlett him nem is táplálkodik, s összes életműködése kizárólag csak a pázásra szoritkodik. E célra potroha vége 0.40—0.42 mm. hosszú tőridomu penisel van felszerelve, melyet a lomha nőtény megfelelő ivarnyilásába bocsátva, megtermékenyíti annak több ezerre rugó petéit.

A pázás május első napjaiban történik; annak bevégezése után a him elhal, a nőtény pedig csak akkor kezd igazán nőni s a benne fejlődő petéktől jellemző alakját felveszi.

A kifejlett nőtények világosabb vagy sötétebb barna, sima félgömböket képeznek, melyeknek nagysága meglehetősen ingadozó. A legnagyobbak 5 mm. hosszúak, $3\frac{1}{2}$ mm. szélesek és ugyanilyen magasak; a legkisebbek alig $2\frac{1}{2}$ mm. hosszúak, $1\frac{3}{4}$ mm. szélesek és magasak. Testüknek egész üregét csaknem kizárólag a peték foglalják el, melyeket május közepe táján kezdenek maguk alá kitojni. Abban az arányban, a mint a peterakás előhalad, a nőtény hasát és mellkasát képező hártya is mindinkább felfelé húzódik és végre, a mikor az utolsó pete is ki van tojva, egészen odatapad a rovar megkeményedett hátának belső falához. Ekkor — rendszeren május végén — elhal maga a rovar is és teste védőpaizs gyanánt borítja petéinek nagy halmazát. Az egy nőtény által tojt peték száma pár ezerre megy s a nagyobb termetűeknél meghaladja a 3000-et.

Az elliptikus fehér peték, melyek szabad szemmel csak valami fehér pornak látszanak, június elején kelnek ki, és azzal megkezdődik az új nemzedék életpályája. Az ágakra tapadó ür és paizsok alatt azontul már csak bizonyos fehér korpaszerű anyag — a peték üres héja — található.

* * *

A paizstetű épen úgy megtámad egészséges, mint gyengélkedő fákat és erdőket, mindazonáltal nagyobb mennyiségben észlelhető az elnyomott fákon, az uralkodó fáknak pedig alsóbb, valamint a korona belsejében levő ágain s az ágaknak főképp alsó felén, a mi azzal magyarázható, hogy a rovar a széltől és esőtől védett helyeket keresi fel.

Ambár sem egyes fák, sem facsoportok vagy egész erdőrészeknek a paizstetű által való elpusztulását eddig nem lehet bebizonyítani, mindazáltal a rovarnak káros voltához kétség nem férhet.

Az április és május hóban gyorsan fejlődő rovarok a meg-

lepett fák fiatal hajtásaitól nagy mennyiségű tápláló anyagot szívnak el, valamint a levelekre nagy mértékben telepedő álczák is a nyár folyamán a meglepett leveleket annyira megrongálják, hogy azok korábban megsárgulnak és lehullanak; a paizstetvek egyébiránt még közvetve is károsítják az ákáczfát az által, hogy gummiszerű ürülékük, mely mézgás réteg (mézharmat) alakjában borítja be a levelek felületét, a koroműszög (*Funago*) nevű élősdigomba megtelepedését és szaporodását elősegíti.

A kár maga a következőkben nyilvánul:

- a) a fák meglombosodásának és az új hajtások kifejlődésének késleltetésében;
- b) egy és két éves hajtásoknak, vagy legalább azok hegyének elszáradásában;
- c) az elnyomott fák és beárnyékolt ágak elhalásának siettetésében.

E károk oly természetűek, hogy azok által a megfelelő termőhelyen álló ákáczosok s különösen azok uralkodó fái életerejükben lényeges csorbulást nem szenvednek; mert:

a) a rovar legnagyobb kártékonyága főképen csak életének két utolsó hónapjára — április és májusra — szorítkozik, minél fogva a lombosodásban való elkésést a fa júniusban és később kipótolja, ugyannyira, hogy a múlt év őszén a különben megfelelő talajon álló és egészséges fák oly erőteljes hajtásokkal birtak, mintha a paizstetű által meg se lettek volna támadva;

b) az ákácz kitűnő visszaszerző képességénél fogva az elvesztett hajtásokat könnyen pótolja ujakkal.

Az ákácz-paizstetű apadását, sőt teljes eltűnését egyes helyeken és egyes években az ez ügyben kiküldve volt bizottság némely tagjai már észlelték s a múlt évben is, a tavaszi pajzsok mennyiségéhez képest kevés fiatal tetűt találtak.

A paizstetű tapasztalt apadásának oka a tavasz idején beállott hideg, esős és szeles idő; nagyobb jelentőségű azonban a paizstetűt pusztító rovaroknak nagyobb mértékű elszaporodása. Ezen rovarok közül eddig a következők ismeretesek: a $2\frac{1}{4}$ —4 mm hosszú szürke kis bogár *Anthribus varius* Fabr. (borsózsizsikhez hasonló rovar), mely petéit a paizstetvekbe tojja és azokban fejlődik; az 1—1 $\frac{1}{3}$ mm hosszú parányi fürkész darázs *Coccophagus scutellaris* Nees, mely hasonló módon él; a katiczabogarak közül kivált az *Exochomus quadrupustulatus* L., melynek tüskés álczája épen úgy, mint maga a kifejlett bogár szorgalmasan pusztítja a paizstetveket és petéiket. A petéket az *Anthribus* is falja kifejlett állapotában, úgy hogy a mely paizstetűben kikelt, annak összes petéit elpusztítja.

Ámbár a rovar által megtámadott és a kiküldött bizottság

által megszemlélt fákon jelentékeny és szemmel látható oly kár nem volt megállapítható, a melyet kizárólag a paizstetű támadásának lehetne tulajdonítani, mindazonáltal e rovarfajnak ország-szerte való tömeges fellépése figyelmet érdemel. Ez oknál fogva az ákáczfák és erdők tulajdonosainak a következők ajánlhatók:

a) óvóintézkedésül az, a mi minden káros rovarra nézve egyaránt szükséges, t. i. az ákácztelepíté-ére megfelelő talaj és jó ültető anyag (magról kelt csemeték és nem sarjak) választása;

b) a rovarak számának csökkentésére:

1. a szakszerű gyérités s illetve az elnyomott fáknak szorgalmas eltakarítása;

2. a megtámadott fák alsó ágainak lenyesése.

Mindkét munkát okvetlenül azon időszakban kell végezni, mikor a fiatal paizstetű már mozdulatlanul a múlt évi hajtásokra van tapadva, de petéit még lerakni nem kezdette, tehát az Alföldön április hó második felében, úgy hogy a levágott és lenyesett anyag legkésőbb május hó 10-éig az erdőből kitakarítva legyen.

c) Kertekben, csemetekertekben és egyes fákon sikeresnek ígérkezik április első felében a kertészek előtt ismeretes s petroleumból és tejből vagy szappanoldatból álló keverékkel való permetezés.

Azokra a sinlődő ákáczosokra nézve, melyeken a paizstetű jelentékeny mennyiségben található, a vizsgáldások azon eredményre vezettek, hogy a mutatkozó sinlődést az ágak és sudarak elszáradását inkább a meg nem felelő talajnak kell tulajdonítani. Az ilyen helyeken legczélszerűbb a meglévő ákáczt helyett a talajnak inkább megfelelő fanemeket nevelni.

Végül megjegyezni kívánom, hogy más erdei fákon is, nevezetesen a glédicsián, eperfán, juhartán, valamint a szőlőn és gyümölcsfákon is mutatkoznak külsőjükre nézve egészen hasonló paizstetvek, eddig azonban kisebb mértékben s a nélkül, hogy nagyobb károsítást észrevenni lehetett volna, de hogy ezek faja azonos-e az ákáczt-paizstetűjével, vagy nem, az még nincs megállapítva és további vizsgálatokat igényel.

Budapest, 1891. január hó 21-én.

A minister megbizásából:

Bedő.

Körrendelet valamennyi közigazgatási bizottságnak és kir. erdőfelügyelőségnek.

(Az erdőőri állomásokra hirdetett pályázatoknak az erdőőri szakiskolákkal való közlése tárgyában.)

3742./1891. sz. Földm. min. Arról értesülvén, hogy a községek és volt urbéresek erdeinek őrzésére szervezett erdőőri állomások elnyeréseért állítólag nem folyamodnak kellő számú szakképzett egyének, figyelmeztetni kívánom a királyhalmi (u. p. Szabadka), vadászerdei (u. p. Temesvár) és a lipitújvári m. kir. erdőőri szakiskolákkal mindig közölje, hogy azoknak, az illető iskola igazgatóságánál szolgálat keresésre előjegyzésben levő végzett növendékei is, a mennyiben törvényes minősítéssel bírnak, az állomásokra való pályázatra figyelmeztethetők legyenek.

Budapesten, 1891. január 30-án.

A minister megbízásából:

Bedő.

Körrendelet valamennyi m. kir. erdőhatóságnak, erdőrendezőségnek és a községi erdőket kezelő m. kir. erdőhivatalok és erdőgondnokságoknak.

(A műszaki díjnokok alkalmazása idejének megállapítása tárgyában.)

61.167/1890. sz. Földm. min. A műszaki díjnokok alkalmazási idejének pontos megállapíthatása végett rendelem, miszerint a jelenleg alkalmazásban lévő és jövőre felveendő műszaki díjnokok felvételi, illetve beosztási rendelvénnyére, alkalmaztatásuk megkezdésének ideje (éve, hónapja és napja), ugyszintén napidíjuk első utalványozási rendeletének kelte és száma felettes hatóságaik által hitelesen rávezettségük.

Az így kiállított rendelvények vagy azok hiteles másolata az alkalmaztatási időtartam igazolásául az esetleges pályázati kérvényekhez mindig csatolandók.

Budapesten, 1891. évi február hó 14-én.

A minister megbízásából:

Bedő.

Körrendelet valamennyi kincstári erdőhatóságnak és kincstári erdőrendezőségnek.

(A kincstári erdőkben lévő véderdők határainak és kiterjedésének az üzemtervekben leendő felvétele tárgyában.)

8316/1891. szám. Földm. min. A kincstári erdőkre készítendő ideiglenes és rendszeres gazdasági üzemtervekben feltétlenül szükséges lévén a véderdők határainak és kiterjedésének a már erdőfelügyeleti szempontból hatóságilag megállapított adatait pontosan felvenni: utasítom az erdőrendezőséget, hogy minden üzemrendezés munkálatnak megkezdése előtt, akár ideiglenes, akár rendszeres üzemterv készítettik, szerezzék meg az illetékes kir. erdőfelügyelőségtől a fenforgó üzemtestben hatóságilag már kitűzött és általam megállapított véderdőknek fekvésére, határaitra és kiterjedésére vonatkozó adatokat és ezek alapján tüntesse ki a véderdők területeit azon üzemszabályozási tervezetben és térvázlaton, mely az 1883. évi 6016. számú körrendeletem 3—5. bekezdésében foglalt rendelkezés szerint készítendő; a kir. erdőfelügyelőségtől nyert adatok pedig az idezett körrendelet 6-ik bekezdése szerint felveendő és hozzám felterjesztendő bizottsági tárgyalási jegyzőkönyvhez csatolandók, megjegyezvén, hogy ily tervezet nemcsak a rendszeres, hanem az ideiglenes üzemtervek összeállítása alkalmával is készítendő és hozzám felterjesztendő.

Ha azonban az üzemszabályozási tervezet összeállítása alkalmával az erdőrendezőség arról győződne meg, hogy a kincstár érdeke, vagy a helyi természeti viszonyok, vagy pedig az időközben változott más körülmények a hatóságilag már megállapított véderdőterületek nagyságának, illetve határainak változtatását teszik szükségessé, köteles az erdőrendezőség arról a kincstári erdőhatóságot értesíteni, és azzal, valamint a kezelő erdőtiszttel egyetértőleg a véderdők határait a szükségesnek mutatkozó módosítás szerint a helyszínen ideiglenesen megjelölni, az üzemszabályozási tervezetben és térvázlaton pedig a véderdőknek úgy a már megállapított, mint a tervezett változtatás szerint módosítandó határait és területét is kitüntetni, és a tervezett módosítást a hozzám felterjesztendő bizottsági jegyzőkönyvben behatóan indokolni, hogy szükség esetén ezek alapján a véderdőknek új megállapítása iránt, az 1885. évi 25031. számú körrendeletem értelmében intézkedhessek.

Budapesten, 1891. évi február hó 19-én.

A minster megbízásából:

Bedő.

A kereskedelemügyi m. kir. minister körrendelete a törvényhatóságokhoz.

(az erdei termékeknek közutakon keresztül való szállítása és azokon való lerakása tárgyában.)

13519/I. sz. Az erdőtermékeknek a közutak igénybevételére való szállítása iránt felmerült konkrét eset alkalmából a földművelésügyi minister ural egyetértőleg a következőket közlöm a törvényhatósággal, jövőbeni ahhoz alkalmazkodás végett. Az erdőbirtokosok, kik az 1879. évi XXXI. t.-cz. rendelkezései alapján erdei termékeiknek mások földjein való átszállításának engedélyezésére jogos igényt tarthatnak, az erdőtvényben biztosított ezen jog alapján az 1890. évi I. t.-cz. 125—131. §-aival szemben nem követelhetik azt, hogy az erdei termékeiket a már meglevő közlekedési utakon lerakhassák, vagy az utakat elzárhassák. Mindazonáltal figyelembe véve azon körülményeket, hogy az erdei termékek sok helyütt csak a lejtőkön vezető utakon keresztül szállíthatók le az utak alatt elvonuló völgyekbe s a völgyek alján berendezett lakhelyekre, s hogy az 1890. évi I. t.-cz.-nek 125. 126. 130. és 131. §-aiban foglalt rendelkezéseknek szigoru alkalmazása a közgazdaság érdekeire káros befolyást gyakorolna azért, mivel ez esetben a szűk völgyekben elterülő erdők termékeit kiszállítani s illetve értékesíteni nem lehetne, kívánatosnak és szükségesnek tartom azt, hogy ott, hol az erdei termékek a terepviszonyok folytán az utrendészeti szabályok megtartásával egyáltalában ki nem szállíthatók, az erdőbirtokosok, az előzetesen megállapítandó feltételek pontos megtartásának kötelezettsége mellett felhatalmaztassanak arra, hogy az erdei termékeket az utakon keresztül szállítsák, szükség esetében az uttestet a közlekedés kellő biztosítása mellett az erdei termékeknek rövid időre való lerakására felhasználhassák.

A mi a fentebbiek értelmében megállapítandó feltételeket illeti, erre nézve megjegyzem, hogy ezeket az erdőbirtokosok által esetről-esetre benyújtandó folyamodványok tárgyalásánál a helyi viszonyok alapján s az illetékes építészeti hivatal véleményének meghallgatásával fogom megállapítani s hogy a kért engedélyt csak azon erdőbirtokosoknak fogom megadni, kik a kikötendő feltételek pontos betartását s nevezetesen az okozható károk teljes kiegyenlítését kellően biztosítani képesek. Figyelmeztetem tehát czímet, hogy mindazon esetekben, midőn az illetékes kir. hidépítészeti hivatalok az erdei termékek szabályellenes szállítását meg fogják tiltani, az erdőbirtokosokat értesítsék, hogy a tilalom megszüntetése s a szállítás feltételeinek megállapítása iránt hozzám

folyamodjanak s az okozható károk kiegyenlítését biztosítsák. A kérvények a törvényhatóság első tisztviselőjénél nyujtandók be, ki azokat véleményes jelentése kíséretében elem terjeszteni tartozik.

Budapest, 1891. márczius 17-én.

Baross s. k.

Körrendelet valamennyi m. kir. kincstári erdőhatóságnak és kincstári erdőrendezőseknek.

(A kincstári erdőkben üzemtervileg előirt erdőmvelési munkálatok foganatosítása tárgyában.)

16442. sz. I/2. 1891. Az erdőmvelési munkálatok jelen állásáról szóló és a f. évi erdősitési költség-előirányzatokkal felterjesztett nyilvántartási kimutatásokból kitünt, hogy egyes erdőhatóságok az 1888 évi 20527. és 35876. sz. körrendeleteimtől eltérőleg egyes erdőgondnokságokban minden alapos ok nélkül a nyilvántartás szerint beerdősítendő területnél kisebb területeknek felujtását hozták javaslatba, s így megengedhetőnek vélték azt, hogy az illető erdőgondnokságok erdősitési kötelezettségökkel a folyó évről hátralékban maradjanak.

Miután a fennálló akár rendszeres, akár ideiglenes üzemterveknek a felujtásokra vonatkozó határozatai szintén oly pontosan megtartandók, mint az azokban előirt használatok, és e szerint az azoktól való minden önkényes eltérés erdőrendészeti áthágást képez, ismételve szigoruan utasítom az erdőhatóságot erdőrendezőséget, hogy idézett körrendeletem értelmében jövőben nem csak minden erdőgondnokságban, hanem minden egyes üzemosztályban is, az illető évi erdőmvelési előirányzatokba teljes kiterjedésben veendő fel mind azon területek, melyek a jóváhagyott, illetve megállapított rendszeres vagy ideiglenes üzemtervek szerint évenként való felujtásra előirva vannak, továbbá azon területek, melyek a mult években erdősitésre előirt területekből rendkívüli okok miatt visszamaradtak, valamint azok a területek is, melyeken az előirt erdősités teljesített, de az egészben vagy részben nem sikerült s ennél fogva ismétlendő, illetve pótlendő; végre az esetleg elkerülhetlenül szükségessé vált oly erdősitések, melyek nem lévén előreláthatók az üzemtervben előirva nincsenek. Önként értetik, hogy az előirányzatnak „megjegyzés“ rovata alatt minden egyes tétel röviden, de kimerítően indokolandó.

Ezen szabály alól kivételnek csak azon esetben van helye, ha

1. Az üzemtervileg előírt vágások értékesítés hiányában, — vagy más oknál fogva, az előírt időben ki nem használtattak, vagy azokban a kihasználás még befejezve nincs, és ezért beerdősítjük sem foganatosítható;

2. ha a beerdősítésre előírt és tényleg kihasznált vágások, vagy pótlandó fiatalosok időközben az előírt fanemekkel természetes úton felujultak;

3. ha az üzemtervileg beerdősítésre előírt kisebb tisztások körül álló és az első félfordaszakban kihasználendő állabok még nem taroltattak le; avagy, ha a beerdősítendő tisztások még urbéri szolgálommal vannak terhelve;

4. ha a beerdősítendő területek előzőleg kiadott rendeletem alapján az erdők állagából elvonandók és más miveltési célokra alkalmazandók lesznek;

5. ha a nyilvántartás szerint erdősítendő területek elegendő munkaerő hiányában egész kiterjedésükben nem erdősíthetők fel az előírt időben.

Önként értendőik azonban, hogy a nyilvántartás szerint eszközszelendő erdősítésekhez szükséges csemete mennyiség hiánya az erdősítés nem teljesítésére elfogadható okul nem szolgálhat, miután a fennálló utasítások értelmében minden erdőgondnokság köteles a szükséges csemete mennyiségnek idejekorán való tenyésztéséről gondoskodni; miért is az erdőhatóság által minden év őszén minden egyes erdőgondnokság megkérdezendő, hogy mennyiben felelt meg az ez ügyben 1883. évi 6140. sz. a. kiadott körrendeletnek? az erdőgondnokságok ebbeli jelentései pedig az erdőmiveltési előírányzatokkal együtt hozzám felterjesztendők.

Azon esetben pedig, ha az előbb elősorolt okok bármelyikénél fogva az üzemtervileg előírt, illetve a nyilvántartás szerint teljesítendő erdősítések egyes években minden egyes üzemosztályban teljes kiterjedésükben foganatosíthatók nem lennének, kötelessége leend az erdőhatóságnak erről, kimerítő indokolás mellett, az illetékes közigazgatási bizottság útján azonnal jelentést tenni, és az ekkép visszamaradt erdőmiveltések eszközzésére szükséges időhaladékat, illetve szükség esetén az üzemtervnek megfelelő módosítását kieszközölni.

Felhivom tehát az ^{erdőhatóságot} _{erdőrendezőseget}, hogy a fentebbiek pontos megtartása iránt haladék nélkül szigoruan intézkedjék; egyuttal figyelmeztetem, hogy azoknak pontos megtartásáért ugy az erdőhatóság főnöke, mint az illető kezelő erdőtiszt személyesen felelős; miért is azon esetben, ha a kezelő erdőtiszt ezen határozatok bár-

melyikének, elfogadható ok nélkül, pontosan nem felelne meg, vagy megfelelni képes nem lenne, az illető azonnal felelősségre vonandó, és erről egyidejűleg hozzám jelentés teendő.

Budapesten, 1891. márczius 28-án.

A minister megbizásából:

Bedő.

Körrendelet valamennyi m. kir. kincstári erdőhatósághoz, királyi erdőfelügyelőséghez és az állami kezelés alá vett közsegi erdőket kezelő m. kir. erdőhatósághoz.

(A felesketett erdőtisztek és erdőőrök szolgálati fegyvereinek adómentessége tárgyában.)

6755/91. Azon felmerült kérdés alkalmából, hogy a felesketett erdőőrök az 1883. évi XXIII. t. cz. 5. §-ának *g*) pontja értelmében csak egy vagy egynél több fegyvernek adómentes tartására vannak-e feljogosítva? — a m. kir. pénzügyminister ur idei 2491. számú intézményével akként határozott, hogy az 1879. évi XXXI. t. cz. 38. §-a értelmében felesketett erdőtisztek és erdőőrök szolgálati czélokra 2 (kettő) darab fegyvert adómentesen tarthatnak kettőnél több fegyver után azonban adómentesség nem jár.

Budapest, 1891. évi május hó.

A minister megbizásából:

Bedő s. k.

Körrendelet a Gácsországgal határos vármegyék közigazgatási bizottságainak.

(A határmenti erdők mikénti kezelése tárgyában.)

22071/1891. sz. Előfordult, hogy a Magyarország és Gácsország közti határon fekvő erdőkben egyik részen eszközölt tarvágás folytán a másik részen szélöntések keletkeztek. Egy ily eset alkalmával az ügy megvizsgálására az osztrák és a magyar földművelésügyi ministeriumok részéről vegyes bizottság küldetvén ki, az a helyszínen szerzett tapasztalatok alapján javaslatokat tett az ily szélkárok elhárítása czéljából szükségesnek mutatkozó teendők iránt.

Ezen javaslatok úgy az osztrák cs. k. földművelésügyi minister, ur mint magam részéről is elfogadtatván, tekintettel arra, hogy a szél általi okozható károk lehető kikerülését mindket részről úgy közgazdasági érdekek, mint az illető erdőbirtokosok saját érdekei is követelik: felhívom a közigazgatási bizottságot, hogy a vármegye területén fekvő s gácsországi erdőkkel határos azon erdők birtokosainak, melyek az erdőtörvény 17. §-ában elősorolt birtokcímek alá tartoznak, kötelességévé tegye a következőket.

1. A határmenti állaboknak az üzemterv alapján annak idején bekövetkező kihasználása után a kihasznált területen ott, a hol széldöntéstől lehet tartani, a határtól megfelelő távolságon belül oly fanevek tenyésztenedők, melyek a romboló szeleknek kellően ellentállni képesek, s ezen állabok oly üzemben kezelendők, mely mellett a széldöntés veszélye leghathatósabban elhárítható.

2. A határon fekvő erdők birtokosainak a gazdálkodás módjára nézve lehetőleg egyetértően kell eljárniok a szomszédos gácsországi erdők birtokosaival, s azokkal az ezen erdőkben a jóváhagyott üzemterv alapján tervezett összes gazdasági miveleteket mindenestre ideje korán kell közölniök, hogy módjukban legyen erdejök megvédéséről azon esetben is gondoskodni, ha magyarországi részen tarvágás alkalmaztatnék.

3. Az előzőkhöz képest szükséges intézkedések a legközelebbi üzemátvizsgálás alkalmával vendők fel az üzemtervbe.

4. Miután a Magyarország és Gácsország közt létező határnyiladék nem bir elegendő szélességgel, a határ szélén magyarországi részen levő állabok felujításánál megfelelő pászta (a szélességhez képest egész 10 méter szélességben a határnyiladék közepétől számítva) üresen hagyandó, úgy, hogy a nyiladék szélén lévő faegyedek, fiatal koruktól fogva a szél hatásának kitett állásban nevelkedvén, annak romboló erejének jobban tudjanak ellentállni, s ez által a gazdálkodást önállóbbá, s a szomszédos erdőkben bekövetkező gazdasági miveletektől függetlenebbé tehessek.

Fölhívom továbbá a bizottságot, hogy fentebbiekre a gácsországi határmentén fekvő, de az erdőtörvény 17. §-a alá nem tartozó magánerdők birtokosait is figyelmeztesse, s oda hasson, hogy azok nemcsak tekintettel az ügy közgazdasági fontosságára, de saját jól felfogott érdekeiknek szempontjából is, szintén a fentebb jelzettek szerint járjanak el; megjegyztetvén, hogy az illető kir. erdőfelügyelőnek feladata leend a határmenti erdők birtokosait tanácsal támogatni, s nekik a szakszempontból szükséges felvilágosításokat megadni.

Értesitem egyszersmind a bizottságot, hogy a Magyarországgal határos gácsországi erdőket illetőleg az osztrák cs. k. földmi-

velésügyi ministerium részéről ugyanily értelmű intézkedés megtörtént.

Végül felhivom a bizottságot, hogy a fentebbiekhez képest saját részéről tett intézkedésekről hozzám annak idején jelentést tegyen.

Kelt Budapesten, 1891. évi jun. hó 20-án.

Bethlen, s. k.

Körrendelet valamennyi kincstári erdőhatóságnak és erdőrendezőségnek.

(A műszaki díjnokok részére javaslatba hozott uti előlegek tárgyában.)

27255. I/2. Ismételve előfordulván azon eset, hogy kincstári erdőhatóságok és erdőrendezőségek a náluk alkalmazásban levő műszaki díjnokok részére utielőlegek folyósítását hozták javaslatba: figyelmeztetem a czimet, hogy jövőre ily javaslatok nem teendők, mert műszaki díjnokok, mint nem állandó közegek részére utielőleg nem fog engedélyeztetni.

Budapesten, 1891. július hó 2-án.

A minister megbízásából
Scholcz.

Körrendelet valamennyi kincstári erdőhatóságnak.

(Az 1888. évet megelőző erdei káreseteknek békés uton való elintézése tárgyában.)

64950/1891. sz. Az erdei kihágásoknak sikeres tárgyalásához a m. kir. belügyminister úr közbenjárását kérvén ki, az általa ebből kifolyólag kiadott idei 75786/V—10. számú körrendeletben utasítottak az I. foku erdőbiróságok, hogy a hozzájuk tárgyalás végett érkezett legujabb káreseteket okvetlenül és anyagi felelőség terhe alatt az 1882. évi 59.557. számú ügyrendtartás értelmében soron kívül és 30 napon belül tárgyalják, e mellett pedig első sorban az 1888. évtől származókat, ezek után az 1889. éveket,

végül az 1890. és 1891. évi hátralékos eseteket elintézzék, s az elévüléstől legalább ezeket megmentsek; az 1888. évet megelőző régi hátralékok tekintetében pedig elrendeltetett, hogy azok, bíróság való tárgyalásuk mellőzésével, az erdőhatóságok által békés uton intéztessenek el.

Utasítom ennél fogva az erdőhatóságot, hogy lehetőleg elősegítve az I. foku bíróságoknak a körrendeletben megkívánt működését, pontos figyelemmel kísérje a tárgyalásokat; nehogy pedig a bíróságok mulasztásából származható okok folytán az eljárások megkövetelt menete gátoltatva; az államerdészetet érhető veszteségektől kelljen tartani, a késedelmesen eljáró bíróságot hozzám személyes felelősség terhe alatt haladéktalanul feljelentse.

Mindenek fölött azonban a legszigorubbán meghagyom a kincstári erdőhatóságnak, hogy az államerdészet érdekében kifejtendő fokozott erélyvel igyekezzék az 1888. évet megelőző időből származott káreseteket békés uton letárgyalni és semmiféle módot és eszközt, melyekhez a kártérítés részben való elengedése is tartoznék, — el ne mulasztson arra nézve, hogy első sorban az azon időből megítélt összegek, azután pedig a még tárgyalatlan esetek kárértékei az államerdészet javára megfelelő módon biztosittassanak. Az államerdészet képviselőjét gyakorló személyzet erélye és tapintatosságának várható legjobb bizonyítéka lesz, ha minél nagyobb összegek lesznek megmenthetők az elévüléstől, bár oly áron is, hogy az illető károsítók és kihágók részére fizetőképességükhöz mért kisebb-nagyobb időközök, a kártérítés tekintetében egyezkedés útján engedmények, vagy előnyös módok helyzetnének kilátásba.

Budapesten, 1891. évi december hó 27-én.

A minster megbízásából:

Bedő, s. k.

Utasítás.

(Valamennyi közigazgatási bizottságnak, királyi erdőfelügyelőségnek, kincstári erdőhatóságnak, községi és járási erdőgondnokságnak.)

Az apácza gyaponecz (*Phalaena Bombix monacha*; *Ocneria monacha*; *Liparis monacha*; *Psilura monacha*; *Nonne*; *Fichtenspinner*; *Fichtenbär*) káros erdei rovar megfigyelése és az ellene teendő óvó és irtó intézkedések ügyében.

1891. 36.261. sz.

Kapcsolatban mult évi október hó 15-én kelt 61.753. számú körrendelettemmel a következőkben foglalva kiadom azon utasítást, mely az apácza gyaponecz nevű káros erdei rovar megfigyelésének s az ellene teendő óvó és irtó intézkedések teljesítésére követendő.

I. FEJFZET.

A rovar megismerése.

Az apácza gyaponecz lepkéjét, petéjét, hernyóját és bábját a jelen utasításhoz csatolt színes rajz mutatja.

a) A lepke (1. és 2. ábra) alapszíne rendesen krétafehér, itt-ott gyakran halvány sárgás. Az előszárnyakat szabálytalanul keresztben futó zig-zugos fekete vonalak és foltoeskák tarkázzák, melyek a szárny közepe táján legsűrűbbek. A hátsó szárnyak barnásszürkék, tövüktől szélük felé világosabbak, szélükön a rojton belül megint sötétebbek. Mind a mellső, mind a hátsó szárnyak rojtja fehér és fekete foltoeskákkal van szabályosan tarkázva.

A mellkas (tor) háti részén fekete foltoeskák vannak, melyek sora a potroh gyűrűin is folytatódik. A potroh hátrafelé rózsaszínt vesz fel, mely a nősténynél feltűnőbb, mint a himnél. A nősténynek (1. ábra) szárnyterjedelme 4—5,5 cm, de nagyobbak is vannak; feketés csápjain két sor apró fűrészfogacska; potroha vastag, elhegyesedő végén tojóeső van, melyet aránylag jó hosszúra tud kitolni.

A him szárnyterjedelme 3—4,5 cm. Csápja két sor fésűfogtól feltűnően vastag, szürkésbarna; keskenyebb és végén sűrű szőrösömóiban végződő potrohán a rózsaszín kevésbé feltűnő, sőt néha hiányzik.

A színezetre nézve még megjegyzendő, hogy a fehér és rózsaszínt a sötét és fekete szín gyakran nagyon háttérbe szorítja, sőt, kivált a hímek közt, egészen feketék is vannak.

Nyugvaskor a lepke szárnyai fődélalakúan borulnak testére és szélükkel azon tárgyra kerülnek, a melyen a lepke ül, a nőstény azonban jobban magához huzza szárnyait, mint a hím (3. ábra a és b.)

b) A peték (3. ábra c. a héjdarab közepe táján) alig 1 mm vastagok, apró köles nagyságúak, meztelenek, gömbölyűek, de alul s felül egyesre vannak lapítva, 10—50 s többed magukkal szorosán egymás mellé ragasztva, lapos, de fűrthöz hasonló lepénykéket képeznek a héj repedéseiben, kéregpikkelyek közeiben és azok alatt, ággöcsök mellett, a fakérget borító zuzmó között stb. Mikor még frissek, világos husszinűek, később, már szeptember közepe táján, mikor bennök a hernyócska már kifejlődött, sötét szürkésbarnák, többé-kevésbé zöldesbe hajlók, s így a barna kéregtől és az azt itt-ott fedő zöldesbarna zuzmóktól alig megkülönböztethetők.

c) A kis hernyók, mikor a petéből kikelnek, csak pár milliméter hosszúak, agyagsárgák, nagy fekete fejjel, néhány óra alatt azonban egészen megfeketednek, testüket hosszú szőr fedi. Még egy ideig, 2—6 napig, a kiürült fehéres petehéjak közelében apró csoportokban (hernyófolt) maradnak együtt. (L. a színes rajz 4. ábráján látható fekete vonásokat és a 8-ik lapon lévő ábrát, mely a hernyócsoportot mutatja.)

A kinőtt hernyók 4—5 cm hosszúak, vedlés után sűrű hosszú szőrrel fedvék, mely később többé-kevésbé lekopik (5. ábra). Egyenesen kinyújtózkodva nyugsznak. 8 pár lábuk van. Testük alapszíne felül közönségesen szürke vagy szürkésbarna, mely sárgásba, zöldesbe vagy vörhenyesbe hajlik és világosabb vagy sötétebb lehet, a mint kevesebb vagy több fekete pontocskával s vonalkával van behintve: alsó felén szennyes zöldes szürke. Fejük rendszeren sárgás, rajta fekete foltok és szennyes fehéres szőrök vannak. Testük minden (számszerint 11) gyűrűjén 6 kiemelkedő szemölcs van, melyekből bokrosan fohéres és feketés hosszú szőrök állanak ki. A fej mögött az első gyűrű mindkét oldalán egy-egy csapalakulag kiemelkedő szemölcs látható, tetején szörbokorral. Hátán a második gyűrűn háromszög alaku bársonyfekete folttal széles sötét sáv kezdődik, melyet közvetlenül a test hosszára keresztbe vonuló élénk narancssárga színű keskeny szalag előz meg, melyet azonban, ha a hernyó fejét hátra behuzza, gyakran

nem lehet látni, míg a fej erőszakos kihuzásával ismét előtűnik, a fekete sáv a második gyűrű hátsó részén és a harmadik gyűrűn oldalvást egy-egy fehéres folttal határos; ez a széles setét sáv a hetedik gyűrű közepéig tart, innen a kilenczediknek közepéig hosszadáv világos folttal van megszakítva, de az után megint megkezdődik és az utolsó gyűrűig tart. Vannak azonban setétebb és egészen fekete hernyók is. A hernyók ürüléke 4 mm hosszú, 2—3 mm vastag, henger-alaku, hosszában 6 mély barázdával, minek következtében keresztmetszete csillag idomu, színe kezdetben szennyesszürke vagy sárgászöld, kiszáradva pedig már inkább barnás.

d) A báb (6. ábra) néhány erős fonallal hÉjrepedésekbe, vagy ágacsákák és tűk közé van megerősítve. 15—24 mm hosszú, zömök, vége felé elkeskenyedő, s ott rövid csap alakú nyulványban végződik, melynek végén nagyítóval apró kampós fogódzó serték láthatók. Színe eleinte zöldes, később sötétbarna, vöröses bronz- vagy rézszínű. Rajta jókora fehéres, sárgásbarna vagy vörös szőrbokor jellemzi és különbözteti meg a közönséges gyaponcz (*Oncideres dispar*) hasonló bábjától.

II. FEJEZET.

A rovar életmódja, sajátosságai, erdészeti jelentősége és ellenségei.

A) Életmódja és kifejlődési szakaszai.

Az apácza gyaponcz leginkább lúcz és erdei fenyő és bükk erdőkben tartózkodik; de a többi fenyők tűit, a gyertyán-, tölgy-s más lombfák levelét is eszi s a tápszerben általában nem nagyon válogatós. Nálunk úgy történt e rovar fellépése, hogy a marostordavármegyei erdőkben először a bükkösökben jelentkezett, sőt a vegyes erdőkben is első sorban a bükk lombját rágta le.

1. A lepke rendszeren július második, vagy augusztus első felében jelenik meg, még pedig először többnyire a hímek bujnak ki a báb hüvelyéből; nemsokára nőstényeket is lehet látni, míg azután a két ivar körülbelül egyenlő mennyiségben található; tulszaporodás esetében azonban a hímek száma tulnyomó. A szerint a mint a hernyók kikelése az időjáráshoz képest hamarabb vagy később történhetett, egyes lepkéket már július elején is lehet látni és viszont elkésztettek még szeptember elején is. Nappal a lepkéket a fák törzsén, különösen a széltől védettebb oldalon lehet találni. A fatörzsnek inkább alsó, mint felső felére telepednek; de ha nagyobb tömegben lepték meg az erdőt, akkor az egész törzs,

sőt az ágak is meg vannak rakva lepkével. Nappal a rest nőstényeket könnyen meg lehet fogni, vagy a törzshöz nyomni, de a him a közeledést észre veszi és többnyire felrepül. A repülés, rajzás és párosodás éjjel át, különösen esti 9 és éjfél utáni 1 óra közt történik; legélénkebb a repülés 10 és 11 óra közt. A repülők közt mindig több a him, mint a nőstény. Utóbbi megtermékenyítése után egy-két nap alatt lerakja 30—100 s néha több petéjét. E célból a héjrepedéseket, s különösen a felpattant kéregpikkelyeket, s a héjt fedő zuzmót, mohát stb, keresi, melyek alá benyújtja a tojócsővét, egy csomóba 15—30, néha 50 s több petét rak egymás mellé (3. ábra c). Az erdei fenyő fákon a lepke a petéket a törzs repedezett héjú szakaszára rakja le, legnagyobb részét 6—8 méteren alól való magasságban, ellenben a törzs felső, vékony héjú részére nem; a lúcz fenyők törzsét azonban nagyobb elszaporodása alkalmával egészen azok sudaráig megrakja petével.

A nőstények rendszeren nem távoznak messze petéik lerakása végett azon helytől, a hol a bábból kibujtak s azért a lerágott állabokban legtöbb petét raknak le, de egy részük mégis a szomszédos állabokba huzódik, különösen akkor, ha kifejlődésük helyén az állab teljesen kopaszra van rágva. Előfordul azonban az is, hogy éjjel át egész raj felkerekedik és messzebb eső erdőbe száll le; az ily rajt néha a szél igen távol vidékre ragadja el. De ebben az esetben is többnyire kis kerületen együtt maradnak, nem szélednek el nagyon. Vasúti vonatok is hurrzoltak már el távolfekvő vészmentes erdőterületekre lepkéket, melyek a kocsikat nagy mennyiségben ellepték.

Figyelemre méltó az a tapasztalat, hogy a lepkék nem repülnek szívesen a szálas erdő alját gyakran elfoglaló cserőczében, előserdényben, vagy ott, a hol az elnyomott fák sűrű mellékállatot alkotnak, és ilyen helyeken petéiket inkább a törzseknek felső felére rakják le; ellenben aljnövéstől és mellékállattól mentes, azaz áterdőlt szálas erdőben inkább a törzsek alsó részére történik a peterakás. Zivataros, szeles időben is csekélyebb magasságban rakják le petéiket, mint szélesenedő időben.

2. A hernyók kikéltése, ha az időjárás melegebb, április második felében, ha hűvösebb, május elején történik. A törzsek déli oldalán, a ritkább erdőben a fák felső részén és melegebb fekvésű helyen természetesen korábban kikelnek, mint ellenkező viszonyok közt. Meleg időben már első nap is megkezdik felmászásukat, különben 2—6 napig csoportokban vesztegelnek, (L. a színes

rajzon lévő 4. ábrának feketeszínű foltjait és az előző oldalon levő ábrát,) s csak az után másznak fel a koronába. Itt először az alsó ágakon terjednek el s így a rágás alólról felfelé és a korona belsejéből kifelé történik; ettől eltérőleg nálunk a rágást a bükkökön és az ezeknél nem magasabb fenyőkön felül kezdték s innen haladtak lefelé.

A fiatal hernyók az ajkuk alatti nyíláson nyákszálát (fonalat) eresztenek s ezzel kötik magukat az ághoz, tűkhöz, levelekhez, melyeken rágódnak; száleresztőképességüket azonban később, körülbelül mikor félig ki vannak növe, elveszítik, s megint csak közvetlen a bebábozás előtt nyerik vissza. Eleinte az apró hernyók rágása jelentéktelen; a mint azonban nőnek, s ha számuk nagy, mind jobban feltűnik. A rágás rendszeren éjen át történik, mert nappal a hernyók többnyire nyugosznak; de ha nagy elszaporodásuk miatt a táplálékban hiány áll be, akkor nappal is esznek és mászkálnak ide-oda. A rövidebb tüleveleket, milyen a lúcz és jegenyé fenyőé, rendszeren felül kezdik enni és egészen elfogyasztják; az erdei fenyő hosszabb tülevelét azonban közepén vagy alább ketté rágják s onnan tövig leeszik. A bükk és gyertyán levelét oldalt kezdik meg, aztán átrágnak a főerét, s így végre felső nagyobb fele, ép úgy mint az erdei fenyő tujének is nagyobb része, felhasználatlanul a földre hull. A földre hullott, megrágott levéllemezek és tűk gyakran elárulják az apácza gyaponc rágását, még mielőtt a korona meggyérülését észrevennők.

A még szálát eresztő apróbb hernyók nyugtalanítás esetében, pl. zivataros időben, nagy forróság idején stb. hosszú nyákszálakon leereszkednek és himbálóznak, ilyen módon az elnyomott fák, az előserdény és cseröcze leveleire jutnak, hol tovább folytatják rágásukat. Azért ezeken a rágás felülről lefelé terjed. A himbálódzó hernyókat a szél gyakran szálaikkal együtt leszakítja és a szomszédos állabokra veti. Ilyen módon tehát fiatalosokra is kiterjedhet a lerágatás veszélye, habár a petétől mentesek voltak is.

A nyákszálát már nem bocsátó hernyók is lejönnek vagy levetik magukat a fáról háborgatás miatt, zivataros idő vagy nagy forróság alkalmával vagy pedig vedlés végett, s az után vagy arra, vagy más fára, vagy az előserdényre (fiatal aljnövés) stb. újólág felmásznak. Épúgy elhagyják a fát táplálék keresés végett akkor is, ha ott már mindent, vagy majd mindent elfogyasztottak.

Feltehető, hogy a hernyók legnagyobb része életében legalább egyszer elhagyja azt a fát, a melyen a petéből kikelet és ez a hernyók elpusztításának kérdésében igen fontos körülmény.

3. A kinőtthernyók közül egyesek már június közepén kezdik bebábozni magukat. Minél később keltek ki tavasszal a hernyók, annál későbbben végződik be a bebábozás. A hernyó e célra

héjrepedésekbe, kéregpikkelyek, zuzmótelepek vagy moha mögé, fiatal ágak és tűlevelek közé, vagy lombfákon néha a levél alsó lapjához húzódik, ott utoljára megvedlik, s aztán bebábozza magát (A 6. ábrán a bábokon kívül levetett hernyóbőrök is láthatók). Ha az állabban előserdény vagy más cserőcse van, azt is sok hernyó választja bábozási helyül.

A bábnyugvás 2—3 hétig tart. Ez alatt a bábból lepke lesz, mely a báb bőrét (hüvelyét) a fej felől felszakítja és abból kitoloztatja magát. A lepke, a mint fennebb láttuk, rendszeren július elején és közepe táján, vagy július második felében buvik elő, s ekkor kezdődik a repülési idő, mely augusztus közepéig szokott tartani. A himek párosodás után, a nőstények peterakás után elhalnak.

B) Elterjedése és erdészeti jelentősége.

1. Az apácza gyaponez a németországi tapasztalatok szerint a sik fekvésű vagy dombos talajon álló fenyvesek lakója, s csak az ily fekvésű lúcz és erdei fenyő erdőkben szokott időnként tömegesen elszaporodni. Hazánkban a folyó évben fellépett Maros-Torda vármegyében, nevezetesen a görgényi kincstári és a Maros mellék völgyeiben levő bükk és lúcz fenyves erdőkben egész 1100 méter tengerszin feletti magasságig.

Európa kevésbé száraz és hűvösebb éghajlatu nyugati és északi felében, a hol a fenyőerdők a síkságokra és dombvidékre szállanak alá, már többször okozott kárpótlást meghaladó erdőpusztításokat, melyek nemzetgazdasági jelentőségéről képet ad az a tény, hogy Porosz- és Oroszországban 100 meg 100 ezer holdakra terjedő erdőket pusztított el.

Az elterjedés egyes góczokból indul ki. Ily góczok rendszeren nagyobb összefüggő erdőterületek belsejében képződnek, még pedig leginkább mélyedésekben, katlanokban a szélről védett, sűrű zárlatu erdőben. Innen aztán részint a szétmászó hernyók, részint és pedig gyorsabban a rendszeren nem messze repülő nőstény lepkek által terjed el a baj. A terjedés eleinte a mélyedések, teknők mentén halad tovább és gyakran a közeli emelkedettebb fekvésű, szélnek jobban kitett területek, mint szigetek, menekednek meg a rágástól.

Ezeknek a góczoknak felismerése már abban az évben, a mikor a rovar a rendszernél nagyobb mennyiségben mutatkozik, mindenek felett fontos a tovább terjedés meggátlása tekintetéből. Ha az elterjedésnek ez a kezdete kikerüli a zöldgazda figyelmét, s csak akkor veszi észre a bajt, a mikor már nagy terjedelemben mutatkozik az erdők lerá-

gása, akkor már rendkívül nagy, néha az emberi erőt meghaladó küzdelembe kerül a rovar terjedésének megfékezése.

3. Az apácza gyaponcz hernyója leginkább árt a lúcz fenyőnek, kevésbé az erdei fenyőnek, még kevésbé a jegenye fenyőnek és a bükknek stb. A hol a lúcz fenyő erdei fenyővel vegyesen fordul elő, ott gyakran a lúcz már menthetetlenül el van veszve a kopaszra rágás következtében, míg az erdei fenyők csak félig vannak lerágva, vagy legalább utolsó évi hajtásuk épen marad s így megmaradásuk remélhető, ha a jövő évben újbóli lekopasztásukat meg lehet akadályozni. A mely lúcz fenyő összes lombzatának fele le van rágva és a mely erdei fenyőnek csak csúcsa zöld, annak megmaradását remélni már nem lehet. A lerágott fa megkíséríti ugyan hajtásai kipótlását, s még a lerágás évében képez egyes apró, satnya hajtásokat, de ezek nem életre valók, s a fának még megmaradt kevés tűlevele is elszárad és lehull a tél és tavasz folytán, s a fa kiszárad.

A jegenye fenyő már azért is kevesebbet szenved, mert ennek simább héja a pete lerakására sokkal kevésbé alkalmas.

Még nagyobb mértékben áll ez a bükről. Ez és más lerágott lombfák rendszeren még azon évben újra kihajtanak és kétszeri lerágást is kiállanak, jóllehet az évi növedékveszteség a lerágás nagyságával természetes arányban van.

4. A fenyőknél a lerágást még a szűfélé és az ormányos bogarak elterjedése is követi. Ezek a bogarak ugyanis a lerágott fenyvesekben, ha ennek alkalmas eszközökkel az erdész utját nem állja, rendkívül gyorsan elszaporodnak és aztán az egészséges erdőkre is átvizsik a pusztulást.

C) Az apácza gyaponcz ellenségei és betegségei.

1. E rovar elterjedésének korlátozására igen jó szolgálatot tesznek a rovar evő madarak és a denevérek, melyek mind kiméletet érdemelnek s szaporodásuk s nevezetesen a seregélyek költésének elősegítése kötelesség.

A következő felsorolásnál a név után tett *(p)* azt jelenti, hogy a madár petét, a *(h)*, hogy hernyót, a *(b)*, hogy bábót és az *(l)*, hogy lepkét pusztít.

Lappantyú *(l)*.

Fecskék *(l)*.

Kurtakalapács (Sitta) *(p)*.

Fakuszó (Certhia) *(p)*.

Czinegék *(p)* *(b)*.

Rigók *(b)*.

Sárgarigó *(h)* *(b)*.

Gébicsek *(b)*.

Szajkók (b) (l).

Varjak, csóka, szarka (b).

Seregély (h) (b) (l).

Pintyek, veréb (b).

Harkályok (b).

Kakuk (h).

2. A rovar tömeges elszaporodása alkalmával azonban a madarak egyedül már nem sokat használnak. A rovarok közt hasznosak a Futrinka-félék (Carabus, Calosoma), melyek hernyókat és bábokat rabolnak s pusztítanak el, de a Calosoma még a nőstény lepke petétől duzzadó potrohát is kirágja. Van még sok más hasznos rovar is, de leghasznosabbak az úgynevezett élősdik rovarok; ezek közt a fürkészek (Ichneumon) a hártvas szárnyuak rendéből, melyek közül többen rakják tojócsövükkel petéiket hernyókba s ezekben élnek álczáik (lárváik), minek következtében az apácza gyaponcz hernyója vagy bábja elpusztul. A fürkész álczái azután vagy a hernyóban vagy bábban, vagy azoknak felületén változnak át bábokká, melyekben a szárnyas fürkészek fejlődnek ki.

Ilyen élősdiek vannak a kétszárnyu rovarok közt, t. i. a legyek közt is, melyek közül különösen a gyelmék (Tachina-félék) érdemelnek említést. Ezek petéiket a hernyókra rakják, álczáik befurakodnak a hernyókba és ott úgy élnek, mint a fürkész álczái, s ha megnöttek, az elgyengült vagy eldöglött hernyóból ki és a földbe furakodnak, s ott változnak bábbá, illetve szárnyas légygé.

Nálunk Maros-Torda vármegyében különösen ez utóbbiak léptek fel nagyobb mennyiségben s így kiválóbb figyelmet is érdemlők, miután a fogatosított vizsgálatok szerint a báboknak $\frac{1}{3}$ egész $\frac{1}{2}$ részét, a hernyóknak pedig $\frac{2}{3}$ egész $\frac{3}{4}$ részét pusztították el.

Ezek az élősdik rovarok azért nagyon fontosak, mert szaporodásuk oly gyors, mint az apácza gyaponczé, sőt ezt szaporodásában nemcsak utólni, de sőt egyes területeken túlhaladni képesek. Minél tömegesebben találják a hernyókat, annál biztosabban és tömegesebben helyezhetik el petéiket.

2. Hasonló mértékben áll ez valószínűleg a hernyókban betegséget és halált előidéző bizonyos apró mikroszkopikus gombákra, melyek ujabban is a tömegesen fellépő hernyók leghathatósabb pusztítóinak, sőt megsemmisítőinek bizonyultak.

Az időjárásra, hidegre, esőzésre és nagy melegre érzékeny hernyók betegségének, melyet a hűvös esős idő és az ilyenkor szereshető nedvesebb táplálék tapasztalat szerint elősegít, bizonyoságául szolgál azok feketés barna színű és hig ürüléke s azon jelenség, hogy ilyenkor a fák és ágak csucsaira gyűlnek s ott egy-

máshoz tapadva elfeketedő csomókban pusztulnak el. Ugyancsak betegség jele a hernyók fölületén látható szürkés lisztszerű bevo-
uat is.

III. FEJEZET.

Az apácza gyaponcz ellen általános erdőkezelési és irtási szem- pontból teljesítendő intézkedések.

1. A beteg vagy elszáradó fák az állabokból minden évben eltávolítandók.

A levegőtől kevésbé járt erdőrészekben, vagy a sötétebb fekvésű mélyedésekben, hegykatlanok és hegyzugokban lévő állabok a levegő szabadabb járhatása és a világosság nagyobb behatása végett szabályszerű áterdölések útján állandóan gyéritett állapotban tartandók.

2. Minden tavasszal a rovarok kikelése, valamint július hó közepétől kezdve augusztus hó közepéig az apácza gyaponcz lepkéinek repülése az erdőtisztai és az altisztai személyzet által pontosan és lelkiismeretesen megfigyelendő s hernyók vagy lepkék jelentkezése esetében erről az illetékes királyi erdőfelügyelőség, a főszolgabíró és járási erdőgondnokság értesítendő.

A hernyók fellépését még a lombozat megritkulása előtt elárulják a nyákszálakon leereszkedő fiatal hernyók, a törzsek körül alatt található hernyóürülék s a lerágott levelek lehullott részei.

3. Ha a hernyók vagy lepkék jelenléte megállapított, a megtámadott és ezekkel szomszédos erdők megfigyelése a hernyókat illetőleg naponként, a lepkéket illetőleg pedig minden reggel a hűvösen és minden éjjel 9 és 12 óra között teljesítendő s e czélból a megtámadott vagy gyanus terület, ha nagyobb kiterjedésű, nagyságára való tekintettel megfelelő számú figyelési területekre osztandó, s minden ily megfigyelendő területen a figyelések pontos teljesítésének vezetése és ellenőrzése az illető vezető erdőtisztek kötelessége, a figyelés ideje alatt tapasztaltokról és látottakról pedig rendes napló vezetendő.

4. A megtámadott góczpontokon lévő és kezdetben rendszeren kisebb kiterjedésű erdő fái, vagy még a hernyórágás idejében, vagy a lepkék megtörtént peterakása után (augusztus végétől április 15-ig) levágandók, kérgük, galyuk s az alattuk lévő lomb és aljnövényzet is gondosan elégetendő.

5. A lepkék minden kitelhető erővel pusztítandók, valamint a hernyók is, de ez utóbbiak csak addig, míg rendes nagyságuk felére nőttek.

Ha a hernyók rendes nagyságuk felét elérték, akkor megvizsgálándók, hogy a gyelmék és fürkészek álczái vagy bábjai nem találhatók-e bennök, illetve rajtuk s ha a megvizsgált hernyóknak legalább egy harmada ezen hasznos élősdiek által megtámadva van, akkor a hernyóknak elpusztítása mellőzhető az őket pusztító hasznos élősdiek kimélése végett.

A hernyók pusztítására azok kikelése után és fiatalabb korukban az olcsóbb és Ausztriában tett tapasztalatok szerint a hernyók kevesbitésére több esetben sikert is mutatott eljárások egyike, közvetlenül nap kelte előtt és nap lementekor, midőn a levegő hűvösebb s illetve a páraaképződés erősebb lesz s ez a füstöt magasabbra emelkedni nem engedi, erdei föld- és famohát égetni, melynek erősszagu füstjét nem szenvedik s bódulva lehullanak a fáról, a mikor aztán elpusztítandók.

6. A hernyókat pusztító hasznos élősdű rovarok szaporítására valamint azért is, mert a tömegesen együtt lévő s különféle táplálékban részesítendő hernyók közt hamarabb léphet fel betegség, alkalmas mód a megtámadott erdők szélén lévő védettebb és napos helyen hernyó-tartókat létesíteni, a mi akként teljesíthető, hogy 6—12 négyszögölnyi területet a rajta lévő alomtól és gyökerektől (egyes kis bokrok vagy fiatal fácskák, melyek ágai a tartó területén kívül álló fáktól távol vannak, megtartandók) megtisztítjuk, azután 10—15 cm vastagságu gömbölyű vagy hasított, de a talajba 2—3 cm mélyen beeresztett erdei lécczel körül határoljuk s ezen lécczeknek a hernyótartó felsője felé hajló oldalát felül 2 cm szélesen és $\frac{1}{2}$ cm vastagon hernyóenyvvel bekenjük, hogy az elmászni akaró hernyók azon megragadjanak; ha hernyóenyves lécczet nem akarunk alkalmazni, vagy a hernyók elmászásának nagyobb biztosságu megakadályozásáért a terület hernyó-fogó árokkal is körül zárható. Az eként alakított és állandó felügyelet alatt álló hernyó-tartóba tesszük aztán a befogott hernyókat és számukra előbb az általuk leginkább kedvelt fák leveleit adjuk táplálékkul olyképen, hogy a hernyó-tartó területére kisebb-nagyobb leveles ágakat fektetünk s ezeken kívül néhány darabot, mint álló kis fákat is tűzünk fel, hogy így lehetőleg hosszabb ideig egészségesen élvén, bennök és általuk a hasznos élősdű gyelmék és fürkészek szaporodhassanak s azután ha jól kinőttek, változó és terjedő vizzel nedvesített táplálékot adunk nekik, hogy ez által emésztési zavart és lehetőleg gymbajt idézvéen elő, megbetegedésüket elősegítsük.

7. Jóllehet, mind a tojások, mind a hernyók, bábok és lepkek irtása kívánatos és szükséges, ott azonban hol a káros rovar elterjedése oly nagy mértékű, hogy tapasztaltabb szakértő erdőgazdák ítélete szerint a veszélyt emberi erővel már alig lehet legyőzni, vagy a védekezésre szükséges költségek a megtámadott

és megvédendő erdők értékével arányban nem állanak (bár a rendelkezésre álló munka- és pénzerő határáig a hernyók, bábok és lepkék irtása mindig foganatosítandó), a figyelmet arra kell fordítani, hogy a hernyók között betegség idéztessék elő, a mi az által eszközölhető, hogy lehető nagy mértékben összefogott hernyók állott és már erjedésnek induló vízbe fulasztva megöletnek s azután hulláik 12 órán át a napra tétetnek s végül az egészséges hernyók által járt fák aljára, törzseire, ágközeire és lombjaira helyezendők el, hogy a rajtuk képződő gombák által a többi hernyó is megtámadtassék; vagy oly helyről, hol a hernyók már önmagoktól lettek betegek, ilyeneket szerzünk s az egészségesek közé helyezzük.

8. A megtámadott erdők határvonalai mészszel vagy más maradandó módon megjelölendők, a következő tavasszal pedig, ha a hernyók a megtámadott góczok körül ismét jelentkeznek, ezen erdők a többitől elkülönítendők, a mi a nyiladékok és határvonalak tisztán tartása mellett vagy hernyófogó árkokkal vagy pedig aként történik, hogy 7—15 cm vastag, gömbölyű, ágaktól megtisztított sima fenyő rudakat vagy erdei léczeket a földre, abba 2—3 cm mélyen beeresztve, fektetünk két oldalt ferdén bevert czövekkel megerősítjük és ezen léczeknek a megtámadott erdő felére eső oldalán 2—3 cm szélesen és $\frac{1}{2}$ cm vastagon egész hosszúságban és illetve a szomszéd léczzel összefüggően hernyóenyvet kenünk, a melyen aztán a tovább vándorló hernyók megragadnak és elpusztulnak. Mind a fogóárkokat, mind a léczeket folytonos felügyelet alatt kell tartani s a bennük vagy rajtuk elpusztult hernyókat a megtámadott erdőbe szétszórni.

9. Az apácza gyaponecz által legerősebben megtámadott erdőrészekben július 15-től augusztus 15-ig éjjeli 9—12 óra között élénk lánggal világító tüzek égetendők, ezen tüzeknek czélja első sorban az említett időszakban repülő lepkék megfigyelhetése s e mellett még az is, hogy a lepkék a megtámadott helyek központja körül és lehetőleg azon erdőségben tartassanak, mely már úgy is meg van támadva s így azoknak a meg nem támadott részekbe való átrepülése lehetőleg kevesbitessék.

10. Fenyves erdők megtámadása esetében azon fenyőfák, melyek levelöknek fele részét elvesztették, a mi július közepén látható, úgy a fa használhatósága érdekében, mint a rovar terjedésének lehető meggátlása végett is, a lepkék petéinek lerakása után augusztus hónap végétől kezdve április 15-ig levágandók, kérgök, ágaik és galyaik a leejtés helyén elégetendők. Erdei-fenyőből álló erdők ellenben csak akkor vágandók le, ha a fák leveleit a hernyók mind lerágták, miután az erdei fenyő a rágást inkább eltüri.

11. Minthogy a hernyók által megrongált fenyvesekben a

szúk és más farontó bogarak veszélyesen el szoktak szaporodni: ezek elterjedésének megfigyelése és elszaporodásuk megakadályozása végett, az apácza gyaponez hernyója által megtámadott fenyő erdőkben márczius közepétől kezdve július közepéig minden hónapban fogófákat kell dönteni. A fogófák ágaiktól megtisztítandók, de a fekvő törzs alsó felén néhány ág meghagyandó, hogy a törzs ne feküdjék közvetlenül a földön s így a tojó bogarak a fa alsó feléhez is hozzá juthassanak. Ezekbe rakják a szúk a petéiket és a befurakodási lyukakon kiturt rágás porral árulják el magukat. Ezeket a fákat a szúalezák bebábozása előtt meg kell hántani és a héjat el kell égetni. Különben e fogófák döntésénél és kezelésénél úgy kell eljárni, a mint ezt az illető bogárfaj szakszerű irtása megkívánja.

12. Azon erdőknél, melyek megtámadva vannak, helyesebb az évi vágásterület mennyiségének vagy esetleg a megtámadott erdők nagyságához képest ennél nagyobb területnek is megfelelő vágásterületet és pedig lehetőleg a leginkább megtámadott részekből kihasználni; ennél fogva az üzemtervtől a rovarpusztítás következtében szükségszerűen beálló eltérésre, az 1879. évi XXXI. t. cz. 17. §-ában megjelölt erdőbirtokosok részéről a törvényes engedély az illető erdőrendészeti hatóságtól kikérendő, mely hatóság ily esetekben a kérelmet azonnal és soron kívül tárgyalni tartozik.

13. A rovarok illetve hernyók és lepkék irtására s azok elterjedésének meggátlására a fentebb 1—11 pont alatt megjelölt óvó- és irtó-intézkedéseket megtenni bármely erdőbirtokosnak saját érdekében kifolyó feladata, különben is pedig a törvényes büntetés terhe alatt köteles minden erdőbirtokos az apácza gyaponez ellen általános erdőkezelési és irtási szempontból szükséges teendőket aként és oly terjedelemben teljesíteni, a mint erre az illetékes erdőrendészeti hatóság rendelete utasítja.

IV. FEJEZET.

A külföldön eddig alkalmazott irtási módok ismertetése.

1. A peteszedés. Ezt nagyban alkalmazták volt Poroszországban. Előnye, hogy kivételre szeptembertől áprilisig sok idő áll rendelkezésre. A kéregpikkelyeket rövid késsel lehet felfeszíteni, ugyanazzal a repedésekből a petecsomót kivenni, vagy alája tartott edénykébe vagy zacskóba kaparni. Az ily zacskó nyílásának azon részébe, ahol a petét felfogni akarjuk, szögletesen meghajtott drótot vagy egy kis bádognyelvet kell bevarni, melynek csúcsát a kikaparandó petecsomó alá tolja a munkás a repedésbe.

Ennél könnyebb a petecsomókat ecset segítségével vastag hernyóenyvvel bekenni, melyen a kikelő hernyóknak átfurakodni lehetetlen.

A szedett petét legcélszerűbb elégetni, még pedig kisebb adagokban töltve a tűzre, mert különben robbanékonyságánál fogva szétfrecszen.

Nem tagadható, hogy ezzel az eljárással igen sok pete pusztítható el s ez által ugyanannyi hernyó kikelésének vehető eleje: minthogy azonban a pete keresése nagyon nehéz, lelkiismeretes munkát és igen jó szemet kíván s mégis a legjobb igyekezet mellett is alig lehet a petéknak felét megtalálni, továbbá a munkát csak létrák segítségével lehet végrehajtani: könnyen belátható, hogy ez az eljárás nagyban kivihetetlen s némi sikere legfeljebb kis területeknél lehet.

2. A hernyócsoportok eldörzsölése. A petéből kikelő hernyócskák (22. oldalon) 2–6 napig apró csoportoknak maradnak együtt. Ezeket a munkás kefével vagy kőzgombolyaggal a fához dörzsöli; a nagyobb magasságban lévő foltok elérése végett a kefét, elhasznált meszelőt vagy kőzgombolyagot rud végére erősíti. Alaposabb a munka, ha a ketét vagy gombolyagot hernyóenyvbe mártva használja.

Ezt az eljárást tartották eddig a legsikeresebbnek. De nagy hiányai vannak. Ugyanis a hernyók nem egyszerre kelnek ki, — a munkára csak néhány nap áll rendelkezésre — s végre az apró hernyókat már 4 méter magasságban alig, vagy éppenséggel nem lehet a sötét színű kéregtől megkülönböztetni. Tehát ez az eljárás is igen hiányos, a törzseknek csak alsó részét lehet e módon megtisztítani és nagyban szintén kivihetetlen,

Az 1. és 2. alatt említett eljárást teljesen pótolja, sikerben és nagyban való alkalmazásban messze túlhaladja a következő.

3. A fatörzs körülenyvezése nagyobb magasságban, vagyis felső enyvgyűrűk alkalmazása. E célra higabb hernyóenyvet*) alkalmazunk, melyet könnyebb felkenni s mégis legalább 8 hétig ragadós marad.

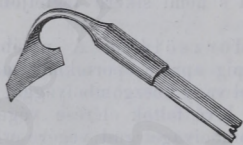
A törzsön fent és lehetőleg a korona kezdetének közelében

*) A hernyóenyv kátrányból s ennek és a kőolajtisztításnak melléktermékeiből álló rossz szagú, sötét szürke vagy fekete, szekerkenőcshöz hasonló anyag, melyben 4–5% égetett mész is van. Ausztria-Magyarországon eddig csak egy cég készíti, J. Hitz Prágában, (Tuchmachergasse No. 4 neu); Németországban számos gyár foglalkozik jelenleg készítésével, melyek közül jó hírnek örvendenek: A. W i n g e n r o t h, chem. Fabrik in Mannheim; B o l b o r n M a s c h i n e n- and Wagenfettenfabrik in Berlin; G o l d e n b e r g, G e r a m o n t & C o m p. chem. Fabrik in Winkel-Rheingau (Provinz Hessen-Nassau); S c h i n d l e r und M u e t z e l l in Stettin. Tapasztalati adatok szerint egy kat. holdra 50–100 kgr. lehet szükséges.

alkalmazott enyvgyűrűk arra valók, hogy a törzsre lerakott petéből kikelő hernyókat a koronába való felmászásban megakadályozzák. A kis hernyók az enyvgyűrűn áthatolni nem képesek, ha megkisértik, bele ragadnak, vagy legalább is lábuk a mászásra, a ragadós enyv miatt, alkalmatlanná lesz s így éhen kell elveszniök.

A felső enyvezés márczius végén vagy április elején veszi kezdetét a hó elolvadása után és eltarthat a hernyók kikeléséig; de úgy kell igyekezni, hogy április 15–20-ig készen legyen.

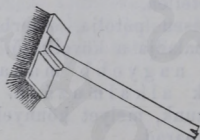
A törzsnek azt a részét, a hol a gyűrűt alkalmazni akarjuk, először lehetőleg meg kell tisztítani a mohától, zuzmóktól, a héjserepektől és foszlányoktól. Ezt a lúcz fenyő keményebb cserepü

(Kaparóvas a nyél kis darabjával alólról és oldalról nézve. $\frac{1}{10}$ term. nagys.)

törzsén rudra erősített kaparóvással (mel. ábra) lehet eszközölni, mely a teknő- vagy koromvakaróhoz hasonló, csakhogy éle kissé homorú. Ily kaparót bármelyik falusi kovács képes készíteni. A simább héjú fáknál, u. m. erdei fenyőnél, melynél a héjon fent csak a papírszerű foszlányokat, vagy jegenye fenyőnél és büknél, hol csak a zuzmót és mohát kell eltakarítani, előnyösebb a drótkéfék használata.*)

A hig hernyóenyvet, melyet a munkás kis csöbörben visz magával, fel lehet kenni rudra erősített kis meszelővel, vagy kis kevével (mel. ábra). 3 cm széles és $\frac{1}{2}$ cm vastag enyvszalag elegendő lenne ugyan, de a pózna segítségével szabatos gyűrűket elő nem állíthatván, az enyvszalag rendszeren jóval szélesebb lesz.

(Hernyóenykenő kefe.)

Ez az eljárás sokkal olcsóbb, mint az 1. és 2. alatti és kivitelére több idő áll rendelkezésre, mint a hernyócsoportok eldörzsölésére; de a mi még több, létra nélkül is sokkal magasabban alkalmazható, mint amaz eljárás.

Ha a megvédendő erdő kisebb, és elég munkaerő áll rendelkezésre, akkor létra segítségével rövid nyelű meszelővel vagy kefével kenhető fel az enyv oly magasságban, a mily magasságig -

*) Vaskaparókat, melyek másik oldalukon drótkéfével vannak ellátva, szállít a következő cég: Chr. Hagenmüller in Saalfeld a/S. (Bayern).

peterakás történt. Ez volna tulajdonképen a leghelyesebb és legbiztosabb eljárás.

A létra alkalmazása azonban nagy kiterjedésben, midőn ezer meg ezer holdon kell a fákat megenyvezni, nem kivihető. Másfelől pedig nagyon hosszú, pl. 6—8 méteres rudakkal a fentebb leírt módon megint nem lehet dolgozni, mert a kefék vagy ecsetek egy fa enyvezésénél is többször kell bemártani, a mi ily hosszú rudaknál már nagy erőfeszítéssel és idővesztéssel járna.

4. Fiatalosok megvédése a hernyó ellen. A mint a hernyó életmódjából (l. 23. oldalon) kitűnik, a nyákszálat eresztő fiatal hernyókat a szél a szálas erdőből gyakran a szomszédos fiatalosokra veti, de átmásznak az öregebb hernyók is, ha a szálas erdőt már megkopasztották. Ha a megtámadott szálas erdőben előserdény és elnyomott fák vannak, ezek galyain a himbálódzó hernyók könnyen fennakadnak, azért ezeket a fiatalosok felől való oldalon nem kell kivágni, mert ezzel a szél által való átdobását csak elősegítenők.

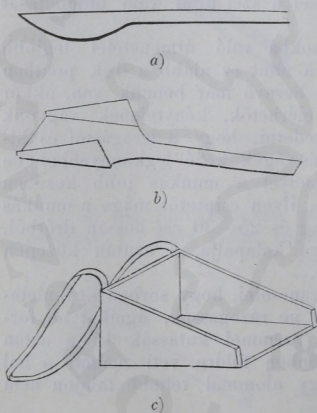
A hernyóknak a fiatal állabokba való átmenetelét legjobb elszigetelés útján megakadályozni, a mint ez alább a 6-ik pontban *a)* és *b)* alatt leírva van; de ha a hernyó már bennük van, akkor azt, a mennyiben a fácskák ágai elérhetőek, kénytelenek vagyunk gyermekekkel és asszonyokkal szedetni, hogy a lerágástól és kiveszéstől megóvjuk. A tülevelek és ágak közé legkönnyebben be lehet nyulni egy kis csiptetővel, melyet a munkás jobb kezében tart, s vele a hernyót összeszorítja. Ilyen csiptetőt maga a munkás is készíthet egy darab 3 mm vastag és 25—30 cm hosszú drótból, melynek két végét először laposra kalapálja, s azután közepén visszahajtva, kis fogót alkot belőle.

A munkásoknak meg kell parancsolni, hogy sorban egyenletesen haladjanak előre s a fácskákat ne rázogassák, ágait ne forgassák, hanem először a hernyót szemmel kutassák ki s aztán egyszerre csipjék meg, mert különben földre veti magát, a hol újból megtalálni kissé benőtt vagy alommal teltebb talajon nem lehet.

Ha egyuttal már bábok is fordulnak elő, ezeket is össze kell nyomni, hogy lepkévé ne fejlődhessenek.

5. Hernyó és bábirtás szálas erdőben, mellmagasságban való enyvezéssel kapcsolatosan. A mint ez a II. fejezetben (l. 23. old.) olvasható, az apácza gyaponez hernyóknak nagyobb része arról a fáról, a melyen a petéből kikelt, egy vagy más okból, egyszer vagy többször leszáll. A hernyóknak erre a tulajdonságára van alapítva az alább következő irtási eljárás. Hogy a leereszkedett, lehullott vagy lemászott hernyók a fákra megint fel ne mászhassanak, azokon vastagabb hernyóenyvből, mely

ragadósságát 2—3 hónapig is megtartja, mellmagasságban, azaz a hol az ember legkönnyebben dolgozhat, hernyóenyvgyűrűk alkalmazandók. Az enyv felkenése előtt a főállabnak ítéletünk szerint még megmenthető fáinak kérgét mintegy 10—15 cm szélességben simára tisztítjuk. Az erdei fenyőnél, mely vastag repedezett kéreggel bír, ez kézvonókéssel való megfaragás által történik, de vigyázva, hogy az eleven kéreg meg ne sérüljön; a lúcz fenyő vékonyabb, apró pikkelyű héját ellenben csak a vonókés fokával, vagy a 32. oldalon levő ábrához hasonló, de rövid nyelű kaparó vassal vakarjuk simára; ép úgy teszünk a jegenye fenyővel és bükkal, a hol azok héja mohás vagy zuzmós. Ez a munka már télen is megtörténhetik, ott hol a lepke repülésének vizsgálatából és a pete-keresésből tetemes rágást várhatunk, de történhetik nyáron közvetlen a körülvenezés előtt is.

a, lapátka, b, simítófa, c, enyvhordó edény deszkából, szíjjal.
(a és b $\frac{1}{3}$ c $\frac{1}{12}$ term. nagyság.)

A hernyóenyvnek mellmagasságban való felkenésére (alsó enyvgyűrűk készítésére) Bajorországban a mult évben mársokféle eszközt használtak, melyek közt legegyszerűbb a lapátka és a simítófa a) és b).

A hernyóenyvet, a munkás a szíjjon vagy hevederen nyakába akasztott alig 30 cm hosszú és ugyanoly széles deszkán (c) viszi magával, mely hátul mintegy 15 cm magas, két oldalt pedig részsutosan csaknem a fenéig ereszkedő oldaldeszkával van ellátva, az egész tehát egy részsutosan ketté fűrészelt ládikához hasonlít. A kés alakra faragott lapátkával (a) kis részletenkint veszi és keni fel a hernyóenyvet a fa derekán köröskörül $2\frac{1}{2}$ centiméter széles szalagban és mikor a kezdőponthoz ér vissza, akkor

b simítófát felső oldalával úgy helyezi a faderékra keresztben, hogy szárnyai az enyvszalagot közbefogják, s így végig huzza az utóbbin, mire a szabályos gyűrű kész; a szárnyak ugyanis egymástól pontosan $2\frac{1}{2}$ centiméternyire állanak és végükön az eszköz fenekét 4 milliméterrel haladják túl.

A mult évben felkarolt számos készülék közül, melyek célja a fáknak alant való körülvenezését gyorsabban és szabatosabban

véghez vinni, még eddig határozottan egy sem bizonyult az előbbi egyszerű eszköznél feltűnően célszerűbbnek, azért azok leírása itt mellőztetett.

Megjegyzendő, hogy a főállabnak azokat a kopaszra vagy majdnem kopaszra rágott fáit, a melyeknek megmaradásához nincs remény s a melyek kivágása a hernyó bábbá változása előtt kivihető, enyvyűrűvel nem látjuk el. Ezeket tehát, mint kivágandókat, valamely jellel előre meg kell jelölni.

Ha az enyvyűrűk elkészültek, akkor a bajorországi eljárás szerint azon a területen, a hol a mellékállabnak és előserdénynek, cserőczenek s más aljfának levágása kezdetét fogja venni, t ű z h e l y e k e t készítenek olyképen, hogy 3—4 méter átmérőjű tereket tisztítanak meg a talajt fedő növényzettől, mohától, lehullott lombtól s több effélettől, és azokat 30 cm széles és ugyanoly mély árokkal veszik körül.

Most megkezdődik a hernyóval ellepett, kopaszra vagy majdnem teljesen lerágott fáknak, valamint az elnyomott fáknak előserdénynek és más cserőczenek a kivágása. A rudaknak s karóknak alkalmas kis fákat alsó galyaiktól meg kell tisztítani és a mennyire lehet, meghántani; a galyfa és a kivágott cserőcze uéhány óráig a földön marad, hogy a hernyóknak idejük legyen azokra megint felmászni. Épen ez történik a levágott nagy fák sudarával és galyaival is. Ekkor ezt az anyagot a munkások a tűzhelyekre hordják, ott elégetik, a használható rudfák sudarát, le nem takarított felső ágaival a tűz fölibe tartják és megpórkölik, hogy a rajta lévő hernyók (s esetleg bábok) elpusztuljanak, egyidejűleg más munkások (asszonyok és gyermekek) a levágott, valamint az álló fákról a hernyókat, melyek különösen az enyvyűrűk alatt gyűlnek össze, (s ha vannak, a bábokat is) leseprik, és a söpredéket kosarakba rakva a tűzre hordják; a menekülő és a körárokba hulló hernyókat pedig összetiporják.

Végre meg kell jegyezni, hogy a levágott fa héját teljesen lehántják nemesak azért, hogy gyorsabban kiszáradjon, hanem azért is, hogy a szű bele ne rakhassa petéjét. Ez által ugyanis nemesak a fa vesztene értékéből, hanem — a mi a földolog — az elszaporodó szű még nagyobb veszedelmet hozna az erdőre.

6. A hernyóktól megtámadott erdőrészek elszigetelése. Ez történhetik nyiladékok, hernyófogó árkok megvezetett rudak és enyvyűrűkkel ellátott erdőpászták által.

a) Ha oly fiatalos megoltalmazandó, mely a megtámadott szálas erdővel közvetlenül érintkezik, akkor a nyiladékok vagy a fiatalos szélének, (a 37. old. levő térképen az *F* jelű fiatalos beloldalán) *N.*, vagy a szálas erdő szélének levágásával állíthatjuk elő. Ha tudniillik a megtámadott erdő széle sűrű,

fáinak ágai mélyen le, majdnem földig terjednek és belsejében ezen kívül elnyomott fák, előserdény és cserőcze van, akkor a nyákszálon leereszkedő hernyókat a szél nem vetheti olyan könnyen át a fiatalosba, s így elegendő a fiatalos szélét 5—8 méter szélességben levágni. Az így létrejött nyiladéknak a fiatalos felől való szélén azután fogóárkot alkalmazunk. (Lásd a térképen *F* körül a vastagabb vonalakat.)

A fogó árok szélessége s épügy mélysége is 25—30 *cm*, oldalait meredeken és simán kell leásni s ezeket s fenekét minden gyökértől megtisztítani, hogy a hernyók az árok falain fel ne mászhassanak; az árok fenekén egymástól körülbelül 5 méternyi távolságokban 15 *cm* mély fogólyukakat kell ásni, meredek falakkal. Az árokban végig menő és a fogólyukakba hulló hernyók összetörésére vagy vízbefulasztására munkások alkalmazandók, kik egyszersmind az árok tisztántartásáról és kijavításáról is gondoskodnak.

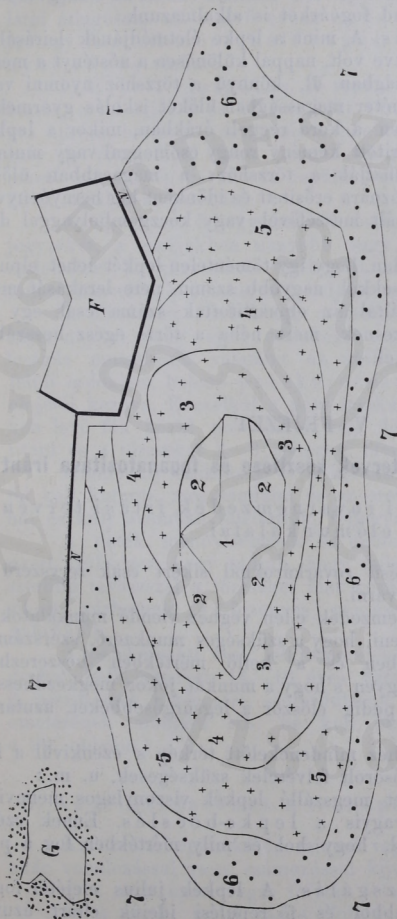
A fogó árkok helyett lehet alkalmazni enyvezett rudakat is. Ezek a megoltalmazandó fiatalos szélének mentében lefektetett, kézvonó-késsel megsimitott lúcz-fenyő rudak, két oldalt ferdén bevert czövekekkel megerősítve s azután felső oldalukon hernyóenyvvel bekenve.

Önként értendő, hogy az erdő beosztásához tartozó azon nyiladékok, melyek a megvédendő fiatalost a megtámadott erdőtől esetleg elválasztják, az elszigetelésre felhasználandók és hasonlóan ellátandók fogóárokkal, vagy enyvezett rudakkal. Végre felhasználhatók fogóárkokul a kitisztított utárkok is.

b) Ha a fiatalossal közvetlenül határos megtámadott erdő széle nem tömött, illetve abban mellékállab vagy aljnövényzet nincs, az ágak nem terjednek eléggé lefelé s így félni lehet, hogy a hernyókat a szél nagyobb mennyiségben és nagyobb távolságra vethetné át a fiatalosra, akkor a megtámadott szálas erdő szélét kell levágni 10—20 méternyi széles pásztában, a fákat a megtámadott erdő felé döntve és az így kivágott nyiladéknak a fiatalos felől való szélén fogóárkot kell készíteni.

c) Szálas erdő elszigetelése szálas erdőtől. Ezt eszközölhetjük nyiladék-vágással és fogóárokkal, mint *b*) alatt.

a) Abban az esetben azonban, ha gazdasági tekintetből a vágást kikerülni czélszerűbbnek látjuk, akkor a megtámadott erdő-rész körül, vagy legalább is a megvédendő erdő felől 40—50 méter széles erdőpásztát jelölünk ki, a pászta szélén levő fáknak meggyezése, pl. bemeszelése által és ebben a pásztában épen úgy viszsziük véghez a hernyóirtást a megtartandó fák körülyvezésével, a mint *5.* alatt leírva van. A mig az így elszigetelt hernyólepte erdőből a hernyók az elszigetelők pásztán át a megvédendő erdőbe

Az ipéza gyaponecz ellen való védekezés tervét előtűntető erdőterkép.

- — az egyes területrészek határ-
vonalai.
— — hernyófógó árok.
N — nyiladék.
F — megvéendő fiatalos.
G — petével erősen megrakott elszigetelt állab.

- 1 — múlt évben letarolt állab.
2 — petével legerősebben megrakott letarolandó állab.
3 — petével legerősebben megrakott állab.
4 — petével erősen megrakott állab.
5 — petével mérsékeltlen megrakott állab.

6 — petével szórványosan megrakott állab.

7 — meg nem támadott erdő.

+ — *felül* körülnyvezendő állabok.

• — *alól* körülnyvezendő állabok.

átmennének, addig vagy elpusztítatnak, vagy éhségtől pusztulnak el. (Ily elszigetelés van feltüntetve a térképen G. körül.)

Még biztosabb az elszigetelés e módja akkor, ha a megvédendő erdő szélén egyszersmind fogóárkot is alkalmazunk.

7. A lepkeirtás. A mint a lepke életmódjának leírásában (21. és 22. oldalon) említve volt, nappal különösen a nőstényt a menyinyiben elérhető magasságban ül, könnyű a törzshöz nyomni vagy dörzsölni. Az 1—1½ méter magasságban ülőket iskolás gyermekek is elérhetik, s különösen a kora reggeli órákban, mikor a lepkék restebbek, marokba szorított kemény rongy esomaggal vagy mutató- és középujjukkal nyomhatják a törzshöz; a magasabban ülőket asszonyok, suhanczok póznára erősített és időnként hig hernyóenyvbe mártott kefével, elhasznált meszelővel vagy kőczgombolyaggal dörzsölik széjjel.

Ámbár tagadhatatlan, hogy így töméntelen lepkét lehet elpusztítani s az által még sokkal nagyobb számú pete lerakását megakadályozni: mindazonáltal az elpusztítottak száma csak egy kis hányadát teszi az összesnek, mert néha a törzs egész hosszában meg van rakva lepkékkel.

V. FEJEZET.

Tájékozás az irtási tervek készítése és foganatosítása iránt.

A) A következő évi rovarnemzedék irtási tervének előmunkálatai.

Nagyobb kiterjedésű rovarkároknál sikert csak tervszerű és erélyes eljárástól lehet várni.

A jövő évi rovarnemzedék ellen véghez viendő munkálatokról korán kell tervet készíteni, hogy a szükséges munkaerő, szerszámok és anyag a maga idejében és a kellő mértékben beszerezhető illetve megrendelhető legyen s hogy a munkát jókor megkezdhessük és befejezhessük, még pedig először a legsürgősebbeket, azután a halasztást tűrőket.

A terv elkészítéséhez mindenekelőtt térkép s ezenkívül a következő pontok alatt elősorolt felvételek szükségesek, u. m.:

1. Az erdőrészeket megszálló lepkék viszonylagos mennyiségének megállapítása, vagyis a lepke-beeslés. Ennek célja tájékozást szerezni arról, hogy hol és mily mértékben fog a pete lerakása bekövetkezni.

a) Nappali vizsgálas. A lepkék július elejétől fogva szoktak előbujni a bábból és fő repülési idejük eltart azután augusztus közepéig.

Az idő alatt tehát szorgalmasan kell kutatni őket nappal a fák törzsén, a hol néha és különösen szeles időben nem nagy magasságban szoktak ülni. A hol egy fán 10-nél több lepkét lehet látni átlagosan, ott a jövő évben erős rágás, a hol átlag 5—10 jut egy fára, ott mérsékelt rágás, a hol 1—5, ott szórványos rágás várható.

b) Éjjeli vizsgálás. A repülő lepkék megfigyelése is igen fontos, a mi éjjel 9 és 12 óra közt történhetik. E célból szükséges apróra hasított vagy más rendelkezésre álló száraz hulladék, galy és rözse fából élénk lánggal világító tüzeket rakni az erdő lehető sok helyén és az oda repülő lepkéket megszámlálni. (Lásd 29-ik oldal 9-ik pontját.)

Az így nyert feljegyzésekből összeállíthatjuk azon erdőrészek jegyzékét, a melyekben nagyobb vagy kisebb mennyiségű lepke észleltetett. Ez közvetlenül tájékozást ad a lepke nappali vizsgálátára s közvetve a petekeresés helyére nézve.

2. Mindazon állabokban, a melyekben apácza gyaponez lepkéjét nappal vagy éjjel észlelték, vagy a fákon bármi csekély lerágás mutatkozik, valamint az utóbbiakkal szomszédos 40 éven felüli erdőkben, beható petekeresést kell eszközölni szeptember elejétől kezdve. E célból a pete lerakására legalkalmasabb helyeken levő fák közül próbafákat kell dönteni; a galyaktól megtisztítani és a törzseket 3—3 méternyi távolságban megjelölni.

Minden ily szakaszon és a korona ágain is a petéket pontosan fel kell kutatni, megszámlálni és az eredményt, azaz hogy a peték hol és mily számban találtattak, feljegyezni.

A peték mennyiségének és előfordulási helyének feljegyzése azért szükséges, hogy tudjuk, hogy mily magasságban lesz legcélzesebb tavasszal a törzseket fent körülnyvezni és viszont, mennyi sikert várhatunk a bizonyos magasságban alkalmazott enygyűrűktől.

A petekeresést csak lelkiismeretes és éles szemű munkás végezheti kellő sikerrel. 14—16 éves fiatalok erre legalkalmasabbak. A petecsomók kinézésére, előfordulásuk helyére, a héjcserepek fel-emelésének módjára stb. be kell őket először tanítani. (Lásd a 20. oldalon.)

B) Az irtási tervnek a térképen való kitüntetése.

Az erdőtérképen külön színnel vagy színárnyalatokkal, vagy akár vonalozással vagy számozással kijelölendők:

- a) a mult nyári rágás folytán letarolt területek;
- b) a mult nyári rágás folytán áterdült és meggyéritett területek;

c) a petével legerősebben megrakott területek, melyeken egy törzsre átlag 500-nál több pete esik, a hol tehát kopaszra való rágás várható;

d) azon területek, melyeken egy törzsre 250—500 pete esik, a hol tehát erős rágás várható;

e) azok, melyeken egy törzsre átlag 50, de 250-nél kevesebb pete esik, melyeken tehát mérsékelt rágás várható;

f) azok, melyeken pete mutatkozott ugyan, de egy törzsre 50-nél kevesebb esik, a hol tehát szórványosan rágás várható;

g) az elszigetelés céljából kivágandó nyiladékok és készített fogó-árkok;

h) azok az erdőpászták, melyek fáit elszigetelés végett mellmagasságban körülenyvezendők (Lásd 33. oldalon 5.); az f) alatt említett területek, a mennyiben a munkaező engedi, ezen elszigetelés pásztákba belevonandók;

i) kijelölendők azok az erdőrészek, melyek fenntartásáról részint a múlt évi rágás, részint a várható rágás miatt le kell mondanunk s melyek még a tél folytán vagy tavaszon levágandók; ide sorolhatók a kisebb új elterjedési góczok is;

A térkép szerkesztésének tervét a 37-dik oldalon levő ábra mutatja.

C) A tervezett munkálatok foganatosítása.

1. Ha a megelőző nyáron a hernyórágás oly nagy terjedelmű volt, hogy a lerágott erdőrészek letarolását és a kevésbé megtámadott erdőkben az egyes lerágott fák kiszedését a nyár és ősz folytán befejezni nem lehetett, ezek a munkák télen át is szakadatlanul folytatandók annyival is inkább, mivel időközben más és más fákon és facsoportokon tűnik fel a kiszáradás jele.

2. Az új tervbe (V. fejelet B) felvett munkák közül az i) és g) pont alattiak azonnal megkezdendők és oly erővel foganatosítandók, hogy azok befejezése a hernyó kikéltése előtt lehetőleg biztosítva legyen. Ha azonban annyi munkaező nem állna rendelkezésre, melylyel a szükségesnek mutatkozó terjedelmesebb favágásokat a megjelölt időpontig befejezni lehetne, akkor a nagyobb területek letarolását a kerületen kell kezdeni, tehát elszigetelés céljából legelőször is a kerületen egy 30—40 méter széles pásztát tarolandó le s innen folytatandó azután a további vágás a levágandó terület belseje felé. Kisebb elterjedési góczok és az elszigetelő pászták letarolásának azonban a hernyók kikéltéséig okvetlen meg kell történni.

3. A jelen fejelet A), h) pontja alatt leírt területeken a fák mellmagasságban még a tél folytán lesimitandók, illetve az enygyűrűk alkalmazására előkészítendőek. E munkánál azonban számi-

tásba kell venni a hó magasságát, mely leszurt pálczával megmértendő és 125 centiméterből leszámítandó. Ha pl. a hó magassága, melyen a munkás áll, 40 centiméter, akkor a megtisztított őv közepének 85 centiméter magasságban kell lenni a hó felülete felett.

Ha ez az elővigyázat elmulasztatik, akkor az enyv felkenésénél tavasszal nagy kellemetlenségek állhatnak elő, a felkenés nagyon nehezítve és késleltetve lesz s esetleg újra kell végezni a lesimitás munkáját.

4. Azon területeken, melyeken egy törzsön átlagosan 50 vagy több pete találtatott, a fák, a mennyiben nem taroltatnak le, lehetőleg a korona kezdete alatt körülenyvezendők, még pedig közvetlenül a hernyók kikelése előtt.

A magasban való enyvezésnél a fák megtisztítása és az enyvgyűrű felkenése ugyanazon időben történik.

5. A fák körülenyvezése mind mellmagasságban, mind pedig a törzs felső részén az arra kijelölt erdőrészekben a hó elolvadása után azonnal és oly munkaerővel megkezdendő, hogy április hó 15—20-ig a munka befejeztessék. Különösen fontos ez az elszigetelő pásztáknál és a felső enyvgyűrűk alkalmazásánál; míg a csupán hernyóirtás céljából alkalmazott körülenyvezést mellmagasságban később, május és június hónapokban is lehet végezni.

6. Hasonlóan elkészítendők még a hernyók kikelése előtt, de legkésőbb május végéig, míg a hernyók nyákszálát eresztenek és aprók, az elszigetelő enyves léczek és árkok is.

Végül megjegyzendő, hogy a hernyórágás újból való megkezdődése után a tervben egy és más módosulás állhat be; új elszigetelések és hernyóirtások lesznek szükségesek, mert a hernyórágás oly helyeken és oly terjedelemben is mutatkozhatik, a hol és a milyenben nem vártuk.

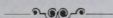
Budapest, 1891. július hó 29-én.

Gr. Bethlen s. k.

földművelésügyi m. k. minister.

F ü g g e l é k

az „Erdészeti Rendeletek Tára“ XI-ik évfolyamához.

Szolgálati kinevezések és változások az állami erdészetnél az 1891. évben.

1891. évi április hónapban.

Ő császári és apostoli királyi Felsége f. évi április hó 22-én Schönbrunnban kelt legfelsőbb elhatározásával az állami erdőgazdaság terén szerzett érdemei elismeréséül: **Scholcz Rezső** osztálytanácsosnak és beszterczebányai erdőigazgatónak a ministeri tanácsosi czimet és jelleget díjmentesen adományozta. (Budapesti Közlöny 97. szám.)

1891. évi május hónapban.

Ő császári és apostoli királyi Felsége f. évi május hó 26-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával: **Csik Imre**, báró **Feilitzsch Arthur** és **Máriássy Mátyás** I. oszt. alerdőfelügyelőket erdőfelügyelőkké nevezte ki. (Budapesti Közlöny 142. szám.)

1891. évi június hónapban.

Ő császári és apostoli királyi Felsége f. évi június hó 28-án Divaccaban kelt legfelsőbb elhatározásával: **Rutska Tivadar** főerdőfelügyelőt főerdőtanácsossá és **Horvath Sándor** erdőfelügyelőt erdőigazgatóvá nevezte ki. (Budapesti Közlöny 149. szám.)

1891. évi július hónapban.

A földművelésügyi m. kir. miniszter a következő erdőtiszteket nevezte ki. (Budapesti Közlöny 158. szám.)

I. A kincstári erdők kezeléséhez.

Erdőmérnök ké: Földi János főerdészt a központi szolgálathoz.

Ellenőrködő főerdészekké: a következő kezelő főerdészeket: Steinhausz Józsefet a máramarosszigeti erdőigazgatósághoz, Schillinger Adolfot a lugosi erdőigazgatósághoz, Hubay Zsigmondot a bustyaházai erdőhivatalhoz.

Kezelő főerdészekké: Kócsy János számvivő főerdészt a besztercebányai erdőigazgatósághoz és következő I. osztályu erdészeket: Pischl Pált a lipótújvári főerdőhivatalhoz, Erdélyi Gyulát és Ritter Károlyt a máramarosszigeti erdőigazgatósághoz és Czékus Györgyöt a bustyaházai erdőhivatalhoz.

Erdészekké: Szakmáry Ferencz tanársegédet a besztercebányai erdőigazgatósághoz, Schlachta László erdészjelöltet a máramarosszigeti erdőigazgatósághoz, Pálka Gyula és Gründl Gyula erdészjelölteket a besztercebányai erdőigazgatósághoz, Láncki Antal tanársegédet és Schmidt Károly erdészjelöltet a máramarosszigeti erdőigazgatósághoz; Balaton Antal erdészjelöltet a besztercebányai erdőigazgatósághoz és Payer Sándor faraktártisztet a lipótújvári főerdőhivatalhoz.

Segédrendezővé: Nagy Vincze I. osztályu erdőgyakornokot az otačaci erdőhivatalhoz.

Erdészjelöltekké: a következő I. osztályu erdőgyakornokokat: Balogh Dezsőt a máramarosszigeti erdőigazgatósághoz, Loványi Lénárdot a lippai főerdőhivatalhoz, Kovács Gábort a zsarnóczai erdőhivatalhoz, Fischl Józsefet a besztercebányai erdőigazgatósághoz és Dianovszky Pált a vinkovcei főerdőhivatalhoz.

I. osztályu erdőgyakornokokká: a következő II. osztályu erdőgyakornokokat: Lohr Antalt a máramarosszigeti erdőigazgatósághoz; Barkóczy Ferenczet az orsovai erdőhivatalhoz; Földes Tamást a kolozsvári erdőigazgatósághoz; Kugler Istvánt a lugosi erdőigazgatósághoz; Dragán Gyulát a bustyaházai erdőhivatalhoz; Anca Dömét a lugosi erdőigazgatósághoz; Kopányi Lajost a besztercebányai erdőigazgatósághoz; Kriszta Gyulát a nagybányai főerdőhivatalhoz; Kostenszky Bélát a máramarosszigeti erdőigazgatósághoz; Bárdos Józsefet a besztercebányai erdőigazgatósághoz; Mike Imrét a kolozsvári erdőigazgatósághoz és Martian Liviust a zsarnóczai erdőhivatalhoz.

II. osztályu erdőgyakornokokká: a következő végzett erdőakadémiai hallgatókat és műszaki dijnokokat: Szádeczky Miklóst a máramarosszigeti erdőigazgatósághoz; Basa Lajost a szászsebesi erdőhivatalhoz; Günther Józsefet és Szvetelszky Gézá a lipótújvári főerdőhivatalhoz; Tvrđony Gusztávot a besztercebányai erdőigazgatósághoz; Gyarmathy Mózes a máramarosszigeti erdőigazgatósághoz; Takács Miklóst a besztercebányai erdőigazgatósághoz; Vég Gyulát az orsovai erdőhivatal-

hoz; Gotthárd Józsefet a kolozsvári erdőigazgatóságához; Kiss Ernőt a nagybányai főerdőhivatalhoz; Tompa Ferenczet és Udvardy Agostot a zsarnóczai erdőhivatalhoz; Ambrus Lajost a beszercebányai erdőigazgatóságához; Bihari Ödönt és Körmendy Károlyt a lugosi erdőigazgatóságához; Oláh József okleveles erdész a máramarosszigeti erdőigazgatóságához; Vukovič Pétert, Tvrdony Emilt és Somfai Kátolyt a zágrábi erdőigazgatóságához.

II. A községi erdők kezeléséhez.

I. osztályu erdőrendezővé: Cornides György ellenörkődő főerdészt az ungvári erdőgondnoksághoz.

Főerdész és erdőrendezővé: Schmutzer József főerdészt a központi szolgálathoz.

Erdészekké: a következő erdészjelölteket: Pál Tamást az igali erdőgondnoksághoz; Borsitzky Gyulát a gyergyó-szentmiklósi erdőrendezőséghez; Mészáros Jánost a fehértemplomi erdőgondnoksághoz; Lumnitzer Béla vagyoni-községi erdészt és Schultz János tanársegédet a zalaegerszegi erdőhivatalhoz.

Erdészjelöltekké: a következő I. osztályu erdőgyakornokokat: Gábor Sándort a központi szolgálathoz, Máthé Ambrust a csikszeredai erdőhivatalhoz és Theodorovits Ferenczet a zalaegerszegi erdőhivatalhoz.

I. osztályu erdőgyakornokokká: a következő II. osztályu erdőgyakornokokat: Scheiner Gyulát a központi szolgálathoz; Eranosz Antal Jánost a marosvásárhelyi erdőgondnoksághoz; Esztegar Bálintot a csikszeredai erdőhivatalhoz.

II. osztályu erdőgyakornokokká: a következő végzett erdőakadémiai hallgatókat és műszaki díjnokokat: Bodor Gábort és Ebergényi Bélát a beszercei erdőigazgatóságához; Héjas Kálmánt a székely-udvarhelyi erdőhivatalhoz és Daempf Istvánt az aradi erdőgondnoksághoz.

III. Az erdőfelügyelőségekhez.

I. osztályu alerdőfelügyelőkké: Lavotta Albert, Bartha Gyula és Jenőffy Jenő II. osztályu alerdőfelügyelőket.

II. osztályu alerdőfelügyelővé: Hajós Gyulát, Eszterházy herczeg erdőfelügyelőjét.

III. osztályu alerdőfelügyelővé: Ormay Kálmán segéderdőrendezőt.

IV. A kincstári erdők számvevőségéhez.

Számtisztekké: Wilhemb Gyula erdőakadémiát végzett ministeri számtisztet és Fischl Sándor okleveles erdészt a besztercebányai erdőigazgatósághoz; Jamnitzky Antal erdőakadémiát végzett műszaki díjnokot a máramaros-szigeti erdőigazgatósághoz.

V. A községi erdők számvevőségéhez.

Erdőszámtisztte: Szepesházy János erdőszámtisztet a besztercei erdőigazgatósághoz.

*

Ő császári és apostoli királyi Felsége f. évi július hó 28-án Ischlben kelt legfelsőbb elhatározásával: **Sóltz Gyula** főerdőtanácsost, ezen czimének meghagyása mellett, a máramarosszigeti erdőigazgatósághoz erdőigazgatóvá nevezte ki. (Budapesti Közlöny 176. szám.)

1891. évi október hónapban.

Ő császári és apostoli királyi Felsége f. évi október hó 29-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával: **Garlathi Kálmán** főerdőrendezőt erdőigazgatóvá nevezte ki. (Budapesti Közlöny 257. szám.)

1891. évi november hónapban.

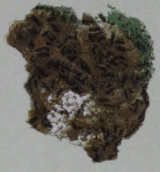
Ő császári és apostoli királyi Felsége f. évi november hó 2-án Schönbrunnban kelt legfelsőbb elhatározásával: **Vadas Jenő** főerdészt és a vadászerdei erdőőri szakiskola igazgatóját a selmeczbányai erdőakadémiához rendes tanárrá, a rendszeresített illetményekkel, kinevezte. (Budapesti Közlöny 264. sz.)

*

Ő császári és apostoli királyi Felsége f. évi november hó 13-án Gödöllőn kelt legfelsőbb elhatározásával: **Bencze Gergelyt**, a selmeczbányai erdőakadémia rendkívüli tanárát ugyanazon akadémia rendes tanárává, a rendszeresített illetményekkel, kinevezte. (Budapesti Közlöny 270. szám.)

4. ábra

2. ábra

6. ábra

5. ábra

1. ábra

6

a

3. ábra

TARTALOM.

A XI. évfolyamhoz.

	Old.
60231—1890. sz. — Az akácza paizstetűjének (<i>Lecanium robiniarum</i>) és kártékonyságának ismertetése ügyében	5
3742—1891. sz. — Az erdőőri állomásokra hirdetett pályázatoknak az erdőőri szakiskolákkal való közlése tárgyában	10
61167—1891. sz. — A műszaki díjnokok alkalmaztatása idejének megállapítása tárgyában	10
8316—1891. sz. — A kincstári erdőkben levő véderdők határainak és kiterjedésének az üzemterekben leendő felvétele tárgyában . . .	11
13519—1891. sz. — Az erdei termékeknek közutakon keresztül való szállítása és azokon való lerakása tárgyában	12
16442—1891. sz. — A kincstári erdőkben üzemtervileg előírt erdőművelési munkálatok foganatosítása tárgyában	13
6755—1891. sz. — A felesketett erdőtiszték és erdőőrök szolgálati fegyvereinek adómentességi tárgyában	15
22071—1891. sz. — A határmenti erdők mikénti kezelése tárgyában .	15
27255—1891. sz. — A műszaki díjnokok részére javaslatba hozott uti előlegek tárgyában	17
64950—1891. sz. — Az 1888. évet megelőző erdei káreseteknek békés uton való elintézése tárgyában	17
36261—1891. sz. — Utasítás az apácza-rovar megfigyelése és az ellene teendő óvó és irtó intézkedések ügyében	19

1851

1866

ERDÉSZETI
RENDELETEK TÁRA

ERDŐBIRTOKOSOK,
ERDÉSZETI ÜGYEKKEL FOGLALKOZÓK ÉS ERDŐTISZTEK
SZÁMÁRA.

TIZENKETTEDIK ÉVFOLYAM
AZ 1892. ÉVRŐL.

KIADJA: **AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.**

BUDAPEST, 1893.

•ORSZÁGGYÜLÉSI ÉRTESÍTŐ• KÖ- ÉS KÖNYVNYOMDÁJA RÉSZV. TÁRS.

IV., GRANÁTOS UTCZA 1.

Az Országos Erdészeti-Egyesület az »Erdészeti Lapok«-ban közzétett erdészeti hivatalos rendeleteket minden évről külön füzetekben is kiadja, s ezzel átszolgáltatja az erdőgazdasági ügyekben érdekelt közönség használatára az **Erdészeti Rendeletek Tárá-t**, melynek jelen tizenkettedik évfolyama az 1879. évi XXXI. törvénycikk alapján e törvény végrehajtása és az állami erdőgazdaság ügyvitele érdekében az 1892. év folyamán kiadott kormányrendeleteket foglalja magában.

Ezen évfolyam ára azoknak, kik az egyesületnek nem tagjai, példányonként 40 krajczár, az egyesület tagjainak ellenben 20 krajczár.

Budapesten, 1893. márczius hó.

Az Országos Erdészeti-Egyesület.

Erdészeti Rendeleték Tára

az 1892-ik évről.

Tizenkettedik évfolyam.

Földmivelésügyi m. kir. Minister 73 765/91. sz. — A belügyi, pénzügyi és földmivelésügyi ministerek rendelete a beszterczei m. kir. erdőigazgatósághoz.

(A beszterczei igazgatóság kezelése alatt álló birtokok jogi képvisellete ügyében.)

Az 1890. XIX. t.-cz. 2. §-a szerint a volt Naszódvidék területén minden egyes község erdejének az idézett törvényczikk 1. §-ában említett célra kihalítandó erdőterületen felül fenmaradó részei a többi volt naszódvidéki községeknek erdeiből hasonló kihalítás után fenmaradó részekkel és az ezekkel területi összefüggésben lévő községi havasokkal egyesítve kezelendők. — Az idézett törvényczikk 4. §-ának rendelkezése a 2. §-ra hivatkozva ezt az egyesített kezelést a beszterczei m. kir. erdőigazgatóság hatáskörébe utalta és így a nevezett erdőigazgatóság van jogositva az egységes kezelésre bizott vagyon szempontjából az érdekelt községeket harmadik személyek irányában képviselni. — Az 1890. XIX. t.-cz. 11. és 12. §-aiban nyert felhatalmazás alapján utasítjuk ennél fogva a beszterczei m. kir. erdőigazgatóságot, hogy az 1890. XIX. t.-cz. 2. §-a értelmében egyesített kezelés tárgyát képező erdőkre és havasokra, valamint azok egyes részeire és terményeire vonatkozó polgári peres és peren kívüli, továbbá büntető közigazgatási, rendőri és erdőrendőri ügyekben az érdekelt községek nevében fellépjen. — A beszterczei m. kir. erdőigazgatóság jogi képviselétéről az 1890. évi augusztus 30-án 49.272. szám alatt (R. T. 1387. l.) kelt utasítás 57. §-a intézkedik.

Budapest, 1892. január hó 25.

Gróf Szapáry s. k.

Wekerle s. k.

Gróf Bethlen s. k.

Körrendelet a községi erdőket kezelő erdőhatóságokhoz.

(A szolgálattételre kirendelt kisegítő műszaki személyzetnek a külszolgálatban való alkalmazása tárgyában.)

7790. szám. I/3. A felterjesztett utiszámlák megvizsgálása, illetve érvényesítése alkalmával arról győződtem meg, hogy egyes erdőhivatalok és erdőgondnokságok vezetői a hozzájuk kirendelt kisegítő műszaki személyzetet igen sok esetben olyan külső kezelési teendőkkel is megbízták, melyeket egyrészt fontosságuknál fogva, másrészt pedig az azokkal járó felelősség folytán maguknak a kezelő erdőtiszteknek kellett volna végezni.

Indokolatlannak találtam továbbá azt az eljárást is, hogy egyes erdőhivatalok és erdőgondnokságok vezetői oly esetekben, midőn a rájuk váró kezelési teendőket egymaguk elvégezni, nem voltak képesek, a kisegítéskép kirendelt erdészjelöltet, illetve erdőgyakornokot, vagy műszaki díjnokot, székhelyüktől legtávolabbra eső erdőbirtokokban foglalkoztatták, maguk pedig többnyire csak a közel eső erdőrészekben működtek.

Sőt előfordultak olyan esetek is, hogy a kezelő erdőtiszt irodai munkát végezve, a fontos külső kezelési teendőket a beosztott erdőgyakornokokkal vagy műszaki díjnokkal végeztette.

Egyfelől a kezelés sikerének biztosítása tekintetéből, másfelől pedig az ilyen indokolatlan eljárás folytán felmerülő tetemes költségek elkerülése céljából szigorúan rendelem: hogy jövőre a fontosabb és személyes felelősséggel járó külső kezelési teendők mindenkor az illető kezelő erdőtisztek által végeztessenek, az erdőhivatalokhoz és erdőgondnokságokhoz kirendelt esetleg kirendelendő erdészjelöltek, erdőgyakornokok és műszaki díjnokok pedig a külső kezelésnél csak kisegítésképpen az illető erdőtiszt által személyesen el nem végezhető olyan munkálatoknál alkalmaztassanak, melyek mint a vágásterületek kitűzése, épületfa kijelölés, áterdőlés, erdősitések stb. aránylag véve rövid idő alatt az egész gondnokságban befejezendők.

A teendők gyors és sikeres végzésére való tekintettel azonban az ilyen esetekben is megkövetelem, hogy a közösen elvégzendő időszaki munkálatok tervszerűen úgy osztassanak fel, hogy egyfelől az illetők a rájuk váró munkálatokat minden megszakítás nélkül tehát az oda- és visszautazások többszörös teljesítése nélkül elvégezhessék s másfelől a kisegítő személyzet lehetőségig csak olyan teendőkkel bizassék meg, melyek az illető helyen már az előző években is hasonló módon végeztettek, a melyeknek teljesítésénél tehát sem valami különös ismeret, sem a fenforgó helyi viszonyoknak nagyobb körültekintést igénylő mérlegelése nem szükséges.

Rendelem továbbá, hogy a külső erdőrendezési munkálatok

végzésére beosztott erdészjelöltek, erdőgyakornokok és műszaki dijnokok a jövőben szintén előre megállapított munkaterv szerint akképen foglalkoztassanak, hogy ebbeli teendőiket a nyári időszak alatt nagyobb s illetve egymáshoz közel fekvő erdőbirtokokban minden megszakítás nélkül végezhesék; az elszigetelve fekvő kisebb erdőbirtokok erdőrendezési külső felvételeit pedig azon időpont előtt vagy után fogantatosítsák, midőn az illető helyet a fentebb említett időszaki kezelési teendők miatt különben is fel kell keresniök.

A kisegítő személyzetnek a nyári erdőrendezési munkálatok tartama alatt élelmi szerek bevásárlása, a szükséges ruházat beszerzése és a további teendők megbeszélése czimén az erdőhivatal illetve erdőgondnokság székhelyére tett oda és visszautazásai megszüntetendők, annál is inkább, mert az ilyen utazások költségeit csak igen ritka kivételképen és a szolgálati érdekek szempontjából nyomós okokkal igazolt esetekben fogom engedélyezni, megjegyezve ezzel kapcsolatban, hogy a kisegítő műszaki személyzetre bízott külső erdőrendezési munkálatokat az illető erdőtiszt időről-időre megvizsgálni s ezen alkalommal a személyzetet a további teendőkre nézve is utasítással ellátni köteles.

Utasítom tehát a m. kir. erdőhivatalt, illetve erdőgondnokságot, hogy a kerületébe szolgálattételre beosztott, esetleg beosztandó műszaki személyzetnek, a külső szolgálatban való alkalmazása körül ezen rendelkezéseimet szigoruan tartsa meg, annyival is inkább, mert ellenkező esetben a most vett meghagyásoktól eltérőleg elrendelt felesleges utazások költségeit mindenkor azon erdőtiszt által fogom megtéríttetni, kinek meghagyásából azok eszközöltettek.

Budapesten, 1892. évi márczius hó 24-én.

A miniszter megbízásából:

Bedő.

Körrendelet valamennyi kir. erdőfelügyelőségnek.

(Az üzemátvizsgálási munkálatok főbb adatainak nyilvántartása ügyében.)

17704. I/2. szám. Kapcsolatban az 1886. évi 35935. és 1890. évi 9600. sz. rendeleteimmal, utasítom a kir. erdőfelügyelőséget, hogy a jóváhagyott üzemátvizsgálási munkálatokról hasonló módon, mint a jóváhagyott rendszeres gazdasági üzemtervekről, külön törzskönyvet vezessen. E czélból az üzemátvizsgálási munkálatok főbb

adatainak feljegyzésére készített nyomtatványokból 100 (egyszáz) ívet oly felhívással küldök meg, hogy a további szükségletre nézve annak idején jelentést tegyen.

Az adatoknak miként való feljegyzése bővebb magyarázatot nem igényelvén, csupán a következőket kívánom megjegyezni.

1. Az erdőbirtok terület adatai olyképen részletezendők, a mint azok a térképlábatban és illetve a területek nyilvántartásában el vannak különítve;

2 a lefolyt 10 évben előirt és teljesített erdőhasználatok és felújításokra nézve az előírás az első és harmadik rovat adatainak összegezéséből, a teljesítés pedig az első és második rovat adatainak összegezéséből állapítandó meg;

3. az eltérések indokolása röviden, de kimerítően irandó be;

4. a változásokat illetőleg mindaz, a mi az erdőgazdaságra befolyással van, röviden feljegyzendő.

A többi itt nem jelzett rovat kitöltése ugyanazon módon eszközlendő, mint az eredeti rendszeres gazdasági üzemterveknél.

Budapest, 1892. márczius 31-én.

A minster megbízásából:

Bedő.

Csik, Vas, Zala, Háromszék, Udvarhely, Árva, Maros-Torda, Sáros, Torda-Aranyos, Ung, Nógrád, Sopron, Somogy, Ugocsa, Pest-Pilis-Solt-Kis Kun, Bars, Torontál, Bács-Bodrog, Gömör Kis-Hont, Szilágy, Arad, Heves és Pozsony vármegye közigazgatási bizottságának.

(Az állami kezelésbe vett községi, volt úrbéres közbirtokossági stb. erdők használatára vonatkozó ügyek elintézésénél követendő eljárás, illetve a kezeléssel megbizott m. kir. erdőtisztek véleményeinek meghallgatása tárgyában.)

12727—I/3. szám. — Értésülvén a felől, hogy a közig. bizottságok az állami kezelésbe átvett községi, volt urbéres közbirtokossági, papi stb. erdők birtokosai által a jóváhagyott rendszeres vagy ideiglenes gazd. tervektől eltérő használatok engedélyezése iránt s illetve az ezen erdők kezelésére és használatára vonatkozó egyéb kérdésekben benyújtott kérvények elintézése alkalmával a kezeléssel megbizott m. kir. erdőtisztek véleményét nem mindig hallgatják meg: utasítom a közig. bizottságot, miszerint jövőre a kérdésben forgó erdők kezelésére és használatára vonatkozó összes ügyek elintézésénél, mielőtt azokat a m. kir. erdőfelügyelőségnek

javaslattétel végett kiadná, mindenkor az illető m. kir. erdőhivatal illetve erdőgondnokság véleményét is hallgassa meg; megjegyezvén, miszerint a beérkezett szakvélemények a kérdéses ügyek elintézésénél mindenkor megfelelően tárgyalandók és a hozzám előterjesztendő jelentésekhez is csatolandók lesznek.

Budapesten, 1892. évi június hó 12-én.

A minister megbízásából:

Bedő.

Leirat a „Magyar Turista Egyesülethez“.

A „Magyar Turista Egyesület“ tagjainak a kincst. erdőtiszti és altiszti személyzet által való támogatására s az egyesületi tagoknak az erdőtiszti szálló szobákban való megszállására adott engedélyéről a földművelésügyi m. kir. ministerium a következő leiratával értesítette a nevezett egyesületet.

25203—92. I/1. szám. — Idei 344. sz. a. hozzám intézett kérelmére értesitem a t. egyesületet, hogy az egyes erdőhatóságokat jelen szám alatt és egyidejűleg kiadott rendelettemmel megfelelően utasítottam, hogy a tisztt. egyesület azon tagjai, kik az évi tagsági igazolványt felmutatják, ottani tiszti és altiszti személyzetem részéről minden lehető támogatásban, felvilágosításban és utbaigazításban készségesen részesíttessenek, valamint a rendelkezésre álló erdőtiszti szállószobákban való megszállás, ha azok esetleg hivatalos célra igénybe véve nincsenek, a butorzat kimelésének s a fennálló szabályok megtartásának kötelezettsége mellett, általam vagy hivatalos utódom által netalán teendő visszavonásig megengedjék.

Egyszersmind értesitem a t. egyesületet, hogy miután egyes erdőgondnokságokban a vadászatra jogosultak vagy bérlők által a dűvad pusztítása céljából török vannak felállítva, sziveskedjék összes tagjait figyelmeztetni, hogy kirándulásaik alkalmával az általános közlekedési utakról és ösvényekről ne térjenek le s kellő felvilágosítás és utmutatás végett a legközelebbi kincst. erdőőrnél jelentkezzenek, a vadászati tilalmi táblákra figyeljenek, s hogy a felállított törökkel vagy lövések útján megtörténhető netaláni sze-

rencsétlenség kikerülése végett kívánatos, miszerint kirándulásaiknál az illető erdőtisztek vagy erdőőrök által megjelölt utakon és ösvényeken járjanak, vagy az erdőőr által megjelölt alkalmas vezetőt fogadjanak.

Budapesten, 1892. június hó 30-án.

Bethlen.

Értesítés.

Erdei és gyümölcsfa csemeték, oltóvesszők, dugványok, szőlővesszők, stb. vasuti szállítása tekintetében érvényben levő kedvezményes díjtételek.

49.426—1892/IV/10. A fent említett növény szállitmányok tekintetében, a kereskedelemügyi magy. kir. minister ur f. évi szeptember 1-én 55.591/IV. sz. a. kelt rendeletével utasította a magy. kir. államvasutak igazgatóságát, hogy a szóban levő küldemények a magy. kir. államvasutak vonalán a lehető leggyorsabban továbbbittassanak, illetőleg a rendeltetési állomáson a legrövidebb idő alatt kiszolgáltassanak.

A gyors- vagy teherárúként szállítandó facsemeték a magy. kir. államvasutak vonalain a következő mérsékelt díjszámításban részesülnek:

a) erdei facsemeték, szederfa-csemeték, vadonczok, élő gyümölcsfa, gyümölcsfa-oltványok és oltó-vesszők, továbbá szőlővesszők és

b) komlódugványok szállítására nézve a magy. kir. államvasutak helyi díjszabása II. részében foglalt XIV. kivételes díjszabás jön alkalmazásba, melynek értelmében tetszés szerinti mennyiségben gyors- vagy teherárúként történő szállítás mellett az

a) alatt felsorolt cikkek után a február hó 1-től november hó végéig terjedő időszakokban az A) osztály díjtételei; a

b) alatt felsorolt cikk pedig az I. osztály díjtételei alkalmaztatnak kedvezményes díjszámítás gyanánt.

A szóban levő szállitmányok után a többi hazai vasutakon a a következő mérsékelt díjszámítások alkalmaztatnak:

I. Az aradi és csanádi egyesült vasutakon.

a) facsemetékre, — tetszés szerinti mennyiség feladásánál a különösen mérsékelt gyorsáru díjtételek — legalább 5.000 kilogramm

feladásánál pedig a teheráru A) osztály díjtételei, mely mellett a szállítás gyorsárúként történik;

b) szőlővesszők, teherárúként feladott belföldi vagy amerikai szőlővessző küldeményekre az A) osztály díjtételei, gyorsárúként való feladás esetén pedig a II. rendes teheráru osztály díjtételei.

II. A cs. kir. szab. kassa-oderbergi vasuton,

a helyi díjszabásban foglalt XXVIII. kivételes díjszabás szerint: tetszésszerű mennyiségben gyorsárúként, azonban teheráru favarlevelekkel való feladás esetén:

a) erdei faesemeték, szederfa-csemeték, vadonczok, élő gyümölcsfa stb. után a február hó 1-től november hó végéig terjedő időszakokban az A) osztály díjtételei;

b) szőlővesszők után a II. osztály díjtételei;

c) komlódugványok után az I. osztály díjtételei.

III. A győr-sopron-ebenfurti vasuton

a helyi díjszabáshoz tartozó függelék szerint, ugyanazon díjkezdmények, mint a melyek az aradi és csanádi egyesült vasutakon alkalmazatnak.

IV. A cs. kir. szab. déli vasuton:

a) gyümölcsfákra, a helyi díjszabásban gyorsárúkra nézve foglalt 5. sz. kivételes díjszabás szerint, a mérsékelt gyorsáru díjtételei;

b) szőlővesszőkre, nézve a hirdetés útján fennálló kedvezmények és pedig: gyorsárúként való szállítás esetén a teheráru II. sorába, illetve ott, a hol olcsóbb, az 5. sz. kivételes díjszabás díjtételei, teherárúként való szállítás esetén pedig a teheráru X. sorozata.

V. A szamosvölgyi vasuton

a helyi díjszabás XXII. kivételes díjszabása szerint:

Tetszésszerű mennyiségben, gyorsárúként, azonban teheráru-favarlevelekkel való feladás esetén a gyorsáru-szállítási határidők betartása iránti kötelezettség nélkül:

a) erdei faesemeték, szederfa-csemeték, vadonczok, élő gyümölcsfa stb. után az A) osztály díjtételei;

b) komlódugványok után az I. osztály díjtételei. Szőlővesszőkre nézve a f. év végéig terjedő hatálylyal kihirdetett 100 kilo-

gram és 1 kilométerenkinti 0.32 krajczárnyi mérsékelt egységtétel + 6 kr. kezelési illeték (100 kilogramonként) nyer rovatolás útján alkalmazást.

VI. *A mohács-pécsi és pécs-barcsi vasuton,*

a helyi dijszabás VIII.; illetve XVIII. kivételes dijszabása szerint:

a) facsemeték, nemesítettek és vadak után mint gyorsáru, tetszésszerinti mennyiség feladásánál a mérsékelt gyorsáru, kocsis- és fuvarlevelenkint legalább 5.000 kilogram feladása esetén az A) osztály díjtételei;

b) komlódugványok után, mint gyorsáru tetszésszerinti mennyiség feladásánál az I. rendes osztály díjtételei.

Szőlővesszők után a mohács-pécsi vasuton az előlídezett kivételes dijszabás szerint, teherárúként, való feladás esetén tetszésszerinti mennyiség szállításánál az A) osztály díjtételei, a pécs-barcsi vasuton pedig rovatolás útján a f. év végéig terjedő érvénnyel, tetszésszerinti mennyiségben gyorsárúként való feladás esetén az A) osztály, teherárúként való feladás esetén pedig a „C” osztály díjtételei alkalmaztatnak.

Budapesten, 1892. szeptember hó 11-én.

Földművelésügyi m. kir. ministerium.

Körrendelet.

(Az állami tisztviselők ellátása igényének megállapítása tárgyában.)

1886. eln. sz. A folyó évi október hó 10-én tartott minister-tanács: tekintve, hogy az 1885: XI. törvénycikkbe foglalt nyugdíjtörvény 1. §-a szerint az állami tisztviselők a törvényben előírt feltételek mellett nyugalmi ellátásra az esetre tarthatnak igényt, ha a szolgálat kötelékéből megváltnak, a megválás pillanata pedig akkor áll be, midőn a szolgálat alól tényleg felmentetnek, vagy a tisztviselő meghal, — egy felmerült eset alkalmából elvileg megállapította, hogy az állami tisztviselők szolgálati ideje az ellátási igények megállapítása szempontjából akkor végződik és az bezárólag azon napig számitandó, a melyen a tényleges szolgálata

alól való felmentésük tudtul adása mellett utoljára teljesítenek kötelességszerű szolgálatot, illetőleg, ha ebben betegség vagy más ok miatt gátolva vannak, a mely napon a szolgálati kötelek alól tényleg felmentetnek.

Erről a (czim)-et tudomás és mihez tartás végett értesitem.

Budapest, 1892. október hó 25-én.

A minister helyett:

Fejér.

Körrendelet valamennyi kincstári erdőhatósághoz és erdőrendezőséghez.

(A vágások kellő kidolgozása ügyében.)

57283. I/1. szám. Több alkalommal tapasztaltatván, hogy némely erdőgondnokság kerületében az évi vágásterületek fakészlete nem egészen a kellő takarékossgal lesz feldolgozva, hogy oly vékony, selejtes vagy törött álló fák is maradnak vissza a vágásokban, melyeknek a jövő forda idejére való fenntartása nem csak nem szükséges, de épen káros, s hogy a faanyagok termelése után visszamaradó hulladékanyag a vágásban szétszórva s helyenkint még a felujtást és a bejárást is gátló nagy tömegekbe összehányva marad: utasítom az összes erdőhatóságokat és erdőrendezőségeket, hogy a vágások faanyagának legbelterjesebb kidolgozása és értékesítése felett a legszigorubban őrködjének s a vágásokat minden esetben annyira jól kitakaríttassák, hogy azokban a felujtás egész terjedelmében és hiánytalanul s az ellenőrzési szempontból szükséges bejárást pedig mindenütt akadálytalanul teljesíthető legyen.

Az erdőgondnokság azon vezetője, ki ezen rendeletem ellen vét, az illető erdőhatóság főnöke vagy az országos főerdőmester által esetről esetre és minden egyes vágásterületre külön-külön 10—100 frtig terjedhető pénzbírságban marasztalandó el, s ott hol a hivatalfőnök netalán előfordult esetben ezen bírság-büntetés nem alkalmazta vagy az ellenőrzést teljesítő erdőtiszt ennek alkalmazása iránt jelentést nem tett ezek is ugyanoly összegben marasztalandók el; a szükségeszerű munkák teljesítésének költségeit

pedig az illető erdőgondnok vagy egyedül vagy az erdőhatóság főnökével s illetve az ellenőrzést teljesített erdőtiszttel együttesen viseli; ugyanezen birság és költség-viselés terheli a kerületi erdőrendezés vezetőjét is, ha ellenőrzési szemléje alkalmával az ezen rendelettel netalán ellenkező tényállásról meggyőződést nem szerez, erről a ministeriumnak és egyidejűleg az erdőhatóság főnökének jelentést nem tesz.

Budapesten, 1892. évi október hó 19-én.

Bethlen.

Körrendelet a közig. bizottságokhoz és kir. erdőfelügyelőségekhez.

(Az erdőégések megakadályozása és az azoknál követendő eljárás tárgyában).

25261/92 I/4. Az erdőégéseknek lehető megakadályozása céljából, és figyelemmel a tűzveszélyt növelő szárazabb nyári évszakra, felhívom a Czimet, hogy minden olyan esetben, midőn arra a helyi viszonyok alapos okot szolgáltatnak, az 1879. évi XXXI. t. cz. 9-ik §-a értelmében, a tüzelést és a tűzveszéllyel járó cselekményeket az erdőben egészen tiltsa meg, s ebbeli tilalmának pontos megtartása és kellő ellenőrzése felett őrkdjék.

Azon esetben pedig, ha az erdőben való tüzelés és a tűzveszély keletkezését előidéző cselekmények feltétlen megtiltását a helyi viszonyok egyelőre szükségessé nem tennék, ennek bekövetkeztéig is utasítsa a kezelő erdőtiszteket s ezek útján az erdők őrizetével megbizott erdőőröket, hogy az erdőben való tüzelést a legéberebb figyelemmel kísérik, s az erdőtörvény 9. §-ában foglalt rendelkezésekhez szigoruan ragaszkodván, az erdei tüzelést és a tűzveszélyt előidéző cselekményeket, — kivált szárazabb időjárás alkalmával — csak az elkerülhetlen szükséges esetben engedjék meg, s ha a tűz rakását az általuk kijelölt veszélytelen helyeken megengedték, e körül az erdőégések megakadályozására szükséges elővigyázat és óvórendszabályok pontos megtartása felett lelkiismeretesen őrkdjenek, s intézkedéseik miként való végrehajtását ellenőrizték; minthogy akár a szükséges óvórendszabályok megtétele, akár az oltás szakszerű vezetése, akár pedig a feljelentések körül netalán előforduló bármely mulasztásaik fegyelmi uton fognak büntettetni.

Ha mindazonáltal a kellő elővigyázat és óvórendszabályok megfelelő alkalmazása mellett is erdőégés támadna, s az oltás sikerét hanyagság, mulasztás, vagy engedetlenség gátolta volna,

vagy az erdőégéseket szándékos gyújtogatások idézték volna elő, utasítom a Czimet, intézkedjék az iránt, hogy a vétkesek az illetékes bíróságnál feljelentessenek, s mindazok ellen, kik a törvénynek ide vonatkozó rendelkezése ellenére az oltás munkálatánál részt venni vonakodtak, vagy az oltás tekintetében kiadott rendeleteket egyáltalában, vagy pontosan teljesíteni elmulasztották, az erdei kihágás iránt való eljárás, az 1879. évi XXXI. t. cz. 109. és következő §§-ai alapján meginditassék

Az oltás munkálatához kirendelt, és annál késedelmes, vagy meg nem felelő eljárást követő lakosságot illetőleg pedig, egyuttal figyelmeztetni kívánom a Czimet, hogy ezen kihágások az 1879. évi XXXI. t. cz. 137. §-a értelmében hivatalból üldözendő cselekményt, illetve mulasztást képeznek; hogy tehát az illetékes erdei kihágási bíróságok megkérendők arra, hogy a törvény szigorát nemcsak az erdőtisztek és erdőőrök által feljelentett személyekkel szemben alkalmazzák, hanem azokat is a törvény értelmében büntessék, a kiket az illetékes erdészeti személyzet, vagy mások fel nem jelentettek ugyan, de a kikről a vizsgálat folyama alatt beigazoltatott, hogy az oltás teljesítése körül meg nem felelő eljárást követtek.

Rendelem továbbá, hogy a tűzvesztek által okozott károkat az illető erdőtisztekkel részletesen állapíttassa meg, s ennek megtörténtével, a kir. erdőfelügyelőséggel egyetértőleg, tegye meg a tűzvéstől elpusztított erdők fentartásának biztosítására s a fahasználatok szabályozására vonatkozó javaslatait.

Minthogy pedig az elpusztított erdőterületek talajának termőképessége csak az esetben lesz biztosítottnak tekinthető, ha ott, a hol az alam elhamvadt, a legeltetés mindenütt feltétlenül eltiltatik, s tekintettel egyszersmind azon körülményre, hogy egyes vidékeken a gyújtogatás azon téves reményben történik, hogy ezzel az erdei legelőknek javítása és korlátlanabb használata érhető el, ebből kifolyólag utasítom a Czimet, hogy az erdőbirtokosokat az erdőégés következményeire előzetesen oly értelemben figyelmeztesse, hogy a tűzveszélylyel járó cselekményekre, az erdei tüzelésre s ezek oltására a saját érdekükben annyival is inkább kiváló gondot fordítsanak, minthogy ahol égések fordultak elő, ott a legeltetés mindenütt feltétlenül meg fog tiltatni.

A fentebbi előzetes intézkedés kiegészítéseképen rendelem egyszersmind, hogy ott, a hol erdei égések fordultak elő, az elégett területen a legeltetést mindenütt feltétlenül tiltsa meg.

Végül rendelem, hogy a felmerülő erdőégésekről hozzám esetről esetre részletes előterjesztést intézzen, s ha a gyújtogatók kinyomozása s a bűnvizsgálatnak sikerre való kilátással leendő

megindítása érdekében, általános jutalom kitűzését, vagy egyesek megjutalmazását célra vezetőnek és szükségesnek találná, erre nézve a kir. erdőfelügyelőséggel egyetértőleg, tegyen hozzám részletesen megokolt javaslatot.

Budapesten, 1892. július hó 5-én.

Bethlen.

Körrendelet valamennyi m. kir. kincstári erdőhatóságnak és kir. erdőfelügyelőségnek.

(A kincstári erdőtermények vásárlói az erdészeti birtoktárgyak bérlői, valamint a szállítók és vállalkozók által az állami erdőtisztek gyermekeinek nevelését segélyező alapba fizetendő járulék tárgyában.)

1892. évi 19.831 I./1. szám. A vezetésem alatt álló ministerium kötelékéhez tartozó m. kir. erdőtisztek segélyezésére egy külön nevelési alapot létesítvén, az arra vonatkozó szabályzat megküldése mellett, utasítom az erdőhatóságot, miszerint jövőben minden fa- vagy egyéb anyagok eladásánál, illetve megrendelésénél, valamint a bérleti és vállalati szerződéseknél a kötendő szerződésbe vegye fel azon feltevést is, hogy vásárló, bérlő, illetve szállító és vállalkozó köteles a vételáron és bérösszegezen felül s illetve az általa érdembe hozott kereseti összegből az állami erdőtisztek gyermekeinek nevelését segélyező alapba azon esetben, ha a vételár avagy bér és kereseti összeg az egyszáz (100) forintot eléri, vagy azt túlhaladja, annak $\frac{2}{10} \frac{0}{0}$ -át (kettőtized százalékát), ha pedig a vételár, illetve bérösszeg a 10 (tiz) forintot eléri, de egyszáz (100) forintnál kisebb az összeg nagyságára való tekintet nélkül 10 (tiz) krajczárt a című pénztáránál készpénzben megfizetni.

Budapest, 1892. november 7-én.

Bethlen.

Ad: $\frac{19.831.}{I./1. 1892.}$ szám.

Szabályzat.

A földművelésügyi m. kir. ministerium szolgálati ügyköréhez tartozó állami erdőtisztek gyermekei nevelésének segélyezésére létesített alapról.

1. §. Az alap czime.

»A földművelésügyi m. kir. ministerium szolgálati ügyköréhez tartozó állami erdőtisztek gyermekeinek nevelését segélyező alap.«

2. §. Az alap czélja.

A kincstári és állami kezelésbe vett községi erdőknél, valamint a királyi erdőfelügyelőségeknél, erdészeti tanintézeteknél és az egyes erdőhatóságok mellett működő erdőszámvevőségeknél alkalmazásban levő, avagy az államerdészet szolgálati köréből nyugdíjazott s illetve elhalt erdőtisztek gyermekeinek, illetve árváinak könnyebb nevelhetése és tanulhatása végett, az arra érdemes tisztviselőknek, illetve árváiknak évenként rendes segílyt adni abból a célból, hogy a középiskolákon, érettségi bizonyítványt szolgáltató gymnasiumokban és reáliskolákban vagy a hazai erdészeti felsőbb tanintézetben tanuló fiu-gyermekeik, nemkülönbön leányiskolákban vagy női tanítóképezdékekben tanuló leánygyermekek, illetve árváik tanítatási költségei könnyebben legyenek fedezhetők.

3. §. A segílyező alap forrásai.

Azon 0.2 (kettőtized) százalék járandóság, melyet a kincstári erdőkből eladott fa, vagy bárminemű más anyagok vásárlói, s az erdészeti birtoktárgyak bérlői az általuk bérelt birtokok és jogok bérletei után, továbbá a kincstári erdők üzletéhez szállított anyagok, az államerdészet alkalmazottjai vagy munkásai részére szállított ruházati vagy más anyagok s a különböző vállalkozók által kiérdemelt kereseti összegek után minden egyszáz (100) forint vagy egyszáz korona után fizetnek, s azon 10 krajczár illetve 10 fillér járandóság mindazon vételár, bérösszeg vagy kiérdemelt kereseti összeg után, melyet a 100 frt vagy 100 koronát el nem érő, de 10 forintnál vagy 10 koronánál nagyobb vételárak és bérek fizetői, vagy kereseti összegek felvevői tartoznak fizetni.

A segílyező alapnak adott vagy ajándékozott önkéntes adományok vagy esetleg hagyományok összege.

Az államerdészet szolgálati kötelekében álló erdészeti közegekre szolgálati uton kiszabott bírság vagy büntetéspénzek.

Az alap évi jövedelméből $\frac{1}{5}$ (egyötöd) részben állandóan tőkésítendő összegnek, valamint a tőke nevelésére tett adományoknak évenként befolyó kamatai.

Az állam által évenként esetleg adandó segílyadományok.

Az alap bevételeinek kamatozólag való elhelyezéséből eredő jövedelmek.

4. §. A segílyező alap ügyeinek intézése, vagyonának kezelése és felhasználása.

Az alap ügyeinek jelen szabályzat értelmében való intézésére s vagyonának felügyeletére a földművelésügyi ministerium fenható-

sága alatt működő bizottság állittatik fel. Ennek a bizottságnak elnöke az országos főerdőmester vagy hivatali helyettese, tagjai a földművelésügyi ministerium erdészeti ügyosztályának 4 előadója vagy ezek helyettesei, s a külső erdőhatóságoknál vagy a királyi erdőfelügyelőségeknél szolgáló tisztviselők közül a földművelésügyi minister által 3 évről 3 évre kinevezett 2 tag s az Országos Erdészeti Egyesület részéről ugyancsak 3 évről 3 évre kiküldendő 2 tag.

A bizottság érvényes határozatához szükséges, hogy annak ülésében az elnökön kívül legalább 3 tagja jelen legyen. A határozatok szótöbbséggel hozatnak, a szavazatok netáni egyenlősége esetében azon javaslat vagy indítvány válik határozattá, melyhez a mindenkor szavazó elnök is hozzájárult.

A bizottság ülésén az előadói tiszteket a földművelésügyi ministerium erdészeti ügyosztályainak előadói évről évre felváltva végzik, az ülések jegyzőkönyveit s a bizottság írásbeli ügykezelésének teendőit pedig az országos főerdőmester vezetése vagy utasításai szerint a központi szolgálattól e célra kijelölt erdőtiszt vezeti és végzi.

Az alap vagyonának pénztári kezelését a földművelésügyi ministerium erdészeti főosztályának házi pénztára s az illető m. kir. erdőhatóságok pénztárai teljesítik.

Az alap pénztári és számviteli ügyeit s illetve vagyonának kezelését az erdészeti pénztárak és az illető erdőhatóságok számvetőségei az állami pénztári és számviteli szabályok s az e tárgyban kiadandó utasítások értelmében végzik.

Az alap évi összes jövedelméből annak $\frac{4}{5}$ (négyötöd) része az állami erdőtisztek gyermekei nevelésének segélyezésére fordítandó olyképen, hogy a minden megelőző naptári évben befolyt összegekből az arra közvetlenül következő naptári évben megnyíló új tanévtől kezdve 10 (tiz) egyenlő havi részletben kiszolgáltatandó segélyek adatnak. A kiadható évi segélyeknek legalább $\frac{2}{3}$ (két-harmad) része fiugyermekeknek adandó.

Az alap évi összes jövedelmének további $\frac{1}{5}$ (egyötöd) része mindenkor tőkésítendő, s ezen tőkésített összeggel magyar állam-papirook vásárlandók.

5. §. A segélyező bizottság működése és hatásköre.

A segélyező bizottság mindenkor, midőn szükséges, évnegyedként azonban legalább egyszer, az elnök által kitüzendő helyen és időben ülést tart, minden év július hónapjában pedig tárgyalja a következő tanévre nevelési segélyért folyamodó erdőtiszteknek kérelmét, határoz ezeknek segélyben részesítése felett s ebbeli

határozatát, mint saját javaslatát jóváhagyás és a segélyeknek a jövő tanévre való kiutalványozása végett a földművelésügyi miniszter elé terjeszti.

Intézkedik a segélyező alap mindennemű ügyében a jelen szabályzat értelmében.

Ellenőrzi a nevelési segélyalap javára rendelt vagy adományozott összegek tényleges befolyását és szabályszerű számbavételét.

Saját ügykezeléssel és pecséttel bir, üléseinek jegyzőkönyveit pedig minden ülés után legkésőbb 10 (tíz) nap alatt a földművelésügyi miniszteriumnak tudomás végett előterjeszti.

Az alap kezelési és vagyoni állásáról évenként készítendő zárszámadást, előadója és e célra kiküldendő 2 tagja által megvizsgáltatja, ülésén tárgyalja s a felmentvény megadása és illetve a zárszámadásnak a földművelésügyi miniszterium részéről való további felülvizsgáltatása végett a zárszámadást az ahhoz tartozó összes iratokkal együtt a földművelésügyi miniszteriumhoz felterjeszti.

Gondoskodik arról, hogy a nevelési segélyalap jövedelmei növeltessenek.

Az alap jelen szabályzatának netáni módosítására vonatkozó tárgyalás.

A bizottság összeségében s annak minden tagja külön-külön s ténykedéséért vagy mulasztásáért s az alap ügyeinek jelen szabályzat értelmében való pontos és lelkiismeretes kezeléseért a földművelésügyi miniszternek felelős.

6. §. A segélyben részesülés feltételei.

A gyermekek nevelésére szolgáló és jelen szabályzat értelmében adandó segélyekben, tényleges szolgálatban álló vagy nyugdíj-állományban levő olyan erdőtiszték, s illetve ezek halála után hátramaradó olyan erdőtisztai árvák részesíthetők, a kik vagy a kiknek atyáik teljes szolgálati idejük alatt mindenkor tevékeny szorgalommal, sikeres jó eredménnyel, feltétlen hűséggel és elismerésre méltóan szolgáltak.

Egyenlő igény jogosultság mellett elsőbbséggel bírnak azok, kik az államerdészeti szolgálat körében, vagy a hazai erdészeti irodalom terén kiválóbb érdemeket szereztek, vagy a kik ilyen tisztviselőknek árvái, továbbá azok, kik folyamodó társaiknál vagyontalanabbak, vagy a kiknek hivatali székhelyén a 2. §-ban megjelölt megfelelő tanintézet nincs.

Egy tisztviselőnek rendszeren csak egy gyermek nevelésére adatik segély, 2 (kettő) gyermek vagy rendkívüli esetben 3 (három)

gyermek után csak akkor adható segély, ha az illetőnek első esetben legalább 4 vagy a második esetben legalább 5 élő és szülői ellátást igénylő gyermeke van; hogy egy és ugyanazon tisztviselő árvái közül csak egy vagy több avagy mindenik kapjon-e nevelési segélyt, ez az adott viszonyok szerint, s a kiosztandó segélyösszeg nagyságához képest határozandó el.

A nevelési segély csak oly gyermekek után, vagy olyan árváknak adható, kiknek a tanulási előmenetelt igazoló bizonyítványukban a kimutatott osztályzatoknak legalább fele jó és jeles.

7. §. Az alapból nyerhető évi segélyösszeg.

Az alapból adandó segélyösszeg egy gyermek után, vagy egy árva részére és egy tanévre 100 (egyszáz) forint vagy 200 (kettőszáz) korona összegével állapittatik meg; vagyontalan, avagy atyjukat és illetve anyjukat is elvesztett árvák részére kivételes esetekben 150—200 frt, illetve 300—400 korona is engedélyezhető, ha ezt a segélyért folyamodók száma és az alap jövedelme megengedik.

Ha az alap vagyonállapota és évi biztos jövedelmezősége megengedi, az évi segélyek annak megfelelő arányban felemelhetők.

8. §. A segély iránti kérvények és a segélyezés tartama.

Az alapból nyerhető segélyek iránti írásbeli kérelmek az illető tisztviselők, özvegyek vagy törvényes gyámok által a jelen szabályzat 1. §-ában megnevezett alap bizottságához intézendők.

A segély minden tanévre, illetve mindenkor egy évre adatik.

Az, a ki a segélyt megkapta, azt, ha a segélyben részesülés feltételeinek a jelen szabályzat 6. §-a értelmében eleget tesz, a későbbi tanévre vagy tanévekre is rendszerint megnyerheti, de mindenkor új folyamodvány alapján.

A segélyezés iránti kérelmekhez a gyermekek keresztlevelei, iskolai bizonyítványai, nemkülönben a szülők vagyoni állásáról szóló bizonyítványok s illetve az árvaszék igazolványa csatolandók.

Budapest, 1892. november hó 7-én.

Gróf Bethlen András s. k.,
földművelésügyi minister.

Körrendelet a kincstári erdőhatóságokhoz.

(Az üzemi és kezelési szempontból szükséges utak ló- és gyalogösvények tárgyában).

57.282/I/1. sz. Felhivom az erdőhatóságot, tegyen javaslatot, hogy a kerületében levő erdők jövedelmezőségének fokozatos emelése céljából, valamint kezelési és ellenőrzési szempontból minden egyes erdőgondnokságban mely fő- és mellékutak, ló- és gyalogösvények kiépítése szükséges, mely szélességi méretekben és hány kilométer hosszúsággal, és melyek lennének ezek közül már a jövő évben kiépitendők?

Az egyáltalában még szükséges, valamint a jövő évre kiépítésre javaslatba hozandó utak és ösvények becslés szerinti átlagos költségei erdőgondnokságonként s a hivatal egész területére nézve, átnézetesen kimutatandók, előterjesztését pedig szerelje fel a szükséges áttekintést nyújtó átnézeti vázlatrajzzal.

Teendő javaslatát folyó évi december hó végéig mulhatlanul elvárom.

Budapesten, 1892. évi október 22-én.

A minster megbízásából:

Bedő.

Utastítás.

(Az állami erdőtisztek gyermekeinek nevelését segélyező alap bevételeinek és kiadásainak a központi erdészeti házi pénztár által teljesítendő nyilvántartása és elszámolása tárgyában).

66.466/I/1./92. sz. Az állami erdőtisztek gyermekeinek nevelését segélyező alap a földművelésügyi m. kir. ministerium erdészeti házi pénztáránál kezeltetik.

Az alap jövedelmeinek beszédését és a kiadások teljesítését a kincstári erdőhatóságok közvetítik s a bevételeket és kiadásokat, melyek hozzájuk utaltatnak, nyilvántartják, elszámolják s a havi kezelést előtüntető naplókat a havi pénzkészlettel mindenkor a következő hó 10-ikéig beterjesztik a ministerium erdészeti házi pénztárának.

Az utóbbi pénztárnál vezetetik a főkönyv, számfejtőkönyv és az alap-napló.

A pénztári és számviteli teendőket 2 tisztviselő látja el, u. m. a pénztárnok és az ellenőr.

A pénztárnok teendője a pénzkezelésre, az alap ügyeit intéző bizottság utasításai alapján tőkésítendő összegek elhelyezésére, illetve értékpapírok vásárlására, a szelvények beváltására, a pénzfeleslegeknek takarékpénztárba való elhelyezésére s a takarékpénztári betétek utáni kamatok felvételére szorítkozik.

Az ellenőr a pénztári ellenzárt kezeli, a főkönyvet, számfejtőkönyvet és az alapnaplót vezeti.

Az erdőhatóságoktól beérkező naplók havi eredményeit az alapnaplóba bevezeti, a hó végével megállapítja a havi pénzmaradványt és azt mint első tételt a következő havi naplóba átvezeti.

Évenként a december havi napló csak akkor zárható le, ha az ugyanazon havi naplók az erdőhatóságoktól már beérkeztek és e naplók eredményei befoglaltattak az alapnaplóba.

A pénzmaradvány maximuma egyelőre 200 frtban állapították meg, az ezt meghaladó összeg mindenkor takarékpénztárba helyezendő el gyümölcsözés végett, a mennyiben eziránt a bizottság másként nem határoz.

A főkönyv, valamint a számfejtőkönyv az államerdészetnél érvényben levő számviteli utasítás értelmében vezetendő.

A főkönyv a bevételeknek és a kiadásoknak megfelelő rovatok, u. m. 1. járulékok, 2. adományok, 3. kamatok, különféle bevételek, 4. a takarékpénztárban kezelt tőkékből felvett összegek, és 1. segélydíjak, 2. takarékpénztárba helyezett tőkék, 3. értékpapírok vásárlása, 4. különféle kiadások szerint rendezendő be.

A bevételek a főkönyvben sommásan tartandók nyilván, s az ezekre történt befizetések is sommásan könyvelendők.

A kiadások a bizottság utalványai alapján, illetve a takarékpénztárba elhelyezett tőkék az elhelyezés alkalmával irandók elő a megfelelő rovaton, de a segélydíjak, melyek tíz havi részletben fizettetnek ki, még az ezek nyilvántartására szolgáló számfejtőkönyvben is előirandók.

A segélydíjakra történt kifizetések csak a számfejtőkönyvben könyvelendők tételenként, míg a főkönyvben gyűjtő rovanca alapján havonként sommásan könyvelendők.

A változó kiadások csak a főkönyvben irandók elő s az azokra teljesített fizetések tételenként könyvelendők.

A vásárolt értékpapírok névértékükkel és ismertető jeleik előtüntetésével — nemkülönben a takarékpénztárba helyezett tőkékről nyert betéti könyvecskék az alapnaplóban — a „kötvény“ hasábjában — bevételezendők.

Az alap állandékáról az annak ügyeit intéző bizottságnak évnegyedenként kimutatás terjesztendő elő.

Az alap kezeléséről évenként zárszámadás készítendő és az intéző bizottságnak előterjesztendő.

Az ellenőr egyéb teendőinek tekintetében irányadó az erdészeti házi pénztáraknál működő ellenőrködő közegek teendőinek meghatározása tárgyában a földművelésügyi m. kir. ministerium által 1887. évi 54.935. sz. a. kiadott körrendelet és a számadó hivatalok részére kiadott utasítás.

Budapesten, 1892. november 26-án.

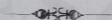
Bethlen.

1851

1866

F ü g g e l é k

az „Erdészeti Rendeleték Tára“ XII-ik évfolyamához.

Szolgálati kinevezések és változások az állami erdészethél az 1892. évben.

1892. évi április hóban.

A földmivelésügyi m. kir. minister a következő erdőtiszteket nevezte ki. (»Budapesti Közl.« 1892. évi 89. szám.)

I. Az állami erdőfelügyeleti személyzet létszámában.

Első osztályu alerdőfelügyelővé: Janthó János II. oszt. alerdőfelügyelőt a turóc-szent-mártoni erdőfelügyelőséghez.

Harmadosztályu alerdőfelügyelőkké: Sziklai Emil főerdészt a nagyszebeni erdőfelügyelőséghez, továbbá a következő erdészeket: Zachar Istvánt a debreczeni erdőfelügyelőséghez, Rochlitz Dezsőt és Pitroff Kornélt a ministerium állami erdőfelügyeleti osztályába.

II. A kincstári és községi erdőket kezelő személyzet létszámában.

Erdőmesterekké: Mjzovszky Károly erdőrendezőt a kolozsvári erdőigazgatóságához; Barlay Sándor erdőtitkárt a szászsebesi erdőhivatalhoz; Kugler Lajos erdőtitkárt a lugosi erdőigazgatóságához; Belházi Jenő erdőtitkárt a máramarosszigeti erdőigazgatóságához.

Erdőtitkárrá: Gombossy Ferenc főerdészt a besztercebányai erdőigazgatóságához.

Főerdészekké: Ormai Kálmán III. oszt. alerdőfelügyelőt a bustyaházai erdőhivatalhoz, továbbá a következő I. oszt. erdészeket: Vassányi Aurélt a besztercebányai erdőigazgatóságához, Papp Jánost a besztercebányai erdőigazgatóságához,

Pellion Lajost a kolozsvári erdőigazgatósághoz, Fás Gyulát a kaposvári erdőgondnoksághoz, Bróz Alajost a kolozsvári erdőigazgatósághoz, Környei Ferenczet a turdosini erdőgondnoksághoz, Puza Jenőt a máramarosszigeti erdőigazgatósághoz, Würsching Frigyest a sóvári erdőhivatalhoz, Jakab Józsefet a csikszeredai erdőhivatalhoz, Márton Sándort a zalaegerszegi erdőhivatalhoz, Székely Mózeset a besztercei erdőigazgatósághoz, Zsivanovics Zsivát a besztercei erdőigazgatósághoz, Kim Bélát a soproni erdőgondnoksághoz.

Erdészekké: Tóth Gyula vármegyei erdészt a pozsonyi erdőgondnoksághoz; továbbá a következő erdészjelölteket: Matavovszky Árpádot a lipitújvári főerdőhivatalhoz, Bekény Aladárt a máramarosszigeti erdőigazgatósághoz, Kozma Istvánt az ungvári főerdőhivatalhoz, Pajer Istvánt a besztercebányai erdőigazgatósághoz, Sugár Károlyt a kolozsvári erdőigazgatósághoz, Neogrady Kálmánt a besztercei erdőigazgatósághoz, Benedek Albertet a besztercei erdőigazgatósághoz, Szokolóczy Józsefet a bustyaházai erdőhivatalhoz, Fischl Józsefet a gödöllői erdőhivatalhoz, Teodorovits Ferenczet a szászsebesi erdőhivatalhoz, Napholecz Jenőt az orsovai erdőhivatalhoz, Kovács Gábort az apatini erdőhivatalhoz, Balogh Dezsőt a lippai főerdőhivatalhoz, Rajtsán Jánost a gödöllői erdőhivatalhoz, Pollág Gézát a sóvári erdőhivatalhoz, Gábor Sándort a csikszeredai erdőhivatalhoz, Máthé Ambrust a csikszeredai erdőhivatalhoz, Krajnyák Jánost a zágrábi erdőigazgatózághoz.

Erdészjelöltekké a következő I. oszt. erdőgyakornokokat: Téglás Károlyt a selmeczbányai erdőakadémiánál, Lágler Gyulát a lippai főerdőhivatalhoz, Arató Gyulát a zalaegerszegi erdőhivatalhoz, Ulreich Gyulát a besztercebányai erdőigazgatósághoz, Ajtay Jánost az ungvári főerdőhivatalhoz, Hamrák Antalt a lippai főerdőhivatalhoz, Doroszlay Gábort a lugosi erdőigazgatósághoz, Cserey Gyula erdőszámíztet az orsovai erdőhivatalhoz, Erános Antal Jánost a marosvásárhelyi erdőgondnoksághoz, Kolozsy Bélát a zilahi erdőgondnoksághoz, Kögl Árdád közalapítványi erdészjelöltet a máramarosszigeti erdőigazgatósághoz, Klaudinyi Kálmánt a kolozsvári erdőigazgatósághoz, Jüngling Jánost a besztercei erdőigazgatósághoz, Jausz Sándort a sóvári erdőhivatalhoz, Esztegár Bálintot a csikszeredai erdőhivatalhoz, Ráner Sándort a besztercebányai erdőigazgatósághoz, Szalagyi Emilt a szászsebesi erdőhivatalhoz, Regenhart Pált a sóvári erdőhivatalhoz, Bayer Ágostot a gödöllői erdőhivatalhoz, Sável Sándort a bustyaházai erdőhivatalhoz, Füzy Zoltánt a besztercebányai erdőigazgatósághoz, Trauer Gyulát a máramarosszigeti erdőigazgatósághoz, Polacek

Károlyt a zágrábi erdőigazgatósághoz, Kayser Sándort a zágráb erdőigazgatósághoz.

Másodosztályu erdőgyakornokokká a következő műszaki dijnokokat és végzett erdőakadémiai hallgatókat: Pausinger Károlyt a kolozsvári erdőigazgatósághoz, Szabó Fereuczet a máramarosszigeti erdőigazgatósághoz, Mezey Rezsőt a máramarosszigeti erdőigazgatósághoz, Ittu Mihályt a lugosi erdőigazgatósághoz, Wittich Lajost az ungvári főerdőhivatalhoz, Hammersberg Gézát a lipitújvári főerdőhivatalhoz, Czimra Józsefet a bustyaházai erdőhivatalhoz, Csegezy Pált a kolozsvári erdőigazgatósághoz, Draskovich Józsefet a besztercebányai erdőigazgatósághoz, Bartha Gábort a szászsebesi erdőhivatalhoz, Nagy Samut a szászsebesi erdőhivatalhoz, Biró Lajost a lippai főerdőhivatalhoz, Hrabovszky Kelement az eperjesi erdőgondnoksághoz, Kovács Pált a sepsiszentgyörgyi erdőhivatalhoz, Donáth Sándort a sepsiszentgyörgyi erdőhivatalhoz, idősb Belházy Gyulát a bustyaházai erdőhivatalhoz, Szalánczy Lászlót a besztercebányai erdőigazgatósághoz, Saenger Nándort az ungvári főerdőhivatalhoz. Mikolás Vinczét a gödöllői erdőhivatalhoz, Földváry Gyulát a bustyaházai erdőhivatalhoz, Borbáth Gerőt a sepsiszentgyörgyi erdőhivatalhoz, Furherr Jánost a gödöllői erdőhivatalhoz, Hoffmann Gyulát a balassagyarmati erdőgondnoksághoz, Gurányi Istvánt a lippai főerdőhivatalhoz, Dohnányi Pált a sóvári erdőhivatalhoz, Reschner Rezsőt a zágrábi erdőigazgatósághoz.

III. Az erdőszámvivősegi személyzet létszámában.

Harmadosztályu erdőszámíztte: Gőzsy Gyula műszaki dijnokot a lipitújvári főerdőhivatalhoz.

1892. évi deczember hóban.

A földmívelésügyi m. kir. minister a következő erdőíztteket nevezte ki.

I. Az állami erdőfelügyelet létszámában.

Első osztályu alerdőfelőkké: Szócs Miklós II. oszt. alerdőfelügyelőt a turóczszentmártoni kir. erdőfelügyelőséghez; Hajós Gyula II. oszt. erdőfelügyelőt a miskolci kir. erdőfelügyelőséghez; Héczey Lajos II. oszt. erdőfelügyelőt a kolozsvári erdőfelügyelőséghez;

Harmadosztályu alerdőfelügyelőkké: Csupor István m. kir. közalapítványi főerdész a pozsonyi kir. erdőfelügye-

lőséghez; Garlathy Oszkár m. kir. erdészt a kassai kir. erdőfelügyelőséghez; Szentimrey Dániel m. kir. erdészt a kolozsvári kir. erdőfelügyelőséghez; Kelecsényi Ferencz m. kir. erdészt a miskolczi kir. erdőfelügyelőséghez; Bogdán Géza m. kir. erdészt a dévai kir. erdőfelügyelőséghez.

II. A kincstári és községi erdőket kezelő személyzet létszámában:

Erdőmesterekké: Csiby Lőrincz m. kir. erdőrendező-erdőmestert a besztercebányai m. kir. erdőigazgatóságához; Imre Dénes m. kir. erdőrendező-erdőmestert a csikszeredai m. kir. erdőhivatalhoz; Nagy Károly m. kir. erdőrendezőt a besztercei m. kir. erdőigazgatóságához; Pfalcz Károly m. kir. főerdészt a máramarosszigeti erdőigazgatóságához; Péch Dezső m. kir. főerdészt a marosvásárhelyi erdőgondnoksághoz; Járos János m. kir. főerdészt a lugosi m. kir. erdőigazgatóságához; Füstös Kálmán m. kir. főerdészt a máramarosszigeti m. kir. erdőigazgatóságához; Horváth Lajos m. kir. főerdészt az orsovai m. kir. erdőhivatalhoz; Eleőd Simon m. kir. főerdészt a soóvári m. kir. erdőhivatalhoz.

Központi főerdészsze: Levitzky Albert m. kir. erdészt a földművelésügyi ministerium erdészeti főosztályába.

Ellenőrző főerdészekké: a következő kezelő főerdészeket: Vassányi Aurélt a besztercebányai m. kir. erdőigazgatóságához; Ujsághy Zsigmondot az orsovai m. kir. erdőhivatalhoz; Füredi Edét a lippai m. kir. főerdőhivatalhoz; Kócsy Jánost a besztercebányai m. kir. erdőigazgatóságához; Pukács Antalt az apatini m. kir. erdőhivatalhoz; Schillinger Adolfot a kolozsvári m. kir. erdőigazgatóságához; Szojka Cyulát az eperjesi m. kir. erdőgondnoksághoz; Seberg Adolfot a máramarosszigeti m. kir. erdőigazgatóságához; Gáspár Belát a besztercebányai m. kir. erdőigazgatóságához; Székely Adolfot az alsó-kubini m. kir. erdőgondnoksághoz; Molcsányi Gábort a nagybányai m. kir. főerdőhivatalhoz; Szepesi Tivadart a lugosi m. kir. erdőigazgatóságához; Sziklai Lajos I. oszt. erdészt az ungvári m. kir. főerdőhivatalhoz; továbbá Kuzma Gyulát a zágrábi kir. erdőigazgatóságához; Strazak Henriket a vinkovcei kir. főerdőhivatalhoz;

Kezelő főerdészekké: a következő I. oszt. m. kir. erdészeket: Zsuffa Antalt az apatini m. kir. erdőhivatalhoz; Galló Józsefet a soóvári m. kir. erdőhivatalhoz; Bachó Jánost a lipótújvári m. kir. főerdőhivatalhoz; Kőfalusi Józsefet az orsovai m. kir. erdőhivatalhoz; Porubszky Gyulát a deési m. kir. erdőgondnoksághoz; Schuster Oszkárt a lugosi m. kir. erdőigazgatóságához; Bereczky Gyulát a gödöllői m. kir. erdőhivatalhoz;

Derecskey Károlyt a lippai m. kir. főerdőhivatalhoz; Jánosí Kálmánt a zsarnóczai m. kir. erdőhivatalhoz; Sényi Győzöt a kolozsvári m. kir. igazgatóságához; Maszlek Mihályt a vinkovcei kir. főerdőhivatalhoz; Ružička Ágostont a zágrábi kir. erdőigazgatóságához; Dračar Vinczét az otocaci kir. erdőhivatalhoz; Zezulka Jánost a zágrábi kir. erdőigazgatóságához; Rozmanith Albertet a zágrábi kir. erdőigazgatóságához.

Erdészekké: Karácsonyi Sándor járási erdőtisztet a hosszúfalusi m. kir. erdőgondnoksághoz; Cseh Pál jár. erdőtisztet a nagyilondai m. kir. erdőgondnoksághoz; Bodor Zoltán jár. erdőtisztet a bethleni m. kir. erdőgondnoksághoz; Poldner Adolf jár. erdőtisztet a községi erdők kezeléséhez; Török Sándor tanársegédet a vadászerdei erdőőri szakiskolához; Loványi Lénárd m. kir. erdészjelöltet a lipótujvári m. kir. főerdőhivatalhoz; Téglás Károly tanársegédet a kolozsvári m. kir. erdőigazgatóságához; Lágler Gyula m. kir. erdészjelöltet a lippai m. kir. főerdőhivatalhoz; Arató Gyula m. kir. erdészjelöltet a községi erdők kezeléséhez; Karvas Emil m. kir. erdészjelöltet a zsarnócza-kohói m. kir. erdőgondnoksághoz; Ulreich Gyula m. kir. erdészjelöltet a bustyaházai m. kir. erdőhivatalhoz; Ajtay János m. kir. erdészjelöltet az ungvári m. kir. főerdőhivatalhoz; Hamrák Antal m. kir. erdészjelöltet a hosszúfalusi m. kir. erdőgondnoksághoz; Doroszlay Gábor m. kir. erdészjelöltet az orsovai m. kir. erdőhivatalhoz; Cserei Gyula m. kir. erdészjelöltet a soóvári m. kir. erdőhivatalhoz; Eranosz A. János m. kir. erdészjelöltet a marosvásárhelyi m. kir. erdőgondnoksághoz; Kolosy Béla m. kir. erdészjelöltet a zilahi m. kir. erdőgondnoksághoz; Kögl Árpád m. kir. erdészjelöltet a m.-szigeti m. kir. erdőigazgatóságához; Klaudivyi Kálmán m. kir. erdészjelöltet a kolozsvári m. kir. erdőigazgatóságához; Jüngling János m. kir. erdészjelöltet a besztercei m. kir. erdőigazgatóságához; Esztegár Bálint m. kir. erdészjelöltet a székelyudvarhelyi m. kir. erdőhivatalhoz; Füzy Zoltán m. kir. erdészjelöltet a máramarosszigeti m. kir. erdőigazgatóságához; Jausz Sándor m. kir. erdészjelöltet a lippai m. kir. főerdőhivatalhoz; Borköles József m. kir. erdészjelöltet a lugosi m. kir. erdőigazgatóságához; Plech József m. kir. erdészjelöltet a lipótujvári m. kir. főerdőhivatalhoz; Dianovszky Pált a vinkovcei kir. főerdőhivatalhoz; Polaček Károlyt a zágrábi kir. erdőigazgatóságához; Kayser Sándort a zágrábi kir. erdőigazgatóságához.

Erdészjelöltekké a következő I. oszt. m. kir. erdőgyakornokokat: Lohr Antalt a máramarosszigeti erdőigazgatóságához; Stark József tanársegédet az akadémián; Anka Dömét a lugosi m. kir. erdőigazgatóságához; Cserny Győzöt a zalaegerszegi m. kir. erdőhivatalhoz; Martian Liviust a zsarnóczai m. kir. erdő-

hivatalhoz; Bécsy Dezsőt a lippai m. kir. főerdőhivatalhoz; Dragán Gyulát a bustyaházai m. kir. erdőhivatalhoz; Koller János tanársegédet az akadémián; Barkóczy Ferenczet az orsovai m. kir. erdőhivatalhoz; Halász Józsefet a körmendi m. kir. erdőgondnoksághoz; Kostenszky Bélát a máramarosszigeti m. kir. erdőigazgatósághoz; Kugler István a lugosi m. kir. erdőigazgatósághoz; Koppányi Lajost a besztérczebányai m. kir. erdőigazgatósághoz; Rétyi Zsigmondot a szászsebesi m. kir. erdőhivatalhoz; Földes Tamást a kolozsvári m. kir. erdőigazgatósághoz; Fekete Ferenczet a kolozsvári m. kir. erdőigazgatósághoz; Kriszta Gyulát a nagybányai m. kir. főerdőhivatalhoz; Firtos Dénest a besztércei m. kir. erdőigazgatósághoz; Bárdos Józsefet a tordai m. kir. erdőgondnoksághoz; Veress Lászlót a székelyudvarhelyi m. kir. erdőhivatalhoz; Mike Imrét a kolozsvári m. kir. erdőigazgatósághoz; Káán Károlyt a besztérczebányai m. kir. erdőigazgatósághoz; Szántó Mihályt az ungvári m. kir. főerdőhivatalhoz; Majthényi Gyulát a besztércei m. kir. erdőigazgatósághoz; Csoppey Kornélt a bustyaházai m. kir. erdőhivatalhoz; Hantos Ernőt a zágrábi kir. erdőigazgatósághoz; Tordony Emilt a zágrábi kir. erdőigazgatósághoz.

Másodosztályu erdőgyakornokokká: a következő műszaki díjnokokat és végzett erdőakadémiai hallgatókat; Moldován Gyulát az aranymaróthi m. kir. erdőgondnoksághoz; Szvaty Bélát a zalaegerszegi m. kir. erdőhivatalhoz; Tichy Kálmánt a máramarosszigeti m. kir. erdőigazgatósághoz; Dudutz Károlyt a bustyaházi m. kir. erdőhivatalhoz; Nyul Sándort a máramarosszigeti m. kir. erdőigazgatósághoz; Masztics Ádámot a bustyaházai m. kir. erdőhivatalhoz; Bartha Ábelt a besztércei m. kir. erdőigazgatósághoz; Várjon Gézát a zsarnóczai m. kir. erdőhivatalhoz; Szuppek Józsefet az ungvári m. kir. erdőgondnoksághoz; Illés Vidort a besztérczebányai m. kir. erdőigazgatósághoz; Bedő Lajost a lugosi m. kir. erdőigazgatósághoz; Kojnok Tamást a besztérczebányai m. kir. erdőigazgatósághoz; Ivanits Ferenczet a gödöllői m. kir. erdőhivatalhoz; ifj. Belházy Gyulát a máramarosszigeti m. kir. erdőigazgatósághoz; Bészler Kálmánt a gödöllői m. kir. erdőhivatalhoz; Greguss Aladárt a lipitújvári m. kir. főerdőhivatalhoz; Berariu Virgilt a kolozsvári m. kir. erdőigazgatósághoz; Pászthy Ferenczet a zágrábi kir. erdőigazgatósághoz; Muránszky Kálmánt a besztérczebányai m. kir. erdőigazgatósághoz; Lányi Ernőt a lugosi m. kir. erdőigazgatósághoz; Timok Jánost a gyergyószentmiklósi m. kir. erdőrendezőséghez; Seyfried Jakobot a máramarosszigeti m. kir. erdőigazgatósághoz; Hell Miklóst a bustyaházai m. kir. erdőhivatalhoz; Lindenmayer Frigvest az ungvári m. kir. főerdőhivatalhoz; Almássy Istvánt a bustyaházai m. kir. erdőhivatalhoz; Garda Jánost a lippai m. kir. erdőhivatalhoz; Mayer

Gézát a zalaegerszegi m. kir. erdőhivatalhoz; Aschner Vilmost a beszteczai m. kir. erdőigazgatóságához; Incze Mauót a szászsebesi m. kir. erdőhivatalhoz; Gura Károlyt a zsarnóczai m. kir. erdőhivatalhoz, Medveczky Ernőt a lippai m. kir. főerdőhivatalhoz; Korzenszky Antalt a lugosi m. kir. erdőigazgatóságához; Hoffmann Brunót a bustyaházai m. kir. erdőhivatalhoz; Kostyál Gyulát a rimaszombati m. kir. erdőgondnokságához; Vaitzik Emilt a zsarnóczai m. kir. erdőhivatalhoz; Jankó Sándort a zalaegerszegi m. kir. erdőhivatalhoz.

III. Az erdőszámvevőségi személyzet létszámában.

Erdőszámvizsgálóvá: Marinicz Vilmos I. oszt. erdőszámvizsgálót a vinkovcei kir. erdőszámvevőséghez.

Első osztályu erdőszámvizsgálókat a következő másodosztályu erdőszámvizsgálókat: Bánovics Dezsőt a szászsebesi m. kir. erdőszámvevőséghez; Sablič Miklóst az otočáci kir. erdőszámvevőséghez; Solč Henriket a vinkovcei kir. erdőszámvevőséghez.

Másodosztályu erdőszámvizsgálókat a következő III-ad osztályu erdőszámvizsgálókat: Sailer Györgyöt a beszteczabányai m. kir. erdőszámvevőséghez; Létay Gábort a kolozsvári m. kir. erdőszámvevőséghez; Bosnyák Mihályt a zágrábi kir. erdőszámvevőséghez; Krizsán Mihályt a zágrábi kir. erdőszámvevőséghez.

Harmadosztályu erdőszámvizsgálókat a következő műszaki díjnokokat és illetve erdőgyakornokokat: Bohunitzky Endrét a máramarosszigeti m. kir. erdőszámvevőséghez; Uitz Mátyást az orsovai m. kir. erdőszámvevőséghez; Thuranszky Bélát az otočáci kir. erdőszámvevőséghez.

1851
1866

TARTALOM.

A XII. évfolyamhoz.

	Old.
73765—1891. sz. Földm. M. A besztercezi erdőigazgatóság kezelése alatt álló birtokok jogi képvisellete tárgyában	5
7790—1892. sz. Földm. M. A szolgálattételre kirendelt kiségitő műszaki személyzetnek a külszolgálatban való alkalmazása tárgyában	6
17704—1892. sz. Földm. M. Az üzemátvizsgálási munkálatok főbb adatainak nyilvántartása ügyében	7
12727—1892. sz. Földm. M. Az állami kezelésbe vett községi, volt urbéres közbirtokossági stb. erdők használatára vonatkozó ügyek elintézésénél követendő eljárás, illetve a kezeléssel megbízott m. kir. erdőtisztek véleményeinek meghallgatása tárgyában	8
Leirat a »Magyar Turista Egyesület«-hez, 25203—1891. sz. Földm. M. A nevezett egyesület tagjainak a kincst. erdőtiszti szálló szobákban való megszállására adott engedély tárgyában	9
Értesítés. 49426—1892. sz. Földm. M. Erdei és gyümölcsfa esemeték, oltó vesszők, dugványok, szőlővesszők stb. vasuti szállítása tekintetében érvényben levő kedvezményes díjtételekről	10
1886—1892. eln. sz. Földm. M. Az állami tisztviselők ellátása igényeinek megállapítása tárgyában	12
57283—1892. sz. Földm. M. A vágások kellő kidolgozása tárgyában	13
25261—1 92. sz. Földm. M. Az erdőégések megakadályozása és az azoknál követendő eljárás tárgyában	14
19831—1892. sz. Földm. M. A kincstári erdőtermények vásárlói, az erdészeti birtoktárgyak bérlői, valamint a szállítók és vállalkozók által az állami erdőtisztek gyermekeinek nevelését segélyező alapha fizetendő járulék tárgyában	16
57282—1892. sz. Földm. M. Az üzemi és kezelési szempontból szükséges utak, ló- és gyalogösvények tárgyában	21
Utasítás 66466—1892. sz. Földm. M. Az állami erdőtisztek gyermekeinek nevelését segélyező alap bevételeinek és kiadásainak a központi erdészeti házi pénztár által teljesítendő nyilvántartása és elszámolása tárgyában	21
Változások az erdészeti szolgálat körében	24

